POLIROM

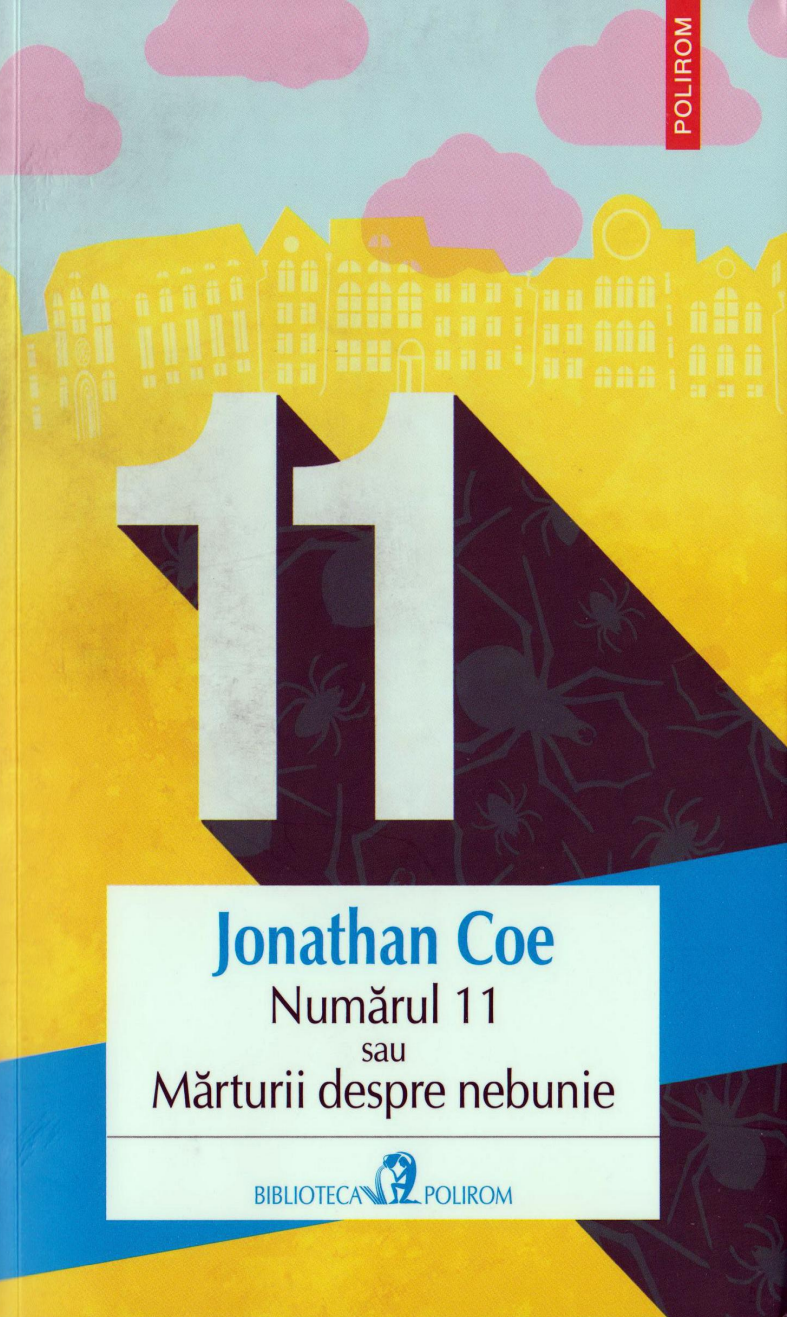

Jonathan Coe

Numărul 11
sau
Mărturii despre nebunie

BIBLIOTECA POLIROM

Romanul *Numărul 11 sau Mărturii despre nebunie* urmăreşte maturizarea a două prietene, Alison şi Rachel, din primii ani ai secolului XXI până în zilele noastre. Naraţiunea se extinde treptat, incluzând personaje al căror destin e legat de cel al fetelor: mama lui Alison, o fostă cântăreaţă care ajunge să concureze într-o emisiune de televiziune pentru vedete; o profesoară de la Oxford, care devine mentorul lui Alison şi al cărei soţ are o obsesie morbidă pentru un film german văzut în copilărie; un tânăr poliţist care investighează morţile aparent fără legătură ale unor actori de stand-up comedy. *Numărul 11 sau Mărturii despre nebunie* este un roman despre sutele de conexiuni infime dintre lumea publică şi cea privată şi despre modul cum acestea ne afectează pe toţi. Despre moştenirea războiului şi sfârşitul inocenţei. Despre cum e să trăieşti într-o metropolă în care bancherii au nevoie de săli de cinema la subsol, în timp ce alţii au nevoie să existe bănci de alimente. Este ceea ce Jonathan Coe ştie cel mai bine să facă – să ne arate cum trăim noi astăzi.

Scriitori contemporani, voci şi tendinţe noi
în literatura universală de azi.

Colecţia BIBLIOTECA POLIROM este coordonată
de Bogdan-Alexandru Stănescu.

Jonathan Coe, *Number 11 or Tales that Witness Madness*

Copyright © 2015 by Jonathan Coe
All rights reserved

© 2019 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea prin orice mijloace şi sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A,
sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României:

COE, JONATHAN

Numărul 11 sau Mărturii despre nebunie / Jonathan Coe; trad. din lb. engleză şi note de Radu Paraschivescu. – Iaşi: Polirom, 2019

ISBN 978-973-46-7810-5

I. Paraschivescu, Radu (trad.; note)

821.111

Printed in ROMANIA

Jonathan Coe

Numărul 11
sau
Mărturii despre nebunie

Traducere din limba engleză şi note
de Radu Paraschivescu

POLIROM
2019

În memoria lui
David Nobbs,
care mi-a arătat calea.

„Pentru că vine un moment, Michael – se aplecă în față și arătă spre el cu seringa –, vine un moment când lăcomia și nebunia practic nu se mai deosebesc. Sunt unul și același lucru, s-ar putea spune. Și mai vine un moment când dorința de a tolera nebunia și de a trăi cu ea, ba chiar de a o susține, devine și ea un fel de nebunie."

Jonathan Coe, *Ce hăcuială!* (1994)[1]

1. Traducere din limba engleză de Sanda Aronescu, Editura Polirom, Iași, 2008, pp. 637-638.

Tony Blair, adresându-se Congresului SUA, 17 iulie 2003: „Într-o altă parte a globului, există umbră şi întuneric".

Turnul Negru

1

Turnul rotunjit se avânta în sus, negru şi strălucitor, profilându-se pe cenuşiul de ardezie al cerului de sfârşit de octombrie. Pe când Rachel şi fratele ei se îndreptau spre el dinspre est, tăind câmpia mlăştinoasă, turnul se arăta mărginit de doi frasini scheletici, fără frunze. Mai era o oră până la amurg, într-o după-amiază fără vânt. După ce ajungeau la copaci, aveau să se poată odihni pe banca dintre ei şi să-şi întoarcă privirile spre Beverley-ul din apropiere, spre pâlcurile ordonate de case şi spre monumentalele turnuri la fel de cenuşii, ale bisericii, care se înălţau în mijlocul lor.

Nicholas se trânti pe bancă. Rachel – pe atunci în vârstă de şase ani, cu opt mai mică decât el – nu i se alătură: era nerăbdătoare s-o ia la fugă spre turnul negru, să se apropie de el. Îşi lăsă fratele să se odihnească şi o luă la picior drept în faţă, plescăind prin noroiul călcat de vaci care înconjura baza turnului până când ajunse la el şi izbuti să-şi lipească mâinile de cărămizile lui negre şi lucioase. Cu palmele ambelor mâini pe turn, se uită în sus şi nu reuşi să-i cuprindă mărimea şi înălţimea, curbura perfectă şi clară, aşa cum se deslușea, ca o spinare înclinată, pe fundalul cerului amenințător pe care acum două ciori de câmp pluteau în zbor, croncăneau şi se roteau fără încetare.

— Ce era-nainte? întrebă ea.

Între timp, ajunsese şi Nicholas. Dădu din umeri.

— Habar n-am. Poate-un fel de moară de vânt.

— Crezi că putem intra?

— Au zidit totul.

Se vedea o banchetă de lemn care înconjura toată baza turnului, iar după ce Nicholas se aşeză, Rachel luă loc lângă el şi-şi pironi privirile în ochii lui placizi şi albaştri, care, cu toată răceala lor, o făceau să-şi dea seama cât de norocoasă era, şi cât de binecuvântată, să aibă un asemenea frate, atât de arătos şi de încrezător. Spera ca într-o bună zi părul să-i fie la fel de blond ca al lui, gura la fel de frumoasă, pielea la fel de pufoasă şi de curată. I se cuibări lângă umăr, sprijinindu-se de el cât o lăsa îndrăzneala. Nu voia să fie o apăsare pentru el, nu voia să-l facă să devină prea conştient că, în oraşul ăsta straniu şi nefamiliar, doar el o făcea să se simtă în siguranţă.

— Ţi-e frig? întrebă el, coborându-şi ochii spre ea.

— Puţin.

Se îndepărtă uşor.

— Unde sunt ei o să fie cald, ce zici?

— Sigur c-o să fie. N-ar avea sens să se ducă-n vacanţă într-un loc unde-i frig, nu?

— Tare-aş vrea să ne fi luat cu ei, spuse Rachel cu înflăcărare.

— Păi, nu ne-au luat. Aşa că asta e.

Rămaseră tăcuţi preţ de câteva clipe: fiecare încercând, din nou, să afle cum se pricepeau mai bine enigmaticul motiv pentru care părinţii lor preferaseră să plece timp de o jumătate de trimestru fără ei. Apoi, de îndată ce frigul începu să muşte, Nicholas sări în picioare.

— Hai, zise el. Nu vrei să ne uităm la catedrală înainte să se-ntunece?

— E biserică de mănăstire, nu catedrală, spuse Rachel.

— Totuna. Oricum îi zici, tot o biserică mare şi veche e.

O luă din loc cu pas vioi, cu Rachel alergând după el ca să nu rămână în urmă, dar nu apucară să meargă mult pe cărarea care-i scotea înapoi în drumul principal şi se opriră la vederea a doi oameni care se apropiau de ei din depărtare. Unul era în cărucior: părea o femeie bătrână, înfofolită în straturi peste straturi de pături groase, de lână, care s-o apere de frigul după-amiezii. Aproape că nu i se vedeau trăsăturile: îşi ţinea capul plecat, lăsat să cadă a osteneală, şi purta o eşarfă de mătase din cauza căreia nu i se zărea aproape nimic din faţă. De fapt, cu cât copiii o priveau mai mult, cu atât părea mai probabil că dormea dusă. În acest timp, căruciorul îi era împins cu smucituri pe cărare de un bărbat care părea tânăr, îmbrăcat cu geacă şi pantaloni de piele, ca motocicliştii, şi purtând ceva în echilibru pe braţul stâng în timp ce împingea. La început, „ceva"-ul nu putu fi identificat; însă pe când siluetele se apropiau, copiii avură impresia că era, oricât ar fi părut de neplauzibil, un soi de pasăre; o bănuială care li se confirmă apoi, brusc şi spectaculos, când creatura îşi desfăcu aripile cu o anvergură uimitoare şi fâlfâi leneş din ele, o siluetă neagră, conturată pe cerul cenuşiu, semănând în clipa aceea mai degrabă cu o creatură fantastică şi hibridă din mitologie decât cu vreuna dintre păsările adevărate pe care îşi aminti Rachel că le văzuse până atunci.

Nicholas nu se mişcă, iar când Rachel se opri lângă el îl prinse de mână, bucurându-se de reacţia lui slabă, simţindu-i răceala mâinii goale chiar şi prin grosimea ţepoasă a mănuşilor ei de lână. Neştiind ce să facă mai departe, se uitară la bărbatul în haine de piele care fixă locului căruciorul şi pe urmă îi spuse câteva cuvinte păsării care reacţionă sărindu-i ascultătoare de pe braţ pe unul din cele ale căruciorului. Rămas cu ambele braţe libere, bărbatul se încredinţă acum că bătrânei aflate în grija lui îi era cald şi bine, potrivindu-i păturile

şi înfăşurând-o şi mai comod în ele. Pe urmă îşi întoarse atenţia asupra păsării.

Rachel înaintă puţin, încercând să-şi tragă fratele după ea.

— Ce faci?

— Credeam că vrei să mergem mai departe.

— Vreau. Dar nu ştiu dacă-i sigur.

Bărbatul scosese o sfoară cu ceva legat la capătul celălalt şi începuse s-o învârtă deasupra capului, cu mişcări lungi, încete, rotitoare. Deocamdată nu era nici urmă de trafic pe drumul principal, iar după-amiaza era atât de liniştită, încât cei doi copii auzeau fâşâitul ritmic şi aspru al sforii care se rotea în aer. Auzeau chiar şi bătăile de aripi ale vânturelului (între timp, se lămuriseră că asta era) pe când pleca în urmărirea momelii, antrenându-se cu bucata de carne de la capătul sforii, la care ajungea cu o precizie letală, ratând-o totuşi la mustaţă, fiindcă bărbatul smucea brusc de sfoară şi-i lua prada de sub plisc, într-o repetată şi splendidă coregrafie de forţă şi sincronizare. De fiecare dată când pasărea rata bucata de carne, pierdea din înălţime, cobora în picaj şi apoi se ridica brusc, ţâşnind în înaltul cerului până când ajungea la limita parabolei, rămânea suspendată acolo o fracţiune de secundă, se răsucea şi pe urmă plonja din nou, zburând fulgerător spre mult râvnita bucată de carne, cu o viteză şi o precizie supranaturale, doar spre a-i fi smulsă în ultima clipă din faţa cioculuicare căuta s-o prindă.

După împlinirea acestui ritual captivant de două sau de trei ori, Nicholas şi Rachel începură să înainteze prudent. Bărbatul stătea chiar în mijlocul cărării în timp ce-şi rotea momeala pe deasupra capului, aşa că găsiră de cuviinţă să se abată un pic de la drum – măcar cât era nevoie ca să rămână în afara razei de acţiune a sforii rotitoare. Dar asta tot nu i se păru suficient dresorului de şoimi, care, fără să-şi dezlipească

ochii o clipă de la pasăre, strigă la ei cu un glas clocotind de furie:

— Daţi-vă la o parte, aţi înţeles? Daţi-vă dracului la o parte!

Însă ceea ce-i surprinse pe copii nu fu unda de mânie, ci stridenţa vocii: înaltă, pătrunzătoare şi inconfundabil feminină. Iar acum, că ajunseseră la câţiva paşi de silueta încordată şi concentrată în echipament de motociclist, greşeala lor deveni evidentă. Era o femeie: o femeie de treizeci şi ceva de ani, poate, chit că nici unul din ei nu prea se pricepea să ghicească vârsta adulţilor. Era palidă la faţă, cu obrajii supţi, şi avea părul ras cu maşina până la jumătatea cefei, într-o tunsoare de tip perie, severă şi fără compromisuri. Nasul şi urechile îi erau străpunse şi împodobite cu o mulţime de ştifturi şi inele de argint. Un tatuaj decolorat, verde cu albastru închis şi cu o formă nedefinită, părea să-i acopere cea mai mare parte a cefei şi a gâtului. Era, fără urmă de îndoială, cea mai înfricoşătoare femeie pe care o văzuse vreodată Rachel. Chiar şi Nicholas părea uluit. Şi ca şi cum înfăţişarea nu i-ar fi fost îndeajuns de frapantă, vocea ei avea o notă de furie crescândă la adresa temerităţii, a insolenţei acestor copii, fiindcă pătrunseseră ilegal pe un teritoriu despre care credea, mai mult ca sigur, că era doar al ei şi al păsării.

— Gata! Uşcheala! strigă ea. Căraţi-vă de-aici! Aveţi dracului un pic de creier în cap!

Nicholas îşi prinse şi mai zdravăn sora de mână şi făcură amândoi stânga-mprejur, ca să se îndepărteze de zona de risc. Grăbiră pasul până se treziră că fugeau de-a binelea. Abia după ce ajunseră la vreo douăzeci de metri de locul faptei se opriră şi se întoarseră pentru o ultimă privire. Era un tablou, o imortalizare a clipei, care avea să-i rămână întipărită pentru totdeauna în memorie lui Rachel: Păsăreasa Nebună (aşa cum avea să i se spună mereu din ziua aceea) rotind momeala

pe deasupra capului cu o concentrare şi o energie feroce; rapiditatea şi precizia inimaginabilă a păsării pe când se arunca în direcţia prăzii şi apoi ţâşnea din nou în sus, împiedicată, dar fără frică; pe fundal, turnul negru, înalt, implacabil şi ameninţător; iar ceva mai în faţă, bătrâna în căruciorul de invalid, acum trează pe de-a-ntregul, cu ochii vii şi strălucitori în timp ce urmăreau mişcările păsării, cu buzele rujate strident şi deschise într-un zâmbet extaziat pe când îi striga femelei de vânturel în zbor:

— Hai, Tabitha! Hai, prinde-o! Prinde carnea! Prinde-o, Tabitha, prinde-o!

*

Lui Rachel nu-i plăcea deloc cum arăta biserica mănăstirii. Pe când se apropiau de intrarea principală dinspre Minster Yard North, era aproape patru şi un sfert şi amurgul începea deja să se lase peste oraş. Fuiorii subţiri de abur care se furişaseră pe străzi şi printre case toată ziua se făceau albăstrui în lumina tot mai slabă, încolăcindu-se şi răsucindu-se în jurul felinarelor cu aureolele lor ceţoase şi galbene. Iar acum o lumină mai închisă şi mai densă, negru-albăstruie, începea să coboare şi să se împrăştie, astfel încât zidurile bisericii, spre care Rachel se îndrepta fără tragere de inimă, deveneau greu de deslușit: nimic mai mult decât o şoaptă, o insinuare a conturului ameninţător şi de rău augur al bisericii. Frigul care începuse s-o cuprindă pe pajiştea din Westwood, pe când stătea aşezată lângă turnul negru, îi intrase acum în oase şi i le prinsese într-o strânsoare atât de nemiloasă, încât şi le simţea de parc-ar fi fost făcute ele însele din gheaţă. Oricât şi-ar fi strâns pardesiul de sibir pe corpul cuprins de tremurături, oricât şi-ar fi înfundat mâinile în buzunarele pline cu ambalaje de bomboane, nimic nu putea s-o apere de frig. Nu

trecu mult şi amestecul de frig şi teamă îi încetini mersul până când o făcu să se oprească de tot, la doar câţiva paşi de pragul bisericii.

— Ce mai e? spuse Nicholas supărat.

— Chiar trebuie să intrăm?

— De ce nu? Am bătut atâta drum.

Şi totuşi, Rachel ezita. Inexplicabil, reticenţa ei faţă de perspectiva de-a intra pe uşa bisericii se intensifica, preschimbându-se în ceva care semăna cu groaza. Nicholas o luă din nou de mână, dar de data asta gestul lui nu mai avea darul de a o linişti; pur şi simplu o trăgea spre uşă.

Trecu doar o clipă până se treziră dincolo de prag, în beznă. Sau cel puţin intrară pe uşă şi ajunseră într-un vestibul mic, însă, înainte să meargă mai departe, se petrecu un lucru uimitor. Presupuseseră că erau singuri în acest spaţiu strâmt, dar deodată, în tăcere şi fără avertisment, o siluetă se ivi de undeva: pesemne că dintr-unul dintre ochiurile de umbră din colţurile cele mai îndepărtate. Li se înfăţişă atât de neaşteptat, păşind atât de silenţios pe lespezile de piatră, încât Rachel nu se putu stăpâni şi scoase un ţipăt.

— Iartă-mă, îi spuse el fetiţei. Te-am speriat?

Era un bărbat scund, cu o înfăţişare destul de bizară: avea părul platinat ca al unui albinos, cu un ten atât de deschis, încât pielea îi era aproape transparentă, şi, din câte vedea Rachel, nu avea sprâncene. Purta un impermeabil cafeniu flenduros peste un costum gri-deschis, cu o cravată maro, cu nodul foarte lat, de genul celor care ar fi putut fi la modă cam cu douăzeci şi cinci de ani în urmă, cândva prin anii 1970.

— Vă ajut cu ceva? întrebă el.

Avea un ton prietenos, dar într-un fel timorant. Vorbea cu un sâsâit uşor, care-o făcu pe Rachel să-şi spună că semăna cu un şarpe.

— Voiam doar să intrăm şi s-aruncăm o privire, zise Nicholas.

— Acum biserica e-nchisă, spuse bărbatul. Se-nchide la patru.

Pe Rachel o năpădi un val cald de uşurare. Nu mai trebuiau să intre. Puteau să se întoarcă şi să se ducă acasă; sau cel puţin în refugiul relativ al casei bunicilor. Avea să fie cruţată de coşmar.

— Aha. Bun, asta e, zise Nicholas dezamăgit.

Bărbatul ezită o clipă sau două.

— Bine, hai, spuse el, cu un zâmbet şi făcându-le sinistru cu ochiul. Puteţi să vă plimbaţi pe-aici câteva minute. Încă n-au apucat să-nchidă.

— Sunteţi sigur? E foarte amabil din partea dumneavoastră.

— Nici o problemă, fiule. Dacă-ntreabă cineva, spuneţi doar c-a zis Teddy că e-n regulă.

— Teddy?

— Teddy Henderson. Ajutorul administratorului. Mă ştiu toţi pe-aici.

Se uită la copiii care continuau să ezite.

— Hai, ce-aşteptaţi?

— În regulă. Mersi!

Nicholas intră valvârtej pe uşă, lăsându-i două opţiuni lui Rachel: să-l urmeze sau să rămână în vestibul, în prezenţa figurii zâmbitoare a domnului Henderson. La drept vorbind, nici nu puteau fi numite opţiuni. Fără să-i arunce vreo privire străinului tulburător, fata trase adânc aer în piept şi-şi urmă fratele.

Păruse linişte atât în afara bisericii, cât şi în vestibul; însă odată ce pătrunse cu adevărat în interiorul vast al bisericii, Rachel se trezi învăluită într-o tăcere de cu totul alt tip. Liniştea era atotstăpânitoare. Rachel se opri o vreme, ascultând-o,

absorbind-o, ţinându-şi răsuflarea. Pe urmă făcu câţiva paşi spre naos, şi chiar şi paşii aceia delicaţi şi vătuiţi părură stridenţi în spaţiul silenţios şi boltit. Se uită în jur după Nicholas, dar nu-l zări. Frigul şi întunericul o apăsau. Câteva becuri chioare împrăştiau o lumină slabă pe o parte din pereţi şi se vedeau câteva lumânări care pâlpâiau în candelabrele dinspre amvon. Însă nimic nu putea să atenueze cu adevărat sentimentul de mohoreală copleşitoare şi de linişte nepământeană. Unde se dusese Nicholas? Rachel iuţi acum pasul spre naos, uitându-se neliniştită în stânga şi-n dreapta. Nu putea să fi ajuns departe: avea să-l vadă într-o secundă sau două, de bună seamă. Aproape că ajunsese la strană, când un sunet neaşteptat o făcu să îngheţe: o bufnitură lungă, reverberantă şi cumplit de puternică. Sunetul unei uşi care se închidea. Se întoarse pe călcâie. O fi fost uşa de la intrarea principală? Oare domnul Henderson încuia şi pleca acasă? Era una dintre fricile ei cele mai acute şi primare – frica de-a fi încuiată undeva după lăsarea întunericului şi obligaţia de a-şi petrece noaptea într-un loc straniu şi pustiu. Asta se-ntâmpla acum? Vru să alerge spre uşă ca să vadă, dar rămase ţintuită locului. Nehotărârea o paraliză. Îi ţâşniră lacrimi din ochi, iar corpul începu să i se contracte, chircindu-se şi căzând pradă terorii.

Simţi o mişcare în spate; auzi voci, murmure. Întorcându-se brusc, i se păru că deslueşte două siluete care vorbeau în umbrele de dincolo de strană. Inspiră zdravăn şi, într-un act de curaj disperat, strigă:

— Cine-i acolo?

După câteva secunde vocile încetară şi una din siluete ieşi în faţă. Era Nicholas. Rachel abia se abţinu să scoată un chiot de bucurie. Se repezi la el şi-l cuprinse în braţe. O îmbrăţişă şi el, dar gestul avu ceva glacial, preocupat. Nu-şi coborî privirile spre ea; aproape că nici nu observă că se

agăţase de el. După câteva clipe se eliberă din strânsoare – împingând-o de lângă el – şi pe urmă se uită în urmă spre locul unde stătuse de vorbă, cu o încruntătură pe chip, de parcă unul dintre lucrurile care i se spuseseră acolo l-ar fi nedumerit în continuare.

— Unde-ai fost? spuse Rachel, cu urme de reproş în vocea afectuoasă.

Iar apoi, văzând că nu-i răspundea:

— Şi cine era acolo? Cu cine-ai vorbit adineauri?

— Cu una dintre îngrijitoarele de-aici.

Nicholas continuă să se uite spre partea din spate a bisericii. Apoi clătină din cap şi zise, cu o voce deopotrivă repezită şi agitată:

— Hai, cred c-ar trebui să plecăm. N-a fost o idee bună.

Se grăbi spre intrarea principală, cu Rachel lipăind în urma lui, străduindu-se din nou să ţină pasul.

— Nick, aşteaptă! Mai încet, bine?

Uşa vestibulului era încă deschisă, însă cea de la intrarea principală, care dădea spre lumea de afară, fusese încuiată.

— E-nchisă! spuse Nicholas inutil, după ce apăsă pe clanţă de câteva ori.

— Ştiu. L-am auzit când o-nchidea. Pe omuleţul ăla cu păr ciudat.

— Hai.

O luă din nou la picior, înapoi spre strană, iar ea se furişă grăbită după el.

— Acum unde mergem? Şi cum ieşim de-aici?

— Mai e o ieşire. O uşiţă la capătul unui coridor pe-aici. Mi-a spus femeia.

Chiar şi Rachel sesiză acum unda de panică din glasul fratelui ei; iar asta o sperie mai mult decât toate. Ştia că, dacă-i era frică lui Nicholas, se întâmplase ceva foarte rău.

— Nu poţi s-o găseşti? Ar putea să ne-arate drumul.

— Nu știu unde e.

Lumânările fuseseră stinse, iar acum, cu un țăcănit al cărui ecou răsună în jurul zidurilor bisericii, întins și amplificat de o sută de ori, se stinseră brusc și majoritatea luminilor. Întunericul îi înghiți. Se vedea un singur punct cât o gămălie, lucind stins în partea nordică a naosului.

— Hai, spuse Nicholas. Aia tre' să fie.

Rachel încercă să-l prindă de mână, însă el o luase deja din loc. De data asta, fata sprintă de-a binelea ca să rămână lângă el. În câteva secunde ajunseră la o ușiță boltită care dădea spre un coridor îngust, cu tavanul jos, la capătul căruia se vedea o ușă pe care scria „Ieșire în caz de urgență".

— Uf, asta e, zise Nicholas. N-o să pățim nimic.

Îl urmă pe coridorul strâmt, însă, în loc să deschidă ușa, Nicholas se sprijini de zid o secundă sau două, respirând adânc ca să se calmeze.

— Ce s-a-ntâmplat? întrebă Rachel.

Fratele ei nu-i răspunse, iar ea, dând curs intuiției, puse o întrebare ceva mai precisă.

— A zis femeia aia ceva, nu? Ce ți-a spus?

Nicholas se întoarse spre ea, iar vocea îi coborî până ajunse o șoaptă conspirativă.

— M-a-ntrebat ce fac aici, iar eu i-am zis că ne-a dat drumul domnul Henderson și ne-a spus că putem să aruncăm o privire. Dar ea mi-a zis că nu era cu putință. A zis...

Se întrerupse. Rachel fu prea înfricoșată ca să mai vorbească, dar ochii ei, ațintiți asupra fratelui, îi cerură să-și termine explicația.

În cele din urmă Nicholas înghiți cu greu și conchise, cu o șoaptă care era mai moale, dar mai presantă ca niciodată:

— Mi-a zis: „N-avea cum să fie el. *Teddy Henderson a murit de mai bine de zece ani*".

Îşi coborî ochii spre ea, aşteptându-i reacţia. Ea îi întoarse privirea, cu ochi ficşi şi fără expresie. Era limpede că, la început, nu înţelesese pe de-a-ntregul ceea ce-i spusese adineauri. Era prea cumplit ca să priceapă din capul locului. Dar începu s-o facă puţin câte puţin. Făcu ochii mari şi duse mâna la gură îngrozită.

— Adică... Vrei să spui că el...?

Nicholas aprobă încet din cap şi apoi, fără vreun alt cuvânt, puse mâna pe clanţa uşii pentru ieşire în caz de urgenţă, o deschise şi plecă: departe, în aerul îngheţat de octombrie, pe cărarea care ducea spre Minster Yard North şi înapoi la magazine şi la siguranţă. O întrecu fără probleme pe Rachel, iar ea izbuti să-l ajungă abia după ce se opri să-şi tragă sufletul în pragul unui magazin de dulciuri. Felul cum sprintase pe străzi fusese, până în clipa aceea, o chestiune de panică, derută şi nepăsare; deja nu mai era în stare să-şi amintească nimic. Acum rămase pe loc şi se uită la Nicholas, care se îndoi din şale în uşa magazinului, în timp ce umerii i se ridicau şi îi coborau. Ca de obicei, vru să-l ia în braţe, să se agaţe de el, însă ceva o opri de data asta. Mugurii unui început de bănuială. Se uită mai atent la el. Capacitatea de-a gândi logic începu să-i revină pe măsură ce bătăile puternice ale inimii se potoleau şi îşi recăpătau ritmul. Iar apoi îşi dădu seama. Umerii nu i se ridicau nici de frică şi nici de oboseală, ci de râs. Nicholas *râdea* – în tăcere, incontrolabil, de neoprit. Nici măcar atunci nu-şi dădu seama ce anume îl făcea să râdă aşa. Părea o reacţie inexplicabilă la experienţa prin care tocmai trecuseră amândoi.

— Ce e? îl întrebă ea. Ce-ai găsit de râs?

Nicholas se îndreptă de şale şi îşi coborî privirile spre ea. Râsese atât de mult, încât avea lacrimi în ochi şi-i era aproape imposibil să lege câteva vorbe.

— Păi, fa... faţa ta, bolborosi el într-un târziu. Faţa ta când ţi-am spus povestea aia.

— Ce poveste?

— Of, Doamne. Dumnezeule, a făcut toţi banii.

Râsul i se potoli, iar el îşi dădu seama că soră-sa continua să se zgâiască la el nedumerită.

— Povestea, repetă el. Despre tipul care ne-a dat drumu-n biserică.

— Adică fantoma?

La care pe Nicholas îl bufni râsul din nou.

— Nu, prostuţo, zise el. N-a fost nici o fantomă. Am inventat-o eu.

— Dar femeia cu care-ai vorbit a zis...

— Nu mi-a zis nimic, în afară de cum să ieşim.

— Şi-atunci cum...?

Iar apoi, în cele din urmă, înţelese. Înţelese şi-şi dădu seama cât de crud fusese renghiul pe care i-l jucase. Băiatul în care avusese încredere, singura persoană la care credea că poate să găsească alinare, nu vrusese decât s-o supere şi s-o chinuie. Dintre toate ororile zilei, asta era cea mai mare.

Cu toate acestea, nu ţipă, nu izbucni în lacrimi şi nici nu se răsti la el. În schimb, se simţi cuprinsă brusc de un soi de amorţeală şi nu mai spuse decât:

— Eşti oribil şi te urăsc.

Se întoarse şi o luă din loc, neavând nici cea mai mică idee încotro mergea. Şi nici în ziua de azi nu-şi dădea seama cum se întorsese la casa bunicilor.

2

Paradoxul e următorul: trebuie să presupun, de dragul propriei mele sănătăţi mintale, că înnebunesc.

Altfel, care e alternativa? Alternativa e să cred că lucrul pe care l-am văzut alaltăieri seară era real. Iar dacă mi-aş permite să cred aşa ceva, bineînţeles că oroarea acestui fapt m-ar face totodată să-mi pierd minţile. Cu alte cuvinte, sunt prinsă în capcană. Prinsă în capcana a două opţiuni, a două cărări care duc amândouă la nebunie.

E liniştea. Tăcerea şi spaţiul gol. Asta m-a adus aici. Nu mi-ar fi trecut niciodată prin cap că tocmai în inima unui oraş atât de mare ca acesta ar putea să se găsească o casă învăluită într-o asemenea tăcere. Sunt, bineînţeles, săptămâni de când tot încerc să mă obişnuiesc cu zgomotele bărbaţilor care muncesc afară, dedesubt, săpând, săpând, săpând. Dar asta aproape că s-a terminat acum, iar noaptea, după ce ei pleacă acasă, se lasă tăcerea. Ăsta e momentul când imaginaţia mea preia controlul (chiar *este* doar imaginaţia mea, trebuie să mă cramponez de acest gând), iar pe întuneric şi în tăcere încep să cred că aud lucruri: alte zgomote. Hârşâituri, foşnete. Mişcări în măruntaiele pământului. Cât despre ce-am văzut alaltăieri noaptea, a fost o apariţie trecătoare, de doar câteva secunde, o perturbare a umbrelor dese din fundul grădinii, iar pe urmă o imagine mai limpede a lucrului în sine, a *creaturii*, dar e cu neputinţă să fi fost aievea. Imaginea nu poate să fi fost altceva decât o amintire, revenită ca să mă

bântuie, şi de aceea am hotărât să-mi revizitez acum amintirea, să văd ce pot să aflu de la ea, să deslușesc mesajul pe care-l poartă.

Dar pun mâna pe pix şi dintr-un alt motiv întemeiat, un motiv destul de obişnuit, şi anume fiindcă sunt plictisită, şi tocmai plictiseala asta – insist, plictiseala asta şi nimic altceva – mă scoate din minţi, provocându-mi halucinaţiile astea prosteşti. Am nevoie de o sarcină, de o ocupaţie (bineînţeles, m-am gândit că o s-o găsesc lucrând pentru familia asta, dar până acum a fost o slujbă stranie, destul de diferită de aşteptări). Şi am decis că sarcina asta o să fie să scriu ceva. N-am mai încercat să scriu ceva serios din primul an de la Oxford, cu toate că Laura mi-a spus, chiar înainte să plece, că trebuie să-i dau înainte cu scrisul, că îi plăcea, că i se părea c-aş avea talent. Ceea ce a însemnat enorm, venind din partea ei. A însemnat totul.

Tot Laura mi-a spus că era foarte important să fii organizată când scrii. Că trebuia să începi cu începutul şi să spui totul în ordine. Probabil că aşa cum a făcut ea când mi-a spus povestea soţului ei şi a Grădinii de cristal. Însă deocamdată se pare că nu prea mă pricep să-i ascult sfatul.

În regulă. O să pun capăt divagaţiilor ăstora şi o să încerc să scriu povestea unei alte vizite la Beverley, ca să stau cu bunicii, în vara lui 2003. O vizită pe care de data asta n-am mai făcut-o cu fratele meu, ci cu Alison, draga mea prietenă Alison, pe care am regăsit-o în sfârşit, după distanţa misterioasă a atât de multor ani, reînnodând firul preţioasei noastre prietenii. Aceasta e de fapt povestea noastră, povestea felului cum ne-am apropiat pentru prima dată, înainte ca anumite forţe stranii – ca să nu spun ridicole – să intervină şi să ne despartă. Şi e de asemenea povestea lui...

Dar nu, încă nu am voie să dezvălui prea multe. Să ne întoarcem la început de tot.

3

Cadavrul doctorului David Kelly, inspectorul pentru armament al Naţiunilor Unite, a fost descoperit de poliţia din Oxfordshire la ora 8:30 în dimineaţa zilei de vineri, 18 iulie 2003. Cadavrul a fost găsit în pădurile de pe Harrowdown Hill, la mai puţin de un kilometru şi jumătate nord de satul Longworth, într-un loc accesibil doar cu piciorul, unde se ştia că doctorul Kelly se mai plimba uneori după-amiaza. Autorităţile au anunţat în scurt timp că fusese vorba de o sinucidere.

Moartea lui a stârnit un interes public uriaş. Pregătind Anglia pentru rolul de susţinător al invaziei Statelor Unite în Irak, Tony Blair încercase să convingă poporul englez că regimul lui Saddam Hussein reprezenta o ameninţare semnificativă la adresa siguranţei naţionale. Guvernul pregătise un dosar care includea afirmaţia că Saddam Hussein deţinea arme de distrugere în masă şi că acestea puteau fi orientate spre Regatul Unit într-un interval de maximum patruzeci şi cinci de minute. După o întrevedere cu doctorul Kelly, un jurnalist de la *BBC* difuzase un raport în care sugera că afirmaţia era nerealistă şi că dosarul însuşi fusese „cosmetizat" ca să ofere argumente pentru declanşarea războiului. Convingerea larg răspândită că sursa raportului era cel mai important inspector internaţional în domeniul armamentului pe care-l avea Anglia l-a transformat dintr-odată pe doctorul Kelly într-o figură controversată şi incomodă politic.

Nu-mi dau seama de ce mă gândesc atât de des la moartea lui David Kelly. Pot doar să presupun că din cauză că, la vârsta de zece ani, a fost prima ştire de interes naţional care mi-a rămas în minte. Şi poate şi din cauză că evoca o imagine atât de puternică şi de şocantă: singurătatea morţii lui, cadavrul descoperit după atât de multe ore în pădurea izolată, tăcută şi nevizitată. Sau poate din cauza felului cum au reacţionat bunica şi bunicul, a felului cum au spus pe şleau că nu era o moarte obişnuită, că o să aibă consecinţe, că o să provoace unde de nelinişte şi de neîncredere în toată ţara. Că din ziua aceea Anglia o să fie un alt fel de loc: tulburat, bântuit.

Am auzit pentru prima dată povestea la ştirile de la ora şase, în ziua când am sosit cu Alison la Beverley. Nu eram de mult acolo. Bunicul venise să ne ia cu maşina din Leeds şi ne luaserăm un rămas-bun înlăcrimat şi temător de la mamele noastre, care aveau să plece şi să prindă împreună un avion în cursul serii. Întorcându-ne acasă la bunici, Alison şi cu mine urcaserăm în dormitorul în care stătusem deja de atâtea ori, uneori singură, alteori cu fratele meu. Scoaterea lucrurilor din bagaje a durat doar două minute; apoi Alison a ieşit în grădină şi în scurtă vreme am coborât cu gândul s-o urmez, dar pesemne că mai întâi am băgat capul în sufragerie ca să-i întreb ceva pe bunica şi bunicul, şi acela a fost momentul când am fost distrasă de ştiri. Amândoi erau absorbiţi cu totul de televizor şi, în mod normal, când vedeam adulţi purtându-se aşa, îi lăsam în pace, însă de data asta ştirea la care se uitau avea ceva care mi-a atras atenţia. Am mai făcut doi-trei paşi în sufragerie şi m-am aşezat pe canapea lângă bunica, aproape fără ca ea să observe că eram acolo. La televizor, reporterul vorbea cu un glas de rău augur pe fundalul unor imagini filmate din elicopter ale unui petic înverzit şi împădurit de peisaj englezesc de ţară. Pe ecran şi în cameră

era o atmosferă cum nu mai întâlnisem (sau cel puţin observasem) până atunci: încordată, curioasă, plină de şoc şi de teamă. Am stat în tăcere şi m-am uitat, fără să înţeleg mare lucru, în afară de faptul că murise un bărbat, un doctor care trăise în Oxfordshire şi care avea ceva de-a face cu Irakul şi cu armele, şi toţi erau foarte abătuţi şi îngrijoraţi pe chestia asta.

Când s-a terminat reportajul, bunicul s-a întors spre bunica şi a spus:

— Păi, cam asta a fost, nu? Acum are mâinile mânjite de sânge.

Bunica n-a comentat. S-a ridicat – un proces lent şi solicitant – şi şi-a târşâit picioarele până în bucătărie. M-am ridicat şi m-am dus după ea.

— Ce-nseamnă asta? am întrebat.

Tocmai se întindea spre bufet, căutând nişte conserve de ceva.

— Ce anume, scumpo? a spus, întorcându-se.

— Ce-a zis bunicul. Despre cine vorbea?

A ţâţâit din buze şi şi-a văzut de ale ei.

— A, e bine să nu-l bagi în seamă. Mereu face pe deşteptul.

N-a fost un răspuns prea satisfăcător, dar până s-o rog să vorbească mai pe şleau, bunicul a intrat valvârtej în bucătărie, mormăind cuvinte de reproş:

— De ce nu mi-ai zis că pui de ceai? Ştii că asta e treaba mea. N-ai voie să le laşi pe fete să te obosească.

S-a întors spre el şi a spus:

— De câte ori să-ţi mai zic? Nu mă simt obosită.

— Puţin îmi pasă, a spus bunicul. Trebuie s-o iei uşor. Dă-mi voie.

I-am lăsat să se hârâie şi m-am dus s-o chem pe Alison din grădină, iar pe urmă am stat toţi patru la masa din bucătărie şi am mâncat sardine şi roşii cu pâine prăjită. Bunicul

părea iritat şi nu vorbea mult. Eu încă mă gândeam la povestea de la ştiri, despre doctorul mort care fusese găsit rezemat de un copac în Oxfordshire, pe unde-o mai fi fost şi asta. Şi la remarca bunicului despre celălalt bărbat necunoscut, care se mânjise cu sânge pe mâini. Totul era foarte tulburător şi misterios. Din cauza asta, singurele care vorbeau erau bunica şi Alison. Bunica a întrebat-o ce voia să facă săptămâna viitoare, iar Alison a spus că nu prea se gândise şi că oricum n-avea importanţă.

— Sper să nu ţi se pară prea linişte aici, atâta tot, a zis bunica. Nu mai eşti în oraşul ăla mare al vostru, să ştii.

Prin „oraşul ăla mare" voia să spună Leeds, pe care părea să şi-l închipuie întotdeauna ca pe o metropolă forfotitoare, cu toate că partea în care locuiam Alison şi cu mine nu era deloc aşa.

Câteva minute mai târziu, după ce ieşiserăm amândouă în grădină, Alison m-a întrebat:

— Bun, şi totuşi *ce* facem aici o săptămână? Nu vreau să-ţi jignesc bunicii, dar mi se par un pic cam... bătrâni?

— Nu ştiu, am zis, ridicând din umeri. Găsim noi ceva. În apropiere e o mlaştină mare, cu păduri, copaci şi toate alea.

Alison n-a părut impresionată.

— A, şi avem şi-o bibliotecă.

— O bibliotecă? Grozav. Citim toată săptămâna.

— Pun pariu că au şi CD-uri şi alte chestii.

Alison începea să mă irite. La urma urmelor, îi făceam un hatâr invitând-o aici. Nici măcar nu se număra printre cele mai bune prietene de la şcoală.

— În şopronul ăla ce e? a întrebat ea.

— Hai să mergem să vedem.

Am petrecut câteva minute cotrobăind prin lucrurile din şopronul mic al bunicului, dar recolta a fost slabă. Am găsit

o bâtă de crichet şi câteva mingi de tenis foarte vechi, şi tocmai eram pe punctul să ridic de jos, dintr-unul din colţurile cele mai îndepărtate, ceva ce mi se păruse a fi o coardă de sărit, când am văzut ceva, am scos un ţipăt şi am dat fuga înapoi afară.

— Ce s-a-ntâmplat? m-a întrebat Alison, apropiindu-se de mine.

— E plin de păianjeni acolo. Nu pot să-i sufăr.

— Zău? Şi de ce sunt atât de fioroşi?

— N-ai auzit de arahnofobie? am întrebat.

Nu cred că Alison auzise. A spus doar:

— Eşti la fel de dusă ca maică-mea. Şi ea o ia razna când vede un păianjen, mai ales unul mare. Odată chiar a leşinat. De-adevăratelea.

Era limpede că ăsta i se părea un comportament de toată jena, deşi, de fapt, aveam toată compasiunea pentru mama ei. Nevrând să mă mai gândesc la asta, m-am uitat în jur şi-am zis:

— Crezi că putem să se suim în copacul ăla?

Ne-am îndreptat spre fundul grădinii ca să-i aruncăm o privire. Mi-am dat seama, între timp, că deşi casa bunicilor nu arăta foarte impresionant din faţă, grădina din spate era de fapt destul de mare. Gazonul era pe două niveluri, fiecare cu o pantă uşoară, aşa că peticul de sol din care creştea copacul era el însuşi destul de ridicat, aproape la acelaşi nivel cu etajul casei.

Nu ştiu de ce propusesem să ne suim în copac. Acasă, îmi plăcea să împrumut cărţi destul de vechi pentru copii de la bibliotecă – genul de poveşti în care copiii din clasa de mijloc alergau de capul lor în peisajul rural, organizând picnicuri, construind ascunzişuri şi găbjindu-i pe borfaşii de prin partea locului, dacă tot erau în zonă. Copacii, în universul acela, erau sortiţi căţăratului. Aşa că lui Alison şi mie

nu ne rămânea decât să ne cățărăm în ăsta. Era un prun (mi-a spus bunica mai târziu) și avea o mulțime de crengi care păreau solide și apropiate de pământ, dar chiar și așa, pentru doi copii de oraș ca Alison și ca mine, care trăiserăm amândouă în locuri unde nu existau grădini, perspectiva era descurajatoare.

Alison s-a urcat prima și a părut să rezolve repede cățăratul, ajungând până la o ramură aflată cam la trei sferturi de vârful copacului. După câteva secunde de ezitare, m-am cățărat anevoie după ea.

— E ca lumea, a spus ea, pe când stăteam împreună pe creangă și ne inspectam noul domeniu.

De aici vedeam bine grădinile învecinate, ba chiar întregul cartier. Grădini la fel de îngrijite ca a bunicilor se întindeau în toate părțile: peluze bine întreținute, heleșteie cu nuferi, mobilier de grădină – toate vorbind de aceeași viață modestă, comodă, neaventuroasă. În curtea vecină, o pereche cam de aceeași vârstă cu bunica și bunicul stăteau la o masă de grădină din plastic alb, bând pahare de vin alb și ciugulind dintr-un bol plin cu chipsuri Pringles. Și-au ridicat privirile spre noi și Alison le-a făcut veselă cu mâna, strigând „Salutare!". Bărbatul s-a mulțumit să-i întoarcă privirea, dar femeia și-a ridicat paharul, răspunzând prudentă la salut.

Nu știu cât am stat acolo. Era frumos. Era o seară de iulie lungă, caldă și blândă, și cred c-am fi fost în stare să rămânem acolo până a doua zi. După o vreme Alison s-a uitat la ceas.

— Mamele noastre o să decoleze peste-un minut, a spus ea.

— Vreți tort, fetelor?

Era bunica, strigând de la ușa din spate a casei. Am coborât prima din copac, încet și cu băgare de seamă. Alison, în schimb, a încercat să sară de la doi metri și a aterizat forțându-și piciorul stâng.

— Au! Futu-i! La dracu'!

Am privit-o uimită şi roşind. Nu mi-ar fi dat prin cap într-un milion de ani să cutez să rostesc cuvântul cu „f", nici dacă n-ar fi fost picior de adult prin preajmă. Dar nu era momentul să mă gândesc la vorbirea manierată. Alison părea să aibă dureri mari. La început nici n-a putut să se ridice.

— Mă duc după bunica.

Am alergat înăuntru şi m-am întors cu amândoi bunicii. Am ajutat-o cu toţii pe Alison să se ridice, iar apoi ea a şchiopătat până-n casă, sprijinindu-se de umerii noştri.

— Pantalonii jos, a zis bunica pe când Alison se lăsa pe unul dintre scaunele din bucătărie, strâmbându-se de durere. Ia să vedem ce-i cu tine.

Bunicul se afera undeva în spate, dar bunica s-a uitat la el şi i-a transmis un „ieşi afară!" din priviri. Cum el nu se prindea, i-a spus:

— Hai, Jim, pleacă de-aici.

Văzând-o pe Alison că-şi dă blugii jos, bunicul a înţeles în sfârşit.

— Mă duc să... să iau o gură de aer, cred, a mormăit el.

Bunica s-a uitat atent la piciorul lui Alison, dar nu prea a văzut nimic în neregulă.

— Păi, n-ai nici o vânătaie, a spus ea. Şi nici zgârieturi nu văd. Totuşi ai o mică umflătură aici.

A pus un deget pe piciorul lui Alison, chiar deasupra genunchiului, şi a apăsat uşor.

Alison a tresărit din nou.

— O am de mai de mult, a zis ea. Nu cred că-i mare lucru.

Bunica a dat cu o alifie pe umflătură, iar după aceea Alison a hotărât că-i ajunsese statul în sânul naturii şi a rămas înăuntru, să se uite la televizor. Am ieşit din nou în grădină şi l-am găsit pe bunicul vorbind peste gard cu vecinul de alături, cel a cărui soţie ne făcuse cu mâna.

— Bună, a spus bărbatul roşu la faţă şi cu părul alb, privindu-mă afabil. Eşti Rachel, nu?

— Ba da.

— Te ţin minte de când ai venit ultima oară. Aoleu, da' ştiu c-ai crescut, nu glumă.

— Mulţumesc, am spus, din moment ce se dorea a fi un compliment.

— Iar de data asta, a zis bărbatul, văd că ţi-ai adus şi o mică prietenă negresă.

Asta chiar că mi-a luat piuitul. Nu mi-ar fi trecut prin cap s-o descriu pe Alison în felul ăsta, şi de fapt nu mai auzisem pe nimeni aducându-i în discuţie culoarea pielii. Tot ce-am putut să fac, cam ca proasta, a fost să mai spun o dată „mulţumesc" şi să mă întreb de ce-mi zâmbea bărbatul ăsta ciudat cu atâta amabilitate.

4

Moartea e finală. Ştiu că-i o observaţie banală, dar presupun că lucrul pe care încerc să-l spun este că în săptămâna asta petrecută în Beverley am priceput pentru prima dată cu adevărat acest lucru. Şi da, probabil că *ăsta* e motivul pentru care n-am uitat niciodată de moartea lui David Kelly. A fost pentru prima dată când mi s-a desluşit realitatea morţii. A fost, dacă vreţi, prima moarte din familia noastră.

Până atunci nu ştiusem aproape nimic despre războiul cu Irakul, dar acum îmi dădeam seama că se schimbase ceva; se depăşise o limită. Un om de ispravă murise şi nu mai putea fi adus înapoi. Iar prim-ministrul nostru (mi-am dat seama acum că despre el vorbise bunicul) avea sânge pe mâini.

— Orice-ai zice despre ea, mi-a spus bunicul, doamna Thatcher n-ar fi permis nici în ruptul capului să se-ntâmple una ca asta. A fost o mare doamnă.

— Iar a bătut câmpii despre femeia aia? a întrebat bunica pe când spălam vasele împreună. Tare mi-aş dori să schimbe placa.

Îl critica mereu pe bunicul pentru una sau alta, am observat, şi cu toate astea păreau mult mai devotaţi unul altuia decât fuseseră mama şi tata. (Între timp, mami şi tati se despărţiseră. Vacanţa în care plecaseră fără mine – în zilele când mă trimiseseră la Beverley cu fratele meu – fusese, cred, o ultimă încercare de-a îndrepta lucrurile. Inutil de spus, nu reuşiseră, aşa că nu după multă vreme pornise fiecare pe

drumul lui.) M-a frapat că bunicul o scăpa foarte rar din ochi pe bunica şi că nu-i plăcea s-o vadă făcând lucruri care-i provocau fie şi cea mai mică oboseală.

— Bunica a fost bolnavă? l-am întrebat într-o zi, pe la începutul şederii noastre.

— Ce te face să-ntrebi aşa ceva? a întrebat el, fără să-şi ridice ochii de pe cuvintele încrucişate din *Telegraph*.

— Nu ştiu. N-o laşi niciodată să facă nimic. Aşa s-a purtat mami cu mine anul trecut, după ce-am făcut varicelă.

De data asta şi-a ridicat privirile spre mine.

— Acum câteva săptămâni, a avut... s-a purtat un pic ciudat. Aşa că medicul mi-a cerut să fiu cu ochii pe ea, atâta tot.

Îmi dau seama acum că felul ăsta de-a vorbi era cu totul şi cu totul tipic pentru bunicul. Ceea ce descrisese drept „un pic ciudat" fusese de fapt o criză de epilepsie în urma căreia bunica fusese trimisă la spital (după patru săptămâni de aşteptare) pentru o tomografie computerizată. Acum aşteptau rezultatele, însă amândoi îşi dădeau seama că veştile ar fi putut fi proaste. O tumoare pe creier era cea mai plauzibilă explicaţie pentru criză şi mulţi bolnavi mor în interval de câteva luni din cauza gliomurilor canceroase.

Bineînţeles, atunci n-am înţeles nimic din toate astea. N-am ştiut că umbra morţii, în întreaga şi cumplita ei finalitate, se ivise atât de brusc, fără invitaţie, şi se întinsese asupra amândurora. Dar cel puţin am observat ceva: am observat că bunica şi bunicul păreau mai apropiaţi decât toţi adulţii pe care-i văzusem până atunci, iar apropierea asta nu se manifesta doar ca o nevoie constantă de proximitate fizică sau ca un refuz al fiecăruia de a-l scăpa din ochi pe celălalt, ci şi ca o stare perpetuă de – în lipsa unui termen mai potrivit – iritare drăgăstoasă. Aproape fiecare cuvânt pe care i-l spunea unul din ei celuilalt atingea un nerv şi provoca un puseu de

irascibilitate drept răspuns; însă asta dovedea doar starea de neliniște cvasiinsuportabilă în care trăiau amândoi, conștiința reînnoită a iubirii, care fusese reaprinsă de perspectiva ca unul din ei să rămână fără celălalt.

Cum spuneam, n-am înțeles nimic din toate astea; dar am fost conștientă de manifestările lor exterioare. Lucrul care chiar m-a enervat la Alison, în primele zile ale ședерii noastre la Beverley, a fost cât de insensibilă a părut la ceea ce se întâmpla în jurul ei. Văzându-i pe bunicii mei cum stăteau în grădină într-o după-amiază, sorbind din cețile de ceai și ținându-se ușor de mână peste scaunele de plastic, a zis: „Ia uită-te la ăia doi. Să sperăm că n-o să ajungem și noi la fel, nu?", și n-a ratat nici o ocazie de-a spune cât de bătrâni și de decrepiți i se păreau.

Aveam puține lucruri în comun, mi-am dat seama în scurt timp: prietenia adevărată era cea dintre mamele noastre, nu dintre Alison și mine. La școală nu eram împreună suficient de des ca să ne iritățm una pe alta; aici însă, împărțind o casă, ba chiar și un dormitor, relația noastră era deja încordată. Și un alt lucru care începuse să mă calce pe nervi era felul cum prelua tot ce simțeam eu și încerca să și-l însușească. Moartea lui David Kelly a fost un exemplu tipic.

— Ce faci? mă întrebase duminică dimineața, când mă găsise în sufragerie după micul dejun, încercând să înțeleg ceva din *Daily Telegraph*-ul bunicului.

Era destul de limpede ce făceam.

— Citesc ziarul.

— Și de când te interesează știrile, mă rog?

— Ai măcar idee că suntem în război de câteva luni?

— Normal că am, a zis Alison. Dar războaie sunt mereu. Mami spune că războaiele sunt prosteți și oamenii sunt proști.

— Păi, de data asta n-am avut încotro. A trebuit să intrăm în război, fiindcă Irakul avea armele nucleare îndreptate spre

noi şi-ar fi putut să ne radă de pe faţa pământului în patruzeci şi cinci de minute.

— Haida-de. Cine zice?

— Tony Blair.

Pentru prima dată, Alison a părut să manifeste un licăr de interes. A arătat spre prima pagină a ziarului.

— Şi tipu' ăsta cine-i?

I-am explicat cine era David Kelly – cum am ştiut şi cum m-am priceput mai bine – şi cam care fuseseră împrejurările în care murise. Pe la jumătatea explicaţiilor mele confuze m-am dumirit că Alison îşi pierdea din nou interesul; dar îşi dădea seama că pe mine mă tulburase povestea asta şi voia să-mi împărtăşească frământările, fie ca pe o formă de-a se apropia de mine, fie ca să-şi însuşească întâmplarea, să pretindă că-i aparţinea. Aşa că s-a fixat asupra unui detaliu: descoperirea cadavrului doctorului Kelly, rezemat de un copac în porţiunea necălcată de pădure de pe deal.

— Frăţică, e de groază, a spus ea – ratând toată povestea, după mine. Gândeşte-te. Te duci să te plimbi dimineaţa, scoţi câinele sau mai ştiu eu ce, şi dintr-odată... dai peste asta chiar în drum.

— Şi totuşi nu ştie nimeni *de ce* a făcut-o, am zis. Bunicul spune că e din cauza lui Tony Blair, dar oricum îl urăşte pe Tony Blair...

Pe Alison n-o interesa. Voia să vorbească doar despre imaginea asta, care părea să i se deruleze în minte ca o scenă dintr-un film de groază.

— Futu-i, a spus ea. Eu, una, aş leşina de frică. Să găsesc un cadavru aşa, pe nepusă masă. Unde-a dus mutu' iapa.

Am privit-o ţintă, simţind un val brusc de ură. Iar folosea cuvântul ăla – în casa bunicilor. Am vrut să spun ceva şi m-am înfuriat pe mine însămi din cauză că nu-mi veneau cuvintele. Eram o laşă. O pisică speriată de orice.

5

Alison deţinea un dispozitiv care mi s-a părut, la vremea aceea, de-a dreptul magic. I se spunea iPod şi, deşi nu era mult mai mare decât o cutie de chibrituri, părea capabil să stocheze mii şi mii de cântece, aşa că puteai să le iei cu tine peste tot şi să le asculţi oricând aveai chef. Era de un alb frumos şi imaculat, şi avea în mijloc o rotiţă care scotea un clic când o întorceai cu degetul.

Cu toate astea, mi s-a părut destul de trist că, în ciuda acestei capacităţi de stocare, Alison părea să asculte un singur album. Îl asculta în buclă, iar când nu-l mai asculta, mă punea să-l ascult eu.

— Mama ta are o voce frumoasă, am asigurat-o, scoţându-mi căştile uşor cerate din urechi şi înapoindu-i dispozitivul.

La drept vorbind, puţin îmi păsa de cântecul pe care mi-l pusese a milioana oară. Precoce din fire, mă interesa mai mult muzica clasică pe vremea aceea, iar CD-ul meu preferat de acasă era o înregistrare cu *Recviemul* lui Fauré.

— Să ştii că l-a cântat la *Top of the Pops*, a spus Alison.

— Da, mi-ai zis.

— E celebră.

— Ştiu. Ai zis. Atâta doar că... (voiam s-o spun de câtva timp, dar nu reuşisem să mă gândesc cum să mă exprim cu tact) ...atâta doar c-au trecut nişte ani de-atunci, nu?

— Şi? s-a îmbufnat Alison, vârându-şi iPod-ul în ghiozdanul pe care-l avea la ea. Cântă şi astăzi, să ştii. Face demo-uri şi alte chestii. Poţi să te-ntorci oricând în circuit.

Era seară, destul de târziu, şi stăteam la poalele Turnului Negru, sprijinite cu spatele de zidăria lui strălucitoare. În ultimele câteva zile ajunseserăm să nu ne mai temem să explorăm de capul nostru şi să rămânem pe afară până când se făcea aproape întuneric. De cele mai multe ori ne îndreptam spre Westwood, pe care începuserăm să-l ştim bine, cu toate că, fiind nişte copii de la oraş, tot nu ne obişnuiserăm cu ideea că eram liberi să cutreierăm ţinutul acela întins, mlăştinos şi împădurit după bunul nostru plac. Ne plăcea să venim aici fiindcă speram s-o mai zărim o dată pe Păsăreasa Nebună, pe care i-o zugrăvisem lui Alison destul de amănunţit, dat fiind că imaginea ei mi se întipărise în memorie, spre a nu se mai şterge niciodată, la scurta întâlnire din urmă cu patru ani. Din ce spuneau bunica şi bunicul, trăia tot în Beverley, într-un căsoi care-i fusese lăsat de bătrâna imobilizată în scaunul cu rotile înainte de-a muri. Se părea că numele ei real era domnişoara Barton.

— Am impresia că lumea nu prea se dă-n vânt după ea, i-am spus lui Alison. Cică n-ar fi trebuit să i se lase casa. Bunica a zis că povestea avea ceva dubios.

— Dubios? Cum adică?

— Nu ştiu.

— Poate... poate c-a omorât-o pe bătrână. Ca să pună mâna pe casă.

Tipic pentru Alison, mi-am zis. Prostuţă şi fără măsură.

— Nu fi fraieră, am spus, iar Alison a tăcut.

Făcându-mi griji c-aş fi putut s-o jignesc şi vrând să ţin trează conversaţia, am adăugat:

— Nu mai are nici pasărea.

— Înseamnă că nu prea mai dă pe-aici, a zis Alison, ridicându-se în picioare. Hai. La drum.

— În regulă.

Se dădea o emisiune TV pe care voiam s-o prind acasă – unul dintre programele mele preferate de divertisment.

— Oricum, e aproape nouă.

— Unşpe în Corfu, a spus Alison, nereuşind să iuţească pasul, aşa că a trebuit să merg mai încet ca să-mi potrivesc cadenţa cu a ei. Mai e un pic şi se face ora de culcare. Mă întreb dac-o fi dat norocul peste vreuna din mamele noastre.

— Norocul?

Nu înţelesesem.

— Nu cred că s-au dus în vacanţă pentru jocuri de noroc sau mai ştiu eu ce.

Alison a scos un râs nesuferit, oarecum superior.

— Hai, Rache. Nici măcar *tu* nu poţi fi atât de nevinovată.

Şi când a văzut că eram la fel de nedumerită:

— Tu de ce crezi c-au plecat împreună?

— Nu ştiu... Oricine are nevoie de-o vacanţă din când în când.

— Sunt singure amândouă. Sunt singure de ani buni. Chiar nu te prinzi? Au plecat să-şi caute bărbaţi.

Ideea m-a oripilat şi m-a înfuriat.

— Nu fi scârboasă, am spus.

— Ce vezi scârbos la chestia asta?

— Taci, Alison. Zău că m-am săturat de gura ta.

— Trebuie să afli care-i treaba.

— Habar n-ai despre ce vorbeşti.

Abia mă abţineam să plâng.

— Ba cum să nu. Şi nu mi se pare nimic în neregulă. Dacă maică-ta vrea să plece din ţară o săptămână şi să şi-o tragă cu un chelner grec, de ce să n-o facă?

Preț de câteva clipe, între noi a fost doar o tăcere îngrozită. Pe urmă am plesnit-o tare peste față. A țipat de durere, și-a dus mâinile la față și cât a rămas așa am trântit-o la pământ. Pe urmă am izbucnit în lacrimi și am luat-o la goană spre casă. M-am uitat înapoi o dată și rămăsese acolo, așezată pe iarba galbenă, arsă de soare, pipăindu-și obrazul și zgâindu-se după mine.

*

N-am mai apucat să-mi văd emisiunea de divertisment de la TV, fiindcă atunci când am ajuns acasă bunicul se uita la o emisiune politică pe un alt program. Părea să-l înfurie din cale-afară, dar cu cât se enerva mai mult, cu atât părea să vrea s-o urmărească mai departe. Era un reportaj despre traficul de carne vie și despre munca forțată din Anglia modernă. Bineînțeles, nu mai auzisem de nici una din cele două expresii, iar când naratorul a început să vorbească despre muncitorii emigranți care îndurau condiții de „sclavie" am fost foarte nedumerită, fiindcă pentru mine cuvântul „sclavie" evoca imagini ale unor sclavi din galerele romanilor, ferecați în lanțuri sau biciuiți de paznici musculoși, goi până la brâu. Dar și subiectul acestui program părea, cumva, la fel de îngrozitor: în scurt timp m-a mâhnit litania de povești ale celor care munceau în construcții și în agricultură, obligați să lucreze multe ore pe zi și să trăiască în niște dormitoare sinistre, câte douăzeci laolaltă.

— Rușinos! spunea întruna bunicul, dar până să apuc să fiu de acord cu el, s-a dovedit că vorbea despre cu totul altceva. Cât e săptămâna de lungă, BBC-ul ne tot servește propaganda asta de stânga. Dacă letonilor și lituanienilor nu le plac locurile de muncă din Anglia, n-au decât să se-ntoarcă

acasă şi să-şi găsească altele mai bune. Ştiai că există acum un magazin în Selby care vinde doar mâncare poloneză?

Cred că întrebarea îi era adresată bunicii, însă ea ieşise din cameră de ceva vreme. Cum bunicul nu părea să aibă neapărat nevoie de auditoriu, m-am furişat la rândul meu şi am urcat în dormitor. Alison încă nu se întorsese şi în mod normal asta m-ar fi îngrijorat, dar încă eram prea supărată pe ea ca să-mi pese.

Pesemne c-am adormit imediat. Cerul de la marginea draperiilor încă era doar bleumarin când am fost trezită de cineva care mi-a pus mâna pe umăr şi m-a zgâlţâit. Am deschis ochii moleşită. Era Alison, normal.

— Ha? Ce faci? Dormeam.

— Ştiu, dar e important.

M-am ridicat în capul oaselor, fără multă tragere de inimă. Am deschis ochii mai bine şi primul lucru pe care l-am observat la Alison a fost că tremura.

— Ce s-a-ntâmplat?

— L-am văzut, Rache, a spus ea, cu un tremur în glas. L-am văzut adineauri în pădure.

— Ce-ai văzut?

— Un cadavru. Un mort.

Ochii ni s-au întâlnit. N-am spus nimic.

— Adineauri, a adăugat ea, ca şi cum asta ar fi făcut informaţia mai credibilă.

M-am întins la loc şi i-am întors spatele, stând cu faţa la perete.

— Alison, eşti jalnică.

— L-am văzut, Rache, chiar l-am *văzut*.

M-am întors din nou şi am pironit-o cu privirea.

— Un cadavru, da? În pădure. Exact ca bărbatul din ziar. Nu cumva era sprijinit de un copac?

— *Ba da,* a zis Alison, iar acum avea atâta suferinţă şi insistenţă în voce, încât mi-a trecut pentru prima oară prin cap că s-ar putea să spună adevărul.

— Nu te cred, i-am spus totuşi. Nici pomeneală.

— A fost absolut oribil. Capul i s-a... lăsat într-o parte când m-am apropiat de el, de ziceai că se uita la mine. Rămăsese cu ochii deschişi. Avea un păr cărunt, lung şi-ncâlcit. Pielea îi era galbenă – foarte întinsă şi zbârcită. Era *cumplit* de slab...

M-am ridicat din nou în capul oaselor şi m-am uitat la ea cu atenţie. Aveam un trist palmares al naivităţii din cauza oamenilor care-mi jucau asemenea renghiuri.

— Ce-ai în mână? am întrebat, coborându-mi privirea.

Alison ţinea strâns o carte de joc.

— Am luat-o din pădure, a spus ea. Erau o mulţime, risipite în jurul lui.

I-am luat cartea din mână. Pe spate avea un model cu romburi galbene şi negre. Întorcând-o pe faţă, am dat peste desenul unui păianjen. Era o creatură grotescă şi oribilă, ridicată pe două picioare şi înălţându-şi-le pe celelalte în aer cu îndârjire, de parc-ar fi provocat pe cineva la luptă. Pe fundalul negru şi lucios al cărţii, verdele stins al pântecului său strălucea cu o claritate greţoasă. Artistul desenase zeci de fire de păr aspru pe pântecul umflat, dedesubtul căruia, cu o grijă pentru detaliu care mi-a urcat stomacul în gât, atârna un fel de punguţă cărnoasă plină cu Dumnezeu ştie ce. Deşi era primitiv şi caricatural, desenul reuşea în acelaşi timp să fie mult prea realist.

Când i-am înapoiat cartea lui Alison cu un fior, m-a prins în braţe, şi-a îngropat capul în gâtul meu şi m-a ţinut strâns. Încă tremura toată, iar din clipa aceea nu mi-a rămas decât să cred tot ce-mi spusese.

6

— Ăsta-i copacul, a spus ea. Uite-aici.

— Eşti sigură?

Era a doua zi, într-o dimineaţă încântător de caldă şi de însorită. Pe când exploram micul petic de pădure ascuns la capătul estic din Westwood, lumina soarelui se cernea prin bolta înfrunzită de deasupra noastră, iar când ajungea la noi, avea o nuanţă de verde răcoros şi minunat, ca de limetă. Aerul era proaspăt şi singurele sunete erau ciripitul sporadic al păsărilor şi zumzetul îndepărtat al circulaţiei. Era genul de loc unde veneai pentru picnic sau ca să citeşti o carte, tolănit sub un copac. În loc de asta, noi două căutam un cadavru.

— Nu-i nimic aici, am insistat, după ce stătuserăm câteva clipe cu ochii aţintiţi pe peticul gol de iarbă.

Nu strică să dai glas evidenţei din când în când.

— A dispărut, a încuviinţat Alison.

Şi-acum ce trebuia să facem? Citisem destule cărţi de aventuri pentru copii şi mistere ale lui Sherlock Holmes ca să ştiu că, în cazurile astea, trebuia respectată o procedură. Am îngenuncheat şi am început să mă uit foarte concentrată pe jos.

— Ce faci? a întrebat Alison.

— Caut indicii.

Alison s-a ghemuit lângă mine.

— Ce fel de indicii?

— Nu ştiu.

M-am gândit să pomenesc despre urme de paşi sau despre amprente, dar păreau lucruri învechite. Pe urmă mi-am amintit de ceva ce văzusem recent la o emisiune TV.

— ADN, am zis, cu un aer încrezător. Se găseşte mereu ADN la locul crimei.

— În regulă.

Am început amândouă să cercetăm locul cu mare atenţie, despărţind chiar şi firele de iarbă cu vârfurile degetelor.

— Şi cum arată ADN-ul? a întrebat Alison.

— Păi, cam... cleios, cred.

Nu aveam nici cea mai mică idee despre ce vorbeam.

— Cleios şi transparent.

— Hm, nu văd nimic de genul ăsta.

Alison nu avea răbdarea mea. N-a trecut mult şi s-a ridicat la loc, uitându-se în jur la întâmplare, fără o intenţie limpede. Am ţâţâit din buze şi mi-am continuat căutarea. Poate că aveam să găsesc altceva semnificativ – un nasture pierdut sau o bucată de îmbrăcăminte ruptă. Sau poate că, până la urmă, totul era o simplă pierdere de vreme: parte a unei glume răutăcioase a lui Alison, răzbunarea ei pentru palma pe care i-o dădusem cu o seară înainte, pe care n-o mai pomenise de atunci şi pentru care încă nu-mi cerusem iertare.

În scurt timp a dispărut cu totul. Nu ştiam unde plecase; ştiam doar că pădurea începuse să fie mai tăcută ca niciodată. Până şi păsările păreau să se fi oprit din cântat şi nu mai auzeam nici o maşină, deşi drumul era la doar câteva sute de metri. Aşa că în clipa când am auzit trosnetul unei crengi sau rămurici în apropiere a fost aproape ca şi cum ar fi răsunat un foc de armă. M-am îndreptat de şale şi mi-am plimbat privirea cu mare atenţie în toate direcţiile. Însă nu era nimeni.

— Alison? am spus.

Nici un răspuns.

Am rămas aşa un minut sau două, tot în genunchi. Tăcerea a redevenit deplină. Bineînţeles că fusese doar o pasăre care zburase dintr-un loc în altul; sau poate un iepure (văzuserăm unul sau doi în ultimele zile); sau Alison, jucându-se enervant de-a v-aţi ascunselea. Era inutil să mă sperii de pomană. Aveam să caut mai departe indicii.

Al doilea zgomot a fost mai puternic decât primul şi a părut să vină de la mai puţin de zece metri din stânga mea. Mai apăsat decât simplul trosnet al unei ramuri de data asta, semăna inconfundabil cu călcătura cuiva printre copaci. În acelaşi timp, am văzut – sau mi s-a părut că văd – mişcarea furişă a unui obiect sau a unei siluete printre tufe. Un zvon de mişcare, nimic mai mult. Apoi totul s-a liniştit şi a încremenit din nou.

Alison. Fără doar şi poate. De-a ce se juca?

— Alison? am strigat. Alison, unde eşti?

Lucrurile chiar începeau să fie enervante. Mai bine zis, făceam tot posibilul să mi se pară doar enervante, străduindu-mă să ignor felul cum începuse să-mi bubuie inima şi transpiraţia care-mi năpădise fruntea. M-am ridicat în picioare, încet şi prudent, părându-mi-se important să fac cât mai puţin zgomot cu putinţă. M-am mai uitat o dată spre tufele unde crezusem că auzisem zgomotul şi că văzusem o mişcare furişă. Tentaţia de-a ţâşni şi de-a o lua pur şi simplu la goană devenea foarte puternică. Dar am hotărât să nu fac nimic brusc. Cu o mişcare atentă şi studiată, m-am întors cu 180 de grade, îndepărtându-mă ferm de tufiş şi de primejdia pe care mintea mea înfierbântată o fixase în mijlocul lui. Încă zece-doisprezece paşi şi aveam să scap din pâlcul ăsta des de copaci şi de tufe şi să ajung într-un loc mai deschis din pădure. Atunci şi doar atunci aveam să-mi iau picioarele la spinare.

Însă după doar câţiva paşi ceva mi-a atras atenţia şi m-a făcut să înţepenesc. Prinsă între crengile unui tufiş, deasupra

ochilor mei, se găsea o altă carte de joc: la fel ca aceea pe care-o găsise Alison, numai că de data asta desenul înfăţişa un peşte, nu un păianjen. Un peşte cu dungi albastre şi galbene pe un fundal negru lucios. La fel ca la păianjen, simplitatea caricaturală a desenului avea ceva tulburător, chiar respingător: felul cum se bulbucau ochii peştelui şi gura căscată prosteşte. Oare ăsta să fi fost indiciul pe care-l căutasem involuntar? Habar n-aveam ce legătură ar putea să aibă cărţile astea de joc cu întâlnirea macabră a lui Alison în pădure, aseară, dar părea de o importanţă copleşitoare, acum, să recuperez această dovadă potenţială. Am întins mâna, dar, într-un mod exasperant, n-am putut să ajung la carte. Am făcut un pas înainte şi m-am ridicat pe vârfuri. Dacă mă mai întindeam un pic, cădeam mai mult ca sigur. Dar acum aproape c-o atingeam. Încă un centimetru şi ceva şi puteam s-o prind între două degete.

Şi atunci o altă mână – mâna unui adult – s-a ivit de nicăieri, s-a repezit la cartea de joc şi a înşfăcat-o.

Am scos un icnet şi m-am răsucit pe călcâie: şi iat-o, chiar în spatele meu. Era roşie la faţă de furie. Părul tuns scurt, piercing-urile şi gâtul tatuat erau la fel ca înainte. Ochii ei cenuşii mă străpungeau.

Păsăreasa Nebună.

— Asta-i a mea, mersi frumos, a spus ea.

Nu ştiu de unde apăruse, dar acum – într-un fel sau altul – Alison stătea lângă mine. Îngrozite, am înfruntat arătarea aceea împreună. Ne-am zgâit la ea şi ea la noi, fără să scoată nimeni vreun cuvânt. Semăna cu o întrecere de holbat. Tăcerea pădurii ne încovoia.

— Mai sunt din astea pe-aici? a zis ea în cele din urmă.

— Nu... nu cred, domnişoară, a îngăimat Alison.

— Trebuie să-mi fie înapoiate. *Toate.* Şi n-aveţi voie să spuneţi *nimănui* despre asta.

— Da, domnişoară, am spus amândouă, fără să ne potrivim foarte bine vocile.

— Bun. Acum ştergeţi-o.

Nu ne-am mişcat. Eram prea şocate.

— *ACUM!* a strigat ea.

Iar atunci am plecat, ieşind în fugă din pădure cât ne-au ţinut puterile, tăind-o prin Westwood în căutarea siguranţei, cu trupuşoarele transformate într-un vârtej de picioare care se învârteau şi de braţe care se mişcau ritmic, cu siluetele noastre de fugari micşorate până la dispariţie de masivitatea fără vârstă şi impenetrabilă a Turnului Negru din spatele nostru.

7

Casa bunicilor mei nu prea oferea refugiul pe care-l aşteptam. La întoarcere, am constatat că sufrageria era plină de oameni. Mai precis, plină de oameni bătrâni: doar păr coliliu şi cești de ceai, oriunde te-ai fi uitat. După ce le-am aruncat o privire (bunicul şi vecinul fiind singurii pe care i-am recunoscut), ne-am repliat rapid în bucătărie, unde bunica stătea la masă şi punea biscuiţi cu ciocolată şi cu cremă de ouă pe platouri.

— Ce se-ntâmplă aici? am întrebat.

— Clubul Conservatorilor, a spus ea. E rândul nostru să fim gazde.

— Seamănă cu o adunătură de fosile, a zis Alison.

— Nu contează, a spus bunica. Duceţi voi astea, bine? Eu merg să mă-ntind un pic.

Ne-a dat fiecăreia câte un platou cu biscuiţi şi am luat-o din loc agitate ca să facem turul camerei. Când am intrat, vecinul bunicului (pe care-l chema, am aflat mai târziu, domnul Sparks) perora pe tema vagabondajului – un alt cuvânt pe care nu-l mai auzisem până atunci.

— Vagabondajul, a declamat el, devine o problemă serioasă în Beverley şi în *environs*[1]. Ar trebui să se ocupe primăria, dar, la drept vorbind, pare să nu aibă nici voinţă, nici mijloace.

1. Împrejurimi.

În clipa aceea, a observat că-i ţineam un platou de biscuiţi cu cremă sub nas.

— Aha! Să iau şi eu unul? Foarte amabilă.

— Ca de obicei, a spus o doamnă cu nişte ochelari cu ramă de baga îngrijorător de ascuţiţi, care stătea în fotoliul bunicii, Norman a pus punctul pe „i". Dovezile mele sunt pur circumstanţiale, dar sâmbătă, la piaţă, am observat personal o creştere accentuată a numărului de... *indezirabili*.

Practic cânta cuvintele, cu un alto profund şi vibrant, dilatând a treia silabă cel puţin până la dimensiunea unei note întregi.

— Mulţi dintre ei, nu-i nevoie să mai spunem, aparţin *minorităţilor etnice*.

Chiar în timp ce şoptea aceste ultime două cuvinte a devenit conştientă de Alison, proţăpită în faţa ei şi oferindu-i un biscuit cu ciocolată, cu cel mai dulce zâmbet cu putinţă.

— A, mulţumesc, scumpo, a spus ea, fâstâcindu-se de tot. Bineînţeles, n-am vrut să... Nu-ncercam să spun că *toţi*...

Ne-am întors în bucătărie cu platourile pe jumătate pline cu biscuiţi şi am început să-i dăm gata.

— Acum despre ce mai trăncănesc? a întrebat bunica.

Nu părea să aibă o părere grozavă despre prietenii bunicului.

— N-am prea fost atentă, am recunoscut. Ceva despre vag şi bandaj.

— M-au făcut minoritate etnică, a zis Alison, pe un ton de uluire combinată cu mândrie.

— Ce grosolan.

— Nu cred c-a fost nesuferită, am spus. Doar a observat că faci parte dintr-o... cultură diferită, cred.

— Ce prostie. Alison face parte exact din aceeaşi cultură cu noi. Nu-i aşa, drăguţo?

— Păi, nu prea, a zis Alison. Eu sunt din Leeds.

A luat ultimul biscuit cu cremă de ouă şi l-a băgat pe tot în gură.

— Oricum, taică-meu e negru şi nici nu prea-l mai văd. Mama e la fel de albă ca ei, aşa că nu văd unde bat.

— Exact, a spus bunica şi am tăcut cu toţii.

— Oricum, ce-i ăla conservator? mi-a trecut prin cap să întreb.

— Păi, bănuiesc că un conservator, a spus bunica, e cineva căruia-i plac lucrurile aşa cum sunt. Conservatorii cred că lumea arată în linii mari aşa cum s-ar cuveni şi că nu prea are rost să ne vârâm nasul.

După ce m-am gândit niţel, am spus:

— Mi se pare de bun-simţ. Şi mie-mi plac lucrurile aşa cum sunt. Lui Tony Blair nu?

— Domnul Blair e liderul Partidului Laburist, care pe vremuri obişnuia să creadă în ceva numit socialism, a spus bunica. Socialiştii cred că lumea ar putea fi făcută să fie mai dreaptă pentru toţi, dar pentru asta trebuie să schimbi lucrurile, iar uneori să le elimini pe cele care sunt tradiţionale şi poate şi un pic învechite.

— Şi-acum nu mai crede asta?

— Ei bine... nimeni nu prea mai ştie ce crede.

— Dar tu, bunico? Tu de care parte eşti?

Bunica a scos un oftat adânc.

— Drept să-ţi spun, Rachel, acum cred că sunt unul dintre oamenii ăia care-ncep să creadă că nimic din toate astea nu are nici cea mai mică importanţă.

S-a întors cu spatele la noi – poate tocmai fiindcă se străduia să nu plângă, deşi probabil că nici eu şi nici Alison n-am fi observat. Din punctul nostru de vedere, discuţia asta devenea cam plictisitoare, iar noi aveam să-i dăm veşti mult mai palpitante.

— Ei, bunico, ia ghici pe cine-am văzut în pădure? am spus. Pe Păsăreasa Nebună. Ne-a speriat îngrozitor.

Alison s-a uitat la mine – o reamintire tacită a faptului că nu trebuia să fi spus nimănui despre asta. Dar fiindcă tot fusese dat în vileag secretul, a adăugat:

— Ne plimbam pe-acolo şi ne vedeam de-ale noastre, când pur şi simplu s-a ivit în faţa noastră de după un copac. Parc-ar fi vrut să ne sperie şi mai multe nu. Era cât pe-aci să facem infarct amândouă.

— Vai de mine, a zis bunica. Ce păţanie urâtă. Chiar e persoana cea mai nesuferită şi mai dificilă...

Şi-a strâns buzele.

— Dacă v-a speriat cu bună ştiinţă, atunci chiar cred c-ar trebui – că unul din noi ar trebui să se ducă şi să stea de vorbă cu ea despre asta...

S-a întrerupt, vădit indispusă de perspectiva unei asemenea înfruntări. Mi-a părut rău pentru ea şi am spus:

— Nu-ţi face griji, bunico. Nu-i nevoie de aşa ceva. Nu, Ali?

M-am uitat la prietena mea pentru confirmare, dar tot ce-a spus a fost:

— Unde stă?

— E un drumeag, a răspuns bunica, apucându-se să clătească platourile pe care fuseseră biscuiţii sub robinetul de apă caldă, care pleacă din Newbegin. I se zice Aleea de Pomană, fiindcă nu duce nicăieri. Acolo locuia doamna Bates. Iar când a murit, i-a lăsat casa domnişoarei Barton.

— Mă-ntreb de ce-o fi făcut asta.

— Da, mulţi s-au întrebat, a zis bunica. De fapt, nu s-au mărginit să se-ntrebe. S-au înfuriat foarte rău, ceea ce a fost o prostie din partea lor.

— Da, am încuviinţat. Fiindcă nu era câtuşi de puţin treaba lor, nu?

— Exact. Dar oamenii pot să fie foarte... critici.

— Ce număr are casa? a întrebat Alison.

Încerca să pară degajată, dar mi-am dat seama că exista o intenţie în spatele acestor întrebări.

— Aşa, pe loc, nu-mi aduc aminte, a spus bunica. Dar n-ai cum s-o ratezi. E cea acoperită cu iederă, tufe de leandru şi Dumnezeu ştie ce altceva, şi tot locul e plin de împletituri de plasă, iar undeva în spate ţine păsări.

— Păsări?

— O, da. Un adevărat aviariu. Peruşi, canari şi toate cele.

— Nu şi vânturei, sper? am întrebat cu speranţă în glas.

— Nu, nu mai are vânturelul. Nu ştiu ce s-a ales de el.

Se părea că reuşiserăm să epuizăm cunoştinţele bunicii cu privire la acest subiect, dar între timp şi ea ne testase curiozitatea până la limită. Când ne-am dus sus să facem planuri pentru restul zilei, ştiam exact ce avea să sugereze Alison.

— Nu-i nevoie să intrăm, a insistat ea. Vreau să ştiu doar cum arată. Tu nu vrei să vezi păsăretul şi toate alea?

Ce-i drept, eram disperată să văd unde trăia Păsăreasa Nebună, chiar dacă mai că nu mă speriase de moarte. Aşa că mai spre sfârşitul după-amiezii Alison şi cu mine am plecat să găsim Aleea de Pomană.

N-am avut mult de mers până acolo. Newbegin era o stradă îngustă cu sens unic, care cobora dinspre Westwood spre centrul oraşului. Aleea pornea de acolo spre stânga, trecând la început printre zidurile a două case foarte înalte: această parte era atât de îngustă, încât nici nu aveam loc să mergem umăr la umăr. Cu toate astea, în scurtă vreme se lărgea într-o stradă scurtă şi pavată cu case mai mari, venerabile, din secolul al XVIII-lea, de ambele părţi. Cea pe care o căutam nu putea fi mai uşor de găsit. Fusese ridicată la distanţă de celelalte locuinţe, fiind despărţită de vecina cea mai apropiată printr-un zid lung şi scund, care înconjura o grădină din faţă

neîngrijită, ca să nu spun în dezordine. Pe uşa din faţă se găsea numărul casei, cu nişte cifre argintii care ruginiseră. Era numărul 11.

Casa era probabil construită din cărămidă, dar nu ţi-ai fi dat seama dacă te-ai fi uitat la ea din faţă. Întreaga faţadă era acoperită cu diverse tipuri de frunziş – în principal iederă, deşi mai erau multe plante agăţătoare pe care nu le-am identificat, împletindu-se, întreţesându-se şi întrepătrunzându-se într-o junglă deasă de verdeaţă. Chiar în mijloc, zeci de păsări ţopăiau, fâlfâiau din aripi sau se odihneau: o parte din ele erau exotice şi viu colorate, însă majoritatea erau banale păsări cântătoare – vrăbii, sturzi şi altele la fel. Împletituri de plasă verde-închis fuseseră întinse peste întreaga faţadă a casei, împiedicând păsările să-şi ia zborul spre libertate. La drept vorbind, erau prinse într-o uriaşă cuşcă verde în aer liber, dar păreau cât se poate de mulţumite şi asigurau un cor plăcut şi neîncetat de ciripituri, care contrasta cu ambianţa altminteri sinistră a casei în care trăia Păsăreasa Nebună. N-am putut să nu observ cât de deasă era iedera căţărată pe ziduri, trecând şi peste ferestre şi obturând jumătate dintre ele aproape în întregime, aşa încât îmi închipuiam că era pesemne destul de întuneric în camerele acelea cât era ziua de lungă. Îmi părea bine că o găsiserăm şi că văzuserăm păsările, dar rămânea genul de casă de care voiai să te îndepărtezi imediat în goană – tipul de casă care te făcea să ai coşmaruri. Doar o nebună ar vrea să locuiască în aşa ceva, mi-am zis; sau măcar să intre ori să stea fie şi cu atâtica mai aproape de ea decât stăteam noi acum.

În clipa aia, Alison a împins veselă poarta şi a intrat în grădină.

— *Ce faci*? am şuierat. Parcă era vorba s-aruncăm o privire şi-atât.

S-a întors şi mi-a adresat un zâmbet provocator.

— Ai de gând să vii?

— Unde să vin?

— Hai măcar s-aruncăm un ochi pe fereastra de la parter.

— De ce? Ce rost ar avea? Ce cauţi?

Fără să-mi dau seama, înaintasem şi eu cu câţiva paşi şi ajunsesem acum lângă ea în grădina din faţă, cu inima bătându-mi în cuşca pieptului cu o violenţă de-a dreptul dureroasă.

— Ai uitat ce-am văzut în pădure aseară?

— Ce *crezi* c-ai văzut, am mormăit ca pentru mine.

Eram încă bănuitoare cu privire la legătura dintre moartea lui David Kelly şi ceea ce văzuse Alison într-un moment atât de potrivit.

— Chestia e, a spus Alison, croindu-şi drum printr-o grămăjoară de pietre căzute, care ajunseseră pe poteca din grădină, că femeia asta are probabil un rol în toată povestea.

— De unde până unde? am întrebat.

Mi se părea că Alison avea prea multă imaginaţie.

— Păi altfel de ce-ar fi vrut să ne sperie aşa şi să ne-alunge din pădure?

Chiar atunci, pe când ne apropiam de uşa din faţă a casei, Alison s-a împiedicat de o piatră neobişnuit de mare de pe potecă şi-a fost cât pe-aci să cadă.

— Futu-i! a făcut ea.

Păruse o poticneală destul de nepericuloasă, dar s-a aşezat jos şi a început să-şi maseze piciorul.

— Ai păţit ceva?

— Încă mă doare piciorul de când am căzut din copac, ştii tu.

— În acelaşi loc?

— Mda.

M-am uitat neliniştită în jur, pradă sentimentului iraţional şi tot mai puternic că eram privite. Pe urmă am observat ceva.

— Pe ce te-ai aşezat?

— Ha?

Alison şi-a dat seama, pentru prima oară, că se aşezase pe un fel de scaun metalic năpădit de bălării, dintre care unele se înfăşuraseră în jurul lui, fixându-l de pământ. Era, de fapt, un scaun cu rotile. Alison s-a ridicat repede în picioare, de parc-ar fi intrat în contact cu ceva contaminat.

— Hopaaa! Ăsta *ce*-o fi căutând aici?

— Probabil c-a fost al doamnei Bates, am spus, încercând fără succes să smulg o bucată de iederă dintre spiţele unei roţi. Mai mult ca sigur că e aici de când a murit.

— Dumnezeule, te-apucă groaza. Bun, hai să aruncăm o privire pe fereastră şi pe urmă să ne cărăm de-aici.

Ne-am furişat până aproape de faţada casei. Stăteam acum cu nasurile lipite de împletiturile de plasă, iar una sau două dintre păsările mai curajoase şi mai iscoditoare au sărit de pe stinghiile lor acoperite cu frunze ca să se uite la noi. Poate că speraseră la niscai firimituri de pâine, însă nu aveam nimic de dat. Zgâindu-ne printre cârceii deşi de iederă, am izbutit cu greu să ne uităm pe una dintre ferestrele de jos, însă camera de dincolo de ea părea goală şi era oricum atât de întunecoasă, încât n-am deslușit nimic altceva decât că pe unul dintre pereţi părea să atârne un tablou mare şi sumbru. De îndată ce-am făcut asta, am socotit că ne salvaserăm onoarea şi că puteam să ne retragem demne.

Cu toate acestea, Alison avea alte planuri.

— Acum *unde* te mai duci?

Aveam vocea gâtuită de panică.

— Ei, hai, nu-i nimeni pe-aici.

— De *unde* ştii?

M-am grăbit s-o ajung din urmă, pe când mergea pe aleea de lângă casă.

— Până la urmă, ce cauţi?

— Nu ştiu, a spus Alison preocupată, uitându-se dintr-o parte în alta.

Aleea era plină de gunoaie, ca să nu mai spun că tot acolo se găseau trei tomberoane pe roţi care aproape că debordau şi ele de resturi. Am observat o mulţime de găletuşe cu vopsea şi de pensule vechi.

— Voiam doar să-mi fac o idee... să-mi dau seama cum...

S-a oprit la mijlocul frazei. De fapt, ar fi mai nimerit să spun că „a îngheţat". Avea privirea fixată asupra unei ferestre lungi şi înguste din spatele casei, un pic mai sus de nivelul solului, sub cel al camerei în care tocmai ne uitaserăm. O fereastră de demisol, altfel spus. Dincolo de fereastra plină de praf şi de murdărie se zărea lucirea galbenă şi vie a unui bec puternic. A fost lucirea care ne-a ajutat să vedem, destul de limpede, conturul unei siluete omeneşti desenându-se desluşit.

Silueta era în profil. Stătea (el sau ea) în picioare (sau mai degrabă aşezat) într-o încremenire deplină. Am văzut sugestia unui chip abia schiţat: un nas scurt şi turtit, o bărbie ascuţită, cu pielea atârnându-i în voie dedesubt, smocuri de păr rar şi nepieptănat, care-i ajungeau aproape până la umeri. Doar atât am desluşit, dar a fost îndeajuns pentru ca Alison să exclame, într-o şoaptă înfricoşată:

— El e! Adică – ea e – sau – mă rog, cine-o fi...

Iar în cele din urmă mi-a spus pe şleau, ca să-nţeleg:

— *Persoana pe care-am văzut-o ieri în pădure.*

Ochii ni s-au întâlnit pe când începeam să ne dăm seama cum stăteau lucrurile. Nici una din noi nu putea să le explice, nici una din noi nu ştia câtuşi de puţin ce se petrecea, dar eram convinse amândouă, în clipa aceea, că dăduserăm peste ceva colosal: ceva sinistru, secret şi teoretic exploziv. Era cel mai însemnat şi cel mai şocant lucru care i se întâmplase oricăreia din noi.

Deodată, în partea de sus a casei, s-a deschis o fereastră şi un glas de femeie a strigat:

— HEI! VOI DOUĂ!

Nici măcar nu ne-am ridicat privirea ca să-i vedem căutătura fioroasă. Ne-am întors şi am luat-o la fugă: prin grădina din faţă, înapoi pe Aleea de Pomană, mai iute decât ne-ar fi venit vreodată să credem.

8

Se făcuse noaptea târziu, luminile se stinseseră, iar eu aproape că adormisem, când Alison a avut o revelaţie.

— O, Doamne, a zis ea, ridicându-se încet în capul oaselor în pat. Cred că m-am prins. Ştiu ce se-ntâmplă-n casa aia.

M-am ridicat şi eu şi i-am aşteptat explicaţia.

— Ei, bine?

— Ai văzut *Psycho*? a întrebat Alison.

— *Psycho*? Filmul? Vorbeşti serios? Bineînţeles că n-am văzut *Psycho*.

— Dar ai auzit de el, nu?

— Am auzit că e cel mai de groază şi cel mai urât film făcut vreodată. De ce?

N-am putut să nu pun întrebarea, chit că răspunsul era destul de previzibil.

— Să nu-mi spui că tu l-ai văzut.

— Normal. L-a adus bona şi l-am văzut cu ea, cam acum trei ani.

— *Bona*?

Ori de câte ori aveam acces la aceste mici secrete din viaţa lui Alison, eram prinsă la mijloc între oroare şi invidie.

— Sigur. Era ca lumea. Da' oricum, ştii despre ce-i vorba, nu?

— Poţi să-mi aduci aminte? am spus, neavând nici cea mai mică idee.

— E despre un tip nebun – ăsta e *psycho*, psihopatul –, care trăieşte-ntr-un căsoi de la marginea drumului. Alături e un motel pe care-l administrează, iar când vine o femeie acolo să rămână peste noapte, intră peste ea la duş şi-o omoară. Pe urmă vine soră-sa s-o caute, dă peste el şi-şi dă seama imediat că e cu capu', aşa că intră-n căsoi s-o găsească pe maică-sa, fiindcă crede c-o ţine-nchisă acolo sau mai ştiu eu ce. Aşa că se duce-n beci şi dă peste maică-sa stând acolo pe-un scaun. Atâta doar că-i moartă.

— Moartă?

— Mda. Da' să vezi chestie, e moartă de câţiva ani, numa' că-i ţine cadavrul acolo cu el de-atunci. Uneori îl ţine-n beci, alteori îl duce pe scări în sus şi-l pune-n pat.

M-am gândit la povestea asta şi mi-a venit în minte o dificultate practică.

— Da' oamenii nu-ncep să... miroasă un pic, la câteva zile după ce mor?

— O pusese-n saramură, a spus Alison degajat.

Mi-am imaginat cadavrul unei bătrâne vârât cu chiu, cu vai într-un borcan enorm, plin cu acelaşi lichid oribil la gust pe care-l văzusem în borcanele cu ceapă murată ale mamei. Cum era cu putinţă aşa ceva mă depăşea pur şi simplu; însă asta părea să fie ultima mea grijă.

— Doar nu vrei să spui...

— De ce nu? N-a zis bunică-ta că era ceva dubios la femeia aia care-a murit şi i-a lăsat casa ăleilalte?

— Da, dar... Dac-ai omorî pe cineva ca să-i iei casa, de ce să-i păstrezi cadavrul? N-ai şti cum să scapi mai repede de el, nu?

— O persoană normală da, aşa ar face. Dar asta e Păsăreasa *Nebună*, corect?

Mi s-a părut că erau multe obiecţii la teoria asta.

— Dar ai văzut cadavrul în *pădure*, nu în casă.

— Da. Ea îl dusese acolo.

— De ce?

— Nu ştiu. Ca să facă mişcare şi să-l scoată la aer curat. Rachel, e *nebună*. Dusă cu pluta. Cine altcineva ar trăi într-o casă acoperită de păsări?

— Cum ar căra cadavrul în pădure? Ar fi prea greu.

Alison a tăcut şi preţ de o clipă am crezut că punctasem pe tabelă. Dar victoria a fost de scurtă durată.

— Bineînţeles – scaunul cu rotile! De-aia are şi-acum scaunul cu rotile-n grădină.

Nici asta nu m-a convins decât foarte puţin.

— Dar era acoperit de iederă şi alte chestii. Părea că nu mai fusese folosit de luni de zile.

Alison n-a băgat de seamă obiecţia şi a intrat cu atuul.

— Nu contează. Ştii cum îl cheamă pe psihopatul din film? Norman Bates. Pe maică-sa o cheamă doamna Bates. *Doamna Bates.*

N-aş putea să vă spun acum de ce tocmai argumentul ăsta – cel mai stupid şi mai iraţional dintre toate – m-a pus în cele din urmă cu botul pe labe. Poate că Alison mă învinsese cu perseverenţă. Dar din clipa aceea, fără să fiu de acord că fiecare aspect al situaţiei corespundea fiecărui detaliu din film (unde mai pui că eram oricum foarte confuză cu privire la majoritatea detaliilor), am fost mai convinsă ca niciodată că nimeriserăm chiar în epicentrul unui mister; că Păsăreasa Nebună era cheia misterului; şi că dac-am vrea să-l dezlegăm, ar trebui să aflăm, într-un fel sau altul, mai multe despre persoana – sau lucrul – căruia îi zăriserăm silueta în după-amiaza aceea pe fereastra casei de la numărul 11 de pe Aleea de Pomană.

Cu alte cuvinte, trebuia să intrăm în beciul ăla.

9

Alison a avut a doua revelaţie spre sfârşitul dimineţii următoare.

Când a venit să-mi spună, stăteam de una singură, cocoţată aproape de vârful prunului, încercând să mă bucur de un strop de pace şi de linişte.

Fusese o dimineaţă apăsătoare. La micul dejun, bunica şi bunicul păruseră neobişnuit de încordaţi. Bunica pregătea pâinea prăjită şi ceaiul şi era cu mintea pe coclauri, iar bunicul se ascundea în spatele ziarului. Titlul de pe prima pagină era, ca de obicei, despre războiul din Irak. „Fiii lui Saddam Hussein, prinşi şi lichidaţi", scria. (Sau ceva de genul ăsta.)

Ungându-mi pâinea prăjită cu unt şi punându-mi zahăr în ceai, mă descuraja tăcerea dintre ei. Era cu totul neobişnuită.

— Bunicule, am spus timid. Pot să te-ntreb ceva?

— Ce? a zis el pe un ton câtuşi de puţin încurajator.

Dar am insistat.

— Încă suntem în război cu Irakul?

— E complicat, a spus el, fără să lase ziarul jos.

— Aha.

Bunica mi-a observat dezamăgirea din glas, deşi bunicul n-o făcuse.

— Nimeni nu prea înţelege ce se-ntâmplă, a zis ea. Partea bună e că se petrece la distanţă mare de-aici.

— Saddam Hussein o să se facă foc, nu-i aşa, acum că i-au fost omorâţi băieţii?

— Cred că era deja destul de furios, dacă stai şi te gândeşti.

— Dar asta-nseamnă că s-ar putea ca acum să ne atace pe noi? Fiindcă ştiu că, înainte să moară, David Kelly a zis...

Înainte să am vreo şansă să continui, bunicul şi-a trântit ziarul pe masă cu o pufnitură înfuriată.

— Bunică-ta are lucruri mai importante de făcut decât să răspundă la-ntrebările tale tâmpite, a spus el.

S-a ridicat şi şi-a pescuit cheile de la maşină din buzunar.

— Mă duc să scot maşina din garaj, i-a spus el bunicii. Ea (adică eu) poa' să spele vasele după ce plecăm. Şi-aialaltă, dacă se dă vreodată jos din pat.

A ieşit din bucătărie, iar în tăcerea rece care s-a lăsat bunica mi-a pus mâna pe umăr şi mi l-a strâns uşor.

— Nu pune la suflet, a zis ea. E-ntors pe dos în dimineaţa asta.

M-am bucurat pentru gest: purtarea bunicului mă uimise şi mă supărase.

— Vă duceţi undeva? am întrebat.

— Doar până la doctor. O să trebuiască să vă lăsăm singure două-trei ore.

Şi-a strâns buzele, gândindu-se ce să facă.

— Poate c-ar trebui s-o chem pe doamna Sparks şi s-o rog să stea cu ochii pe voi.

— Nu-i nevoie, am spus, vrând să-i scot asta din cap repede.

— Mă rog, dacă eşti sigură..., a zis bunica. Cred că e-n regulă. Dac-aveţi nevoie de ceva, mergeţi frumuşel alături.

Cam după o jumătate de oră bunica şi bunicul au plecat cu maşina, arătând amândoi palizi ca nişte stafii. Acum îmi dau seama, bineînţeles, că aşteptaseră dimineaţa aceea multe săptămâni; că urma întâlnirea unde avea să li se spună o dată pentru totdeauna ce anume provocase „povestea ciudată" a

bunicii – mai precis, urma să li se spună dacă bunica avea să trăiască sau să moară. Dar n-am ghicit nimic din toate astea atunci, iar lucrurile care-mi stăteau cel mai mult pe creier, pe când mă plimbam prin grădină, erau şocul simţit faţă de felul cum îmi vorbise bunicul şi o neliniştе mai presantă – deşi fără o formă anume – legată de felul cum avea să propună Alison să ne continuăm cercetările la numărul 11 de pe Aleea de Pomană – un lucru despre care începeam să cred că mersese deja suficient de departe.

Ajunsă din nou în partea de sus a grădinii, m-am căţărat în prun şi mi-am găsit locul preferat dintre crengi. Deja îndrăgeam pomul acela. Nu exista nimic mai frumos decât să stau singură acolo, în foşnetul blând al frunzelor lui, şi să mă uit în jos, la grădina din jur, privind cum mi se desfăşoară sub ochi mici fragmente de viaţă din suburbii, sau să-mi orientez faţa spre soare, simţindu-i căldura blândă pe pleoapele închise. Aş fi putut sta acolo o veşnicie. Aşa ar fi trebuit să fie săptămâna petrecută cu bunica şi bunicul tot timpul. În loc de asta, Alison o făcea ferfeniţă cu fixaţia ei prostească şi egoistă asupra poveştii ciudate pe care-o brodase despre Păsăreasa Nebună, cadavrul din pădure şi misterul de la numărul 11, care ar fi putut bine mersi să nici nu existe. Şi iat-o şi acum, apropiindu-se de mine cu paşi mărunţi pe cărarea din grădină, cu licărul familiar şi răutăcios din priviri, arzând fără îndoială de nerăbdare să mă chinuie cu cine ştie ce altă sugestie sau informaţie aiurea. Adevărul şocant mi s-a arătat dintr-odată: începeam s-o urăsc.

— Bun, a zis ea, căţărându-se pe creangă lângă mine, făcând-o să se legene şi să tremure, ba chiar rupând din neîndemânare o rămurică fără vină, pe când se aşeza lângă mine. I-am dat de capăt.

— Serios? am spus, păstrându-mi o voce neutră şi încercând să manifest cât mai puţin interes cu putinţă.

— Chestia e că – de fapt, ce ne-mpiedică să mergem acolo, să batem la uşă şi să intrăm în casă?

Am oftat.

— Păi, e limpede. Nu ne-ar da drumul înăuntru.

— Adevărat, a spus Alison. Însă nu şi dac-am avea un motiv. De pildă, dac-am avea ceva ce-şi doreşte.

— Numai că n-avem, i-am zis.

— Asta-i bună, cum să n-avem? a spus Alison mândră.

A ridicat cartea de joc, cea cu imaginea viu colorată şi absolut dezgustătoare a păianjenului.

— Mai ţii minte ce ne-a zis în pădure? „Trebuie să-mi fie înapoiate – toate." Dar pe asta nu i-am dat-o.

Am avut o strângere de inimă. Alison se dovedea mai isteaţă ca mine şi de data asta. Adevărat: Păsăreasa Nebună insistase să-i fie returnate absolut *toate* cărţile, aşa că n-am fi făcut decât ce ne ceruse.

— Şi zici c-ar trebui să i-o ducem?

— Dap.

— Când?

Mă simţisem nemaipomenit stând acolo. Iar acum eram mai puţin tentată ca niciodată să fac vreo mişcare.

— Cel mai bine-ar fi acum, a spus Alison însufleţită. Hai, să terminăm odată.

Am încuiat casa bunicilor cu cheile de rezervă şi am pornit spre oraş. Încălcam, bineînţeles, promisiunea făcută bunicii, cum că aveam să rămânem acasă, dar Alison nu mai putea fi abătută din drum de asemenea gânduri. A luat-o la picior în faţa mea atât de repede, încât am ajuns pe Aleea de Pomană în puţin peste zece minute. Când am sosit, se apropia ora amiezii, iar soarele puternic de iulie era sus pe cer. Beverley ni se părea placid şi prietenos în dimineaţa aceea, dar de îndată ce am cotit spre deschizătura îngustă dintre cele două case înalte au început să se strângă umbrele, temperatura

a părut să scadă, iar numărul 11, pe măsură ce ne apropiam cu paşi din ce în ce mai reticenţi (din partea mea, cel puţin), arăta mai ameninţător ca niciodată. O tăcere groasă şi învăluitoare a acoperit strada, la fel ca ieri, şi a fost destrămată abia după ce am pătruns în grădina din faţă şi aproape că am ajuns lângă uşa de la intrare: la început de sunetul paşilor noştri împiedicându-se de obstacolele pietroase de pe cărare, iar apoi de ciripitul melancolic al păsărilor prizoniere în aviariul înfrunzit care alcătuia faţada bizară a casei.

În faţa celor patru trepte care urcau până la uşa de la intrare ne-am oprit. Gata. Era ultima noastră şansă de-a ne gândi mai bine la toată povestea şi de-a ne răsuci pe călcâie.

Ochii lui Alison i-au întâlnit pe ai mei. Am văzut în clipa aceea ceva ce nu bănuisem până atunci: se temea la fel de mult ca mine. Dar era în acelaşi timp mai curajoasă decât mine; aşa că, fără să se mai codească, a urcat treptele vitejeşte, a pus mâna pe ciocănelul greu de fier (de forma unui gargui schimonosit) şi l-a lăsat să se izbească de trei ori de lambriurile groase ale uşii de stejar.

A urmat o pauză lungă – îndeajuns de lungă spre a-mi îngădui luxul unei dulci uşurări, al câtorva clipe de speranţă că nu avea să răspundă nimeni. Însă în cele din urmă am auzit nişte paşi târşâiţi dincolo de uşa care pe urmă a fost dată în lături.

Deja întunecată de bănuieli, figura Păsăresei Nebune s-a înăsprit şi mai mult când a dat cu ochii de noi.

— Voi! *Ce* mai vreţi?

— Vă rugăm, domnişoară, a spus Alison, avem ceva care vă aparţine şi-am venit să vi-l înapoiem.

Am privit-o plină de o înnoită admiraţie: tonul vocii ei era exact la jumătatea drumului între insolenţă şi politeţea slugarnică. A arătat cartea de joc cu păianjenul şi, de îndată ce-a văzut-o, Păsăreasa Nebună a întins o mână revendicativă.

— A, da. Chiar ne-ntrebam ce s-o fi ales de ea. Hai, dă-o-ncoace.

Însă Alison a păstrat cartea.

— Vă rugăm, domnişoară, am venit tocmai din celălalt capăt al oraşului să v-o aducem şi ni s-a făcut sete. Ne daţi ceva de băut, vă rog?

Ochii femeii s-au îngustat la îndrăzneala întrebării. Şi-a lins ştiftul de pe buza de jos, s-a gândit câteva clipe şi a spus:

— În regulă, intraţi.

Ne-am strecurat pe lângă ea într-un vestibul care era deja suficient de întunecos, dar ne-am cufundat într-o beznă şi mai deasă când femeia a trântit imediat uşa după noi. Acum era doar o umbră, o siluetă ca de bărbat profilându-se nedesluşit pe fundalul maro-închis al peretelui. Deveniserăm cu toţii umbre.

— Vă aduc apă, a spus ea.

— Aş prefera o ceaşcă de ceai, vă rog, a zis Alison. Cu lapte şi două cubuleţe de zahăr.

Femeia a scos un mormăit neîncrezător şi a zis:

— Nu mai spune, chiar aşa?

Oricum însă, a deschis o uşă şi ne-a ţinut-o amândurora.

— Atunci, pe aici.

Am păşit într-o cameră puţin – dar nu semnificativ – mai luminoasă decât vestibulul pe care tocmai îl lăsaserăm în urmă. Mai toată lumina de zi era împiedicată să pătrundă de paravanul gros de iederă care acoperea fereastra aproape de tot şi în mijlocul căruia douăzeci şi ceva de păsări săreau, se cuibăreau şi se uitau la noi cu ochi vii şi cu capetele înclinate ciudat. Era aceeaşi cameră din faţă la care ne uitaserăm cu o zi în urmă. Era dominată de o masă lungă şi îngustă, din lemn închis la culoare, cu sfeşnice masive, din fier forjat, la fiecare capăt; şi de un tablou în ulei mare, întunecos, pe jumătate abstract şi pe jumătate peisaj, care ocupa cea mai mare

parte a peretelui aflat vizavi de ferestre. M-am gândit că pereţii fuseseră cândva albi, deşi acum băteau mai degrabă în gri. Pânze de păianjen se iveau din fiecare colţ şi atârnau de cornişele scorojite. Era o cameră deosebit de rece şi de mohorâtă.

— Ai de gând să-mi dai aia? a mai întrebat o dată femeia, întinzând mâna.

— Întâi ceaiul, pe-urmă cartea, a spus Alison, cu un glas cântat şi sfidător.

Femeia s-a uitat urât la ea şi a ieşit din cameră, trântind uşa zdravăn.

M-am repezit la uşă şi am învârtit, fără succes, de mâner.

— Uite ce-ai făcut, m-am văitat. Suntem prinse-n cursă! Ne-a-ncuiat aici!

Alison s-a dus la uşă şi a deschis-o cu o mişcare destinsă şi dezinvoltă.

— Calmează-te, bine? Învârteai în sens invers. Putem să plecăm când avem chef.

— Atunci hai să plecăm *acum*, am spus. Nu ne vrea aici. Arăta de parcă voia să ne omoare. I-ai văzut... chestiile alea de pe faţă? Şi tatuajele alea?

— Mulţi oameni se tatuează, a zis Alison. Iar dacă nu ne-ar fi vrut aici, nu ne-ar fi oferit ceai.

Acum s-a îndreptat spre un al doilea tablou, ceva mai mic, un fel de natură moartă, care era atârnat lângă uşă.

— Din ăsta ce-nţelegi? a întrebat ea.

— Pentru Dumnezeu, n-am venit aici să ne uităm la tablouri. Ce te-a apucat să vrei să intrăm? De ce n-om fi putut să-i dăm pur şi simplu cartea de joc şi să plecăm?

— Fiindcă nu de asta am venit. Fii atentă – când se-ntoarce, eu ies şi cobor s-arunc un ochi în pivniţă, aşa c-o să trebuiască s-o ţii de vorbă.

Eram îngrozită.

— Poftim? Nu pot s-o ţin de vorbă.

— Bun, atunci o ţin eu de vorbă şi te duci tu în pivniţă.

— Nu! Nici în pivniţă nu pot să mă duc.

— Păi, suntem doar noi două. Trebuie să faci ori una, ori alta. Ce crezi, aia o fi o rachetă de tenis? Dar asta? Seamănă cu o minge de fotbal.

Am tras-o din faţa tabloului, înnebunită de nonşalanţa cu care părea acum să accepte situaţia asta disperată. Eram convinsă că nu aveam să ieşim vii de-acolo.

— Apropo, a adăugat Alison, ai fost atentă ce-a zis?

— Când?

— Când a ieşit în prag şi i-ai arătat cartea de joc. A zis: „Chiar ne-ntrebam ce s-o fi ales de ea". Nu *mă* întrebam. *Ne.*

A dat din cap spre mine categoric şi cu înţeles, arătând bucuroasă de felul în care păreau să i se confirme teoriile. Cât despre mine, această nouă dovadă – dacă dovadă era – a nebuniei Păsăresei mi-a făcut inima să bată şi mai tare. Gândul de-a rămâne singură în cameră cu ea mă făcea să vărs. La drept vorbind, nu puteam: mi-era pur şi simplu cu neputinţă să aleg ceea ce părea acum (incredibil) răul mai mic.

— Uite, Ali – mă duc eu în pivniţă. Stai tu aici şi ţine-o de vorbă.

— Eşti sigură?

Am dat din cap nefericită şi chiar atunci uşa s-a deschis din nou, iar gazda noastră s-a întors în cameră, ţinând o tavă de ceai în loc de topor sau cuţit de tranşat. M-am simţit, cred, întru câtva uşurată, chit că exista şi posibilitatea să ne otrăvească.

— Aşa, uitaţi aici, a spus ea. Două căni zdravene de ceai.

A pus tava pe masă şi pe urmă a agitat niţel ceainicul înainte să-nceapă să toarne.

— Aha!

(A observat că Alison se apropiase de tabloul mai mare dintre cele două.)

— Îmi admiri opera de artă, da?

— Dumneavoastră l-aţi pictat? a întrebat Alison, vădit impresionată.

— Toate tablourile din casă sunt ale mele.

— Ca lumea. Şi unde-i asta?

Ţinând mai departe ceainicul, femeia s-a oprit lângă Alison şi s-a uitat mai îndeaproape la pânză. Contrar propriei mele voinţe, mi-am simţit privirea atrasă tot într-acolo. Acum că mă uitam cum trebuie, mi-am dat seama că se vedea o porţiune deprimantă de mlaştină, sub un cer înnorat, de furtună, zugrăvit în tuşe atât de brutale, încât la început părea doar o încâlceală de umbre gri şi negre.

— North Yorkshire, a spus femeia. Vedeţi casa asta?

A pus degetul pe o pată de pe pânză. Cocoţat aproape în vârful unei creste întinse şi impunătoare, deasupra unei întinderi de apă mohorâte şi nedesluşite, se vedea un conac sumbru, redat în negrul cel mai negru. Ocupa foarte puţin din tablou, dar într-un fel părea să-l domine: o înghesuială nebunească de turnuri gotice, neogotice, subgotice şi pseudogotice, care împreună nu semănau cu nimic altceva decât cu o mână uriaşă, ce dădea să înşface norii de parc-ar fi fost convinsă că, în ciuda imaterialităţii lor vaporoase, puteau fi şterpeliţi de pe cer.

În colţul din dreapta jos al tabloului fuseseră scrise două cuvinte: „Turnurile Winshaw". Erau urmate de iniţialele „P.B." şi de anul „1991".

— E o casă adevărată, unde am lucrat o vreme, a continuat femeia. Ca infirmieră. Până când într-o noapte, cu doisprezece ani în urmă...

— Cu doisprezece ani în urmă...? a îndemnat-o Alison.

— S-a-ntâmplat ceva rău.

Am aşteptat, dar era limpede că nu mai urma nici o explicaţie. Nevrând să mai vorbească şi nici măcar să se mai gândească la asta, femeia s-a întors la masă şi la tava de ceai.

— Lapte şi două cuburi de zahăr, nu? a spus ea. La fel pentru amândouă?

— Da, vă rog, am răspuns şi pe urmă – speriată de propriul meu curaj – am început să pun planul în aplicare: Pot să merg la toaletă?

Mi-a aruncat o privire plină de neîncredere, dar după ce a cumpănit repede cererea, a părut să se domolească. Întorcându-mi spatele ca să fie atentă la turnatul laptelui, a bombănit:

— În regulă. La capătul vestibulului sunt trei uşi. E cea din stânga. Nu te-atinge de celelalte. Şi întoarce-te direct aici.

— Sigur. Mulţumesc.

Am început să ies cu spatele din cameră, încet şi fără tragere de inimă. Acum că fapta trebuia săvârşită, nu mai eram sigură că puteam s-o fac. Alison s-a uitat la mine cu o privire prin care îmi ordona clar să mă grăbesc şi să trec la treabă. Dar eu zăboveam în continuare, pradă unui soi de inerţie absurdă. În disperare de cauză, Alison s-a întors spre femeie şi a început să-i îndruge ceva despre celălalt tablou.

— Pot să vă întreb ceva despre ăsta? a zis ea. Eram curioasă să ştiu ce-aţi încercat să faceţi când l-aţi pictat. Adică – asta e o minge de fotbal, nu? Şi asta e-o rachetă de tenis...

La auzul acestor cuvinte, femeia a scos un sunet pe care nu-l mai auziserăm până atunci – ceva asemănător unui mârâit –, a lăsat carafa cu lapte pe masă şi s-a apropiat valvârtej de tablou. Ăsta a fost, în fine, semnalul care-mi spunea că trebuia să mă retrag, iar de data asta chiar am reuşit să mă furişez pe uşă şi să ajung înapoi în vestibul, rămânând în apropiere îndeajuns de mult încât s-o aud pe artista iritată că spune:

— De ce-nţelege *toată* lumea greşit tabloul ăsta? E Orfeu, pentru numele lui Dumnezeu! Sunt lira lui Orfeu şi capul lui

despărţit de trup, purtate de apele Hebrului. De câte ori trebuie s-o *explic*...?

Am lăsat-o să spumege şi m-am strecurat iute prin vestibulul cufundat în penumbră, pe lângă o scară abruptă şi acoperită cu o mochetă subţire, care urca la etaj în dreapta mea, până am ajuns la cele trei uşi aflate chiar la capătul coridorului.

Prima uşă, cea din stânga, dădea într-o baie micuţă, cu veceu şi chiuvetă. A doua uşă, cea din mijloc, era bine încuiată. A treia uşă, care ducea sub scară, era evident cea prin care aveam să ajung în pivniţă. Înainte să pun mâna pe mâner, m-am rugat să fie şi ea tot încuiată. Atunci nu-mi rămânea decât să mă întorc la Alison şi să-i raportez eşecul. Cel puţin făcusem tot ce depinsese de mine. Te rog, Doamne, m-am rugat în tăcere, fă să se-ntâmple asta. Nu mă sili să mă duc acolo. Nu mă face să cobor în beznă.

Pe urmă am pus mâna pe mâner, l-am răsucit... şi uşa s-a dat în lături scârţâind.

Primul lucru care m-a frapat a fost mirosul straniu, jilav şi muced care venea de undeva dinăuntru. Un miros cu izuri de putregai uscat, de fructe putrezite şi de ceapă prăjită – sau, mă rog, un fel de mâncare prăjită. Nu era chiar atât de respingător cum mă aşteptasem.

Cu adevărat supărător era, de bună seamă, întunericul adânc care m-a întâmpinat când am făcut câţiva paşi în faţă şi m-am zgâit pe scară în jos spre pivniţă. Era aproape imposibil să desluşeşti ceva. Am întins mâna stângă şi-am descoperit că mă puteam ţine de un soi de bară sau de balustradă. Treptele pe care călcam erau din beton. Am aruncat o privire spre camera unde ne servise Păsăreasa Nebună ceaiul – aşteptându-mă oarecum s-o văd cum se uită din prag ca să mă controleze – şi pe urmă mi-am început coborârea.

Pe măsură ce mă apropiam de capătul scării, tăcerea devenea mai grea şi mirosul mai puternic. În plus, şi în mod

surprinzător, îmi venea mai uşor să văd în faţă. Asta, mi-am dat seama, era din cauză că scara se termina în faţa unei uşi închise, iar din spatele acesteia emana un luciu de un galben stins, vizibil pe la margini. Aşa că, indiferent dacă pivniţa era sau nu ocupată, înăuntru era cu siguranţă o lumină aprinsă. Aşa cum văzuserăm ieri pe fereastră.

M-am oprit în faţa uşii. În linişte, auzeam cum îmi bate inima, îmi auzeam respiraţia şi sângele răsunându-mi în urechi. Nimic altceva. Nici un sunet.

Am pus o mână pe uşă şi am împins-o. A început să se deschidă.

A scârţâit şi ea – mult mai tare decât uşa din capul scării. Dar zgomotul tot n-a fost îndeajuns de puternic ca să deranjeze silueta aşezată la masa din centrul încăperii.

Din locul unde stăteam, era evident cadavrul unei femei bătrâioare. Stătea cu spatele la mine, iluminată de luciul crud al unui bec care spânzura chiar deasupra ei. Îi vedeam nişte smocuri de păr cărunt care-i atârnau de ţeastă şi coborau până la omoplaţii ieşiţi în afară. Purta o bluză ruptă, ponosită, aproape franjuri; petice rămase din carnea îngălbenită i se zăreau pe dedesubt. Îngrozită şi fără tragere de inimă, am făcut câţiva paşi spre ea, cu mintea în ceaţă şi cu stomacul în gât, şi chiar dacă ştiam că era moartă, nu m-am putut abţine să spun, prosteşte, iraţional, cu un firicel de voce:

— Doamnă Bates? Doamnă Bates?

Însă stârvul a rămas nemişcat. M-am apropiat şi mi-am dat seama că stătea – de fapt, fusese aşezată – în faţa unei mese. O masă de joc acoperită cu aba. Pe masă erau întinse cărţile unui joc de perechi[1]. Cărţile înfăţişau imaginile deja

1. În original, Pelmanism, după numele Institutului Pelman pentru dezvoltarea ştiinţifică a minţii, memoriei şi personalităţii, înfiinţat în 1899, la Londra.

cunoscute, primitive şi vag dezgustătoare ale unor animale care fuseseră aşezate pe perechi: peşti cu peşti, tigri cu tigri, şerpi cu şerpi. Una singură nu avea pereche: era cartea care înfăţişa un păianjen uriaş, stând drept în două picioruşe, ridicându-şi-le aprig pe celelalte, ca pentru a provoca pe cineva la luptă, şi cu verdele pal al pântecului strălucind cu o claritate greţoasă. Aştepta să fie împerecheat cu cartea lipsă, cea pe care veniserăm s-o înapoiem.

Smulgându-mi privirea de la imaginea asta oribilă, dar hipnotizantă, pe care o vedeam din spatele cadavrului privindu-i peste unul din umerii ososi, am ridicat mâna încet, întrebându-mă dacă aveam de fapt curaj să-l ating. Avea să se facă fărâme şi să se descompună în clipa când puneam mâna pe el, indiferent cât eram de grijulie? Avea să-i pice un braţ într-un nor de praf şi pulbere, cu oasele căzând pe jos cu zgomot? De cât timp era acolo? Şi în ce stare era?

Mâna mi s-a apropiat tot mai mult de umărul sfărâmicios şi ascuţit.

— Doamnă Bates? am şoptit din nou.

Iar apoi, în clipa contactului...

...în clipa contactului, s-a întâmplat ceva cu adevărat uimitor. Cadavrul a revenit brusc şi violent la viaţă. S-a întors în scaun şi, în loc să mă trezesc în faţa unui craniu descărnat, am descoperit că mă uitam la doi ochi larg deschişi, uluiţi şi holbaţi nebuneşte. Pe urmă i s-a deschis şi gura din care a ieşit un sunet cumplit. Un vaier lung şi animalic: un urlet pe o singură notă, de frică şi neînţelegere, care a dat din capul locului impresia că nu avea să se termine niciodată. Ceea ce înseamnă că erau două urlete, bineînţeles, fiindcă deja urlam şi eu din toţi rărunchii, şi pesemne că stridenţa, volumul şi bruscheţea urletului meu au făcut ca silueta să-şi ridice braţele dureros de subţiri în aer, să lovească becul şi să-l facă să se legene încolo şi încoace, încolo şi încoace, în aşa fel încât

chipul lui (fiindcă era vorba de un bărbat, până la urmă, nu mai încăpea îndoială) dement şi schimonosit era scăldat în lumină şi-n întuneric, în lumină şi-n întuneric, pe când becul de deasupra se mişca aidoma unui pendul, iar noi doi ne-am privit în ochi şi am continuat să urlăm cât de mult şi de tare puteam, până când s-au auzit paşi pe trepte şi imediat după aceea...

10

...şi imediat după aceea m-am trezit aşezată în cel mai comod fotoliu din lume, într-o cameră inundată de lumina zilei, unde unul dintre pereţi era făcut în întregime din sticlă şi dădea spre o grădină frumoasă, împrejmuită cu ziduri, foarte îngrijită şi plină de fântâni şi de tufe de trandafiri. Pe fundal se auzea o piesă minunată de muzică clasică la chitară. Alison şedea pe un scăunel lângă mine şi mă ţinea de mână. Pe o măsuţă de lângă fotoliul meu era o cană cu ceai proaspăt, din care am tras o gură: era tare, dulce şi delicios de întremător.

— Unde sunt? am murmurat.

— Ăsta-i studioul lui Phoebe. Grozav, nu?

Eram atât de frântă, că-mi venea greu să scot fie şi un cuvânt.

— Phoebe?

— Păsăreasa Nebună. Doar că nu cred că mai e cazul să-i spunem aşa. O cheamă Phoebe.

Am izbutit să întorc capul şi să mă uit prin cameră. Era într-adevăr plină de pânze, şevalete, tuburi de culori şi pensule. Mai era şi o masă pentru mâncat – cam jumătate din cea aflată în camera de la intrare – la care stătea bărbatul din pivniţă, înfăşurat într-o pătură şi jucând în continuare perechi.

— Cine-i? am întrebat-o stins pe Alison.

— Nu ştim. Dar credem că-l cheamă Lu sau ceva de genul ăsta şi vine din China.

S-a deschis o uşă şi a apărut Phoebe în persoană. Apucând să văd vestibulul pe uşa deschisă, mi-am dat seama că uşa acestui studio minunat, luminos şi aerisit era, mai mult ca sigur, a doua dintre cele pe care le încercasem: cea încuiată. Când mi-am amintit de asta, secvenţe ale cumplitei mele coborâri în pivniţă mi s-au întors în minte pentru prima dată. Am mai băut repede nişte ceai.

— Cum te mai simţi, Rachel? a întrebat Phoebe.

— Bine, mulţumesc, am spus.

Să fi fost una şi aceeaşi cu femeia care mă speria de câteva zile încoace? Părea din cale-afară de blândă şi de cumsecade.

— N-ar fi trebuit să te duci acolo, prostuţo. Cred că v-aţi speriat de moarte unul pe altul.

Am zâmbit.

— Da, chiar aşa.

Aşezat la masă, Lu a scos ceva ce părea un strigăt de satisfacţie. Ducându-se să vadă cum stătea cu jocul de cărţi, Phoebe i-a pus mâna pe umăr şi a spus:

— Aşa, bravo – genial! Nici o carte lipsă. Ai reuşit.

A adăugat câteva cuvinte stricate în (presupun) chineză. Lu s-a întors spre ea şi i-a zâmbit. Îi lipsea cel puţin o treime de dantură, dar zâmbetul îi era frumos chiar şi aşa.

— *Wõ zuòdào le*, a zis el cu un glas aspru şi dogit.

— Are o săptămână şi ceva de când e la jocul ăsta, a explicat Phoebe, trăgându-şi un scaun şi aşezându-se între noi. I l-am dat fiindcă am impresia că şi-a pierdut memoria şi m-am gândit că ar putea să-l ajute să şi-o recapete. Cărţile sunt foarte vechi – au fost ale părinţilor mei. Sunt foarte urâte, dar măcar sunt uşor de ţinut minte.

— Păi şi... ce căutau în pădure?

— Nu pot să-l ţin aici, a zis Phoebe. Nu pot să-l ţin prizonier. Nu vreau asta. Trebuie doar să stea o vreme într-un loc unde să se simtă în siguranţă. Să fie liber să se mişte cum

are chef. Aşa că într-o seară s-a dus să stea în pădure şi şi-a luat cărţile cu el. Le ia peste tot, de fapt. Dar probabil că s-a zăpăcit, a uitat de ele şi le-a lăsat acolo pe toate.

Ne-a surâs şi trebuie că a observat deruta de pe feţele noastre, fiindcă s-a lansat în explicaţii mai amănunţite.

— În pădure l-am şi găsit, cu vreo zece zile-n urmă, a spus ea. Era dis-de-dimineaţă, şedea rezemat de un copac şi era atât de slab, că nici nu putea să se mişte. Arăta ca şi cum nu mai mâncase de câteva săptămâni. N-a vrut să vină cu mine, aşa că m-am întors acasă şi i-am adus mâncare. Dar chiar şi după asta tot se speria de mine, iar eu, colac peste pupăză, nu pricepeam un cuvânt din ce spunea. Dar voiam să-i ofer o anume siguranţă. N-aveam chef să se amestece poliţiştii, fiindcă nu mi se păreau capabili de compasiune. Oamenii din Beverley fac presiuni asupra lor să fie duri cu vagabonzii şi mi-am zis că probabil asta ar fi categoria în care l-ar încadra.

După o vreme, mi-am dat seama că înţelegea un strop de engleză, iar înainte de prânz am reuşit să-l conving să vină acasă cu mine. I-am spus că era bine-venit să doarmă aici câteva zile – bănuiam că dormise ca vai de el cine ştie cât –, dar, dintr-un motiv sau altul, n-a vrut să stea în nici unul dintre dormitoare. Locul care chiar părea să-i placă era pivniţa, aşa că i-am aranjat-o cum m-am priceput mai bine, i-am instalat un pat de campanie, câteva covoraşe, scaune şi nişte mobilă, ca să se simtă în largul lui. Părea fericit acolo. Ăla era locul unde voia să stea. Poate fiindcă îl făcea să se simtă-n siguranţă.

— De ce era aşa speriat? a vrut să ştie Alison. De ce fuge?

— Hm, din păcate, n-am înţeles mare lucru, a spus Phoebe. De vorbit vorbeşte-n mandarină, de asta sunt sigură, ceea ce-nseamnă c-a ajuns aici din China. Probabil c-a venit să caute de lucru şi intuiţia îmi spune că a şi *lucrat* aici o vreme.

A muncit din greu, de-aia arată atât de stors. Nu cred că e nici pe departe atât de bătrân cum pare.

Am avut o inspirație subită.

— E cumva o victimă a traficului de carne vie?

Alison și Phoebe s-au uitat amândouă la mine, la fel de impresionate. Am fost destul de mândră de mine că eram atât de versată și știam atât de multe.

— Am văzut alaltăieri un reportaj la televizor, am explicat. Se pare că în Anglia există *sclavi*. Sclavi adevărați. Cei mai mulți vin aici din alte țări și trebuie să lucreze cam două'ș patru de ore pe zi în fiecare zi, iar dacă-ncearcă să fugă, sunt bătuți sau se pun câinii pe ei.

— Nu știu dacă a fost o victimă a traficului, a zis Phoebe, dar am impresia c-a făcut un fel de muncă forțată. Nu există multe indicii, fiindcă nu are nici pașaport, nici altceva. Probabil c-or fi rămas la angajator. Dar a avut *asta* în buzunar.

Ne-a arătat un petic de hârtie. Era un fluturaș de salariu scris de mână, mâzgălit pe o hârtie albastră ieftină și cu antet. Numele firmei trecute în partea de sus era „Sunbeam Foods".

— Sunbeam Foods? a făcut Alison. Ăștia cine-s?

— Am făcut un pic de cercetare pe internet, a răspuns Phoebe. Sunt o companie de prelucrare a alimentelor, cu sediul în Kent. Firmele astea trimit forță de muncă ieftină la fermele din toată țara. Așa că, din câte se pare, Lu muncește pentru ei. Și știu aproape sigur ce face. Nu de alta, dar am spus un cuvânt care l-a făcut să-și piardă controlul de tot. Cuvântul *pui*.

Când a auzit cuvântul, Lu s-a întors brusc spre noi, cu panica întipărită pe chip.

— *Pui?* a spus el. *Nu. Nu pui.*

Phoebe s-a ridicat și l-a potolit, i-a masat umerii, l-a mângâiat pe frunte.

— Nu pui, a repetat ea de mai multe ori, până când agitația i s-a domolit. E-n regulă, Lu. Nu pui. Nu pui pentru tine.

— Ce problemă are cu puii? a întrebat Alison.

— Am făcut agricultură şi zootehnie la şcoală, ai uitat? am spus. A fost groaznic. Unii au trebuit să iasă din sală. Isabel şi Anunya sunt vegetariene de-atunci. Crezi că tot aşa ceva a fost şi aici?

— Dat fiind că Sunbeam Foods e unul dintre furnizorii lui Brunwin Group, da, probabil că asta a fost, a zis Phoebe. (Însă n-a explicat ce era Brunwin Group şi nici eu ştiam – pe atunci.) Mă rog, se prezintă ca fiind omenoşi, adepţi ai creşterii animalelor în aer liber şi toate alea, dar... asta poate ascunde o sumedenie de păcate. Şi, din ce se vede, există în continuare oameni ca Lu, care muncesc în lanţul de aprovizionare în condiţii cumplite.

— Şi ce-o să faci acum? a întrebat Alison, readucând discuţia pe făgaşul lucrurilor practice.

— Nu ştiu. Aştept să văd. Am împrumutat câteva casete de învăţat mandarina fără profesor de la bibliotecă, aşa că ne-nţelegem un pic mai bine de la o zi la alta. În plus, în fiecare zi pare să-şi mai aducă aminte ceva. Spune întruna o chestie despre care am crezut o vreme că e un cuvânt pe care nu-l ştiu, dar cred acum că e numele cuiva: „Xiang".

La auzul celor două silabe, Lu s-a întors din nou şi a pironit-o pe Phoebe cu privirea. Ochii îi ardeau de nerăbdare.

— *Xiang!* a repetat el. *Xiang!*

— Exact, a zis Phoebe. Vrei să-l găseşti, nu? O să te-ajut.

— Găseşte Xiang, a răspuns el, dând furios din cap.

— Uitaţi ce teorie am, a spus Phoebe. E doar o teorie, dar asta e. Să zicem că el şi Xiang ăsta au venit împreună din China – legal sau ilegal, dar dându-i în orice caz o mică avere unui ins dubios ca să-i ajute. La un moment dat au ajuns să se despartă – poate înainte ca Lu să-nceapă să lucreze pentru Sunbeam Foods, poate după. Sau poate c-au lucrat amândoi acolo. Cine ştie? Dar e limpede că, dacă firma are sediul în

Kent, iar Lu a ajuns aici în Yorkshire, el şi ceilalţi muncitori au fost căraţi cu TIR-ul pe distanţe mari în toată ţara ca să lucreze la diferite ferme. Să presupunem că Lu a hotărât că nu mai suportă. Aşa că într-o noapte, când erau într-o parcare şi dormeau câteva ore sau mai ştiu eu ce, pur şi simplu a ieşit pe furiş şi-a fugit.

— Dar n-ar fi plecat fără Xiang, am insistat.

Phoebe s-a gândit preţ de o clipă.

— Nu, ai dreptate, a fost ea de acord. Probabil că s-au despărţit cu mult în urmă. Poate chiar când au pus piciorul în Anglia.

— Păi, sper că o să-i fie bine, am spus, ridicându-mă şi terminându-mi ceaiul.

Pe peretele studioului se găsea un ceas şi observasem că era aproape două şi jumătate. Bunica şi bunicul se vor fi întors de-acum şi aveau să se întrebe pe unde umblam.

— Mulţumesc foarte mult pentru ceai şi pentru c-ai avut atâta grijă de mine. Dar Alison şi cu mine chiar ar trebui să ne ducem acasă.

Phoebe ne-a condus la ieşire.

— Mai veniţi dacă vreţi, a spus ea. Îmi pare rău că nu ne-am cunoscut cum trebuia. N-am vrut să vă sperii în pădure, numai că o luasem razna cu găsitul cărţilor de joc. Cred că n-ar fi o idee bună dac-ar afla poliţiştii că Lu e aici, aşa că... ţineţi-o pentru voi, bine?

— Sigur că da, a spus Alison.

Iar apoi, chiar înainte să plecăm, mi-a dat prin cap să întreb:

— Apropo, ce s-a-ntâmplat cu vânturelul?

Phoebe a părut surprinsă.

— De unde ştii c-am avut un vânturel?

— Te-am văzut o dată când l-ai scos să zboare, sus în Westwood, am spus. Acum câţiva ani.

— Tabitha..., a zis Phoebe pe gânduri.

O clipă ochii i s-au voalat de tristeţe.

— O ţineam într-un şopron din grădină. Dar într-o noapte a intrat cineva. N-am aflat niciodată cine. Au sugrumat-o.

Am icnit amândouă.

— Vai, ce oribil, a zis Alison. De ce-ar face un om aşa ceva?

— Nu ştiu. Cred că erau supăraţi pe mine fiindcă doamna Bates mă plăcea şi mi-a lăsat casa asta. Oamenii sunt ciudaţi, foarte ciudaţi.

A zâmbit şi ne-a întins mâna să i-o strângem.

— Dar acum m-aţi cunoscut şi *voi* şi ştiţi că nu sunt atât de rea cum zice lumea. Spuneţi-le bunicilor voştri că nu sunt nebuna fioroasă care omoară bătrânici. Daţi de veste.

— O s-o facem! am promis.

Pe urmă i-am strâns amândouă mâna cu putere şi mi-am dat seama pentru prima dată că nu-mi era deloc frică de Păsăreasa Nebună. Dar mai ştiam şi că nu aveam să mă obişnuiesc niciodată cu *piercing*-urile de pe faţă sau cu tatuajele de pe ceafă, de pe gât şi din jurul ochilor. De ce să te sluţeşti în halul ăsta? Din ce cauză o făcuse? Aveam o intuiţie vagă, dar adânc înrădăcinată, că avea legătură cu tabloul din camera de la intrare, cu ţinutul pustiu şi sălbatic sub furtună şi cu casa neagră şi ameninţătoare care-l domina. Însă n-am avut destul curaj s-o întreb – nici atunci, nici mai târziu.

11

De fapt, pe Phoebe am mai văzut-o doar o dată.

Când ne-am întors acasă în după-amiaza aceea, bunica şi bunicul ajunseseră deja şi nici măcar nu ne-au întrebat unde fuseserăm. Nu-i mai văzusem niciodată arătând atât de fericiţi. Abia atunci am aflat de norul care planase deasupra lor săptămâna aceea. Oricum însă, totul era în regulă: bunica primise rezultatele tomografiei computerizate şi medicul îi spusese că, până la urmă, nu avea cancer. Se pare că avea ceva căruia îi spunea meningiom: o tumoare benignă, care nu era greu de operat. Sentimentul de uşurare, de recunoştinţă şi de bună dispoziţie care a pus stăpânire pe casă din clipa aceea a fost atât de blând şi de puternic, încât aproape că ni se părea că puteam să-l atingem cu degetele şi să ni-l punem pe limbă. Casa şi grădina păreau scăldate în lumină.

Joi după-amiază, în ultima noastră zi plină la Beverley, ne-am dus toţi patru la Westwood pentru un picnic. Bunica şi bunicul s-au aşezat pe bancheta de lemn care înconjoară Turnul Negru. Alison şi cu mine am întins două pleduri la soare şi ne-am îndopat cu sendvişuri cu pastă de peşte şi cu tort de ciocolată făcut de bunica. Pe urmă, Alison s-a întins pe pled, a închis ochii şi a părut că doarme. Eu am rămas în capul oaselor şi mi-am lăsat gândurile să-mi gonească prin minte. Mi-era dor s-o văd iar pe mama, dar în acelaşi timp cădeam pradă unei melancolii blânde şi tot mai prezente la gândul că aveam să plec din locul ăsta, care ajunsese să mi

se pară atât de primitor şi de familiar, atât de „acasă". Mi-am adus aminte de prima dată când stătusem aici cu fratele meu, cu câţiva ani în urmă, într-o după-amiază rece şi cenuşie de sfârşit de octombrie, aceeaşi după-amiază în care, pe când se însera, îmi jucase festa aceea sinistră în biserică. Iar apoi, tocmai când îmi veneau în minte imagini cu Phoebe împingând scaunul cu rotile al doamnei Bates pe terenul de vânătoare, cu femela de vânturel Tabitha cocoţată pe braţ, Phoebe însăşi şi-a făcut apariţia în depărtare – apropiindu-se de noi, se părea, exact din acelaşi loc, dar acum făcând vesel cu mâna în semn de recunoaştere. A venit şi s-a ghemuit lângă noi pe pled, iar eu le-am prezentat-o bunicului şi bunicii, care (dat fiind că avuseseră deja parte de o relatare atent pieptănată a vizitei noastre la ea acasă) s-au ridicat pe jumătate de pe banchetă cu o politeţe instinctivă şi au întins mâna ca s-o strângă prudent pe a ei, dar n-au încetat nici o clipă să se simtă stânjeniţi în prezenţa ei.

Phoebe venise să-şi ia rămas-bun, dar nu putea rămâne mult. Un gând nu-i dădea pace.

— A dispărut Lu, ne-a spus ea. Nu ştiu exact când. Am coborât după el ieri dimineaţă şi nu mai era.

— Trebuie să-l găsim, am zis. Alison şi cu mine putem să te-ajutăm. Nu se poate să fi ajuns prea departe.

Phoebe a clătinat din cap.

— Mi-am petrecut toată ziua de ieri căutându-l. Am luat maşina şi am mers kilometri buni. Dar degeaba. Acum nu mai pot să fac mare lucru. Nu cred c-ar fi plecat decât dacă s-ar fi simţit pregătit s-o facă. Are nişte bani şi e mult mai în puteri decât săptămâna trecută, când l-am găsit. Trebuie doar să sperăm c-o să fie bine.

— Ne-ntoarcem acasă mâine, a spus Alison. O să ne scrii şi-o să ne anunţi dac-o să ai veşti despre el, da?

— Sigur, a zis Phoebe.

Dar n-a făcut-o.

Destul de ciudat, dintre noi două, Alison a fost cea care a mai comunicat ocazional cu ea după aceea. Tablourile lui Phoebe – de fapt, nu doar tablourile, ci studioul, atmosfera din casă, întregul ei stil de viaţă, tot ce era legat de persoana sa – păreau s-o fi inspirat pe Alison, iar de atunci arta a devenit pasiunea ei. Când mama i s-a întors din vacanţă a doua zi, a adus cu ea un nou iubit şi nu după mult timp Alison şi mama ei s-au mutat la Birmingham ca să stea cu el. Din clipa aceea, bineînţeles că nu ne-am mai văzut – însă întâmplările din săptămâna petrecută la Beverley creaseră între noi o legătură care n-a fost uşor de destrămat. Începusem prin a simţi indiferenţă faţă de Alison; apoi, pentru o scurtă perioadă, o urâsem; în cele din urmă ajunseserăm să fim prietene, iar prietenia aceea se cimentase şi rezista acum de mulţi ani, în ciuda absenţelor şi distanţelor, în ciuda felurilor în care am crescut, ne-am despărţit şi uneori ne-am înţeles greşit una pe cealaltă.

Acele câteva zile intense şi misterioase de la începutul verii lui 2003 continuă să mă bântuie. Amintirile sunt puternice. Ţin minte cum a fost anunţată descoperirea cadavrului lui David Kelly la ştiri, cum îmi şocase şi-mi înfuriase bunicii şi cum mă făcuse să-mi dau seama de ceva legat de caracterul final al morţii. Ţin minte umbra morţii care plutea pe vremea aceea deasupra casei şi euforia trepidantă care ne-a cuprins la miraculoasa ei îndepărtare.

Şi mai e un lucru pe care mi-l amintesc fără probleme. Nu mi-e greu să mi-l aduc aminte fiindcă îl am în faţa mea chiar şi acum, în timp ce scriu aceste cuvinte: cartea de la jocul de perechi cu imaginea oribilă a unui păianjen uriaş şi viu colorat. În după-amiaza picnicului, Phoebe avea pachetul cu cărţi de joc la ea şi ne-a dat mie şi lui Alison câte un păianjen ca amintire a aventurii noastre şi ca semn al prieteniei

noastre, despre care ne-a spus că nu aveam voie s-o neglijăm, fiindcă era unul dintre lucrurile cele mai de preţ care aveau să ne aparţină vreodată. N-am mai vorbit niciodată despre cărţile de joc cu Alison: nu ştiu dacă şi-a păstrat-o pe a ei sau dacă a pierdut-o. Însă a mea a rămas mereu cu mine: mai întâi acasă, într-un sertar special al noptierei; pe urmă la Oxford; iar acum...

Acum stă în faţa mea pe masa de lucru. N-a fost niciodată un obiect la care să mă uit cu plăcere, m-a umplut întotdeauna de groază, iar în seara asta, în încremenirea mormântală a acestei case, îmi otrăveşte din nou mintea cu închipuiri stranii, şi nu mă pot abţine să mă duc încă o dată duc la fereastră, să trag draperia şi să mă uit în grădină. Scrutând până în străfundurile întunericului.

Nu e nimic acolo. Absolut nimic.

Ce linişte. Ce beznă. Nu-i de mirare că, într-o asemenea lume, lucrurile pot să dispară. Chiar şi oamenii. Oamenii ca Lu, a cărui existenţă părea atât de precară, atât de nerecunoscută de nimeni, încât n-a existat nimic care să-l împiedice să se furişeze în pădure în zori şi să se evapore pur şi simplu în ceaţă. Şi-o fi găsit vreodată prietenul? M-am întrebat lucrul ăsta de multe ori de-a lungul anilor. Oamenii care s-au înecat în Morecambe Bay în anul următor, culegând scoici pentru şeful de bandă, pe când refluxul mârşav năvălea spre ei... erau chinezi, cei mai mulţi. Chiar zilele trecute am mai citit o dată pe internet despre moartea lor cumplită şi am simţit că mi se strânge stomacul când am văzut că pe unul dintre ei îl chema Xiang. Dar presupun că e un nume foarte răspândit în China.

Dodie Smith, *Capturez castelul* (1948):

„Poate că, dacă te uiți cum suferă cineva pe care-l iubești, înveți chiar mai mult decât dac-ai suferi tu însuți."

Revenirea

1

De la: Susan Wells
Către: Val Doubleday
Subiect: Re: Dilemă
14/09/2011 22:17

Dragă Val,

Mi-ai cerut sfatul. N-o să-ţi placă ce o să auzi.

În primul rând, îmi pare foarte rău că lucrurile arată atât de nasol la serviciu. N-o să te mire dacă o să afli că și aici situaţia e cam la fel: dacă nu sunt închise, bibliotecile își reduc programul de lucru și șefilor li se spune să facă disponibilizări. Sunt convinsă că postul tău e sigur, dar îmi dau seama cât de greu poate fi să trebuiască să te descurci cu tot mai puţini bani de la o săptămână la alta. Se întâmplă peste tot. Chiar și la cabinetele noastre de avocatură se disponibilizează oameni. O bună parte din munca noastră consta în consiliere juridică pentru clienţi, iar acum nu prea mai ai pe cine să consiliezi – tot mai mulţi oameni preferă să se reprezinte singuri. Rezultatele sunt dezastruoase, după cum probabil că-ţi închipui.

E tare deprimant. În prezent, totul pare să se ducă de râpă și mai avem patru ani în care trebuie să facem faţă. Din ce spui, nici tu nu o duci mai bine. Când mă gândesc la tot timpul pe care l-au petrecut fiicele noastre la bibliotecă, la toate lucrurile

frumoase cu care au plecat de-acolo, pe când acum nepoții noștri n-o să aibă parte de așa ceva, la cum merg lucrurile, îmi vine să urlu și mai multe nu.

Pe de altă parte, Val, oricât de grea ar fi situația... Steve?? Vrei să te împaci cu Steve? A, știu că n-ai spus-o pe șleau, dar dacă citești printre rânduri, la asta te gândești, nu?

Uneori e cumplit să fii femeie între două vârste și singură. Cu asta putem fi de acord. Dar adu-ți aminte ce ți-a făcut...

Și cere-i părerea și lui Alison, dacă n-ai făcut-o deja!

Cu tot dragul,
Susan

*

— Ghici lângă cine am stat în autobuz acum câteva zile ? întrebă Val.

— Ce-s ăștia? zise Alison, vârând mâna în sacoșa de cumpărături și scoțând o pungă cu morcovi.

— Sunt morcovi.

— Asta văd. Dar nu sunt bio.

— Și? făcu mama ei apărându-se. Tot morcovi sunt, nu? Am stat lângă Steve, că tot te văd curioasă.

Alison se încruntă. Era un nume pe care nu voia să-l audă.

— Parcă luam numai bio. În ăștilalți vără tot felul de pesticide și de chimicale, să știi. De-aia arată toți la fel.

— Da, mă rog, chestia e că sunt la juma' de preț, așa că de-acum încolo asta o să mâncăm. Ar fi bine să te-obișnuiești.

Val înșfăcă morcovii de la fiica ei, deschise punga cu unghia și-i vârî în compartimentul de legume și fructe al frigiderului.

— Am vorbit un pic cu el.

— Bravo.

— Cam trage mâța de coadă. L-au pus pe liber la colegiu și pe urmă l-au reangajat în regim de colaborare. Așa că face aceeași muncă și ia jumătate din bani. E groaznic, nu? Cum pot face așa ceva?

— Patru sticle? Pe bune? spuse Alison, scoțând sticlele de Pinot Grigio una după alta.

— Aveau reducere de 50 de penny la bucată.

— Aha, pricep, deci dacă iei patru, faci și mai multă economie.

— Of, mai taci odată. Chestia e că m-am gândit să-l invit la cină.

— Mi se pare o prostie să te zgârcești la legume ca să risipești banii pe vin.

— Nu-i nici o risipă. Doar bei și tu, nu?

— Câteodată.

— Și ce crezi?

— Despre ce?

— Despre invitația la cină.

— Nu-i treaba mea, zise Alison, continuând să scoată pachete din sacoșă și fără să-și ridice privirea.

— Ba sigur că e și treaba ta. Practic, ți-a fost tată vitreg o vreme.

Alison se întoarse spre ea.

— Nu mi-a fost niciodată tată vitreg. Nici vorbă. OK? A fost tipul cu care te-ai... cuplat câteva luni. A fost tipul pe care l-ai cunoscut în vacanță, pentru care te-ai mutat în alt oraș ca să trăiești cu el și care ți-a făcut vânt în prima clipă când a dat de greu în viață.

— E foarte nedrept, spuse Val, cu vocea înecată deja de lacrimi.

— Aşa repede ai uitat, mami? Când m-am operat? Atunci cum a fost?

Val o privi cu asprime câteva clipe, după care spuse, aproape plângând:

— Nu mă mai susţii nici atâtica, nu? Nici *atâtica*-n morţii mă-sii.

Înşfăcă o sticlă de vin de pe masa din bucătărie şi un pahar fără picior de pe raft, şi se duse valvârtej în sufragerie.

Alison rămase locului o clipă, uluită de repeziciunea cu care izbucnise cearta. Pe urmă clătină din cap şi-şi văzu de despachetat. Auzi cum se deschide televizorul în camera de alături şi cum rămâne câteva secunde pe câte-un program – ştiri locale, emisiune-concurs, sitcom –, cu maică-sa trecând de pe un canal pe altul. Şi-o imagină cum deschide hotărâtă sticla de vin şi-şi umple paharul fără picior pe trei sferturi, bându-l ca pe limonadă, fiindcă aşa părea să bea în ultima vreme. Trei sau patru înghiţituri, una după alta, fără să ia paharul de la gură.

După ce se gândi un minut sau două, decise că era, ca de obicei, de datoria ei să-şi ceară iertare. Capacitatea maică-sii de-a se îmbufna devenise practic inepuizabilă, iar Alison nu voia să-şi petreacă toată seara în tăcere lângă ea. Aşa că se duse spre sufragerie, se opri în uşă şi spuse:

— Mami? Îmi pare rău.

— Nu-i nimic, spuse Val, fără să se întoarcă sau să dea televizorul mai încet.

— M-ai auzit? Am spus *îmi pare rău*.

Val se întoarse spre ea.

— Da, te-am auzit. În regulă. Îţi primesc scuzele. Dar poate c-ar fi bine să te gândeşti un pic înainte să mai spui lucruri care rănesc.

Era monstruos de nedrept, dar Alison lăsă de la ea. N-avea nici un rost să continue cu ciorovăielile astea.

— Ţi-am ascultat cântecul, spuse ea în schimb.

Prin contrast, aceste cuvinte avură un efect imediat. Val dădu televizorul pe mut şi se întoarse, cu un zâmbet implorator pe faţă.

— Serios? Şi ce crezi?

La asta îi veni uşor să răspundă. Oricât de mult o enerva comportamentul maică-sii, lui Alison îi plăcuse dintotdeauna muzica ei, nu se plictisea niciodată s-o asculte şi nu ezita să-şi exprime convingerea că într-o bună zi, cu noroc şi perseverenţă, avea să atragă din nou atenţia publicului şi să iasă cu încă un hit. Iar acest nou cântec, pe care-l ascultase de zece-cincisprezece ori peste zi, era de departe unul dintre cele mai bune ale ei.

— Mi-a plăcut mult, zise ea. E frumos.

— Serios? Adică... nu spui doar aşa?

— Nu, mami, nu spun doar aşa. E trăsnet. Şi ştii foarte bine.

— Vino şi stai aici.

Val mângâie locul de pe canapea de lângă ea şi, de îndată ce Alison se aşeză, o strânse puternic în braţe.

— Ce părere ai de aranjamentul muzical?

— E bun. Adică, ştii tu, ajunge... unde trebuie.

— Mă rog, doar atât pot să fac acasă, normal. Crezi că e destul de bun ca să-l trimit unor oameni?

— Nu ştiu, mami. Nu lucrez în industria muzicală.

— Poate-ar fi bine să-nchiriez timp de înregistrare într-un studio. Doar trei-patru ore cândva... Pe urmă aş putea să-nregistrez şi vocea ca lumea.

— Sigur. Bună idee. Dacă crezi că-ţi permiţi.

— După aia aş putea să i-o trimit lui Cheryl.

Alison încuviinţă din cap. Nu ştia niciodată ce să spună când mama ei îşi menţiona aşa-numita „agentă", care nu-i mai răspundea la apeluri şi la mesaje de vreo zece ani.

— Îți place titlul? întrebă acum Val. „Sink and Swim"[1]? Are destul lipici?

— Îmi place cu totul.

Trezindu-se prinsă într-o altă îmbrățișare rapidă și hotărâtă, care amenința să dureze mai mult, Alison își împinse mama cu blândețe și se ridică.

— Bun, mă duc sus. Trebuie să-i termin de scris lui Rachel.

— Ciudat, zise Val. Tocmai am primit un e-mail de la maică-sa.

— Da? Ce mai face?

— Bine. Deprimată din cauza serviciului, ca toată lumea.

— Pe *ea* ar trebui s-o-ntrebi ce părere are că vrei să te vezi iar cu Steve.

Val se întoarse spre ecranul televizorului și-i dădu sonor din nou.

— A, nu prea mai discutăm chestii de-astea.

Conversația ajunsese la final, din câte se părea. Lăsându-și mama să urmărească reclame la servicii financiare pe care nu avea să le folosească niciodată și vacanțe de care nu avea să se bucure, Alison urcă la ea în cameră, își scoase din dezordinea sertarului de la birou scrisoarea ajunsă la jumătate și începu s-o citească.

În zilele astea, când venea vorba despre felurile de-a păstra legătura, ea și Rachel erau răsfățate și puteau alege: își trimiteau e-mailuri și sms-uri, vorbeau pe Facebook și WhatsApp. De câteva săptămâni, începuseră să folosească o aplicație lansată recent pe nume Snapchat, care le permitea să-și trimită imagini și mesaje scurte care erau vizibile doar câteva clipe înainte de-a fi șterse pentru totdeauna de pe ecran. Însă uneori, când una din ele avea să-i transmită ceva special celeilalte, nimic nu era mai bun decât vechea și demodata scrisoare.

1. „Scufundă-te și înoată" (eng.).

Iar ceea ce avea să-i spună Alison lui Rachel acum era cum nu se poate mai special şi mai personal.

Deocamdată scrisese două paragrafe şi nici măcar nu începuse să abordeze subiectul. Ultimul paragraf arăta astfel:

> Deci am început colegiul acum două săptămâni (mda, aici nu e *Oxbridge*, scumpo, avem de fapt un semestru care începe în septembrie) şi deocamdată e destul de cool. Nu-mi dau seama dacă exact asta îmi doresc de la cursul ăsta, dar e o mare uşurare să trăieşti cu alţi elevi şi cu profesori care ţin să faci *pictură* şi nimic altceva. Am scăpat în sfârşit de presiunea disciplinei!

Toate bune şi frumoase, însă Alison era furioasă pe sine fiindcă încă nu ajunsese la subiect. Aşa că, agitată, puse mâna pe pix, îi ronţăi capătul un minut sau două şi pe urmă scrise:

> Oricum, nimic din toate astea n-are importanţă. Nu de asta-ţi scriu.
> Îţi scriu fiindcă trebuie să ştii un lucru, ceva ce n-am spus încă nici uneia dintre celelalte prietene ale mele. Am vrut să fii tu prima, fiindcă... mă rog, din tot felul de motive. Dar în primul rând fiindcă eşti prietena mea cea mai veche şi adevărată, iar reacţia ta este incredibil de importantă pentru mine.
>
> Aşa. Ghiceşti care-i faza? Normal că nu. Cum ai putea? (Aer în piept.) Sunt lesbiană.

*

Sâmbătă după-amiază, Rachel, care voia să-şi adauge câteva lucruri la garderobă înainte de-a pleca la Oxford peste două-trei săptămâni, se duse la cumpărături cu mama ei. Era

recesiune, dar nu ţi-ai fi dat seama dacă te uitai la mulţimile de oameni din centrul Leeds-ului, mergând leneş de la un magazin la altul, ahtiaţi după bunurile de folosinţă îndelungată. Miss Selfridge şi Monsoon gemeau de clienţi. Primark era ticsit. În H & M, Topshop, Claire's Accessories şi Zara nici nu mai aveai loc să intri. River Island şi Lush refuzau accesul oamenilor. Rachel şi mama ei erau deopotrivă încinse şi epuizate la întoarcere.

Pe când se apropiau de casă, văzură o maşină parcată afară: un Porsche roşu-aprins. Sprijinit de ea, zâmbindu-le plin de sine în timp ce ele îşi târşâiau picioarele pe stradă cu pungile de cumpărături în mâini, era fratele lui Rachel, Nick.

— Să fiu a naibii, zise maică-sa, ce faci aici?

— Bună, mami. Bună, surioară, spuse el şi le sărută pe amândouă. Încercaţi să păreţi mai bucuroase că mă vedeţi.

— Sigur că suntem bucuroase. Aş vrea doar să ne zici din timp.

— Am aterizat de dimineaţă din Hong Kong. Să vă ajut cu alea?

— Hong Kong? făcu Rachel, dându-i pungile. Parcă erai în Cuba.

— Oho, eşti mult în urmă.

Nick nu mai fusese acasă de peste un an. La douăzeci şi şase de ani, câţi avea acum, arăta mai tânăr şi mai frumos ca niciodată. În esenţă, sentimentele lui Rachel faţă de el erau aceleaşi ca în urmă cu doisprezece ani, când stătuseră împreună în casa bunicilor din Beverley, iar el îi jucase o farsă crudă cu ocazia vizitei la biserică în amurg: cu alte cuvinte, îl adora, îl dezaproba şi, în adâncul inimii, se temea un pic de el. Prudenţa asta tăcută nu scăzuse deloc de când Nick atinsese vârsta adultă şi se asociase cu un „partener de afaceri" pe nume Toby. Munca lor însemna că în prezent se bucurau de un stil de viaţă cvasinomad, care părea să implice

chestiuni neprecizate pe câteva continente, sărind dintr-o țară în alta după bunul lor plac și obișnuiți cu aeroporturile internaționale ca majoritatea oamenilor cu stațiile de metrou din suburbii. Indiferent din ce trăiau el și Toby, era evident ceva lucrativ, iar de aici încolo Rachel simțea că era probabil mai înțelept să nu facă săpături.

În vestibul, Rachel observă că venise în cele din urmă și poșta.

— Oho, o scrisoare de la Alison, spuse ea curioasă.

— Lasă asta acum, zise Nick, luându-i-o și aruncând-o pe masa din vestibul.

El și Alison nu se plăcuseră niciodată.

— Rămân aici doar o noapte. Măcar o dată puneți-mă-n centrul atenției.

— În regulă, acceptă Rachel zâmbind. Și mă rog de ce te-ai întors acasă?

— Fiindcă faci optșpe ani, normal. Doar nu crezi c-aș rata așa ceva, nu?

— A fost acum trei luni, spuse ea râzând.

— Știu. Și probabil c-ai crezut că s-a terminat cu sărbătoritul. Tocmai de-aia o să fie atât de specială seara asta.

— S-ar putea să nu fiu liberă-n seara asta, zise Rachel, lăsându-se greu. Și la ce te-ai gândit?

— La o surpriză, zise Nick și o luă în brațe. Destul de mare, dacă vrei să mă crezi.

Se dovedi că nu exagera. După câteva minute de stat de vorbă cu maică-sa, o înghesui pe Rachel în Porsche și în scurt timp ieșiră din Leeds prin nord, mergând pe A61 până ajunseră la Harewood House. La sosire se făcuse aproape șase.

— Ce faci? întrebă Rachel, pe când Nick urca pe aleea în serpentine. Locul ăsta e închis, nu?

— Pentru cei mai mulți, da, răspunse el.

Cum reuşea să aranjeze lucrurile astea? Rachel bănuia că era mai puţin o chestiune de bani şi că ţinea mai degrabă de reţeaua lui de contacte din cele mai neaşteptate locuri. În orice caz, aranjase să se bucure amândoi de un tur privat al Terrace Gallery, urmat de şampanie chiar pe terasă şi apoi de o cină privată în doi în Sala de Recepţii.

Terrace Gallery era absolut impresionantă, având expuse două piese noi de Antony Gormley, în afara colecţiei permanente. Rachel nu putu să nu se gândească la cât de mult i-ar fi plăcut lui Alison să aibă parte de vizita asta privilegiată. Fotografie una dintre sculpturi cu telefonul şi, pe când aştepta cu Nick să li se servească şampania pe terasă, i-o trimise lui Alison prin Snapchat.

Nu după mult timp pe ecran îi răsări o imagine cu dormitorul lui Alison din Yardley.

Bună, Rache, ai primit scrisoarea?

Cuvintele ei rămaseră pe ecran cam zece secunde, înainte să dispară pentru totdeauna. Drept răspuns, Rachel poză repede parcarea din faţa lor, scăldată în lumina soarelui la asfinţit, şi apoi scrise cu arătătorul pe ecran:

Da, îţi scriu imediat.

Alison răspunse:

Arată bine! Unde eşti?

Rachel fotografie casa ca atare şi scrise:

Cu fratele meu. Ne regalăm în seara asta!

Urmă o pauză mai lungă înainte de răspunsul lui Alison. El spunea simplu:

W T F?

Oare înţelesese cumva greşit? Rachel mai făcu o poză, de data asta chiar cu Terrace Gallery pe fundal, şi scrise:

Chiar pe felia ta, aş zice.

După asta nu mai veni nici un răspuns de la Alison, dar Rachel nu-şi bătu capul. Un chelner se apropie de ei dinspre

clădirea principală ca să-i anunţe că masa pentru cină era gata.

A doua zi, Rachel citi scrisoarea de la Alison şi fu profund mişcată. Îi răspunse imediat. Îi scrise un mesaj de sprijin din tot sufletul, spunând că Alison nu trebuia să se simtă stingheră, şi cu atât mai puţin ruşinată, de ceea ce descoperise cu privire la propria identitate. Îi promise că aveau să rămână prietene pentru totdeauna, orice s-ar fi întâmplat. Îi scrise că spera să nu mai treacă mult până să se revadă şi să poată vorbi despre lucrurile astea faţă în faţă.

La început, fu surprinsă că nu primi răspuns. Puse totul pe seama faptului că Alison abia începuse colegiul şi era mai mult ca sigur ocupată. Apoi îi veni şi ei rândul să se gândească la primul semestru la Oxford, dar cu toate că asta o distrase, tot se arătă nedumerită că nu mai avea veşti. O sună pe Alison şi-i trimise sms-uri, îi postă mesaje pe pagina de Facebook, însă nu primi nici un răspuns. Începu să se întrebe dacă nu cumva scrisese ceva ce-ar fi putut s-o jignească. Nu păruse îndeajuns de alături de ea? Făcuse ca anunţul lui Alison să semene mai degrabă cu o problemă decât cu un motiv de sărbătorire? Pe măsură ce săptămânile treceau şi se transformau în luni, nedumerirea îi scăzu şi trecu în planul doi, însă fără să dispară de tot. În cele din urmă, i se preschimbă într-un soi de zumzet resentimentar slab. În definitiv, făcuse ce trebuia făcut. Reacţionase exact aşa cum ar fi făcut o prietenă de nădejde. Şi merita ceva mai bun decât tăcerea.

*

Traseul autobuzului 11, care parcurge întreg inelul exterior al Birmingham-ului, înconjoară complet oraşul în două ore şi jumătate. Cei mai mulţi pasageri petrec la bord doar

o mică parte din acest interval. Alison şi Selena, împreună la colegiu şi deja prietene, stăteau la nivelul de jos al autobuzului 11A, care mergea în direcţie inversă acelor de ceasornic, îndreptându-se dinspre Bournville spre Hall Green. Se întorceau de la colegiu, după ce asistaseră plictisite la un curs de nouăzeci de minute despre „Cartografierea istoriografiei spaţiului para-arhitectural", care nu reuşise să le stârnească imaginaţia. În fine, nu conta. Nu se puteau aştepta să fie tot cursul sclipitor.

Era sfârşit de septembrie şi un soare jos încă scălda oraşul într-o lumină palid-aurie, reflectându-se în parbrizele maşinilor şi în panourile de sticlă ale loturilor de sere. Alison se uită la telefon ca să vadă cât era ceasul, pe când autobuzul se oprea anevoie la o trecere de pietoni. Aproape şase şi jumătate. Se dovedea a fi un drum lent.

— Şi zici că te duci direct acasă? întrebă Selena.

— Nu. Mă văd cu mama să bem ceva. Şi cu noul ei prieten. Mă rog, „nou" după ea. E fostul ei prieten, de fapt. Dar se pare c-a reapărut în peisaj.

— Şi ce părere ai?

— Dacă ei îi place, foarte bine, zise Alison fără tragere de inimă, adăugând: Ai tăi sunt tot împreună, nu?

— Mda.

Selena scoase un râset şi spuse:

— Uneori nu ştiu nici eu de ce, dar aşa au hotărât. Cred că de dragul nostru, al copiilor, şi alte alea. Bravo lor. Mi-am văzut majoritatea prietenelor trebuind să facă faţă după ce li s-au despărţit părinţii. Ştiu cât e de greu. Eşti singurul copil?

Alison încuviinţă din cap.

— E şi mai rău, nu? Înseamnă că eşti singură cu maică-ta acasă şi pun pariu că ai la fel de multă grijă de ea câtă are ea de tine.

— Da, asta aşa e. În plus, ştii bine, mai mereu te rupe singurătatea, futu-i. Stai la masa din bucătărie şi iei cina, doar cu ea. Dacă nu dai drumul la radio sau la altceva, se aude cum ticăie ceasul pe perete.

Ochii mari şi căprui ai Selenei erau plini de compasiune.

— Ştii ce, ori de câte ori vrei să vii la masă la noi... Trebuie doar să spui. Suntem cinci şi se cam încinge tărâţa, dar, ştii cum e, ne simţim bine. Te-ar mai scoate din ale tale.

Întorcându-i privirea Selenei, Alison trase adânc aer în piept şi zise, pe o voce dintr-odată neliniştită şi confesivă:

— Uite, Selena, abia ne cunoaştem de câteva săptămâni, dar vreau să ştii ceva despre mine. Un lucru pe care chiar *trebuie* să-l ştii.

Pe Selena o uimi schimbarea ei de atitudine. Aşteptă să se frece doi-trei pasageri de ele în drum spre uşă, după care spuse:

— În regulă. Ce anume?

Fără să spună nimic, cu ochii încă ţintă în ai Selenei, Alison îşi luă prietena de mână şi o strânse uşor. I-o ridică şi acum, mişcând-o încet, discret, ca să nu atragă atenţia celorlalţi pasageri, i-o puse pe coapsa ei stângă, chiar deasupra genunchiului. Îi strânse mâna Selenei, astfel încât Selena însăşi să fie încurajată – chiar silită – să răspundă printr-o strângere reciprocă, iscoditoare, a coapsei lui Alison.

Fără s-o slăbească deloc pe Alison, ochii Selenei clipiră surprinşi. Între ele se lăsă o tăcere îndelungată: o tăcere debordând de confuzie şi nesiguranţă. Mâna Selenei nu se desprinse de coapsa prietenei ei: de fapt, era ţinută mai departe acolo. Treptat, buzele i se deschiseră într-un zâmbet; zâmbetul se lărgi, dezvelindu-i dinţii; iar în cele din urmă, incapabilă să-şi mai controleze sentimentele, izbucni în râs.

— Ce morţii mă-sii?! făcu ea şi Alison începu la rândul ei să râdă. Ce morţii *morţilor* mă-sii?! continuă Selena şi pe

nici una din ele nu mai păru s-o intereseze acum că pasagerii se întorceau să le privească. Ai proteză în loc de picior?

— Da! zise Alison, abia putând să pronunțe cuvântul, fiindcă aproape că se chircise ea însăși de râs. O, Doamne, dac-ai vedea ce figură ai făcut!

— Dumnezeule, nu știam ce-aveai de gând! Și acum asta... e ca un... Cum e? Din ce-i făcută? Parc-ar fi plastic.

— Normal că-i plastic. Doar nu crezi că le mai fac din lemn. Nu sunt Long John Silver[1], ce mă-sa.

— Dar... ce s-a-ntâmplat? De când o ai?

Autobuzul își croi drum anevoie prin Kings Heath și pe Swanshurst Lane, cât timp Alison își spuse povestea. Unii pasageri coborâră și alții urcară, șoferii autobuzului se schimbară la Acocks Green, însă cele două studente rămaseră în lumea lor fără să bage de seamă.

— Când aveam zece ani, zise Alison, mă tot durea piciorul fără motiv. Dureri mari, care nu treceau. Cam atunci ne-am mutat la Birmingham, am făcut sute de teste și analize la Queen Elizabeth și până la urmă m-au diagnosticat cu o chestie foarte rară pe nume sarcomul Ewing, care e un tip de cancer cu adevărat agresiv. Am făcut chimioterapie câteva luni, dar tot n-a fost de-ajuns și mi-au spus că trebuie să-mi taie tot piciorul.

— Băi, ce groaznic.

— Păi, alternativa era și mai rea, nu? Până la urmă, uite-mă. Vie și pe picioarele mele.

La început Selena nu-și dădu seama dacă fusese sau nu o glumă. Când zâmbetul lui Alison o lămuri că fusese, scoase la rândul ei un râset ușurat.

— Vrei s-o vezi? întrebă acum Alison. E foarte realist făcută.

---

1. Personaj cu un picior de lemn și cu un papagal pe umăr din romanul *Comoara din insulă* de Robert Louis Stevenson.

Își suflecă cracul stâng al pantalonilor aproape până la genunchi spre a da la iveală o porțiune a protezei care semăna convingător cu un membru în carne și oase.

— Genunchiul nu arată la fel de bine – o să ți-l arăt mai târziu, zise Alison, rulându-și cracul la loc, dar în rest e ca lumea, nu? Mi-au nimerit chiar și culoarea pielii. Când sunt gata să fabrice piciorul, ți se dă un carnețel cu mostre și trebuie să te uiți la toate nuanțele de piele, la fel cum faci când îți alegi o mochetă sau mai știu eu ce.

— Te ții de bancuri.

— Nu, dac-aș fi vrut, aș fi putut să am un picior alb. Ce tare-ar fi fost, nu? Aș fi putut fi dovada vie a diversității etnice.

Alison spuse despre cancer că fusese atât de agresiv, încât chirurgii trebuiseră să efectueze o amputație transfemurală, deasupra genunchiului. Asta însemna că piciorul ei stâng era lipsit de toată forța motrice a articulației genunchiului – una dintre articulațiile cele mai puternice ale corpului omenesc –, așa că și la ora asta putea, de exemplu, să urce scările doar treaptă cu treaptă, oprindu-se cu ambele picioare pe fiecare. Cu toate acestea, pe suprafețele drepte unde nu erau prea mulți oameni care ar fi putut să-i stânjenească mersul și să-i taie calea era capabilă să se deplaseze cu toată încrederea.

— Și cât a trecut, întrebă Selena, până să-nceapă să se simtă... mă rog, natural?

— A, nu se simte niciodată natural, spuse Alison. Nu s-a simțit și n-o să se simtă. Dar faza de... cum să-i zic... de adaptare n-a durat mult. Am lucrat cu o doamnă fizioterapeut: la început în spital, după care a-nceput să vină la noi acasă. Asta a durat câteva luni. O perioadă stresantă pentru toată lumea – foarte stresantă. Tipul despre care-ți povesteam, Steve, prietenul maică-mii, era și el acolo. De fapt, atunci și-a dat arama pe față.

— Adică nu ţi-a arătat destul sprijin?

— Nu prea. A început să i-o tragă fizioterapeutei.

După o secundă sau două izbucniră din nou în râs – părea ceva nespus de ridicol. În orice caz, lui Alison îi veni mai uşor să râdă decât să-şi aducă aminte de chinurile groaznice din perioada aceea, când toate speranţele păreau să i se fi făcut ţăndări în jur şi când, în faţa trădării lui Steve, maică-sa se transformase într-o epavă care se îmbăta aproape în fiecare seară ca să poată adormi şi care parcă îmbătrânise cu zece ani în tot atâtea luni. Zău că nu avea chef să dea cu ochii de el în seara aceea – chiar deloc.

— Auzi, îi spuse ea încet Selenei, nu poţi să vii cu mine la bar în seara asta? Cu cât mai mulţi, cu atât mai bine. Atâta că o să-l văd pentru prima dată după şapte ani şi-aş avea nevoie să fie un prieten cu mine, să mă-mpiedice să fac vreo prostie.

*

Înainte să intre în Spread Eagle, Alison îi puse o mână pe braţ Selenei şi-i spuse:

— Să nu uit, e albă.

— Cine?

— Maică-mea.

— Aşa, şi?

— Unii se miră, atâta tot.

— Cred că mă descurc. Cu condiţia să nu aibă două capete sau altă aia.

— Ştii ce vreau să spun. M-am gândit că te-ai fi putut aştepta...

— Alison, fii pe pace. Totul e sub control. Trebuie să te calmezi un pic.

— Ştiu. În regulă.

Alison încuviinţă din cap şi trase adânc aer în piept de câteva ori, stăpânindu-se, încercând să-şi găsească echilibrul. Întinse mâinile cu palmele drepte şi şi le împinse în jos, de parcă s-ar fi prins de nişte paralele invizibile.

— Bun, spuse ea după câteva clipe de pregătire. Sunt gata.

Intrară în local.

Steve părea să-şi fi pierdut o mare parte din păr de când îl văzuse Alison ultima oară, însă în rest arăta cam la fel. O sărută pe obraz şi o îmbrăţişă strâns, iar ea nu prea avu încotro şi acceptă ambele manifestări. Când se duse la bar după băuturi, ea nu putu să nu observe cu ce priviri apreciative şi jinduitoare îl însoţi mama ei: şi totuşi, probabil că era singura persoană din local care l-ar fi învrednicit cu o a doua privire pe bărbatul acela pleşuv şi burtos. Alison se străduі din răsputeri să nu-şi trădeze sentimentele, dar în sinea ei scoase un suspin lung şi adânc de resemnare. Avea să se întâmple încă o dată – exact la fel. Uneori viaţa era pur şi simplu prea previzibilă.

O altă ilustrare a acestui trist adevăr se ivi doar câteva minute mai târziu. Mama ei se duse să-i spună ceva fetei de la bar. Arătă spre policioara cu CD-urile păstrate acolo pentru fondul muzical, iar Alison ştiu pe loc ce avea să urmeze. Singurul hit al lui Val din *top twenty* (vechi de doisprezece ani) se găsea pe câteva CD-uri cu compilaţii şi, ca un făcut, nu trecu mult şi-o convinse pe fată să vâre un disc în CD player şi să caute piesa în chestiune. Acordurile de orgă răsunară imediat în boxele din local, întrerupte de ritmul ciudat al tobelor, furnizând un fundal colţuros, dar atrăgător pentru melodia puternică şi zgomotoasă a lui Val, cu celelalte membre ale trupei scoţând „o"-uri şi „a"-uri într-o armonie deplină, avizată.

Cu un zâmbet de scuze şi de mândrie spre însoţitorii ei, Val se întoarse la masa lor. La timp ca s-o audă pe Selena spunând:

— Aaa, ce-mi place cântecul ăsta.

— Serios?

Mirarea ei era evidentă.

— Îl ştii?

— E unul dintre primele lucruri pe care mi le amintesc din viaţă. Mama îl punea prin casă tot timpul.

— Eu l-am compus, spuse Val şi se uită cu nesaţ la uluirea plină de respect care transformă chipul Selenei.

— E piesa *ta*? Tu ai scris-o?

— Da. O şi cânt. Eu sunt Val Doubleday *aia*.

De fapt, Selena nu recunoscu numele; cei care mai ţineau minte cântecul îşi aduceau aminte numele trupei. Oricum, era impresionată – chiar mai impresionată decât ar fi putut Val să spere.

— Ai cântat-o la *Top of the Pops*, nu? Ţin minte jocul de scenă.

— O, Doamne... am repetat zile-*ntregi* paşii ăia.

Se aşternu pe poteca bătătorită a evocărilor, aducându-şi aminte felul în care Louisa, cea de-a patra şi cea mai drăguţă membră a trupei, intrase în blocaj mintal în faţa mişcărilor lor simple de dans şi cum trebuiseră să petreacă aproape o săptămână într-un studio de dans din Londra, cu un coregraf din ce în ce mai exasperat. Alison mai auzise povestea de multe ori, iar acum îşi dădu seama că începea să fie un exemplu clasic de falsă modestie – mesajul subiacent fiind că or fi fost cele patru fete prostuţe şi naive, dar în acelaşi timp fuseseră cântăreţe serioase, care aveau în spate resursele unei case de discuri puternice. Era plictisitor să audă toate astea încă o dată, dar maică-sii încă îi făcea plăcere să povestească, aşa că ascultă cu un surâs răbdător pe faţă şi n-o întrerupse.

— Şi-acum ce faceţi? vru să ştie Selena. Sunteţi încă împreună toate patru?

Val râse.

— Nu. Ne-am despărţit de-o veşnicie. Imediat după ce-am scos primul album.

— Dar eşti tot în industria muzicală, nu?

— Sigur. Nu pot să nu compun şi să nu cânt. Le am în ADN.

— Val e o persoană incredibil de creativă, zise Steve, petrecându-şi proprietăreşte un braţ pe după umerii ei.

— Şi ce crezi? spuse Val, înfigându-şi privirile în fiica ei, al cărei scepticism rămânea nerostit, dar, pentru toţi cei de la masă, palpabil. Am primit chiar azi un e-mail de la Cheryl despre cântecul nou.

— Zău? Asta-i minunat. Ce părere are?

— Încă n-a apucat să-l asculte. Dar a zis că abia aşteaptă s-o facă.

— Aha, bine. În regulă. Frăţică. Asta zic şi eu noutate...

Sarcasmul îi ieşi mai dur şi mai amar decât îşi propusese. Val îşi coborî ochii, incapabilă să susţină privirea fiicei sale, şi luă trei-patru înghiţituri mici din ginul cu apă tonică.

— Maică-ta n-are nevoie de genul ăsta de cinism tocmai acum, spuse Steve.

Ochii lui Alison se aprinseră de furie.

— Pentru tine ce importanţă are?

— Fiindcă lui Steve îi pasă de mine şi de cariera mea, spuse Val. O să-mi facă rost de timp de înregistrare în studioul de la colegiu ca să pot scoate o versiune mai bună. Ca să zic aşa, face un lucru constructiv. Ceva util.

— Că veni vorba, iubire, spuse el, aplecându-se mai aproape de ea. Am vorbit cu Ricky, inginerul, şi după el cel mai bine ar fi în serile de marţi. Dac-ai putea să vii după nouă...

Alison ascultă doar pe jumătate restul conversației. Își dădu seama că Selena stătea ca pe ghimpi și se simțea jenată: poate că fusese egoistă când îi venise ideea s-o aducă aici, ca s-o împingă în mijlocul acestei chestiuni delicate de familie. În plus, era furioasă văzând că Steve era deja pe punctul de-a fi reinstalat pe post de confident al maică-sii. Nu după mult timp Val scoase o scrisoare pe care o primise la serviciu în ziua aceea – ceva despre reducerea orelor de lucru –, iar acum o discuta cu el.

— Partea proastă, spunea ea, e că nu-mi ajung banii pentru amândouă dacă primesc mai puțin decât acum. Sub nici o formă. Nu-i cu putință. Mai ales că se-apropie iarna și-o să vină facturi mari la gaze...

— Nu-ți face griji, scumpo, zise el – fără ca brațul să i se desprindă de pe umerii ei, semn că insista să arate că Val era a lui –, o s-o scoatem la capăt. Dă-mi un pic de timp să mă gândesc.

Alison avea paharul gol. Selena la fel. Și nu sugeră să mai ia un rând.

— Hai, zise ea, te duc până la stația de autobuz.

Selena se ridică în picioare, părând cât se poate de ușurată.

Pe când mergeau pe Warwick Road, scăldate de ultimele luciri ale soarelui la apus, cu mirosul de cartofi prăjiți, kebab și pui fript ieșind din fast-food-uri, Alison o luă de braț pe Selena și spuse:

— Îmi pare rău. A fost chiar mai urât decât mă așteptam.

— Nu-i nimic. Dar ar fi trebuit să-mi spui că ai o mamă celebră. E nemaipomenit.

— Mă rog, nu mai e celebră, oricâtă imaginație-ai avea. Dar încă scrie cântece bune. Încerc să... mă agăț de asta.

— Despre ce-a vorbit cu Steve adineauri? întrebă Selena. Când i-a arătat scrisoarea aia?

— Ceva legat de serviciu. Lucrează la biblioteca din Harborne.

— Deci asta a ajuns acum? Bibliotecară?

Ajunseseră în staţia de autobuz a Selenei. Autobuzul se vedea în depărtare, la primul semafor.

— Deocamdată da, spuse Alison. Dar lucrurile nu arată bine nici măcar aici. Îi reduc programul de lucru. Bibliotecile nu mai primesc bani.

— Parcă ridicau una mare şi nouă în centru. Şi pompau milioane în ea.

— Adevărat, dar... Mă rog, nu ştiu. Nu mă-ntreba cum merg chestiile astea.

Scoase aceste cuvinte fără să se gândească, aproape clişeistic, pe când autobuzul huruia spre ele, iar mintea ei căzu pradă panicii fiindcă nu-şi dădu seama cum era mai bine să-şi ia rămas-bun de la Selena. O îmbrăţişare, o mână prietenească pe braţ, un sărut pe obraz? Până la urmă, îi ieşi un amestec stângaci între toate. Îmbrăţişarea dură mai mult decât s-ar fi aşteptat amândouă şi implică un soi de bătaie afectuoasă şi reciprocă pe spate, şi mai mult îşi atinseră obrajii decât se sărutară; însă buzele lui Alison atinseră urechea Selenei, iar amintirea texturii ei îi rămase în minte toată seara, laolaltă cu mirosul ei delicat, ca de animal. În drum spre casă, continuă să le savureze pe amândouă şi îşi dădu seama că îşi cânta singură, în buclă, refrenul noului cântec al maică-sii:

Încă-ncerc să fac ce pot, dar am nevoie de răsuflarea ta,
Aşa cum luna dictează ritmul apei,
Mă scufund şi înot.

*

Perry Barr – Handsworth – Winson Green – Bearwood – Harborne – Selly Oak – Cotteridge – Kings Heath – Hall Green – Acocks Green – Yardley – Stechford – Fox & Goose – Erdington – Witton – Perry Barr.

Săptămânile treceau, zilele deveneau mai scurte şi mai reci, până când într-o zi, pe la începutul lui noiembrie, avu loc un punct de cotitură.

Programul de lucru al lui Val fusese micşorat de la patru zile la trei dimineţi pe săptămână.

Salariul i se redusese la jumătate, iar ea trebuia să petreacă mai mult timp acasă. În casă îngheţai. Val începu să-şi facă griji pentru viitoarea factură la gaze. Şi era plictisitor să stea singură acasă toată după-amiaza, uitându-se la TV. Plictisitor şi solitar.

Într-o miercuri pe la prânz, se întorcea de la bibliotecă la bordul autobuzului 11. Se sui la Harborne şi avu de gând să coboare aproape de locuinţa ei din Yardley – un drum cam de douăzeci şi cinci de minute. Dar, pe când se apropia de staţie, se răzgândi. În autobuz era cald; la ea acasă era frig. Autobuzul era plin de oameni; casa ei era pustie. Priveliştea de pe locul din autobuz se schimba mereu; ceea ce se vedea de la ea de pe fereastră era monoton. Dintr-odată, nu mai avu nici un chef să se ridice de pe locul ei confortabil şi să iasă în frig.

Era 1:15. Turul complet al oraşului avea s-o aducă din nou în locul ăsta la 3:45. Aşa că asta făcu şi nu peste multă vreme se obişnui s-o facă în fiecare zi. La început în fiecare zi în care mergea la lucru, dar apoi, în scurt timp, şi în zilele de marţi şi joi. Uneori în sensul acelor de ceasornic, alteori în sens invers. Două ore şi jumătate în care nu i se cerea nimic – doar să stea la locul ei, să se uite la du-te-vino-ul

celorlalţi călători şi să-şi lase gândurile să i se învârtă în cap, oglindind traseul lent şi circular al autobuzului.

Yardley – Stechford – Fox & Goose –

De ce era atât de frig la ea acasă? Fiindcă nu-şi permitea să ţină radiatoarele pornite toată ziua. Şi chiar şi când erau pornite, nu le mai dădea la 5, aşa cum făcea când venea iarna. Acum nu le dădea niciodată mai sus de 2. De ce? Fiindcă biblioteca nu-şi permitea s-o mai plătească decent. Fiindcă guvernul îşi redusese drastic bugetul pentru biblioteci. Fiindcă acum trăiau cu toţii – se părea – într-o perioadă de „austeritate".

– Fox & Goose – Erdington – Witton – Perry Barr – Handsworth –

Noul cuvânt la modă – austeritate – devenise monedă curentă cu doar un an în urmă. Asta ce însemna? În 2008 avusese loc o criză financiară globală şi o parte dintre cele mai mari bănci ale lumii fuseseră în pragul colapsului. Oamenii le salvaseră, iar acum se părea că, pentru a plăti ce trebuia plătit, serviciile publice trebuiau micşorate şi beneficiile tăiate. Dar merita, fiindcă ne întinseserăm mai mult decât ne era plapuma şi „eram băgaţi în povestea asta cu toţii".

– Handsworth – Winson Green – Bearwood –

În principal, ăsta era motivul pentru care Val avea acum grijă să nu dea radiatoarele mai sus de 2 şi prefera să dea întruna ocol oraşului în autobuzul 11 decât să se întoarcă în sufrageria ei îngheţată. În acelaşi timp însă, îi era cu neputinţă să nu se gândească la agenţii de bursă şi la managerii de portofoliu ale căror activităţi aduseseră băncile în pragul colapsului: aveau oare grijă mulţi dintre ei să-şi ţină radiatoarele tot la 2? se întreba. Puţin probabil, din câte se părea.

– Bearwood – Harborne – Selly Oak –

Gândul o înfurie şi o deprimă. Faptul că era furioasă şi deprimată o făcu să se simtă vinovată. Lui Alison nu avea

cum să-i placă să trăiască alături de o mamă furioasă şi deprimată în permanenţă. Ce putea face ca să nu se mai simtă furioasă şi deprimată?

– *Selly Oak – Cotteridge – Kings Heath* –

Seara trecută se uitase la o emisiune TV unde un actor de comedie foarte popular, Mickey Parr, se lansase într-o şarjă satirică la adresa bancherilor care primeau bonusuri chiar şi după ce băncile le fuseseră salvate de guvern, iar publicul din studio se prăpădise de râs. Cu toţii păreau să creadă că situaţia era foarte comică. Val stătuse pe canapea cu un pahar de Pinot Grigio şi urmărise numărul cu o încruntare nedumerită. De ce credeau oamenii că era comic? De ce nu-i făcea să se simtă furioşi şi deprimaţi?

– *Kings Heath – Hall Green – Acocks Green – Yardley* –

Încă se gândea la asta când autobuzul ajunse în fine la staţia ei, după un drum mai lung ca de obicei, de două ore şi patruzeci de minute. Era trei după-amiaza. Înainte să coboare Val ezită un pic, întrebându-se dacă să rămână pentru încă un tur complet, însă până şi ea îşi dădu seama că ar fi fost prea mult. Aşa că se dădu jos şi intră direct în supermarket, ca să încerce să descopere ceva diferit (dar ieftin) de mâncare pentru ea şi Alison. Abia pe scurtul drum spre casă îi sună telefonul mobil, vestind apelul de la Cheryl care avea să-i transforme viaţa.

*

Alison plecase din nou la bar cu Selena, aşa că nu era acasă. Trecuse de 9:30 când ajunse şi intră. Se duse în bucătărie şi văzu că maică-sa nu despachetase cumpărăturile de pe masa din bucătărie. Auzi televizorul din sufragerie.

Scoase la nimereală un pachet din sacoşa de cumpărături. Era un pachetel de plastic pe care se găseau cuvintele

HAPPEE CHICKEN BITES, însoţite de imaginea unui pui roşu-închis, cu un zâmbet insolent, care îşi smulgea singur un picior cu ciocul. Alison întoarse pachetul şi citi cuvintele scrise cu litere foarte mici în partea de jos. „Produs de Sunbeam Foods", scria acolo. „Parte din Brunwin Group."

Se duse cu pachetul în sufragerie.

— Ce faci, mami? Eşti pusă pe mişţouri?

Val sări în picioare.

— Unde *naiba* ai fost? zise ea. Încerc de câteva ore să dau de tine.

— Scuze, mi s-a terminat bateria.

Aproape că trebuia să ţipe ca să acopere televizorul, atât era de tare.

— Poţi să-l dai un pic pe mut? Şi oricum, ce te-a apucat să te uiţi la mizeria aia?

Val se uita la un *reality show* celebru, în care douăsprezece vedete erau transportate cu avionul în jungla australiană şi trebuiau să supravieţuiască acolo două săptămâni, pe când publicul votant le elimina una câte una din competiţie. Nu era genul de program care s-o fi interesat în trecut, însă acum părea capabilă să se uite la aproape orice.

— Ce m-a apucat să mă uit?

Val se întoarse şi ţintui ecranul cu degetul. Era roşie la faţă, iar degetul îi tremura.

— Vrei să ştii ce m-a apucat să mă uit? Mă uit *fiindcă o să fiu şi eu acolo.*

Avea ochii mari de emoţie şi se aştepta ca Alison să i-o împărtăşească. Însă cuvintele pe care le rostise adineauri nu însemnau nimic pentru fiica ei. Alison le recunoscu pe fiecare în parte, însă creierul ei nu reuşi să le ordoneze într-un enunţ logic.

— Ce tot baţi câmpii? reuşi să spună.

— M-a sunat Cheryl după-masă. Am crezut că e-n legătură cu cântecul, dar... oricum, e cam la fel de bine. Vor să particip la emisiune. *La emisiunea asta.*

După ce deschise şi închise gura fără succes de câteva ori, Alison izbuti să întrebe:

— Când?

— Poimâine, răspunse Val şi râse isteric. Ştiu că-i uimitor, nu? Vor să aducă pe cineva nou la jumătatea întrecerii, iar persoana pe care-o aleseseră s-a retras. Aşa c-au sunat-o pe Cheryl, i-au zis că sunt disperaţi şi că trebuie să găsească pe cineva, iar ea m-a propus pe mine.

— Disperaţi?

— Păi... mă rog, nu, n-a fost ăsta cuvântul. Nerăbdători, parcă. Sau poate c-a fost chiar „disperaţi". Nu ştiu. Oricum, nu asta contează. Peste trei zile o să fiu în tabăra *aia.* Cu oamenii *ăia.*

Alison îşi privi ţintă mama, absolut perplexă. De fapt, acum nici una din ele nu mai reuşi să vorbească; când însă, într-un târziu, se produse descărcarea, ea se dovedi euforică. Nu trecu mult până se treziră amândouă ţipând de entuziasm şi dansând împreună prin cameră, până când Val îşi pierdu echilibrul, se izbi din plin de piciorul artificial al fiică-sii şi se prăbuşiră grămadă pe canapea, cu lacrimi de bucurie şiroindu-le pe faţă.

2

Val stătea în mijlocul hamacului, încercând să se acomodeze cu legănarea lui, încercând să-şi păstreze echilibrul. Aruncă o privire în jur prin tabără. Nu ştia cât era ceasul: cam jumătatea după-amiezii, poate. Era greu să-şi dea seama, din moment ce nimeni nu avea voie să poarte ceas. Cei mai mulţi colegi de tabără dormeau sau măcar încercau să adoarmă. Nici nu prea aveai mare lucru de făcut pe căldura asta. Edith, vedeta cam trecută a telenovelei, stătea pe spate, cu un braţ atârnat peste marginea hamacului, sforăind uşor. Roger, istoricul ajuns vedetă TV, se ghemuise în poziţia fătului cu spatele la ea, cu un fir de transpiraţie vizibil prin pantalonii scurţi la despicătura bucilor. Vedeta TV din Manchester îşi ţinea o mână la vintre şi pe cealaltă pe după cap. Numai Danielle, nesfârşit de drăguţa şi de frumoasa Danielle, părea să-şi păstreze cumpătul şi demnitatea. Stătea pe spate, cu totul nemişcată, cu mâinile împreunate pe pântec, respirând egal, singurele urme de sudoare fiind câţiva stropi pe curbura de sus a sânilor, care nu făceau decât să-i pună şi mai bine în valoare înfăţişarea răvăşită cu grijă. Era bronzată uniform şi părea să fi mascat cu cremă cele două sau trei înţepături de ţânţari de pe faţă şi gât, cu toată interdicţia expresă de folosire a fardurilor în tabără. Avea felul ei de-a ocoli treburile astea.

În ce-o privea, Val se simţea ca dracu' şi ştia că probabil arăta pe măsură. Înainte să ajungă aici, se hotărâse să se prezinte

cât mai bine în fața camerei, însă renunțase deja la idee. Pe bune, de ce i-ar păsa cuiva cum arăta? Chestia importantă – cum îi spusese Alison – era „să fii tu însăți, fiindcă atunci o să le placi tuturor". Asta și să aibă grijă ca la un moment dat să cânte „Sink and Swim" pentru cele zece milioane de telespectatori ai emisiunii. Chit că ultimul lucru de care avea chef acum, în clipa asta, era să înceapă să cânte.

Și asta nu din cauza diferenței de fus orar, nu. Pe asta, i se spusese, avea s-o resimtă cel mai rău abia după întoarcerea în Anglia. Încerca pur și simplu un sentiment de profundă dezorientare. Cu cinci zile în urmă stătea frumușel în casa ei din Yardley, un loc din care nu mai plecase – cu excepția câtorva zile de vacanță ici și colo, de fiecare dată cu Alison și de fiecare dată pe teritoriul Insulelor Britanice – de câțiva ani. Însă în aceste ultime cinci zile se petrecuseră incredibil de multe lucruri. Atât de multe, încât acum îi era deja imposibil să și le amintească în ordine cronologică. Fusese...

...goana nebunească la Londra, pentru două întâlniri de urgență. Prima avusese loc la sediul companiei de producție, Stercus Television. O asistentă de producție tânără și agitată pe nume Suzanne o întâmpinase la recepție și o condusese sus pe scări la apartamentul Hilary Winshaw, numit așa după legendara femeie director general care se alăturase companiei la începutul anilor 1990 și-o făcuse să dea lovitura, orientând-o în direcția populistă și rentabilă din ziua de azi, cu o producție constând în 90% reality show-uri. Aici fusese pusă în temă cu privire la deplasare, i se dăduseră contractele la semnat și i se spusese că Suzanne o să zboare cu ea în Australia și n-o s-o lase singură până când ateriza elicopterul în inima junglei. A doua întâlnire avusese loc în cabinetul de consultații al unui medic de pe Harley Street. Acesta o examinase rapid și-i făcuse o evaluare psihiatrică și mai rapidă. „Le-ai

zis că ţi-e groază de insecte, da?", o întrebase Alison în seara aceea, când se întorsese acasă. Ce-i drept, una dintre întrebările care-i fuseseră puse era dacă avea vreo fobie, dar Val spusese că nu, temându-se că altfel nu i s-ar fi dat voie să participe. „Ei bine, asta a fost o mare tâmpenie", zisese Alison. „Ce-o să faci când o să te pună să mănânci gândaci?" „Păi de ce să facă aşa ceva?", spusese Val, moment în care Alison o întrebase „Tu ai mai văzut ceva din mizeria aia de emisiune până aseară?", provocând o nouă ceartă de pomină, în care lucrurile chiar o luaseră razna când mama ei o informase că Stercus plătea şi biletul unui însoţitor până în Australia, iar ea n-o lua pe Alison, ci pe Steve...

...drumul cu taxiul până la Heathrow în dimineaţa următoare. Steve ţinând-o strâns de mână pe bancheta din spate, tremurând de nelinişte şi de aşteptare, lăsând în urmă extinderi urbane gri-bej ca Banbury, Bicester, High Wycombe şi Hemel Hempstead în drum spre M40...

...bucuria pură şi de neînchipuit a zborului la clasa întâi, răsfăţul deplin, bogăţia de marţipan sec a şampaniei pe gratis, cantitatea şi diversitatea mâncării la liber, lucrurile pe care nu le gustaseră niciodată până atunci, caviar, *foie gras*, carpaccio de ton roşu, file de vită Kobe, panglicile subţiri ale pastelor cu sos de trufe şi în cele din urmă whisky-ul single malt de treizeci şi doi de ani care-i făcuse să se cufunde într-un somn profund, relaxant, a cărui profunzime şi relaxare erau posibile mulţumită îmbrăţişării primitoare a fotoliilor-pat şi atenţiilor îndatoritoare ale însoţitoarelor de zbor, care numai că nu le masau degetele de la picioare, nu le mângâiau părul şi nu le îngânau cântece de leagăn...

...albeaţa orbitoare a luminii de îndată ce coborâseră din avion la Brisbane, o lumină de care nu mai avuseseră parte, pe care nici măcar nu putuseră să şi-o imagineze pe când trăiau în Birmingham, iar apoi emoţia de-a vedea în zona de

sosiri un ciorchine de oameni tineri şi entuziaşti de la compania de producţie, care-i aşteptau, precum şi peste douăzeci de jurnalişti şi de paparazzi. Bucuria de-a fi recunoscută din nou, de-a nu se mai simţi invizibilă...

...opulenţa minunată, dar de duzină a hotelului de pe plajă, din afara Brisbane-ului, unde fuseseră duşi cu limuzina. Dimensiunile consternante ale dormitorului, livingului şi băii – cam de două ori cât mărimea casei lui Val din Yardley –, totul amenajat cu o măreaţă vulgaritate...

...o vulgaritate care se extindea şi asupra restaurantului de lângă piscină, unde luaseră prima masă pe acest continent nou şi uimitor şi unde-i cunoscuseră pe o parte din ceilalţi oaspeţi: domnul şi doamna Perry, părinţii lui Danielle, superbul şi tânărul fotomodel care era favorit să câştige această ediţie a competiţiei; Mary Walker, mama lui Pete Walker, vedeta de reality show, şi sora ei mai tânără, Jacqui. „Deci Pete şi Danielle au putut să-şi aducă doi însoţitori, nu?", o întrebase Val pe Suzanne, iar Suzanne încuviinţase din cap, dar nu oferise explicaţii, dându-i de înţeles pentru prima oară lui Val că ar fi putut să existe o ierarhie a concurenţilor înscrişi în competiţie şi că ea nu avea să ajungă în vârf. Însă Val lăsase deoparte acest gând vag supărător şi, în loc de asta, se trezise bucurându-se de compania acestor oameni, bucurându-se că făcea parte dintre puţinii aleşi, din elită, din rândul unor oameni transplantaţi din teluric în paradiziac, iar în scurt timp se ataşase de Mary şi Jacqui, care-şi aminteau de hitul ei single şi erau de acord cu ea că exact de aşa ceva avea nevoie ca să-şi relanseze cariera; nu se ataşase la fel de mult de părinţii lui Danielle, ba chiar îi împărtăşise ulterior părerea lui Steve că erau cam ciudaţi, mai ales când Val comandase o salată caesar, iar la sosirea ei doamna Perry începuse să plângă, fiindcă, din câte se părea, Caesar fusese numele

boxerului lor, care murise cu doar două-trei zile înainte ca ei să zboare spre Australia, după doisprezece ani în care stătuse cu ei, iar asta era ceva straniu, felul în care o salată o făcuse să izbucnească în lacrimi, dar oricum îşi arătaseră amândoi compasiunea şi puseseră asta pe seama şampaniei, din care băuse fiecare cam o sticlă şi jumătate înainte să se ducă la culcare...

...călătoria cu elicopterul de a doua zi, care fusese adevăratul început al aventurii. Îl sărutase pe Steve de rămas-bun şi-i spusese – pentru prima dată în aproape şapte ani – „te iubesc" (la care el răspunsese strângând-o în braţe şi şoptindu-i „Succes, scumpete"). Înainte să se urce în elicopter, un inginer de sunet îi prinsese un microfon de reverul echipamentului de camuflaj, iar lui Val i se spusese că tot ce zicea din clipa aceea avea să fie înregistrat şi, teoretic, putea fi difuzat pe post. Încercase să nu înjure, să nu spună prostii prea mari şi să nu ţipe prea tare când decolaseră. Nu mai zburase niciodată într-o asemenea drăcovenie, iar la început fusese, uşor de anticipat, înfricoşător. Însă călătoria, despre care crezuse că avea să dureze minimum o oră, cufundând-o tot mai adânc în pădurea tropicală de nepătruns, se dovedise a fi destul de scurtă – zece minute sau aşa ceva –, fiindcă tabăra era de fapt la doar câţiva kilometri de hotel, în ceva care semăna, din aer, cu o porţiune oarecare dintr-un parc naţional. Pilotul efectuase o serie de viraje şi de coborâri inutile ca s-o facă să ţipe şi ca să confere spectaculozitate sosirii ei, însă pe urmă fusese depusă în siguranţă în mijlocul pădurii, unde apăruse un ghid care o însoţise pe jos până la tabără...

...intrarea în tabără. La ce se aşteptase? La exclamaţii de recunoaştere? Nici vorbă. Dar cu siguranţă la altceva decât la indiferenţa palpabilă care-i acompaniase intrarea în poiană. „Salutare tuturor!", gângurise ea, jenată de cât de nevolnică

îi părea deja vocea. Durase aproape zece minute până să li se explice tuturor cine era, după care ieşise la iveală că doar doi dintre colegii ei de tabără – întâmplător, cei mai în vârstă – îşi aminteau de ea, de discul cu hituri sau de apariţia meteorică la *Top of the Pops*. Se părea că umblase un zvon cum că vedeta unui serial de succes din anii 1990 venea să li se alăture în tabără, iar acum erau cu toţii dezumflaţi constatând că lucrurile nu stăteau aşa. (Val ghicise că era vorba de persoana pe care fusese solicitată s-o înlocuiască, deşi i se spusese să nu deschidă gura pe tema asta.) După aceea păruse să nu se mai aştepte nimic altceva din partea ei decât să se acomodeze. Atmosfera predominantă în rândul celebrităţilor era, observase ea, de plictiseală intensă. Toţi păreau să sufere din cauza epuizării provocate de combinaţia dintre căldură, umiditate şi foame. Şi singurul lucru la care se puteau gândi şi despre care puteau vorbi toţi era masa de seară, care consta într-o porţie meschină de orez şi fasole fără gust: de fapt, porţia din seara asta avea să fie cu atât mai redusă cu cât Edith, vedeta bătrâioară a telenovelei, eşuase groaznic la „proba" de peste zi. Scopul acestor probe era să distreze publicul torturându-le şi umilindu-le pe celebrităţi, făcându-le să îndeplinească diverse sarcini revoltătoare ca să obţină mâncare pentru colegii de tabără: sarcini care de obicei presupuneau introducerea în spaţii restrânse, alături de o mulţime de insecte, şerpi sau alte creaturi ale junglei, cărora se vede treaba că experienţa li se părea la fel de neplăcută ca participanţilor omeneşti.

Val nu prea se gândise ce avea să se petreacă dacă i se va cere să îndeplinească ea însăşi una dintre sarcinile acelea. Cei care alegeau celebritatea erau telespectatorii, care de obicei îl alegeau pe participantul cel mai nesuferit şi îl (sau o) sileau să treacă prin calvar zi după zi. Din moment ce se hotărâse

să fie veselă, simpatică şi prietenoasă cu toţi, indiferent de împrejurări, era încrezătoare că nu avea s-o păţească. Iar acum, de fapt, era momentul ideal să-şi pună în practică hotărârea: fiindcă Danielle tocmai se uitase spre ea şi-i oferise un zâmbet slab şi o mică fluturare a mâinii – o invitaţie vagă, dar inconfundabilă, la conversaţie. Săltându-se încet şi anevoie de unde stătea, împingând aerul umed ca pe o pernă jilavă care se lipea de ea, Val se ridicase din hamac şi se dusese să stea la taclale cu tânărul şi stilatul fotomodel. Pe când se apropia, îşi dăduse seama şi mai bine cât de desăvârşită era frumuseţea lui Danielle şi cât de neîngrijită şi de stridentă părea probabil ea prin comparaţie. Iar diferenţa de vârstă dintre ele era de aşa natură, încât ar fi putut să-i fie lejer mamă tinerei. Şi-atunci, poate că asta era cheia optimă a relaţiei: atitudinea ei faţă de Danielle se cuvenea să fie mămoasă. Trebuia să încerce să fie prietenoasă, grijulie şi ocrotitoare, oferind atât sfaturi şi înţelepciune, cât şi companie. Val ştia că le făcea deja, mai mult ca sigur, o impresie bună telespectatorilor. Această abordare nu putea decât să-i determine s-o îndrăgească şi mai mult.

*

Acasă în Yardley, Alison stătea la masa din bucătărie cu un teanc de ziare în faţă, răsfoind primele reacţii din presă despre sosirea maică-sii în tabără.

E O NONENTITATE – SCOATEŢI-O DE-ACOLO! – cam pe linia asta erau titlurile.

„Când ultima «celebritate» îşi face insignifianta intrare în tabăra din junglă", începea articolul, „telespectatorii de-a lungul şi de-a latul ţării îşi pun aceeaşi întrebare: *Cine dracu' e Val Doubleday?*"

OAMENII ĂŞTIA N-AR TREBUI SĂ FIE CELEBRI? întreba un alt titlu.

IATĂ SECRETUL, se lăuda un altul: *„CELEBRITATEA" DIN JUNGLĂ E DE FAPT O **BIBLIOTECARĂ** CU JUMĂTATE DE NORMĂ.*

„În zilele de glorie", citi Alison, „concurenţii din întrecere se împărţeau în două categorii: foşti şi aspiranţi.

Numai că destul de vârstnica mamă singură Val Doubleday (sau «Lăţei», după cum o ştie deja echipa de producţie) reprezintă o categorie cu totul nouă: nici nu s-a pus problema să fie."

Alison se înfioră pentru prima oară. „Lăţei", îi spusese maică-sa când îi făcuse o confidenţă, era porecla ei de la şcoală: o poantă crudă, făcută în curtea şcolii şi pornind de la iniţialele V.D.[1] Era îngrijorător să constate că fusese readusă la viaţă de oamenii care lucrau la programul ăsta şi că le fusese pasată deja ziarelor. Într-un fel, era de rău augur.

Alison dădu la o parte ziarele şi se întoarse la laptop. Înainte ca maică-sa să plece în Australia, cele două îi creaseră un cont de Twitter. Discutaseră dacă să folosească o fotografie recentă sau una de pe vremea când Val cânta şi până la urmă aleseseră o variantă de compromis, cu o poză de profil actuală şi un *screengrab* al apariţiei sale la *Top of the Pops*, întinzându-se pe toată partea de sus a paginii ca fotografie de tip banner. Totul avea un aer foarte şic şi profesionist. În prima sau în primele două zile contul nu atrăsese atenţia nimănui, dar de îndată ce fuseseră publicate primele ştiri despre participarea lui Val apăruseră câţiva follower-i, iar între timp numărul lor crescuse la 4.752. Alison ţinea pagina de notificări deschisă în permanenţă şi observă acum că apăruseră 319 mesaje noi. Emoţionată, începu să le ruleze.

1. Prescurtare de la *Venereal Disease*, boală venerică.

Primul spunea:

Cine pula mea esti curvo?

Urmat de:

N-am auzit de tine
Ejti urata cu spume
m-am plictisit deja de ea
Iti tin minte cantecul era de cacat
Voteaza pentru eliminare! Campania incepe aici #scapadeVal
Fata ta ma baga-n boala
Ejti baba de baba
Ihh ce cotoroanta
Ha ha pizdo

Şi tot aşa, tweet după tweet. După ce parcurse cam prima sută de mesaje. Alison decise că era timpul să înceapă să-i blocheze pe majoritatea celor care le postau. Avu nevoie de vreo două ore ca să le blocheze pe cele mai jignitoare, nu în ultimul rând fiindcă tweet-urile noi începură să apară aproape la fel de repede cum le bloca ea. La sfârşit se simţi mânjită, de parcă şi-ar fi petrecut dimineaţa frecând un closet fără mănuşi de cauciuc. Cu toate acestea, apăreau noi şi noi mesaje. Ducea o bătălie pierdută dinainte. Renunţă deocamdată şi se duse la colegiu să asiste la cursurile de după-amiază.

Un sentiment de irealitate şi de imponderabilitate puse stăpânire pe restul zilei. Întorcându-se acasă seara cu autobuzul 11, Alison se chinui să priceapă că mama ei se găsea la şaisprezece mii de kilometri depărtare, la celălalt capăt al lumii, dormind probabil sub cerul australian în compania

a doisprezece oameni pe care nu-i mai văzuse niciodată. Viaţa ei din ultimii câţiva ani fusese teribil de îngrădită, cum Dumnezeu avea să se descurce? Ultima veste pe care o primise fusese un sms de la Steve, care-i scrisese: „Tocmai am dus-o pe Val la elicopter, destinaţia junglă. Cam atât pentru următoarele zile!". Alison nu-i răspunsese. Aşa că acum nu putea să se bizuie decât pe imaginaţia ei, care nu se ridica la înălţimea aşteptărilor. Poate că era mai bine să-şi scoată povestea asta din minte, dacă se putea, până la nouă seara, când rezumatul primei zile a lui Val în tabără avea să fie difuzat pe postul naţional de televiziune.

La nouă fără cinci era gata pe canapea, cu o farfurie mare cu orez brun şi legume la tigaie, aşteptând să înceapă programul. Televizorul fusese dat pe mut cât timp rulaseră reclamele şi era frapant cât de tăcută părea casa, cât de goală, fără să se bucure nici măcar de prezenţa docilă şi nevorbitoare a maică-sii. Lui Alison îi era dor de ea mai mult decât şi-ar fi imaginat că era cu putinţă. Avea oare să fie urmărirea ei la televizor ceva aproape la fel de bun?

Şaizeci de minute mai târziu, nu ştia precis ce văzuse. Foarte puţin din maică-sa, asta era clar: contribuţia ei totală la emisiune, cu tot cu imaginile de la sosirea în tabără, n-ar fi putut însemna mai mult de două sau trei minute. Momentul în care îşi făcu apariţia şi le spuse „Salutare tuturor!" celorlalţi părea din cale-afară de jalnic: camerele rămaseră aţintite nemilos asupra scenei timp de o veşnicie, savurând tăcerea cu care-i fusese întâmpinat salutul, făcând un zoom ca să-i surprindă nerăbdarea din ochi şi apoi, după câteva secunde, dezamăgirea care-i umbri. Părea extrem de mică şi de bătrână, îşi zise Alison. Cum de n-o observase până atunci? Şi oare umblase dintotdeauna adusă din şale? Avea o postură groaznică. Oricum, după aceea se cam făcu nevăzută din emisiunea care era rezervată cadrelor prelungite

cu Danielle, fotomodelul elegant, şi Pete, vedeta de reality show, arătaţi în costum de baie. Val mai avu o singură apariţie. Fu văzută stând de vorbă cu Danielle în hamacul ei, după-amiaza, pe când ceilalţi colegi de tabără dormeau.

VAL: ...Am crezut c-o să fie un pic mai multă mişcare la sosirea mea, atâta tot.

DANIELLE: Cred că toţi sunt cam obosiţi, ştii? Nu-ţi bate capul.

VAL: Pentru mine a fost un fel de anticlimax, după elicopter şi toate alea.

DANIELLE: O pancartă udă, da...

VAL: (după o fracţiune de secundă): Adică petardă.

DANIELLE: Poftim?

VAL: Aşa se spune – petardă udă.

DANIELLE: Aha. Deci mă corectezi.

VAL: Mă rog, se-ncurcă destul de mulţi.

DANIELLE: Am crezut că e „pancartă" fiindcă, înţelegi, dacă scapi o pancartă în apă, probabil că se udă.

VAL: Da, îmi dau seama ce-ai crezut. Dar să ştii că e petardă.

DANIELLE: Aha. Bine. (După o fracţiune de secundă) Bun, mersi că mi-ai arătat unde-am greşit.

După ce se termină programul, Alison rămase o vreme pe canapea, uitându-se fix la ecranul puricos al televizorului. Urmărirea emisiunii fusese una dintre cele mai stranii experienţe din viaţa ei. Îşi cunoştea mama la perfecţie: mai bine – mult mai bine – decât pe oricine altcineva din lume. Iar femeia de la televizor fusese în mod recognoscibil maică-sa. Şi totuşi, în foarte puţinele imagini în care apăruse în emisiune, era ca şi cum s-ar fi uitat la o străină. O văzuse la fel cum o văzuseră

camerele şi la fel cum o văzuseră cei care lucrau la montaj, iar perspectivele astea erau neiertătoare, îşi zise ea. Nu erau filtrate de iubire.

Cât despre Twitter, nu prea se găsi multă iubire pentru Val în seara aceea.

Ba da' plicticoasa e
Luati-mi-o in mortii ei pe femeia aia de pe ecran
Intra in campania #scapadeVal
Ce javra futu-i
Cata muie a trebuit sa iei ca sa-ti faci loc in emisiune
Nazista gramaticala!
Las-o-n pace pe Danielle
O corectezi pe Danielle cine ma-ta te crezi
Cum ai tupeu sa vorbesti asa cu Danielle scroafa batrana si pocita
Iapa cu mecla de nicovala #scapadeVal
Intoarce-te la biblioteca si las-o-n pace pe Danielle #echipaDanielle
Cara-te-n ma-ta la biblioteca
Pancarta petarda pe cine dracu intereseaza in afara de-o bibliotecara stafidita
Jigodie ce esti o sa te faca telespectatorii sa suferi pentru asta

Alison petrecu din nou o oră sau două blocându-i pe oamenii cei mai jignitori. Se simţi din nou neputincioasă, aidoma lui Knut încercând să oprească fluxul. Observă că acum contul maică-sii avea 6.111 de follower-i. Nu era rău. Atâta doar că al lui Pete avea 314.566, iar al lui Danielle se apropia rapid de un milion.

Nu putea să nu simtă că sorţii îi erau din ce în ce mai potrivnici.

*

Sub un cer albastru-închis şi înstelat, Val stătea singură la umbra unui eucalipt. Îşi împreunase mâinile strâns peste genunchii pe care şi-i ridicase până aproape de bărbie. În poziţia asta, ghemuită şi semănând cu o minge, se legăna înainte şi înapoi, cu ochii închişi, îngăduindu-şi câteva hohote cathartice. Spera să n-o vadă nimeni, deşi era de presupus că, într-un loc sau altul, se găsea cel puţin o cameră fixată asupra ei. Erau peste tot: ascunse în scorburile unor trunchiuri de copaci sau în adânciturile secrete dinăuntrul stâncilor; montate pe suporturi pliante care se iveau din vegetaţie. Nu exista intimitate – nici urmă. Bineînţeles, renunţase la ea din clipa când acceptase să participe. Şi totuşi, nu-şi închipuise că avea să fie atât de greu...

Înainte şi înapoi se legăna, înainte şi înapoi. Încerca să-şi amintească tehnicile de meditaţie pe care i le predase cândva instructorul de yoga, dar trecuse mult de-atunci. Şi oricum, nu i-ar mai folosi. Imaginile pe care încerca să le facă să dispară erau copleşitoare, de neclintit, şi-i era imposibil să se gândească la altceva. Erau imagini banale la început, luate din timpul zilei: sfârşitul dimineţii, începutul după-amiezii, cam aşa ceva. Oricum, pe lumină de zi. Cu soare puternic. În primul rând, poieniţa în care o dusese ghidul. Masa la care i se ceruse să se aşeze. Cutia de plexiglas care fusese pusă pe masă, iar înăuntru... O, Doamne. Insecta... *chestia* aia... cum îi zicea? O „fasmidă uriaşă", o informaseră chicotind cei doi prezentatori ai emisiunii. Pentru numele lui Dumnezeu, chestia aia avusese cel puţin cincisprezece centimetri lungime. Un verde aprins, greţos. Şase picioare subţiri şi deşirate, un tors lung, ascuns sub o carapace dintr-un material dur, solid şi rezistent, iar la capătul ei... *capul*, semănând îngrozitor (cu excepţia celor două antene) cu un căpşor de om, cu ochii ca

nişte mărgele uitându-se la ea, vioi, plini de viaţă, dar de nepătruns. (Expresia de groază pe care i se păruse că o vede în ei fiind pesemne un exemplu – măcar dă, Doamne, să fie asta – de antropomorfism pur.) Apoi fusese obligată să-şi pună nişte ochelari de protecţie din plastic (încă nu ştia de ce), pe urmă să închidă bine ochii şi să-i ţină aşa, după care „responsabilul cu insectele" (da, chiar exista cineva cu o asemenea fişă a postului) luase biata şi dezgustătoarea creatură, Val deschisese gura, iar chestia îi intrase în gură, Val o *simţea*, o simţea cum se zbate, luptându-se înnebunită, cu picioarele lungi gâdilându-i limba şi cerul gurii, gura ei care devenise o închisoare, o cuşcă pentru animalul acela... Aproape în aceeaşi clipă simţise cum îi urcă stomacul în gât şi avusese pornirea incredibilă să facă să-i vină totul pe gât, să deschidă gura şi să verse insecta pe masă, în faţa ei, dar ştia că, pentru fiecare zece secunde în care o ţinea înăuntru, colegii ei de tabără aveau să primească o porţie de mâncare şi nu voia să-i lase de izbelişte. Acum creatura se zbătea şi se zvârcolea şi mai violent înăuntru, şi încerca să scape pe partea cealaltă alunecându-i cu forţa pe gât, însă Val îşi strânsese ochii şi mai bine – ochii din care începeau să curgă lacrimi de nefericire – şi închisese gura şi mai hotărât. Chiar şi atunci însă, probabil că o parte a insectei, poate unul dintre picioruşe, fusese văzut ieşindu-i printre buze, fiindcă unul dintre prezentatorii care râdeau pe înfundate spusese „Hai, Val, fii fată de gaşcă, trebuie s-o ţii pe toată înăuntru", iar coprezentatorul chicotise şi zisese „Hm, cred c-a trecut ceva vreme de când ţi-a spus un tip aşa ceva, nu, Val?" şi toată echipa începuse să râdă, dar ea îşi dădu seama abia acum, privind în urmă, de jignirile insolente pe care i le aduseseră, fiindcă atunci îşi dedicase toată energia încercării de-a nu-i veni totul pe gât, de-a nu vomita, de a-şi ţine ochii şi buzele strânse, străduindu-se să facă abstracţie de bâjbâielile picioruşelor

lungi şi deşirate ale insectei la ea în gură, până când creatura se potolise dintr-odată. Atunci Val îşi zisese: O, Doamne, am omorât-o?, însă gândul durase doar o secundă sau două, fiindcă pe urmă simţise altceva în gură, ceva lichid, şi un gust – Cristoase! – un gust mai rău şi mai scârbos decât tot ce gustase sau îşi imaginase vreodată c-ar fi gustat, şi îşi dăduse seama că insecta i se căca în gură, se căca pe ea de frică la propriu, şi simţise primul firicel de excrement lichid alunecându-i pe gât, stomacul i se ridicase, bila la fel, şi, cu un gâlgâit zgomotos, de om care se sufocă, scuipase insecta pe masă, urmată de un fir subţire de salivă, după care mai mult ca sigur că... dacă nu leşinase de-a dreptul, în orice caz nu-şi mai dăduse seama ce se întâmpla în jurul ei, fiindcă nu mai ţinuse minte chiotele şi aplauzele prezentatorilor, nu-şi mai amintise nimic până în momentul când se trezise aşezată pe un scaun, învelită cu o pătură, bând gură după gură de apă şi scuipând-o într-o încercare disperată de-a scăpa de gustul acela oribil care se întorcea chiar şi acum şi-o făcea să vrea să-şi verse maţele din ea încă o dată...

Val se rostogoli pe mâini şi pe genunchi, se târî spre o tufă de ferigi şi vomită cât putu de discret. Din cauză că picase proba, primise puţin de mâncare în seara aceea – doar o mână de orez şi fasole –, iar acum totul îi venise înapoi. Totuşi se simţea ceva mai bine. Încă două-trei minute să-şi vină în fire şi putea fi gata să li se alăture celorlalţi. Cu cât mai repede, cu atât mai bine, fiindcă avea nevoie să discute cu Danielle. Îi vorbise prea aspru după cină. Comentase ceva despre refuzul ei de-a ajuta la spălatul vaselor. Val avusese dreptate, fără îndoială – Danielle era leneşă şi nu ajuta pe nimeni la nici una dintre activităţile din tabără –, dar se cam răstise la ea şi nu voia s-o supere şi, bineînţeles, nici să şi-i întoarcă împotrivă pe telespectatorii de acasă. De îndată ce o să se simtă mai bine, avea să se ducă şi să-şi ceară iertare.

Danielle nu era în tabără. Se tolănise cu Pete într-o poieniță, la nici cincizeci de metri mai încolo. Stăteau amândoi cu fața în sus, uitându-se la stele prin coroanele copacilor. Fața lui Danielle, ca de atâtea ori, era fără expresie. Pete părea plictisit și fără astâmpăr.

— A, iertare, n-am vrut să dau buzna, spuse Val.

— Nu-i nimic, zise el, ridicându-se în capul oaselor. Voiai să schimbi o vorbă?

— Da – de fapt, cu Danielle.

— Nici o problemă, spuse el. Oricum tre' să mă cac.

Se ridică și plecă. Val se ghemui lângă Danielle și spuse:

— Bună, drăguțo. N-am întrerupt nimic romantic, nu?

Danielle își înclină capul perfect cu câteva grade.

— Nu-ți face griji. Din partea mea, nici o șansă de idilă cu el. E-un lăbar. Stăteam așa doar fiindcă ne spune-ntruna regizorul să părem mai romantici.

Val dădu din cap, neștiind cum să răspundă la asta. Se miră când auzi că primeau instrucțiuni de la „regizor". Nici măcar nu-și dăduse seama că exista o asemenea persoană.

— Oricum, ce voiai? întrebă Danielle.

— În legătură cu spălatul.

Danielle își întoarse din nou fața de la ea și-și ridică ochii inexpresivi spre cer.

— Da? Ce-i cu el?

— Am venit să-ți spun doar că... îmi pare rău dacă m-am purtat urât cu tine. Nu te-ai supărat, nu?

— Nu prea mi-ai arătat cine știe ce respect în fața celorlalți, zise Danielle îmbufnându-se. Știu că sunt mai tânără ca tine, dar, cum să-ți zic, cred că merit să fiu tratată într-un anumit fel...

— Ba chiar ți-am *arătat* respect, spuse Val. Adică aș fi putut să-ți zic: „Auzi, vacă puturoasă, tu când ai de gând să-ți

mişti fundu' ăla?". Nu? Dar nici prin cap nu mi-ar trece să-ţi vorbesc aşa.

— Probabil..., zise Danielle.

Începea să se îmbuneze.

— Cum să-ţi spun, trebuie să ne facem cu toţii treaba, dacă vrem să trecem cu bine peste următoarele două săptămâni. „Suntem cu toţii în povestea asta", cum ar zice dragul nostru domn Osborne.

— Cine?

— George Osborne. Ministrul de Finanţe?

Pe faţa lui Danielle nu se vedea c-ar fi înţeles, iar Val nu putu să nu râdă.

— Zău, Danielle, eşti de groază. Pe ce planetă trăieşti? Aud? Nu citeşti ziarele niciodată?

— N-am timp.

— Ar trebui să-ţi faci. Toţi oamenii ar trebui să ştie ce se-ntâmplă-n lume.

— Trag din greu, să ştii. Sunt la sală în fiecare dimineaţă la şase jumate. Şi pe urmă, toată ziua, ori am şedinţă foto, ori sunt într-un studio de-nregistrări.

— Studio de-nregistrări?

— Da. Sunt cântăreaţă. Asta vreau să fiu de fapt. Înregistrez chiar acum ceva, dar, ştii cum e, durează până iei toate notele cum trebuie şi alte alea. N-am avut parte de pregătire sau mai ştiu eu ce.

— Cânţi la vreun instrument?

— Ştiu să cânt „Yellow Submarine" la chitară. Vechiul cântec al Beatles-ilor.

Val simţi un val brusc de tandreţe pentru ea. Părea nespus de tânără – şi nu doar tânără, ci singură şi vulnerabilă.

— Pun pariu că ţi-e dor de lucrurile astea acum, nu?

— Mi-e dor de *toate*, zise Danielle. E oribil aici. Mă tot pun să fac diverse chestii cu Pete şi asta fiindcă le-au vândut

o groază de poveşti revistelor despre marea noastră idilă, dar nu ne suportăm unul pe celălalt. Nu-mi place nici unul dintre oamenii de-aici. Toţi sunt bătrâni şi plicticoşi. Vreau să mă duc acasă. Mi-e dor de mami şi tati. Mi-e dor de soră-mea. Iar cel de care mi-e cel mai dor – de care mi-e dor de-*adevăratelea* – e Caesar. Boxerul nostru.

— Ah, ştiu, scumpo, zise Val, punându-i o mână pe umăr cu compasiune. Am auzit ce s-a-ntâmplat. Mi-a povestit mama ta chiar înainte să vin aici. E îngrozitor când îţi moare animalul de companie. Am avut şi eu un motan pe nume Byron, iar când s-a dus...

— Cum? zise Danielle, ridicându-se în capul oaselor şi uitându-se la ea. Ce tot îndrugi?

Val îşi duse mâna la gură.

— O, Doamne. Nu ştiai.

— S-a-ntâmplat ceva cu Caesar? Ce-a păţit? *Spune-mi!*

Val nu avu încotro şi trebui să-i dea vestea şi, de îndată ce-o primi, Danielle izbucni în lacrimi. Hohoti în braţele lui Val timp de câteva minute, iar Val o şterse la ochi cu o batistă de hârtie care se îmbibă în scurtă vreme.

— Iartă-mă, ţi-am stricat Kleenex-ul, fu primul lucru pe care-l spuse Danielle după ce reuşi din nou să vorbească.

— Nu contează – mă duc să mai aduc, zise Val.

Scoase un râset pe care şi-l dori consolator, încercând să-i îmbunătăţească starea de spirit.

— Mai am din astea berechet.

Pe când se ducea să le aducă, aruncă o privire în urmă şi văzu că Danielle se uita după ea, cu faţa mai puţin inexpresivă decât de obicei. Ochii ei albaştri de copil păreau acum iazuri limpezi ale tristeţii, iar chipul frumos şi tânăr îi era brăzdat de lacrimi.

*

— *Căcat!* făcu Alison. *CĂCAT!* Aoleu, mami, tâmpită mai eşti – ce dracu' te-a apucat? De ce-ai făcut una ca asta?

Se trase mai aproape de marginea canapelei, strângând telecomanda atât de tare, încât ar fi putut să i se spargă în mână. O cuprinse panica; începu să respire accelerat; simţea c-o apucă hiperventilaţia. Nu mai avea chef să audă muzica de încheiere a emisiunii, aşa că dădu televizorul pe mut, se ridică în picioare şi începu să se plimbe prin cameră, străduindu-se din răsputeri să-şi domolească respiraţia. Pe ecran, numerele de telefon pentru eliminarea unuia sau altuia dintre concurenţi rulau în tăcere. În cele din urmă, Alison se opri în faţa televizorului, îl închise, îşi prinse capul în mâini şi-şi mai spuse o dată:

— Of, mami, de ce-a trebuit să faci una ca *asta*?

Fusese destul de rău să-şi vadă mama susţinând proba, trebuind să-şi vâre creatura aia uriaşă în gură şi s-o ţină acolo, pe când toţi cei din jurul ei se uitau şi râdeau. Ştia că lui Val îi era frică de toate soiurile de insecte. Teroarea şi repulsia i se citiseră pe chip, dar din punctul de vedere al realizatorilor emisiunii (şi, presupuse Alison, şi al telespectatorilor), asta făcea lucrurile cu atât mai amuzante. Pe urmă însă, după probă, la sfârşitul episodului... discuţia dintre maică-sa şi Danielle: cum de avusese loc? Ce naiba se petrecea acolo?

Val îi vorbise un pic cam aspru lui Danielle după cină. O rugase s-o ajute la spălatul vaselor şi subliniase că în general nu prea făcea mare lucru prin tabără. Danielle păruse jignită şi plecase să stea întinsă cu Pete, la mică distanţă de tabără. Pe urmă, după câteva minute, Val îi întrerupsese, dorind, din câte se părea, să-şi reînnoiască

reproşurile. Conversaţia difuzată pe post fusese după cum urmează:

VAL: N-am întrerupt nimic romantic, nu?

DANIELLE: Nu-ţi face griji. Oricum, ce voiai?

VAL: În legătură cu spălatul.

DANIELLE: Nu prea mi-ai arătat cine ştie ce respect în faţa celorlalţi. Ştiu că sunt mai tânără ca tine, dar, cum să-ţi zic, cred că merit să fiu tratată într-un anumit fel...

VAL: Auzi, vacă puturoasă, tu când ai de gând să-ţi mişti fundu' ăla?

(Prim-plan pe figura şocată a lui Danielle)

VAL: Pe ce planetă trăieşti? Aud?

(Încă un prim-plan cu Danielle, care acum izbucneşte în lacrimi. Val pleacă de lângă ea imediat.)

VAL: (uitându-se în urmă, râzând): Mai am din astea berechet.

(Prim-plan cu Danielle care se uită după ea, cu faţa brăzdată de lacrimi.)

*

Alison nu îndrăzni să verifice contul de Twitter în seara aceea. Se duse direct la culcare şi după ce stătu trează o oră sau două, întrebându-se ce demon ar fi putut intra în maică-sa în jungla australiană, provocând o asemenea răbufnire de bădărănie şi de cruzime dezinvoltă, se cufundă în cele din urmă într-un somn agitat. Însă nu dură mult. La şase era deja trează şi, după ce-şi pregăti un nes dublu, deschise laptopul.

Veştile erau proaste. Mai bine zis, cumplite. Contul maică-sii suferise o hemoragie de follower-i – rămăseseră doar trei mii –, iar mesajele insultătoare păreau să vină câte patru sau cinci pe minut. Cele mai multe aveau hashtag-ul *#echipadanielle* şi trebuia spus că milionul de follower-i ai fotomodelului nu erau deloc mulţumiţi de ceea ce văzuseră la televizor în seara precedentă.

Jigodie din iad
Te-n gatu ma-tii vreau sa te omor
Eşti doar o vaca agresiva si urata-n mortii tai
Salut Latei sper sa iei si tu o b.v. dar asta ar insemna c-ar trebui sa te futa cineva ceea ce n-are cum sa se-ntample ha ha
Ne-ai facut ingerul sa planga o sa te facem sa suferi curva
N-am urat pe nimeni cum te urasc pe tine. Sper sa mori de cancer
Sa te fut pizda
Pizda dracu. Meriti sa fii violata pana ti se usuca fofoloanca aia batrăna si-ti da sangele

Lui Alison i se făcu rău fizic când citi mesajele: trebui să se ducă la baie şi să îngenuncheze cu capul în closet câteva minute, convinsă că avea să vomite. Totuşi nu ieşi nimic: doar spasme uscate. Pe urmă, cu inima îndoită şi exclusiv din dragoste filială, se sili să mai facă nişte cercetări rapide. Îşi căută mama pe Google Images şi unde altădată ar fi găsit doar câteva cadre şi fotografii vechi din reclamele pentru *Top of the Pops*, acum erau deja sute de fotografii noi. De unde veniseră toate şi cum de fuseseră încărcate atât de repede? Cele mai multe erau de la proba de ieri: prim-planuri hidoase şi groteşti cu figura maică-sii, pe care se vedeau fiecare por şi fiecare rid, cu ochii închişi strâns în spatele ochelarilor de

protecţie din plastic şi cu faţa schimonosită într-un amestec de teroare şi scârbă, pe când îşi vâra fasmida uriaşă în gură. Imaginile cu ultimele clipe ale probei, arătând-o aplecată deasupra mesei şi vomitând, cu o dâră de salivă vag verzuie atârnându-i de buze, păreau să fie deosebit de populare. Însă nici Val, nici Alison şi nici altcineva nu mai putea face nimic. Ăsta era felul în care avea să fie ţinută minte maică-sa în online de-acum încolo.

Era prea deprimant ca să te mai poţi uita. Alison aruncă un ochi la Google News, unde află că, după un vot de dată recentă, maică-sa tocmai devenise cel mai antipatizat concurent din istoria de zece ani a concursului, după care se duse înapoi la culcare.

*

Val îşi încălzi mâinile la foc, le zâmbi colegilor din tabără şi simţi cum o cuprinde o fericire tot mai intensă. Fusese o zi minunată. Cu adevărat relaxantă şi agreabilă. Mai întâi, se votase ca Dino, bucătarul chipeş şi mereu macho de la New York, care era cea mai importantă prezenţă americană din emisiune, să treacă prin proba zilei. Era ceva legat de culegerea unor stele de plastic de pe fundul unui rezervor de apă plin cu ţipari, iar el se descurcase extraordinar de bine, ceea ce însemna nu doar că primiseră o porţie consistentă de hrană în plus în seara aceea, ci şi că după cină – la drept vorbind, dintr-o clipă în alta – avea să li se pună la dispoziţie un articol „de lux" surpriză. Firește, asta îi binedispusese pe toţi. După-amiază, răcorindu-se în hamace, Val şi Roger, istoricul, începuseră o conversaţie, o conversaţie adevărată, care pornise inevitabil de la vremea din Anglia, dar care pe urmă virase cumva spre guvernul de coaliţie şi spre întrebarea dacă avea sau nu cu adevărat votul alegătorilor. Fusese

prima *discuţie* veritabilă, prima dată că vorbise cu cineva din tabără despre un lucru realmente important de când sosise Val acolo, cu trei (oare trei erau?) zile în urmă, iar discuţia se dovedise atât de interesantă, încât după o vreme li se alăturaseră cu toţii, inclusiv Pete şi Danielle, ambii uluiţi la auzul veştii că Anglia avea un guvern de coaliţie, de vreme ce informaţia părea să nu le fi parvenit cu un an în urmă, iar Val nu era deloc sigură că ştia vreunul din ei doi ce era aia coaliţie, în ciuda explicaţiilor răbdătoare ale lui Roger. Oricum, asta era bașca. N-o fi fost conversaţia aceea o mare victorie, dar reprezentase un mic pas înainte pentru coeziunea grupului, pentru crearea unei atmosfere mai cooperante, ceea ce Val decisese că era adevăratul ei rol în cadrul taberei. Iar acum vedea rezultatul: pentru prima dată, toţi doisprezece stăteau în jurul focului după cină, sporovăind şi spunând poveşti. Ce-i drept, erau chestii destul de prozaice, însă Val nu asculta cu adevărat. Se bucura să se lase acoperită de vorbăria generală, care se făcea una cu celelalte zgomote ale pădurii în noapte: foşnete misterioase prin tufişuri, zumzet de cicade, strigătul întâmplător şi plângăreţ al vreunui locuitor neştiut al junglei nocturne. Ce departe era de Yardley! Şi ce privilegiu, la urma urmei, să se afle totuşi aici. Ştia acum că avea să preţuiască pentru totdeauna experienţa asta, indiferent cum s-ar fi terminat.

Chiar atunci deslușiră un zgomot de paşi la marginea taberei.

— Atenţie, tre' să fie surpriza, zise Pete şi se ridică în picioare.

Se duse să cerceteze şi se întoarse după câteva secunde, aducând o chitară acustică cu corzi metalice, legată cu o fundă roz.

— Ia uitaţi – genial! zise el. Ştie cineva să cânte la ea?

Chitara îi ţinu ocupaţi cam două ore. Val era singurul muzician autentic şi se bucură să cânte până începură s-o doară încheieturile şi să-şi simtă buricele degetelor pe punctul de-a sângera. Cântară piese de Dylan, Stevie Wonder, Madonna şi The Kinks; îngânară împreună „House of the Rising Sun", „Scarborough Fair" şi „Dancing Queen". Val avu doar un răgaz de câteva minute, când Danielle insistă să-şi încerce norocul cu propria ei versiune a „Yellow Submarine", cu Pete ca voce de acompaniament. Le veni greu să decidă ce era mai prost, cântatul la chitară sau din gură, şi nici unul din cei doi nu ţinea minte versurile, însă toată lumea se simţea deja atât de bine, încât piesa fu dusă la capăt pe un val de râsete. Erau şi mai binedispuşi ca înainte.

În cele din urmă rămaseră în pană de cântece. Moment în care Val întrebă:

— Aveţi ceva-mpotrivă dacă vă cânt ceva ce-am compus eu?

Nimeni nu avu nimic împotrivă. Toţi aşteptau cu nerăbdare s-o audă.

— Nu e piesa care m-a făcut cunoscută. E alta nouă.

— A, minunat, spuse Danielle.

— Nu-i foarte veselă, zise Val. De fapt, e tristă de-a binelea şi... oarecum introspectivă.

— Termină cu scuzele şi dă-i bătaie, spuse Roger.

— În regulă.

Le zâmbi tuturor celor din jur, neliniştită, amintindu-şi brusc că nu se adresa doar unui public compus din unsprezece prieteni (ajunsese să-i considere prieteni), ci şi unuia format din peste zece milioane de telespectatori. Era, de fapt, cea mai importantă prestaţie din viaţa ei. Dar se simţi capabilă să răspundă aşteptărilor. În fond, dacă făcuse chestia aia cu fasmida, înseamnă că era în stare cam de orice. Iar cântecul ăsta îl ştia până la ultima fibră: deja făcea parte din ea.

Era la fel de firesc să-l cânte pentru oamenii ăştia cum era să respire.

Degetele mâinii ei stângi se aranjară pentru formarea primului acord – un Fa major, cu o coardă deschisă A ca notă de bass – şi, cu degetul mare al mâinii drepte, atinse cele şase corzi ale chitarei cu o autoritate fermă şi totodată tandră.

Uită-te cum mă duce apa acasă, cum mi-e mai drag de tine
când lipseşti,
Alege drumul ce-o să-ţi poarte paşii, zilele cresc de zici că-s
în poveşti.

Îşi dădu seama imediat că le atrăsese atenţia. O tăcere deplină se lăsă peste tabără. Muzica făcu să se oprească totul în loc: se întrerupse până şi trecerea timpului. Val căută nota cea mai înaltă a piesei şi o găsi cu uşurinţă.

Încerc să fac ce pot, dar îmi trebuie răsuflarea ta,
Aşa cum luna controlează apa, o să mă scufund şi o să înot.

Cele două corzi care subliniară cuvântul „înot" erau un Re minor şi un Fa minor în a şasea, mai întunecat şi mai ambiguu. Val cântase fără să se gândească până atunci, dând glas cuvintelor pe jumătate mecanic, dar la următoarele versuri îşi dădu seama că putea la fel de bine să mediteze la situaţia ei actuală:

Întoarce-te, priveşte-mă, în multe feluri sunt mai tare,
Alege-un drum, dă-mi libertatea, de-aproape până-n depărtare.

Aşa era: experienţa o făcuse mai puternică. Începuse să-i redea încrederea, încrederea care-i fusese făcută ţăndări în ultimii câţiva ani de o serie de dezamăgiri din carieră şi din

viaţa personală. Încrederea aceea se exprima acum prin mişcarea degetelor pe corzile chitarei, vocea ei puternică răsunând în aerul atent al nopţii. I se păru încă o dată – în sfârşit – că făcea lucrul pentru care venise pe lume.

Cântecul se încheie. Liniştea dăinui în jurul focului câteva clipe, când se auzi doar pocnetul tăciunilor. Pe urmă cei unsprezece colegi de tabără începură să aplaude, încet şi apăsat, iar după ce aplauzele se stinseră, o îmbrăţişară pe Val, o sărutară şi-i spuseră ce frumos era cântecul, întrebând-o dacă puteau să-l cumpere şi când urma să-l înregistreze, iar ea nu-şi mai putu stăpâni plânsul şi le spuse, cu toată sinceritatea, că era una dintre clipele cele mai fericite din viaţa ei.

*

Alison nu credea că mai suportă să vadă încă un episod al emisiunii de una singură, în sufrageria aceea pustie. Amintindu-şi de invitaţia Selenei de-a veni la o cină în familie când avea chef, sună şi întrebă dacă putea să treacă pe acolo şi să vadă emisiunea cu ei în seara aceea.

— Normal, spuse Selena. Vino pe la şapte. Mâncăm ceva mai întâi.

Aşa cum o asigurase Selena, atmosfera de la ea de-acasă era veselă şi gălăgioasă, cu toată lumea înghesuindu-se în bucătărie ca s-o ajute pe mama ei la gătit, în afară de tatăl ei, Sam, care stătea la masa din bucătărie şi citea *The Evening Mail*, şi de fratele ei, Navaro, care stătea în sufragerie, aplecat asupra consolei de jocuri Nintendo DS, care scotea o serie constantă de pocnete şi de beep-uri.

Pe blatul din bucătărie se găsea ultimul număr al unei reviste despre celebrităţi şi Alison puse mâna pe ea, recunoscând cele două figuri de pe copertă. „PETE ŞI DANIELLE", spunea titlul. „AFLAŢI ULTIMELE BÂRFE DESPRE CEA

MAI FIERBINTE POVESTE DE DRAGOSTE DIN JUNGLĂ DIN CÂTE-AU EXISTAT *VREODATĂ*." Răsfoi până ajunse la articolul în cauză.

— L-am citit deja, spuse Ashley, mama Selenei. Nu pomenesc de mama ta. Probabil c-au trimis revista la tipar înainte să apară-n emisiune.

— Probabil că-i mai bine, zise Alison, punând revista la loc pe blat după ce-i aruncase o privire cu inima strânsă. Nu pare să-şi facă deloc viaţa uşoară acolo.

— Cred că mama ta se descurcă foarte bine, zise Ashley, care agita o tigaie plină cu o tocăniţă de peşte aromată şi picantă. Îţi trebuie curaj să te duci acolo şi să faci ce face ea. Sper că eşti mândră de ea.

La cină nu avură cum să nu vorbească mai mult despre Val şi despre aventura ei australiană. Selena şi ai ei nu urmăriseră reacţiile din online, aşa că nu aveau idee cât de vitriolante fuseseră cele mai multe. Credeau şi ei că Val fusese cam aspră cu Danielle cu o seară înainte, dar în afară de asta principala lor obiecţie era că primise prea puţin timp de emisie. Alison se simţi uşurată şi îşi aminti că nu toată lumea pierdea ore întregi navigând pe internet. Cea mai mare parte a populaţiei avea lucruri mai bune de făcut în timpul liber. Aşa că poate nu era încă totul pierdut pentru maică-sa. Sam o întrebă direct cât primea Val pentru participare şi deşi soţia lui îl certă fiindcă fusese atât de mojic, Alison nu văzu nici un motiv să nu le spună: era vorba de douăzeci de mii de lire sterline.

— Ei bine, zise Ashley, m-aş fi aşteptat la ceva mai mult, sincer. Şi pe ce-o să-i cheltuie? Sper c-o să te ducă într-un loc frumos de Crăciun. Şi poate o să-ţi cumpere şi nişte lucruri drăguţe pe care să le porţi.

— Nu ştiu, spuse Alison. Probabil c-o să dea o mare parte din ei pe închirierea studioului de înregistrare.

— Merită încă un disc de succes, asta categoric. Chiar mi-a plăcut ultimul. Mama ta e-o doamnă foarte talentată. Şi nu-l lua în seamă pe bărbatu-meu, cu întrebările lui băgăreţe. N-a ştiut niciodată ce-i aia bună creştere.

— E-n regulă, zise Alison. Nu mă deranjează să răspund la întrebări.

— Am şi eu una, spuse Malikah, una dintre surorile mai mici ale Selenei. Pot să-ţi pipăi proteza?

La nouă se aşezară să se uite la televizor. Alison era agitată, dar de data asta nu avu loc nici un calvar: pe de o parte fiindcă familia Selenei făcea întruna comentarii însufleţite, pe de alta fiindcă maică-sa nu apărea aproape deloc în episodul ăsta. O scenă foarte comică avu loc în ultimele cinci minute, când cineva aduse o chitară în tabără, iar Pete şi Danielle produseră o variantă groaznică a „Yellow Submarine". Val fu văzută cântând laolaltă cu ceilalţi: zâmbea şi părea să se distreze. În afară de asta, nu mai apăru deloc pe ecran.

— Aoleu, ce caraghios a fost, zise Ashley, dând televizorul pe mut când începură ştirile. Puteai s-o ameninţi cu moartea şi proasta aia tot nu ştia să cânte, zău aşa.

— Da-i bunăciune, să mă fut, zise Navaro.

Erau practic primele cuvinte pe care le rostise în seara aceea.

— Vezi cum vorbeşti, tipule, spuse Ashley.

Pe urmă, întorcându-se spre Alison:

— Mă-ntreb de ce nu i-or fi dat mamei tale chitara să cânte. Ar fi fost frumos.

— Nu ştiu, zise Alison. Mama e destul de timidă. Ştiu că pare ciudat pentru o cântăreaţă, dar aşa e ea. Ba chiar foarte timidă.

— A, probabil că de asta, spuse Ashley. Dar tot cred că-i păcat. Ne-ar fi plăcut tuturor să-i mai auzim o dată vocea.

*

După câteva minute Alison plecă, iar Selena se oferi s-o conducă la staţia de autobuz. Era o noapte rece, aşa că le clănţăneau dinţii pe când izbeau cu picioarele în pământ ca să se încălzească, în aşteptarea autobuzului 11. Lui Alison îi veni încă o dată greu să creadă că, în urmă cu doar câteva zile, asta fusese lumea maică-sii, care acum, în schimb, stătea la un foc de tabără undeva în Australia, cu o chitară şi un grup de celebrităţi de mâna a doua. Ar fi trebuit să se deprindă cu irealitatea situaţiei, care însă continua s-o descumpănească.

— Apropo, zise ea, încercând să dea deoparte gândul, voiam să-ţi spun ceva. Ceva despre mine. Un mic secret.

— O, Doamne, făcu Selena. Încă unul. Nu-i despre celălalt picior, nu?

Alison clătină din cap zâmbind.

— Un ochi de sticlă?

— Nu.

Însă acum subtonul insistent din vocea ei o făcu pe Selena să tacă, în aşteptarea dezvăluirii.

— Sunt lesbiană, spuse Alison în cele din urmă, pe un ton potolit şi neutru.

— Aha.

Selena rămăsese cu ochii pironiţi în asfalt. Acum îşi ridică hotărâtă privirea.

— A, păi asta nu-i mare lucru, nu?

— Nu e? Eşti sigură?

— Normal.

Alison răsuflă uşurată, zâmbi şi o îmbrăţişă.

— Mi-ai luat o piatră de pe inimă.

— De ce? întrebă Selena, strângând-o la rândul ei în braţe. Ce credeai c-o să zic?

— Nu știu... Uneori oamenii reacționează ciudat.

— Serios?

— Mă rog, de fapt am spus doar la doi oameni – ție și prietenei mele Rachel. Dar ea a primit vestea atât de rău, că m-a pus pe gânduri.

— De ce, ce-a zis?

Alison desenă într-o doară ceva pe trotuar cu piciorul drept și începu să explice:

— O știu pe Rachel de ani buni. Am fost împreună la școala primară. Trăiește în Leeds, dar am păstrat legătura. Acum câteva luni i-am scris o scrisoare. A doua zi i-am trimis un mesaj pe Snapchat și am întrebat-o dacă primise scrisoarea. Mi-a răspuns că da. Pe urmă am întrebat-o ce făcea în seara aia și mi-a zis... (Alison înghiți cu greu)... mă rog, parcă nici nu-mi vine să cred c-a spus așa ceva, dar a zis că o să se culce cu frate-său și că era exact genul de lucruri pe care-mi plăcea mie să-l fac.

Selena căscă ochii mari.

— *Ce* a zis?

— Mda. Se pare că pentru ea a fi gay e ca și cum te-ai fute cu frate-tău.

— Chiar asta a zis?

— Am văzut mesajul doar câteva secunde, fiindcă doar atât durează, dar cam asta a scris. Am întrebat-o unde era și mi-a spus: „*Cu fratele meu. Ne regulăm în seara asta*".

Nevenindu-i să creadă, pe jumătate râzând și pe jumătate încruntată, Selena aproape că rămăsese fără cuvinte.

— Frate. E... e tare ciudat să spui așa ceva. Ba chiar și felul cum o spui.

— Mă rog, era scris de mână și, cum ți-am zis, n-a rămas mult pe ecran. Dar așa a părut. Și pe urmă a mai scris: „Chiar pe felia ta, aș zice".

— Căcat, spuse Selena. E urât. Şi asta a fost? Ăsta a fost tot răspunsul?

— Mi-a scris o scrisoare, ce-i drept, dar nu mi-a venit s-o citesc. Am aruncat-o.

— E cumva... e o creştină renăscută sau ceva de genul ăsta?

— Ultima dată nu era, zise Alison, iar apoi îşi făcu apariţia autobuzul.

Reuşiră să se sărute repede pe obraz – stângaci, dar tandru –, înainte ca Alison să se suie.

*

Danielle şi Val se ţineau după ghid pe cărarea din junglă. Nu aveau de unde să ştie, însă era abia zece dimineaţa. Aerul era deja încărcat şi cleios, şi se înainta greu pe cărare.

— Pot să te-ntreb ceva, Val? spuse Danielle peste umăr.

— Sigur.

— E despre cântecul tău de-alaltăieri noaptea – care a fost foarte frumos, apropo.

— A, mulţumesc.

— Mă gândesc întruna la el. Mă gândesc întruna la cuvinte, de fapt.

— Da? Păi, bănuiesc că e semn bun.

— E legat de versul ăla: „Îmi trebuie răsuflarea ta, aşa cum luna controlează apa". Am reţinut bine?

— Da, corect.

— Mă tot întreb... cum adică? Cum poate luna să controleze apa? E ceva... scornit de tine?

Val ezită, neştiind dacă era o glumă sau nu. Hotărî că nu era.

— Păi nu, vorbeam pur şi simplu despre... ştii tu, luna, fluxul şi refluxul. Forţa gravitaţională a lunii.

— Ce vrei să spui?

— Vezi tu, când se produc fluxul şi refluxul, o fac datorită lunii.

Danielle se opri şi se întoarse. Era rândul ei să bănuiască o glumă.

— Mă iei la mişto? spuse ea.

— Nici vorbă. N-aş face-o niciodată.

— De *aia* există flux şi reflux? Serios?

Val încuviinţă din cap.

Ochii frumoşi ai lui Danielle se măriră. Se părea că era o revelaţie pentru ea, şi chiar foarte importantă.

— E incredibil. Absolut incredibil, futu-i. După ce plecăm de-aici, spuse ea, întorcându-se ca să-şi continue înaintarea pe cărare, vreau să petrec mult mai mult timp cu tine. *Ştii atât de multe*. Cum ai ajuns să ştii toate chestiile astea?

— Habar n-am, zise Val, cât pe-aci să se împiedice de o liană. Avantajul de-a lucra într-o bibliotecă, mai ştii?

După câteva minute, ieşiră într-o poiană mai mare, unde gazdele lor chicotitoare aşteptau, inevitabil, să le întâmpine.

— 'Neaţa, doamnelor!

— V-am pregătit o tratаţie de toată frumuseţea pentru astăzi.

— Da, azi n-o să avem o singură probă a junglei, ci două!

— Dar există un şpil, ca de obicei.

— Ieri am rugat publicul de-acasă să spună pe cine simpatizează cel mai mult din tabără.

— Concurenta cu cele mai multe voturi o să treacă prin prima probă de azi, care, fie vorba-ntre noi, e destul de uşoară. Se cheamă *Cărarea pufoasă din junglă cu bezele roz şi jucării drăguţe*.

— Din păcate, concurenta cu cele mai puţine voturi n-o să se distreze la fel de bine. Ci o să intre în ceva care se cheamă *Peştera răului*.

— Bun, sunteţi gata să aflaţi rezultatul votului?

Dădură din cap amândouă.

Val nu se miră, bineînţeles, când află că Danielle era cea mai simpatizată persoană din tabără. Dar avu un şoc când auzi că tocmai ea fusese votată drept persoana cea mai nepopulară. De îndată ce i se dădu vestea, cu tradiţionalele rânjete ironice şi insolente ale gazdelor, i se întoarse stomacul pe dos şi simţi că mai avea puţin şi i se tăiau picioarele. Cea mai *ne*populară? Cum Dumnezeu se întâmplase aşa ceva? Toată încrederea atât de greu dobândită în ultimele zile o părăsi. Abia dacă-şi dădu seama ce se întâmpla când o duseră pe Danielle într-o direcţie, după care se trezi luată de braţ şi celălalt prezentator (care din ei era? Val nu era în stare să-i deosebească) o împingea în direcţia unui povârniş abrupt şi intimidant din celălalt capăt al poienii.

— Ia spune, Val, zise el, cu vocea mustind de şarm tineresc, cât de bună prietenă eşti cu gângăniile?

Val habar n-avea ce îndruga prezentatorul, nici ce fusese întrebată. Tot ce ştia, pe când ochii i se despăienjeneau încet, era că se vedea condusă spre o deschizătură joasă şi îngustă în stânca masivă, care părea să ducă în neant. Abia dacă era loc pentru un om să se strecoare acolo târâş, iar după câteva secunde Val se trezi înăuntru.

*

Alison stătea în bucătărie, cu mâinile la urechi. Mai fusese de nenumărate ori în situaţia asta: stând de una singură, în bucătărie, chinuindu-se să astupe sunetele de la televizorul căruia Val îi dădea întotdeauna sonorul prea tare. Ce putea fi mai lumesc, mai banal? Atâta doar că în seara asta era o diferenţă crucială: în seara asta, sunetele care veneau dinspre

televizor, sunetele pe care încerca să le ignore Alison erau chiar ţipetele de groază ale maică-sii.

Erau sunete îngrozitoare. Urlete ascuţite, animalice venind de la mii de kilometri depărtare: de undeva din străfundurile unei peşteri aflate într-un colţ al pădurii tropicale australiene, captate ca informaţie digitală şi revărsate fidel în Yardley prin boxele televizorului. Acest ultim calvar va fi avut deja loc cu câteva ore mai devreme, bineînţeles, însă asta n-o consola deloc pe Alison, care trebuia să treacă prin toată povestea, secundă cu secundă, în timp real. Uneori, când se domoleau ţipetele, îl auzea pe prezentatorul care chicotea intervenind cu comentarii de genul „Gata, Val, hai că vine lotul următor!" sau „Aoleu, astea chiar sunt nasoale, nu crezi?". În rest, strigătele sfâşietoare şi neomeneşti ale maică-sii se auzeau fără întrerupere. Cam de când dura toată povestea? Probabil că doar de două-trei minute. Însă Alison nu era sigură că mai suporta.

— Selena! strigă ea spre sufragerie. Dă-l în morţii lui mai încet!

Televizorul fu dat pe mut şi după câteva clipe Selena intră în bucătărie.

— E-n regulă, zise ea. S-a terminat. Au trecut la reclame.

Văzu că Alison plânsese şi scoase o batistă de hârtie din buzunar.

— Ţine, spuse ea. Hai să te-aranjăm un pic.

— Băga-mi-aş, zise Alison, ştergându-se la ochi cu dosul mânecii. Nasol a fost.

— Nu prea s-a descurcat, nu?

— Păi normal că nu s-a descurcat, în gâtu' mă-sii! A fost cel mai urât coşmar. În primul rând, e claustrofobă.

Peştera în care fusese pusă să se târască Val avea puţin peste o jumătate de metru înălţime şi era doar o idee mai

lată. Odată ajunsă înăuntru, i se spusese să se întindă pe spate, după care intrarea fusese astupată cu o stâncă.

— Are şi nictofobie.

— Asta ce-i?

— Frică de-ntuneric. Şi entomofobie.

— Frică de... insecte?

Alison dădu din cap.

— Tâmpita! Ar fi trebuit să le... *spună*-n pula mea.

Mai luă câteva batiste de hârtie din cutie şi-şi suflă nasul.

— S-au urcat pe ea peste tot? Ce erau?

— Nu ştiu - mai mult gândaci. Plus câţiva păianjeni.

— Căcat. Nu poate să *sufere* păianjenii.

— S-a terminat, Al. A scăpat cu bine.

Selena o luă în braţe pe Alison şi o ţinu strâns, şi rămaseră aşa o vreme, fără să se mişte, sub lumina puternică a becului fără abajur din bucătărie. Selena aşteptă ca Alison să se destindă şi să se înmoaie în îmbrăţişarea ei, ceea ce nu se întâmplă.

— Era *aici*, zise Alison într-un târziu. Acum o săptămână pe vremea asta era aici, cu mine. După o săptămână e în jungla din Australia, cineva o-ngroapă de vie şi-i intră păianjeni în gură. Ce căcat...? Ce s-a *întâmplat* cu noi în săptămâna asta?

Indiferent ce se întâmplase, nu trecu mult şi se termină. Chiar la sfârşitul episodului din seara aceea, show-ul se difuză live în Australia, unde era opt dimineaţa. Venise vremea eliminării prin vot a primei celebrităţi. Obidite, Alison şi Selena se aşezară pe canapea, sunând la două numere de mobil şi la unul de telefon fix, formând la nesfârşit numărul care trebuia s-o salveze pe Val de eliminare. Însă îşi pierdeau timpul (şi banii). Era concurenta care primise de departe cele mai puţine voturi şi după doar câteva minute părăsi tabăra şi fu poftită în studioul improvizat în aer liber unde cei doi prezentatori

aveau să-i ia interviul final. Aşezată lângă ei, părea obosită şi scheletică. Avea ochii goi de şoc şi de epuizare. Pielea i se făcuse pământie. După ce se termină interviul, fu îndrumată să străbată micul pod de lemn suspendat până la locul unde o aştepta maşina cu şofer. Camerele o urmăriră în timp ce se auzea coloana sonoră a emisiunii. Lui Alison, mama ei i se părea mai bătrână şi mai fragilă ca niciodată. Mergea şi mai cocoşată. La capătul celălalt al podului, Alison îl zări pe Steve, aşteptând-o cu braţele deschise. O întâmpină pe maică-sa cu o îmbrăţişare scurtă, amicală. Genericul ajunse la final şi Alison închise televizorul.

— Bun, spuse ea. Asta a fost.

Îşi turnă un pahar cu vin pentru ea şi un altul pentru Selena, care-l privi sceptic.

— Ar cam trebui s-o iau din loc, zise ea.

— Hai... încă unul. N-o să-ţi facă rău.

După patruzeci de minute sună telefonul. Era Val, care suna din Australia. Se întorsese la hotel, iar acum plângea la telefon. Alison încercă s-o consoleze la început, dar se lămuri, nu după multă vreme, că toate cuvintele ei de mângâiere („Nu, serios, ai scos-o bine la capăt... Toţi cei de-aici ţi-am ţinut pumnii...") erau pe lângă chestiune. Chestiunea fiind că Steve o părăsise. Din câte se părea, cât timp celebrităţile stătuseră în junglă, toţi partenerii şi invitaţii lor fuseseră duşi în excursii organizate de o zi, timp în care se înfiripase o idilă între Steve şi Jacqui, mătuşa lui Pete. Chiar în după-masa asta cei doi zburau la Cairns, ca să facă surf împreună câteva zile.

— Trebuie să mai stau aici o săptămână, zise Val, trăgându-şi nasul. Ce-o să fac de una singură?

— Nu ştiu, mami, spuse Alison. Dar pot să-ţi spun ce să *nu* faci.

— Ce anume?

— Nu intra pe net şi nu citi ziarele.

Închise după ce se dumiri că maică-sa era prea obosită ca să mai stea de vorbă. Selena auzise fără să vrea cea mai mare parte a discuţiei şi spumega deja de indignare solidară.

— Chiar s-a-ntâmplat ce cred eu că s-a-ntâmplat?

— Da. Ar fi trebuit s-o pun în gardă. Ar fi trebuit să-i spun de jigodia aia ambulantă. Când îl mai văd, îl pun jos şi-i ard o mamă de bătaie...

— Pot să mă bag şi eu? întrebă Selena. Sunt bună la lovit. În primul rând, am două picioare sănătoase.

Alison râse lung, recunoscător, şi întinse mâna din instinct ca să-şi atingă prietena pe obraz.

— Crezi c-ai putea să rămâi peste noapte? spuse ea.

*

Perry Barr - Handsworth - Winson Green - Bearwood - Harborne - Selly Oak - Cotteridge - Kings Heath - Hall Green - Acocks Green - Yardley - Stechford - Fox & Goose - Erdington - Witton - Perry Barr.

Căcat!

Ai spus-o cu voce tare? Ai ţipat? De ce se uită toţi la tine?

Oi fi aţipit.

- Yardley - Stechford - Fox & Goose -

Acelaşi lucru. Aceleaşi imagini. Aceleaşi senzaţii. În primul rând, întunericul. Conştiinţa faptului că tavanul aproape că-ţi atinge capul, că nu poţi să te mişti. Şi pe urmă zgomotele. Fojgăiala aia, în timp ce deşartă primul transport peste tine, de undeva de deasupra, printr-o gaură din stâncă.

Încă o noapte fără somn. Fără geană pe geană. Ăsta pare să fie singurul loc unde poţi dormi acum. Dar nu vrei. De îndată ce adormi, îi auzi din nou. Îi simţi cum se târăsc. Pe picior în sus, în pantaloni, pe poalele cămăşii. Băga-mi-aş.

– *Fox & Goose – Erdington – Witton* –

Doctorița spune că e doar o chestiune de timp și că trebuie să aștept, dar ce știe ea? Oricum, nu face decât să-ți dea pastile. Nu înțelege. Nimeni nu înțelege, nimeni nu știe cum e de fapt. „Vezi partea bună", în gura mă-sii.

– *Handsworth – Winson Green – Bearwood* –

Habar n-au. Cred că lucrul cel mai rău care s-a întâmplat a fost că s-au suit păianjenii pe tine, c-a trebuit să-ți vâri o insectă pe gât. Nu asta a fost cel mai rău. *Sper să iei și tu o b.v.* Alison a avut dreptate. *Meriți să fii violată.* N-ar fi trebuit să te uiți. Nu poți să scapi așa ușor de cuvinte. Douăzeci de miare, ca să ți se toarne atâta căcat în cap. Nu merită. Mă rog, zece, după ce-și ia și fiscul australian partea. Iar după ce plătești la Visa și rezolvi descoperirea de cont...

– *Bearwood – Harborne – Selly Oak* –

Douăzeci de miare. Nu-i foarte rău. Cel puțin până auzi cât primește Danielle. Trei sute cincizeci. Ei și noi. „Suntem băgați în povestea asta cu toții." Nu prea cred. „*Știi atât de multe, Val. După ce plecăm de-aici, vreau să petrec mult mai mult timp cu tine.*" Vezi să nu, scârbă mică. Ai numărul meu, nu? Și-atunci de ce nu m-ai sunat niciodată? Nici tu, nici ăilalți.

Adevărul e că nu faci parte din lumea aia. A fost o prostie să crezi că făceai. Aici e locul tău. În autobuzul 11. Uită-te-n jur. Trezește-te la realitate. *Ăștia* sunt oamenii tăi. Oameni obișnuiți. Oameni cumsecade.

– *Kings Heath – Hall Green – Acocks Green* –

Ia uită-te la băbuța aia. Ai văzut-o ieri, nu? Undeva, într-un loc. A intrat în bibliotecă? Multe intră, ca să se-ncălzească.

Nu, la banca de alimente, asta era. Dădea să iasă când ai intrat. I-ai ținut ușa. S-a uitat ciudat la tine, ca și cum n-ai fi avut ce să cauți acolo. De ce să nu ai? Doar aruncai o privire. Un strop de curiozitate firească, atâta tot. Voiai să vezi

ce marfă aveau acolo. N-o să începi să apelezi la ei. Încă n-ai ajuns aici.

Vezi partea bună.

Acum de ce se mai holbează la tine?

Are nevoie s-o ajute cineva cu căruciorul.

– *Acocks Green – Yardley* –

— Iertaţi-mă, vreţi să vă ajut cu ăsta?

Privirea femeii o întâlni pe a ei. Avea ochi de un albastru deschis, cu vinişoare, apoşi. Mâinile îi tremurau când se încleştară pe mânerul căruciorului de cumpărături.

— Nesuferită mai eşti, spuse băbuţa în cele din urmă, când autobuzul se opri, uşile se deschiseră cu un şuierat, iar ea coborî o treaptă şi ajunse pe trotuar. De ce nu te-ntorci dracu-n junglă, unde ţi-e locul?

H.G. Wells, *Ușa din zid* (1911)

„Adevărul e – nu-i vorba de fantome sau de năluciri –
dar – e ciudat că-ți spun așa ceva, Redmond –
sunt bântuit. Sunt bântuit de ceva – ceva care lasă lucrurile
în beznă, ceva care mă umple de jinduri..."

Grădina de cristal

La început, după ce el ieşi din cameră, nu mai putu nici măcar să gândească de supărare. Rămase la fereastra glisantă, uitându-se la el cum face cale întoarsă şi se îndreaptă spre Porter's Lodge, şi spumegă în tăcere. Proiectându-şi revolta asupra siluetei lui tot mai mici, simţi că-i poate observa aroganţa chiar şi în croiala hainelor şi în poziţia corpului în mers. Văzu cum dispare pe sub arcadă şi apoi se întoarse la masa de lucru, unde primul lucru pe care-l observă fu cana cu ceai de iasomie pe care i-l turnase. Rămăsese neatinsă. O duse în baia mică de la jumătatea scării şi-o goli în chiuvetă.

Avea oricum o zi complicată. Editorii revistei îi trimiseseră un nou e-mail, întrebând-o încă o dată când le trimitea materialul şi insistând că depăşise deja al doilea termen cu peste o lună. Şi pierduse alte trei sau patru ore la masa de lucru, parcurgându-şi însemnările haotice, precum şi pe cele şi mai haotice ale răposatului ei soţ, încercând să descopere tema comună, perspectiva unificatoare care avea să strângă laolaltă aceste idei aparent disparate. Însă nu ieşise nimic la iveală.

Tim sosise punctual la două. Era un student în anul doi, care venise direct la Oxford de la un liceu care se mândrea cu nişte taxe deosebit de mari şi cu un palmares universitar mediocru. Venise la Laura ca să facă o reclamaţie.

Când apăruse moda asta? se întrebă ea. Ca studentă, ţinea minte că nu ieşea niciodată din cuvântul îndrumătorului, ascultând cu veneraţie cum îi picurau pepitele de înţelepciune de pe buze. Bineînţeles, era un lucru sănătos că studenţii din ziua de azi erau mai emancipaţi; totuşi, unii dintre ei – printre care şi Tim – trecuseră în extrema cealaltă, privind-o cam

ca pe o furnizoare de servicii, care merita să fie contestată puternic dacă serviciul oferit nu se ridica la înălțimea așteptărilor.

— Cine-a scris poezia aia, îi spusese el, nu-i un poet serios.

— Îl chema Edwin Morgan, zisese Laura, și chiar a fost un poet foarte serios. Doar că v-am dat să studiați una dintre creațiile lui mai ușurele.

— Dar erau niște aiureli totale, zisese Tim.

— Parc-am stabilit deja că nu erau. Exact despre asta am discutat.

Laura le ceruse studenților de la cursul de literatura secolului XX să citească poemul lui Edwin Morgan, „Cântecul Monstrului din Loch Ness", și crezuse că izbutise să-i convingă, la sfârșitul seminarului, că existau fragmente cu cap și coadă care puteau fi extrase din acea asamblare aparent aleatorie de vocale și consoane.

— Păi, i-am povestit mamei. A zis că n-a auzit în viața ei de Edwin Morgan și-a vrut să știe de ce nu ne-am ocupat încă deloc de T.S. Eliot anul ăsta.

Laura își amintise atunci că mama lui Tim absolvise ea însăși engleza. La ora aceea scria romane istorice siropoase și pesemne c-o ducea bine de pe urma lor, fiindcă erau văzute frecvent în librăriile din aeroporturi.

— Nu-i predau mamei tale, spusese ea. Or achita părinții tăi taxele, dar nu ajung să stabilească programa.

Trimiterea la taxe, își dăduse ea seama ulterior, fusese cea care-l făcuse cu adevărat pe Tim să-și iasă din pepeni. Laura bănuise din capul locului că despre asta era de fapt reclamația. Devenise conștientă de prezența și de controlul de la distanță pe care-l exercitau părinții îngrijorați, tot mai strâns și prin intermediul studenților, văzând cum le plecau banii din conturi și vrând să se asigure că făceau cu adevărat o investiție rentabilă. Ceea ce pentru Laura și pentru colegii ei fusese

dintotdeauna un lucru solid, dar intangibil – educaţia, ridicarea minţilor tinere la un nivel superior de cunoaştere şi de înţelegere – fusese redefinit acum drept o marfă, ceva care urma să fie cumpărat în ideea că într-o bună zi avea să aducă profit.

Încă se gândea la întrevederea enervantă spre sfârşitul după-amiezii, în bar, pe când sorbea dintr-un pahar mare de Sauvignon Blanc şi aştepta să ajungă Danny. În faţa ei, pe masă, se găsea o foaie A4 pe care încercase, o dată pentru totdeauna, să enumere principalele fire ale acestui material mult întârziat şi să găsească o modalitate de-a le împleti. Deocamdată mâzgălise:

Paranoia
Numinos/supranatural
Monstrul din Loch Ness în filme/cărţi/poezie
Monstrul este aproape fără excepţie o făcătură – de multe ori în centrul unei conspiraţii menite să-i mulgă de bani pe turişti/localnici
Ce se vinde? Ce este transformat în marfă?
Un sentiment de veneraţie – uimire – NECOGNOSCIBILUL –

Abia acum îi trecu prin cap Laurei că s-ar putea să existe o legătură indirectă şi fragilă între felul de-a gândi nemilos de pragmatic pe care-l moştenise generaţia lui Tim şi ideile pe care încerca ea să le sintetizeze pentru material. Ăsta să fi fost argumentul pe care încercase să-l articuleze soţul ei – şi oare explica acest argument formula la care se întorsese el întruna, în analiza tuturor cărţilor şi filmelor uitate: „monetizarea uimirii"?

În mijlocul acestor gânduri, Laura îşi ridică privirile şi constată că Danny stătea aplecat asupra ei.

— Doar muncă fără joacă..., zise el, uitându-se la ce scria pe foaie.

Laura acoperi pe jumătate cuvintele cu mâna, ruşinată, ca şi cum ar fi surprins-o doar în lenjeria intimă.

— Să-ţi mai iau unul? întrebă el, sărutând-o pe obraz.

Sărutul durase o idee prea mult, îşi zise ea, şi fusese un pic prea aproape de buze.

— Mai bine nu. Sunt cu maşina.

— Foarte înţelept. Sauvignon era, nu?

— Bine, atunci unul mic...

Cât timp Danny se duse la bar, ea se întrebă dacă fusese o idee bună să se vadă cu el la un pahar, când datoria de mamă îi dicta să fi plecat acasă încă de-acum patruzeci de minute ca să-i pregătească ceaiul lui Harry şi s-o lase pe Keisha, bona malaysiană, să-şi termine programul la ora convenită. Era nespus de flexibilă, Keisha, nespus de cooperantă. Nu avea pe nimeni din familie aici în ţară şi era mereu dispusă să câştige un ban în plus stând o oră-două peste program ca să acopere desele ocazii când Laura se decidea să lucreze până târziu sau să treacă pe la The Jericho în drum spre casă, pentru un pahar de vin alb. De obicei, un pahar băut pe fugă şi fără companie era doar o metodă simplă de detensionare – şi nu era nimic în neregulă, corect? –, dar lucrurile arătau diferit când i se alătura Danny. Îl plăcea, dar toate ocaziile astea aveau ceva care-o stânjenea. Danny era însurat, însă nu vorbea niciodată despre soţie – şi părea să se poarte de parcă nici n-ar fi existat. Asta n-o deranjase niciodată pe Laura când trăia şi soţul ei; ea şi Danny se întâlneau la un pahar şi vorbeau despre serviciu, subiecte de cercetare, lucrări pentru conferinţe, studenţi, orori administrative şi hârţogăraie. Chestii nevinovate; doi colegi care se răcoreau şi stăteau de vorbă despre lucrurile care-i scoteau din sărite. Laura nu reuşise niciodată să aibă genul ăsta de conversaţie cu Roger; pe când trăia, avea deja gândurile prea fixate asupra trecutului ca să mai poată fi mutate vreodată. Însă după

moartea lui, în orice caz, se produsese o schimbare în relaţia ei cu Danny. Absenţa soţiei lui din aria de referinţe devenise şi mai pronunţată. Se aşeza mai aproape de ea, îi vorbea mult mai tandru, o privea mai intens decât până atunci. Dar de ce? Încă era în doliu. Dacă voia să aibă o aventură şi îşi spunea că Laura era mai disponibilă decât cu un an în urmă, se înşela. Iar ea credea că lămurise deja lucrurile astea, într-un fel sau altul.

Când Danny se întoarse cu băuturile, o întrebă:

— La ce te uiţi?

Între timp, atenţia Laurei fusese atrasă de un grup de studenţi strânşi în jurul unei mese din colţ. Erau şase la număr şi îşi scoseseră smartphone-urile: se luau pe după umeri, se aplecau şi îşi făceau selfie-uri, în timp ce glumeau şi se tachinau în gura mare. Pe masă erau şi halbe de bere, şi pahărele de vodcă. Fără vreo legătură, lângă ele se vedea un exemplar din *Isis*, revista studenţilor. Părea să-i aparţină unei tinere blonde, care stătea un pic mai la distanţă de ceilalţi, nepărând capabilă să intre cu totul în atmosfera de ilaritate gălăgioasă, alimentată de alcool.

— Mă gândeam cum ar fi să fii tânăr din nou, spuse Laura, arătând din cap spre ei. Am şi eu doi acolo în grup. Băiatul plin de coşuri şi fata blondă.

— Zici c-ar prefera să fie la ea în cameră, cu ceva de tricotat şi-o ceaşcă de cacao fierbinte.

— Nu, nu-i aşa. E o fată isteaţă. Şi un pic mai... independentă decât majoritatea.

— Favorita profei, cumva? întrebă Danny zâmbind.

Fără să muşte momeala, Laura continuă (aproape ca pentru sine):

— Am făcut chestia aia de la-nceput de trimestru. I-am rugat să vină cu textul preferat. Putea să fie orice. Proză, poezie, teatru, film. Ea a adus textul unui cântec. „Harrowdown Hill" de Thom Yorke. Îl ştii?

Danny clătină din cap.

— E despre moartea lui David Kelly.

Acum Danny se uită în direcţia studentei.

— Interesantă alegere, zise el. Cine e?

— O cheamă Rachel. Rachel Wells.

— Stat sau privat?

— Stat. E-o fată din Yorkshire. Maică-sa trăieşte în Leeds, cred.

— Şi-a spus de ce l-a ales?

Laura se uită mai atent la grupul de studenţi. Era mai clar ca niciodată că Rachel se ţinea la distanţă de ceilalţi, că nu se simţea bine cu ei.

Pe un ton distrat, răspunse:

— Nu. A zis doar că-i trezeşte amintiri.

*

Laurei nu prea îi plăcea să mănânce de prânz cu ceilalţi profesori, dar ştia că uneori trebuia s-o facă: altminteri, i-ar fi ieşit vorbe de „târâtură" sau de „bolşevică". Aşa că a doua zi îşi luă inima-n dinţi şi se trezi stând chiar alături de directorul colegiului, lordul Lucrum. Nu erau cei mai compatibili dintre comeseni: lordul Lucrum era o personalitate influentă a vieţii publice, cu legături strânse în guvernul actual; dar, la fel ca atât de multe figuri puternice ale *establishment*-ului englez, avea talentul de-a se preface un om care ştie să asculte şi de a-şi păstra părerile pentru sine când era în public. Era un pair relativ tânăr – un bărbat robust şi bine întreţinut de cincizeci şi nouă de ani – şi care încuviinţa din cap, părând cât se poate de conectat, pe când Laura încerca o explicaţie greoaie a lucrării sale despre Monstrul din Loch Ness şi a rolului ei de generator de venituri din filme şi cărţi.

— Transformarea fricii în marfă, spuse el, adunând niște sos cu o bucățică de pâine. Crezi că e posibil și că putem avea date precise? Crezi că emoțiilor omenești poate să li se... pună un preț?

— Mă rog, asta mă tem că iese din cadrul lucrării mele, zise Laura.

— Păcat, replică el. Cred c-ai putea să dai peste ceva interesant în zona aia.

Conversația lor încetă imediat după aceea, și oricum atenția Laurei fu distrasă când o observă pe Rachel Wells mâncând singură într-un colț îndepărtat al sălii, cu soarele de februarie trimițând o rază de sfârșit de iarnă prin fereastra înaltă cu vitralii până pe farfuria ei cu *Shepherd's pie* și legume ținute prea mult pe grătar. Dintr-odată, Laura se scuză în fața înălțimii sale, se duse să-și ia o ceașcă de cafea și pe urmă se opri la masa lui Rachel. Observă impresionată că încă avea în față exemplarul din revista *Isis*: părea să-l ia peste tot.

— Bună. Mi-a ajuns la urechi zvonul c-ai publicat o povestire acolo.

Rachel își ridică privirile și zâmbi, mulțumită, dar sfioasă.

— Da, așa e.

— În semestrul doi! Bravo. Pot să stau cu tine?

— Sigur.

Laura se așeză în fața ei. Preț de câteva clipe mâncară și băură în tăcere. Laura stătea cu spatele la zid și observă că Rachel își tot ridica ochii spre ceva din spatele ei. Întoarse capul să vadă ce era.

— A, zise ea apoi. El.

Stăteau sub un portret mare în ulei al unui bărbat corpolent, cu părul alb, de șaizeci sau de șaptezeci și ceva de ani, care arbora un papion cu picățele și un costum probabil cu câteva numere mai mici. Fața lui avea luciul rumen al unui băutor entuziast, dar altminteri nu era nici pe departe

binevoitoare, strâmbându-se cu o încruntătură combativă. Bărbatul stătea aşezat la o masă de lucru dintr-un birou auster, puţin mobilat. Pe peretele din spatele lui se vedea un motto scris cu o caligrafie elegantă; el consta în trei cuvinte: „LIBERTATE, CONCURENŢĂ, ALEGERE".

— Cine e? întrebă Rachel. Văd tabloul ăsta în fiecare zi, dar nu mi-a spus nimeni cine e.

— Unul dintre profesorii noştri asociaţi mai slobozi la gură, spuse Laura. Nu mai e printre noi, din păcate. Îl chema Henry Winshaw. A fost cândva parlamentar laburist. Pe urmă a ajuns pe drumul Damascului, ca atâţia oameni, şi a trecut în tabăra cealaltă. Soţul meu, Roger, a iniţiat cândva o petiţie să i se dea jos portretul. Avea o problemă anume cu unul dintre cuvinte – „ALEGERE". Susţinea că-i taie pofta de mâncare.

— Ştiu cum e, zise Rachel. Dar pentru mine sunt ochii. Îmi dau fiori.

— Mm... Felul cum te urmăresc prin încăpere. Se pare că aşa recunoşti un portret bun.

— Şi presupun că petiţia n-a ajuns prea departe.

— Deloc. Distinsul nostru director aici de faţă – arătă cu capul spre lordul Lucrum – era, cred, un fel de discipol al lui Winshaw. Parc-am citit undeva c-au făcut parte amândoi dintr-o comisie influentă.

Rachel nu păru să mai asculte. Puse jos furculiţa şi împinse în lături farfuria din care mâncase doar pe jumătate.

— Ai păţit ceva?

Se strâmbă.

— Am mama mahmurelilor.

— A, da. Te-am văzut cu prietenii la bar. Până noaptea târziu, nu?

— Foarte. În plus, a trebuit să duc pe cineva la Urgenţă. O fată pe nume Rebecca. Stă pe scară cu mine. S-a împiedicat

şi a căzut când ne-am întors. Cred c-a băut una-n plus. De fapt, vreo zece.

— Aoleu. Şi-acum e bine?

— Da, a fost doar o tăietură. N-a trebuit să aşteptăm mult şi doctorii au fost grozavi.

Rachel părea jenată de toată povestea şi poate îngrijorată că nu apărea în lumina cea mai bună.

— Îmi pare rău. De-ale studenţilor, ştiu. Şi nici n-o să pot scrie eseul despre Milton la timp...

— Nu-ţi face probleme. Eu aş zice să te duci şi să te culci. *Paradisul pierdut* o să fie tot acolo când te trezeşti.

Rachel surâse.

— Bine. Mulţumesc.

*

În noaptea aceea, stând singură acasă în lumina albastră a laptopului, cu Harry intrat zdravăn în a doua oră de somn neîntors, Laura descărcă ediţia online a revistei *Isis* şi citi povestirea lui Rachel. Nu era rea deloc: un dialog viu şi bine imaginat între o avocată pledantă tânără şi idealistă şi clientul ei, un gardian de penitenciar sastisit, aflat în proces pentru că semnalase abuzuri. Textul suna autentic şi se simţea experienţa din spatele lui. Pe urmă Laura intră pe Facebook şi căută numele lui Rachel. Îi găsi pagina destul de repede, dar nu află nimic de pe ea: setările de protejare a intimităţii blocau accesul la tot, în afară de identitate şi de fotografia de profil. Laura încercă să dea click măcar pe fotografia de profil, dar nu se întâmplă nimic, iar fotografia rămase la dimensiunile unui timbru poştal. Dar exista şi o a doua pistă de explorat, poate chiar mai promiţătoare: celălalt student pe care-l recunoscuse la bar seara trecută, cel „plin de coşuri", după cum îl prezentase destul de răutăcioasă. Îi tastă numele

în căsuța de căutare și, după câteva starturi greșite, se văzu direcționată rapid spre pagina personală, unde – așa cum ghicise – nu existau setări de protejare a intimității. Se uită la ultimele mesaje și descoperi – din nou, așa cum se așteptase – că Rachel fusese tăguită într-o serie de fotografii recente. Urmând link-ul, ajunse direct la un album numit „La distracție, luni seara".

Erau cam douăzeci sau treizeci de imagini. Fiecare înfățișa un grup de studenți în diverse faze de desfrâu bahic, dar nici una dintre ele n-o înveseli pe Laura. Zâmbetele ca niște rictusuri, pielea deschisă, luminiscentă, și ochii roșii din cauza blițului le dădeau tuturor acestor tineri aspectul unor creaturi nepământene, vizitatori de pe altă planetă, care izbutiseră cumva să colonizeze corpurile ființelor omenești și să deprindă manifestările exterioare ale emoțiilor lor, pe când sub piele, în străfunduri, se afla ceva prefăcut și implacabil de mecanic. Cât despre Rachel, Laurei i se păru – așa cum se gândise și la momentul respectiv – că relația ei cu restul grupului era întru câtva reticentă și relativ detașată: în fiecare imagine, ochii ei păreau îndreptați în altă parte, cu o privire care era deopotrivă profetică și introspectivă. Imaginile fuseseră aranjate într-o ordine care începea la bar. În câteva dintre primele, putea fi zărit și umărul lui Danny pe fundal – ba, o dată sau de două ori, chiar și brațul stâng al Laurei. Însă băutul și pozatul continuaseră mult după plecarea Laurei și a lui Danny, iar ultimele câteva fotografii fuseseră făcute pe stradă, după închiderea localurilor. Printre ele se număra o imagine deosebit de tulburătoare – spre a nu-i spune pornografică de-a dreptul –, care înfățișa o fată (tăguită drept Rebecca) îndoită din șale pe trotuar și părând pe punctul să vomite. Laura simți o consternare subită că momentul acela, atât de intim și de rușinos, fusese nu doar imortalizat în format digital, ci de asemenea încărcat, în așa fel încât să poată fi văzut de toți

prietenii băiatului plin de coşuri (ba chiar şi de prietenii prietenilor şi, la urma urmelor, de oricine avea chef). Oare i se ceruse voie fetei? Laura se îndoia. Era măcar conştientă că imaginea putea fi văzută de oricine? Laura se îndoia şi de asta.

Închise laptopul, se rezemă de spătar, închise ochii şi îşi masă uşor pleoapele. O durea puţin în spatele ochilor, aşa cum păţea de fiecare dată după ce folosea computerul câteva minute. Una dintre condiţiile inevitabile ale vieţii în 2012.

N-o mai văzu pe Rachel până la sfârşitul săptămânii, când avură obişnuita întâlnire de îndrumare. Era spre vineri după-amiaza, târziu, şi afară se întunecase deja. Cândva, asta fusese partea din zi care-i plăcea cel mai mult Laurei: ora de după amurg, când luminile se aprindeau prin colegiu şi strălucirea gălbuie a lămpilor standard din nenumăratele ferestre trimitea o reţea de umbre violet peste întreaga curte principală. Recent totuşi – de fapt, la ce bun atâta imprecizie, de la moartea soţului ei – începuse să simtă altceva, iar acum ajunsese să-i fie groază de ora asta, mai cu seamă vinerea, cu perspectiva unui weekend lung la ţară, având-l drept companie doar pe fiul ei de cinci ani. Gândul deprimant nu putu fi dat deoparte cu totul nici chiar când Laura se strădui din răsputeri să se concentreze pe subiectul eseului lui Rachel despre Milton – mai bine zis, pe faptul că nu fusese scris nici până-n ziua de azi.

— Sunt sigură că pot să-l termin până luni, spunea Rachel, trăgând de o şuviţă de păr blond, pe când ochii îi rătăceau disperaţi pe cărţile de pe rafturile Laurei.

— Chiar aşa? zise Laura. Păi, ar fi minunat. Dar nu da zor. Serios. Nu creez cine ştie ce precedent, dar sunt obişnuită cu studenţii care depăşesc termenul de predare cu câteva săptămâni.

— N-o să fie o problemă, spuse Rachel. Nu prea are ce să mă distragă în weekend. În primul rând, toţi prietenii mei se duc acasă.

Ăsta, observase Laura, era un alt fenomen nou al vieţii universitare: studenţii care altădată ar fi privit semestrul ca pe o ocazie bine-venită de-a trăi pe picioarele lor opt săptămâni se duceau acum la părinţi în majoritatea weekendurilor, ca să li se pună masa şi să li se spele rufele. Însă nu şi Rachel, din câte se părea.

— Înseamnă că e cam plictisitor pentru tine, spuse Laura.

— Da, dar... mă rog, mama nu vrea să se-mpiedice de mine. În perioada asta lucrează şapte zile pe săptămână.

— Cu ce se ocupă?

— E avocat pledant.

— Aha. De-aici ţi-a venit ideea povestirii?

— Aţi citit-o?

Lui Rachel i se aprinseră ochii de încântare.

— Da. Şi chiar mi-a plăcut. E bine când citeşti aşa ceva şi simţi că... mă rog, că scriitorul ştie cu ce se mănâncă treaba asta.

— Mami reprezintă o mulţime de oameni care semnalează abuzuri. De fapt, cam numai asta face la ora actuală. E un domeniu în dezvoltare.

— „O să scape de tine / Când o să devii incomod", zise Laura, amintindu-şi de textul cântecului faţă de care Rachel manifestase un asemenea interes. Probabil că vede des lucruri de-astea.

Neaşteptându-se să audă citatul, Rachel nu-l recunoscu imediat.

— A, da – „Harrowdown Hill", spuse ea. Mica mea obsesie.

— A, fiecare o are pe a lui.

Îi adresă un zâmbet de nedescifrat.

— Ai fost vreodată acolo?

— Nu. Nu-i departe de Oxford, nu?

— Deloc. Şi e chiar mai aproape de locul unde locuiesc eu. Am cumpărat o casă foarte aproape de-aici, cu soţul meu, cu câţiva ani înainte să moară. Amândurora ne plăcea ideea de-a trăi într-un sat, la ţară. Ni se părea că era bine pentru băiatul nostru, cât era încă mic.

— N-am ştiut că soţul dumneavoastră a...

— Anul trecut.

— Îmi pare foarte rău. A fost...?

— Cancer? Infarct? Nu. A fost un accident. Un accident prostesc. Sau cel puţin...

Se întrerupse.

— Mă rog, te poţi uita în mai multe feluri la fiecare lucru, nu?

În tăcerea care se lăsă, Laura luă o decizie rapidă, fără să se gândească; şi până să aibă timp să-şi dea seama dacă era sau nu o idee bună, se trezi punând-o în cuvinte. Dacă tot n-avea mare lucru de făcut în weekend, de ce nu venea Rachel la ea, la casa de la ţară? Putea să ia trenul de Didcot şi putea s-o aştepte Keisha la gară. Iar apoi, după-amiază, puteau să meargă amândouă cu maşina chiar la Harrowdown Hill.

Rachel păru să stea în cumpănă la început, iar Laura se întrebă dacă nu cumva făcuse o sugestie morbidă.

— E-un loc foarte frumos, spuse ea şi adăugă, de-a dreptul nesăbuită: Poţi să rămâi peste noapte, dacă vrei. Am un dormitor liber, care n-a mai fost folosit de luni de zile.

Mai târziu în cursul serii, gândindu-se cu mintea limpede, Rachel îşi dădu seama că acceptase invitaţia în primul şi-n primul rând din politeţe.

*

Satul Little Calverton se află la câțiva kilometri est de Didcot. Numele în sine e misterios, câtă vreme nu există nici un Large, Big sau măcar Great Calverton, și nici vreo consemnare oficială c-ar fi existat cândva. E tipul de sat frumos din Cotswold, unde prețurile proprietăților sunt încă (relativ) mici, dată fiind apropierea centralei electrice din Didcot, ale cărei turnuri masive se ridică la șapte-opt kilometri depărtare. Dacă te împaci cu situația, poți găsi destule chilipiruri în Little Calverton, iar casele de acolo rămân rareori nevândute mai mult de o săptămână sau două.

— Frumoase locuri, îi spuse Keisha lui Rachel pe când mergeau pe un drum cu o singură bandă, printre garduri vii înalte.

Rachel nu răspunse, dar dădu veselă din cap: nu știa precis dacă de fapt Keisha se referea la ținutul înconjurător sau la toată Anglia și nu voia să pară nesimțită înțelegând-o greșit.

— Altfel decât Malaysia, bănuiesc, zise ea pe un ton neutru.

— Cu totul altfel. Dar îmi place. Prefer așa. Sunt foarte mulțumită aici. Foarte mulțumită în Anglia. Foarte mulțumită să lucrez pentru Laura. E o doamnă cumsecade. Ți-e profesoară, nu?

— Corect.

— De mult?

— Doar de câteva luni. Dar e grozavă. A fost minunat.

— O persoană foarte cumsecade. Amabilă, generoasă. Dar tristă, știi?

— Din cauza soțului?

— Din cauza lui Roger, da.

— L-ai cunoscut?

— Nu, nu l-am cunoscut. Am venit după moartea lui.

Pentru scurt timp, chiar pe când intrau în sat, câteva licăriri ale soarelui de februarie străpunseră norii. În stânga lor, gardul viu dispăru treptat. Se ivi apoi o peluză triunghiulară, având în vârf un monument de război flancat de două vase cu primule timpurii. Drumul coti pe lângă el şi după alţi cincizeci de metri Keisha viră brusc la dreapta, pe o alee scurtă, cu pietriş împrăştiat, care se termina la uşa de la intrare a unei case cu acoperiş de stuf ca în ilustrate, cu zidurile din piatră de Cotswold gălbuie ca untul, acoperite cu cortine de glicină. De îndată ce se opri motorul, liniştea deveni deplină, înfricoşătoare.

— Gata, am ajuns. Te descurci cu geanta?

Părea o întrebare prostească: micul sac de voiaj al lui Rachel era pe trei sferturi gol. O urmă pe Keisha până la uşa de la intrare care, înainte ca vreuna din ele s-apuce să pună mâna pe clanţă, se deschise larg din interior. Acolo, stând în vestibulul întunecos şi cu dale de piatră pe jos, stătea un băieţel brunet de cinci-şase ani, care se aruncă asupra bonei şi-o strânse cu putere în braţe fără să scoată o vorbă.

— Bună, frumosule, zise Keisha. Ţi-a fost dor de mine?

— Tu tre' să fii Harry, spuse Rachel, întinzând mâna ca să i-o strângă pe a lui cu o seriozitate jucată, însă băiatul o ignoră şi se întoarse spre bucătărie, trăgând-o pe Keisha după el cu toată puterea.

Rachel rămase singură în vestibul. Observă o scară de lemn abruptă şi nemochetată în stânga şi trei uşi în capătul îndepărtat al vestibulului, una dând drept în faţă, în bucătărie, celelalte două închise. Preţ de o clipă, vederea celor trei uşi îi dădu un sentiment de *déjà-vu*, care însă dispăru înainte ca Rachel să decidă dacă fusese provocat de o amintire reală sau imaginară. Ce trebuia să facă? Ar fi fost nepotrivit să înceapă s-o strige pe Laura. Se aşteptase de la Keisha să-i anunţe sosirea, însă în loc de asta văzu pe fereastra de la

bucătărie că bona fusese deja trasă afară în grădină de Harry, care încerca s-o facă să se joace cu el cu mingea.

Fără să se hotărască şi ţinându-şi mai departe sacul de voiaj, păşi pe dalele de piatră în direcţia bucătăriei. Oprindu-se în dreptul celor două uşi închise, avu impresia că aude, din spatele uneia din ele, sunetul înăbuşit al cuiva care tastează la computer. Împinse uşa şi se trezi uitându-se în biroul Laurei. Laura însăşi stătea cu spatele le uşă. Lucra la un birou aşezat în dreptul unei ferestre cu pervaz lat şi avea o pereche de căşti pe urechi. Părea să nu-şi fi dat seama de prezenţa lui Rachel. Pe fereastră Rachel văzu şi mai mult din grădină – o porţiune de gazon care se întindea până la un hotar neîngrijit, dincolo de care se ghicea un curs de apă –, ceea ce o făcu să bănuiască pentru prima dată că ar fi putut fi o proprietate mai mare decât se gândise. Soarele se căznea din nou să iasă dintre nori, aruncând din când în când petice de lumină pe iarbă.

Rachel încă se întreba ce să facă mai departe, când Laura, simţindu-i în fine prezenţa, se întoarse cu scaunul, îşi scoase căştile şi se ridică s-o întâmpine.

— Bună, n-am auzit când ai intrat. Ai călătorit bine? A avut Keisha grijă de tine? Unde s-a dus?

— Afară cu Harry.

— Intră, îţi aduc nişte cafea.

În bucătărie, filtrând cafeaua care bolborosea într-un aparat cromat şi strălucitor, Laura mai zise o dată:

— Îmi pare rău că nu te-am auzit. Ar fi trebuit să-mi ating numărul de cuvinte cu două ore-n urmă, dar au intervenit, ca de obicei, e-mailurile astea îngrozitoare. Nu se termină niciodată – nici măcar sâmbăta. Aşa că mă tem că mai am un pic de lucru.

— E bine de ştiut că trebuie să-şi fixeze şi profesorii un număr de cuvinte, spuse Rachel. Credeam că era o chestie doar pentru studenţii leneşi.

— Nici vorbă, zise Laura. Îmi promisesem cinci sute de cuvinte pentru azi. Dar bineînţeles că n-o să ajung nici măcar pe-aproape.

— Despre ce scrieţi?

— Păi... nu prea ştiu. Şi tocmai aici e buba, normal. Încerc să continui un proiect pe care l-a început soţul meu. Ai putea să spui că e despre literatura paranoică. Îndeosebi despre SF-ul englez de dată recentă. Şi cu o trimitere şi mai precisă la... (păru stânjenită)... Monstrul din Loch Ness.

Rachel se arătă surprinsă.

— Pare interesant, spuse ea. Dar la o distanţă destul de mare de Milton.

— Da, păi cei de la facultate nu sar în sus de bucurie, zise Laura, dându-i o cană cu cafea neagră şi foarte dulce. Sunt convinsă c-ar prefera să scriu al o mie cinci sutelea articol despre *Lycidas* – dar, mă rog, te duci unde te mână interesul, nu?

Cât timp Laura se întoarse în birou ca să continue să scrie, Rachel îşi duse cafeaua afară. Aşa cum se aşteptase, grădina era impresionantă, cu gazonul generos şi dominat, în centru, de o fântână clasică de piatră înaltă de doi metri, deşi astăzi apa nu se revărsa peste marginile ei, pe care se prinseseră licheni. Harry şi Keisha se jucau lângă cursul de apă şi n-o observară pe Rachel, care găsi o bancă şubredă de lemn lângă o tufă de rododendron şi se aşeză pe ea, având grijă să se plaseze între numeroasele urme de găinaţ. Acum că soarele părea să fi dispărut de tot, după-amiaza se anunţa rece. Pe Rachel o trecu un fior scurt.

Era un sentiment ciudat să se afle aici, acasă la îndrumătoarea ei. Oare trecuse o graniţă venind aici? Nu-şi pusese întrebările astea până atunci şi era cam târziu să înceapă să şi le pună acum. În loc să-i iasă în întâmpinare, Laura părea să-i fi perceput sosirea ca pe un fel de întrerupere, iar din

cauza asta toată atmosfera din casă și din sat o făcea să se simtă nepoftită. Drumul cu trenul la Didcot durase doar cincisprezece minute și totuși, date fiind liniștea și izolarea acestui loc, animația de la Oxford părea deja la mii de kilometri depărtare. Și nu era doar o chestiune de distanță. Rachel simți într-un fel că în ultima oră făcuse un fel de călătorie lungă în timp, înapoi într-o perioadă îndepărtată și pe jumătate dată uitării din viața ei. Poate chiar în copilărie? Cu siguranță, grădina nu semăna deloc cu mica și aglomerata grădină cu patio din Leeds a maică-sii; și era cel puțin de trei ori mai mare decât grădina din Beverley a bunicilor, unde petrecuse de asemenea o mulțime de veri. Nu, nu astea erau imaginile care-i reveneau în minte în după-amiaza asta, pe când își sorbea atent cafeaua și se uita în jur. Și totuși, locul avea o adiere inconfundabilă de copilărie: nu copilăria săracă și de la oraș din South Yorkshire, ci o copilărie îmbelșugată, de tip Home Counties, din anii '50, de genul celor cu care Rachel era de asemenea familiarizată, chiar dacă doar la mâna a doua, prin nenumăratele cărți vechi pentru copii care fuseseră lecturile ei preferate la biblioteca din cartier pe când creștea. Erau toate aici: cedrul bogat și rămuros, care parcă implora să i se ridice o căsuță în împletitura crengilor de jos; pârâiașul de la marginea gazonului, străbătut de o pasarelă și ideal pentru lungile jocuri Pooh cu bețe de duminică după-amiază; șopronul dărăpănat, care putea fi transformat, fără mari eforturi și cu puțină imaginație, în sediul improvizat al unui cerc al micilor detectivi. Și peste toate, fântâna: părând oarecum părăsită și melancolică acum, dar altminteri centrul perfect al unei grădini care semăna misterios cu o scenă sau cu un decor de film, în care urmau să se joace episoade idealizate din copilăria clasei de mijloc. Asta putea să explice, în orice caz, sentimentul de irealitate pe care-l încerca Rachel tot mai apăsat.

După alte cincisprezece sau douăzeci de minute, Laura îi făcu semn să intre şi-o conduse la ea în cameră. Era la etajul doi (nici măcar nu-şi dăduse seama că mai era un etaj) şi se dovedi a fi un dormitor cu tavanul jos, dar altminteri încăpător, care se întindea de la un capăt la altul al casei, cu ferestre care dădeau şi spre intrare, şi spre grădinile din spate. Camera ar fi trebuit să fie confortabilă, dar nu avea aer şi părea neglijată. Cărţile care se revărsau de pe rafturile ridicate lângă toţi pereţii erau acoperite cu un strat fin de praf. Uitându-se la ele, Rachel observă că erau dedicate în principal istoriei cinematografului şi teoriei filmului.

— Vai de mine, e cam frig aici, nu? zise Laura, punând o mână pe singurul radiator, şi acela mic. O s-o pun pe Keisha să aducă o aerotermă. Şi astea ce caută aici? Ar fi trebuit mutate de mult de tot.

Se referea la două cutii mari de carton, pline ochi cu videocasete VHS vechi. Curiozitatea lui Rachel fu stârnită de această etalare de tehnologie de altădată. Îngenunche să se uite la titluri.

— Ce chestie, de cele mai multe nici n-am auzit, spuse ea.

Pe prima videocasetă pe care pusese mâna era scris *XPERIMENTUL QUATERMASS BBC2 24.2.85 / ABOMINABILUL OM DE ZĂPADĂ BBC2 3.10.87.*

— Ei bine, ai în faţă cea mai mândră realizare a soţului meu, spuse Laura. Mai bine zis, o mică parte din ea. Mai sunt câteva mii – şi spun „mii" la propriu – la subsol. Habar n-am dacă e un loc bun de depozitare. Nu-mi dau seama ce-aş putea să fac cu ele în clipa asta. O, Doamne, pe asta chiar o caut de-o *veşnicie.*

Luă o altă videocasetă, cu etuiul de carton rupt şi lipit la loc cu scotch. Rachel îşi lungi gâtul ca să vadă titlul.

— *Ce mai gogoaşă*? zise ea, amuzată şi neîncrezătoare. Asta ce mai e?

— Mă crezi sau nu, ăsta e unul dintre filmele despre care-ar trebui să scriu. Doar nu m-aş uita la el de plăcere. De fapt, e greu de crezut c-a făcut-o cineva vreodată. Crezi că poţi să m-ajuţi să le duc şi pe astea jos la subsol? Nu vreau să-ţi stea-n cale.

Ridică fiecare câte-o cutie de carton şi se lansară în misiunea uşor riscantă de-a coborî cu ele pe scara îngustă şi neregulată.

— Dacă-i atât de rău, de ce scrieţi despre el? întrebă Rachel. Mă refer la film.

— Păi, intriga – atâta câtă e – îl implică pe Monstrul din Loch Ness. N-am nici cea mai mică idee ce-o să spun despre el, dar în domeniul ăsta primeşti mereu bile albe dacă dezgropi chestii obscure. Roger se pricepea de minune la asta, trebuie să spun.

Iar când ajunseră la subsol avură sub ochi dovada afirmaţiei. Subsolul fusese excavat destul de mult, astfel încât cele două puteau să stea fără probleme în picioare. Şi era ticsit de cutii: la lumina celor două becuri neacoperite care atârnau din tavan, Rachel văzu cel puţin treizeci sau patruzeci, unele pline cu cărţi, dosare sau hârtii, dar majoritatea umplute pur şi simplu cu şi mai multe videocasete şi DVD-uri.

— Oho, făcu Rachel. Colecţiona pe rupte, nu?

— O, da, zise Laura. Roger n-a umblat niciodată cu jumătăţi de măsură.

Puseră cutiile lângă scară şi apoi rămaseră pe loc o vreme, studiind fără cuvinte scena de belşug ordonat pe care-o aveau sub ochi. De undeva din subsol se auzea zumzetul stins şi monoton al unui dispozitiv electric, care părea într-un fel să accentueze liniştea altminteri absolută. Lumina unui bec începuse să tremure nesigur. Se simţeau un iz de jilav, de mucegai, care o făcu pe Rachel să se teamă pentru starea colecţiei lui Roger, şi o răceală pătrunzătoare, care o făcu să se înfioare

nu doar de frig, ci şi de tristeţe. Avea conştiinţa acută a faptului că nu se uita la o simplă adunătură de dosare şi de cutii. Erau ultimele rămăşiţe ale unei fiinţe omeneşti: tot ce rămăsese din soţul Laurei.

Singurul comentariu al Laurei fu:

— Ce balamuc. Trebuie să fac repede ceva cu povestea asta.

Iar apoi:

— Hai, se face târziu. Ar fi bine să mergem la plimbarea aia înainte să se-ntunece.

Se întoarse şi o luă prima pe scări în sus, spre marea uşurare a lui Rachel, care nu ştiu cum să iasă mai repede de-acolo. Urâse dintotdeauna subsolurile.

La parter, Laura făcu un ocol prin bucătărie, unde Keisha tocmai vâra un coş plin cu haine în maşina de spălat.

— Ai pregătit pachetele? întrebă Laura.

— Pe masă, răspunse Keisha, fără să-şi ridice privirile.

De pe masa din bucătărie Laura luă două sacoşe mari, ecologice, care păreau mai grele decât se aşteptase.

— Crezi că poţi s-o duci tu pe cealaltă? zise ea. Îmi pare rău că sunt atât de fixistă, dar ăsta a devenit un fel de ritual de weekend.

Rachel înşfăcă sacoşa şi aruncă o privire conţinutului: conserve şi pachete cu alimente, un borcan de nes şi câteva cutii cu cereale pentru micul dejun.

— Le lăsăm în drum, dacă n-ai nimic împotrivă, spuse Laura şi ieşi cu ea în vestibul.

Aproape că ajunseseră la uşa de la intrare când Harry le prinse din urmă alergând.

— Mami, unde te duci? întrebă el văicăreţ.

— Mergem la banca de alimente, zise ea. Şi pe urmă facem o plimbare.

— Pot să vin cu tine? o rugă el.

— Nu. Stai acasă. Parcă te jucai cu Keisha.

— M-am jucat, dar acum e ocupată. Zice că are multe de făcut.

— Păi... citeşte o carte, uită-te la un film sau ceva.

Vorbise pe un ton ferm, de expediere. Rachel o privi surprinsă.

— Hai, mami, te rooog. Vreau să vin cu tine.

Fără nici o tragere de inimă, Laura cedă în cele din urmă. Pe alee îl aşeză pe Harry pe bancheta din spate a maşinii, îi fixă centura de la scaunul de copil şi pe urmă plecară tustrei spre Didcot.

*

Rachel nu mai fusese niciodată la o bancă de alimente. Citise articole despre ele – online şi în ziare. Dar nu văzuse nici una pe dinăuntru.

Vizita dură puţin, aşa că îşi făcu doar o impresie pe fugă. Banca fusese amenajată în ceea ce încă părea să fie, în celelalte zile ale săptămânii, un local situat pe o străduţă îngustă, care pleca din strada principală. Oamenii stăteau grupaţi pe familii la fiecare dintre măsuţele uşoare şi argintii, însă nu beau cafea: ţineau bonuri în mâini şi aşteptau să li se facă pachetele. Nimeni nu prezenta semne vizibile de sărăcie. Perechi bine îmbrăcate aşteptau într-o tăcere gânditoare, pe când copiii plictisiţi le stăteau alături. Lucrul cel mai uşor de observat era că nici unul dintre cei aflaţi la o masă nu avea contact vizual cu cei de la alte mese. Din câte îşi dădea seama Rachel, sentimentul predominant era umilinţa: fiecare voia să termine ce avea de făcut şi să plece de-acolo cât mai repede. Undeva în spate părea să fie un depozit unde se făceau pachetele: acestea aveau să fie aduse la tejghea, unde mai mulţi voluntari îl împerecheau pe fiecare cu bonul corespunzător

şi strigau un număr. Un membru al familiei se ducea repede la tejghea, cu ochii lipiţi de podea, lua pachetul şi apoi ieşea cu partenerul sau cu copiii pe uşa din faţă. Numerele erau strigate o dată la douăzeci sau treizeci de secunde şi exista un flux constant de oameni care intrau şi ieşeau. Era la fel de aglomerat ca în sala de aşteptare a unui medic de familie.

Oamenii îşi ridicară ochii spre Laura, Rachel şi Harry când intrară cu sacoşele de cumpărături, dar imediat după aceea se uitară în altă parte. Era dureros de clar cine era donatorul şi cine beneficiarul. Rachel se simţise rareori atât de jenată. Li se făcu semn să intre în depozit şi lăsară sacoşele atât de repede, încât Rachel aproape că nu avu timp să vadă mulţimea de alimente de pe rafturi: rând după rând de compoturi, conserve de carne, pungi de orez şi de paste, pachete de biscuiţi şi de fursecuri, toate cu data expirării trecută cu un marker negru şi gros. Harry, care se uita mai de jos decât ea, fixa cu jind o cutie cu batoane de ciocolată în ambalaje de mai multe culori.

— De ce nu putem niciodată să *luăm* ceva de la banca de alimente? îşi întrebă el mama pe când îl trăgea de acolo. De ce doar dăm lucruri de fiecare dată?

— Ah, taci odată, zise ea şi Rachel se miră din nou de nota de severitate şi de enervare din vocea ei.

Apoi drumul cu maşina până la Longworth dură cam douăzeci şi cinci de minute. Când ieşiră de pe A420 pe la marginea satului, era destul de târziu, iar cerul acoperit de nori se întuneca deja şi se colora într-un cenuşiu intens. Satul părea adormit, relaxat şi cu totul indiferent la (sau neştiind despre) tragedia care se desfăşurase acolo cu aproape un deceniu în urmă. Laura păru să ştie exact pe unde să cotească şi în ce loc să parcheze maşina.

— Aţi mai fost aici şi-n alte dăţi, nu? întrebă Rachel.

— Da, Roger şi cu mine veneam destul de des aici. Nu trebuie să fii obsedat de David Kelly ca să-ţi placă Harrowdown Hill. E un loc bun pentru plimbare, dincolo de altele. De-aia s-a plimbat şi *el* în după-amiaza aia, bineînţeles.

Opriră în parcarea restaurantului The Blue Boar, o clădire intimă şi primitoare, cu acoperiş de stuf şi cu ziduri din piatră de Cotswold, care totuşi părea închisă în după-amiaza aceea, judecând după cât de slabă era lumina care abia se vedea pe ferestrele mici. Înfofolindu-se ca să se apere de frigul de-a dreptul palpabil, cele două femei cotiră la dreapta din parcare şi porniră pe stradă cu pas vioi, cu micul Harry tândălind în spatele lor şi mergând dezordonat, ceea ce însemna că trecea în zigzag de pe o bandă a străzii pe cealaltă. Drumul se înfunda şi nu era trafic: ar fi fost uşor de auzit dacă s-ar fi apropiat vreo maşină, aşa că Laura nu păru să se îngrijoreze că băiatul se juca nesupravegheat. O preocupa mai mult că le ţinea din mers.

— *Hai*, Harry, grăbeşte-te! strigă ea, întorcându-se şi încruntându-se la el. Trebuie să ţii pasul cu noi. Din cauza ta mergem prea încet.

Harry alergă ascultător spre ea şi o prinse de mână. Mama şi fiul merseră aşa, unul lângă altul, cam o jumătate de minut; pe urmă Rachel observă că Laura îi dădu drumul mâinii şi i-o lăsă să atârne.

— Aşa, zise ea apoi, asta e străduţa pe care s-a plimbat pe la trei după-amiaza. Şi ăsta e dealul spre care se-ndrepta – uite, în faţă şi la stânga.

Ochii lui Rachel urmăriră direcţia în care arăta Laura cu degetul, spre o movilă împădurită şi banală, pentru care cuvântul „deal" părea o hiperbolă. În lumina care slăbea rapid, nu părea cine ştie ce frumoasă.

— N-o să putem intra în pădure, adăugă Laura. Au pus sârmă ghimpată de jur împrejur.

Nu mai merseră mult şi asfaltul dispăru, iar ei se treziră pe un drum de pământ, năpădit de iarbă şi mărginit de buruieni şi flori sălbatice. Harry luă un băţ şi începu imediat să le culce la pământ cu elan.

— Îmi dau seama de ce-au pus sârmă, zise Rachel. Aveţi dreptate, chiar e un pic... morbid să vii aici.

— De ce crezi că-ţi aminteşti atât de bine reportajul de la ştiri? întrebă Laura. Probabil că erai mică în anul când s-a-ntâmplat.

— Aveam zece ani. Stăteam cu bunicii şi ţin minte c-au avut un şoc amândoi. Bunicul l-a urât dintotdeauna pe Tony Blair, aşa c-a fost dispus să creadă ce era mai rău, normal. Mă rog, n-aş spune că a crezut că fusese ucis sau mai ştiu eu ce, dar era convins că fusese ceva ciudat în toată povestea...

— Ştiu, a părut foarte... *neobişnuit* la vremea aia, nu? zise Laura. Dar eu, una, nu prea cred în teoria conspiraţiei, iar ce-a spus Roger după aia... I s-a părut că se întrecuse măsura, se întrecuse urât de tot, şi tocmai undele de şoc ale întâmplării le-au dat tuturor impresia că se mai petrecea ceva, un lucru misterios.

Trecură pe lângă un indicator pe care scria „Fluviul Tamisa, 1,2 km", ceea ce o surprinse pe Rachel: nu-şi dăduse seama că fluviul curgea prin apropiere. Lui Harry începuse să-i fie frig. Peste câteva minute aveau să ajungă cât de aproape de vârful dealului le permitea cărarea, cu pădurea fatală întinzându-se în stânga lor.

— Avea o teorie, spuse Laura. Roger era plin de teorii, bănuiesc că din cauză că pentru asta era plătit... Oricum, teoria *asta* era că fiecare generaţie are un moment când îşi pierde inocenţa. Inocenţa politică. Asta a reprezentat moartea lui David Kelly pentru generaţia noastră. Până atunci, fuseserăm sceptici faţă de războiul din Irak. Bănuiam că guvernul nu ne spunea tot adevărul. Dar ziua când a murit Kelly a fost

ziua când a devenit limpede: toată treaba puţea. Sinucidere sau crimă, nu mai avea importanţă. Murise un om cumsecade şi, într-un fel sau altul, minciunile din jurul războiului fuseseră cele care-i veniseră de hac. Asta a fost. Nimeni dintre noi nu mai putea susţine că eram conduşi de oameni onorabili.

— Pare să fi avut dreptate, spuse Rachel. Dar e trist.

— Ce-o fi atât de trist?

— Să-ţi pierzi inocenţa. E cam cel mai rău lucru care se poate-ntâmpla. *Paradisul pierdut* nu e tot despre asta?

— Inocenţa e supraevaluată, zise Laura. Cei care plâng după inocenţa pierdută sunt... mă rog, n-am încredere în ei.

Ajunseseră la marginea pădurii şi o priveau fără o ţintă anume, vrând să găsească un sens în încâlceala ei de coroane şi tufişuri. Harry era în spatele lor, trăgând de pardesiul Laurei, încercând s-o facă atentă, instinctiv, dar fără un motiv special.

— Uită-te la el, de pildă, spuse ea, coborându-şi privirile spre fiul ei, ai cărui ochi se întâlniră cu ai ei, purtând o rugăminte plângăreaţă, dar nelămurită. Încă e inocent. Îl invidiezi pentru asta? Încă e convins că darurile de Crăciun i le aduce-un grăsan îmbrăcat în roşu, cu o sanie trasă de reni. Ce-o fi atât de grozav?

Între timp, aproape că se întunecase. Vârându-şi mâinile în buzunare şi strângându-şi mai bine pardesiul, Laura începu s-o ia înapoi pe cărare spre sat.

— Aş putea să-ţi spun o poveste, zise ea, despre ce se-ntâmplă când tânjeşte cineva prea mult după inocenţă.

Rachel se uită în jos la Harry. Ochii li se întâlniră şi copilul dădu din umeri: nici unul din ei nu ştia despre ce vorbea maică-sa. Rachel îl luă de mână şi coborâră împreună dealul.

*

Keisha lăsase o tavă în cuptor pentru toţi: Laura trebuia doar să fiarbă nişte orez. Mâncară în bucătărie, după care Laura urcă să-l culce pe Harry. Dura de fiecare dată mai mult decât îi plăcea: când coborî din nou la Rachel în sufragerie, descoperi că fata reuşise să facă un foc de toată frumuseţea, cu o piramidă de lemne care ardeau deja pe un pat de vreascuri şi de exemplare vechi din *Guardian*. Acum Rachel stătea pe unul din cele două fotolii cam lăsate, dar confortabile, aşezate de o parte şi de alta a focului, cu ochii fixaţi pe ecranul smartphone-ului.

— Niţel cam dur, zise ea, ridicându-şi ochii o clipă ca să-i mulţumească Laurei pentru paharul de vin roşu pe care i-l pusese pe masă. „Un film care te face să vrei să-ţi scoţi singur ochii cu nişte andrele înroşite în foc." Şi încă asta-i una dintre cronicile blânde.

— La ce te uiţi? spuse Laura, aşezându-se vizavi de ea.

— Sunt pe IMDb şi citesc cronicile filmului pe care mi l-aţi arătat ieri.

— *Ce mai gogoaşă*?

— Da. Nu pare să aibă mulţi fani aici. Cred că soţul dumneavoastră făcea parte dintr-o minoritate discretă.

— A, n-aş spune că era chiar un fan. Roger se pricepea să recunoască porcăriile. Dar reacţiona în feluri diferite şi contradictorii la cărţi şi la filme. Asta era una dintre chestiile frumoase la el. În acelaşi timp, una dintre cele mai frustrante. Şi bineînţeles că-i dădeau apă la moară criticului care era. Uite – o să-ţi arăt ceva.

Ieşi din cameră şi se întoarse cu o agendă groasă, legată în piele, de format A4. Când o deschise, Rachel văzu că paginile erau acoperite cu un scris înghesuit şi foarte mărunt. Era un catalog de filme, într-o ordine alfabetică aproximativă,

toate însoţite de însemnările fragmentare şi mai degrabă criptice ale lui Roger.

— Ce scrie despre el aici? întrebă Laura.

Rachel se duse la secţiunea marcată cu „C" şi găsi imediat *Ce mai gogoaşă.*

Comedie englezească jalnică, citi ea, *despre câţiva beatnici care se duc la Loch Ness să construiască un monstru fals.*

1962. Continuare la Ce hăcuială! *(1961)? Nu chiar. Doi actori joacă în ambele.*

**Continuări care nu sunt chiar continuări. Continuări la care relaţia cu originalul e indirectă şi alunecoasă.*

— Ce-nseamnă asta? întrebă Rachel, arătând spre asteriscul de la începutul ultimei însemnări.

— A, asta-nseamnă că un anumit lucru îi dăduse o idee de articol, spuse Laura, lungindu-şi gâtul ca să se uite mai îndeaproape. Da, întotdeauna făcea asta. Întotdeauna îi veneau idei pentru materiale. Când ne-am căsătorit, eram convinsă că era un fel de geniu şi că într-o zi o să topească toate descoperirile astea obscure într-o carte formidabilă, într-o capodoperă universitară. Credeam că asta îl îmboldeşte. Nu mi-a trecut niciodată prin cap c-ar fi putut fi ceva atât de simplu ca... nostalgia.

Mutatul în casa asta... ăsta a fost lucrul care a-nceput să-mi deschidă ochii cu privire la felul cum era de fapt. Eram gravidă cu Harry şi ne venise ideea asta clişeu că, dac-o fi să creştem un copil, ar fi bine să ne mutăm la ţară. Undeva nu departe de Oxford, bineînţeles.

Aşa c-am început să căutăm, iar pe urmă, la-nceputul lui 2006, am găsit locul ăsta. Ţin minte dimineaţa când am venit aici cu maşina să aruncăm o privire. A fost o iarnă grea în anul ăla şi asta se-ntâmpla în ultima săptămână din ianuarie. Cu o zi mai înainte, ninsese mult şi de-atunci nu prea mai avusese când să se dezgheţe. Mă rog, asta ne-a şi convins,

într-un fel. Îţi dai seama cât de frumos arăta sătucul ăsta când era acoperit de zăpadă, nu? Ca să nu mai zic de casă... ce mai, arăta frumos. Fermecător. Proprietarii ne-au invitat înăuntru, ne-au făcut cafea ca să ne-ncălzim şi ne-au arătat tot ce era de văzut în casă. Am fost amândoi... atraşi de ea, firește, deşi n-aş spune c-a fost vreunul din noi cu adevărat vrăjit în ziua aia. După cum vezi, cam seamănă cu o cutie şi erau destule probleme de rezolvat cu igrasia şi aşa mai departe – n-au fost rezolvate nici până-n ziua de azi. Mi-am dat seama că Roger nu era convins şi că poate începuse să se gândească mai bine la toată povestea. Dar asta a fost înainte să vadă grădina...

Laura zâmbi ca pentru sine când rosti cuvântul şi se uită la flăcările care dansau în cămin, rememorând clipele acelea din trecut.

— A fost ultimul lucru pe care ni l-au arătat proprietarii casei. Roger şi cu mine am ieşit să ne uităm împreună, iar când am păşit pe terasă, ne-am prins de mână ca să ne ţinem de cald şi nu numai, fiindcă nici unul din noi nu purta mănuşi. Şi după câteva secunde am simţit că mă strânge de mână. Mă strângea atât de tare, că mă durea de-a binelea. M-am întors să mă uit la el şi am dat peste o privire pe care n-o mai văzusem niciodată în ochii lui. Era... era în acelaşi timp pierdută şi intensă. Drept să-ţi spun, m-a cam speriat. Îmi dădeam seama că fusese năpădit de o emoţie stranie şi puternică. Aşa că l-am întrebat: „Roger, ce e? Ce s-a-ntâmplat?". S-a întors să se uite la mine, însă doar pentru o secundă sau două, fiindcă pe urmă a privit iar peste peluză şi a spus ceva. Nu mie – nu vorbea cu mine. Vorbea cu el. Şi tot ce-a zis, aproape şoptit, a fost *„Grădina de cristal..."*

A fost pentru prima dată că l-am auzit rostind cuvintele alea. Şi cu siguranţă că nu avea să fie şi ultima.

Se opri şi tăcu până când Rachel se simţi obligată s-o mai îmboldească o dată.

— Ce voia să spună?

— N-am fost sigură la-nceput. Abia după aia mi-a explicat. Ai văzut fântâna din centrul peluzei? Acum nu mai e-n stare de funcţionare, normal. Pompa s-a stricat cu doi-trei ani în urmă şi a devenit unul dintre lucrurile alea multe de a căror reparare trebuie să mă ocup. Dar pe atunci mergea şi chiar era piesa de rezistenţă a grădinii. Ăsta era primul lucru care-ţi atrăgea privirile. Iar în ziua aia ţin minte că arăta nemaipomenit. Vezi tu, apa îngheţase, atât era de frig. Aşa că aveai o cascadă, o jerbă de gheaţă care se prăvălea peste diferitele niveluri ale fântânii. Semăna cu un fel de candelabru din sala de bal a unui castel din poveşti. Din toţi copacii atârnau ţurţuri, pârâiaşul îngheţase şi el, iar peluza era o pătură strălucitoare de un alb imaculat. Chiar arăta cam... *eldritch*, ştii cuvântul? Înseamnă „supranatural". De pe altă lume. Ca şi cum ar totul fi fost făcut din cristal. La început am crezut că la asta se gândise Roger. Dar s-a dovedit că mai era şi altceva.

Am rămas în grădină vreo zece minute, timp în care n-a scos un cuvânt. Se plimba într-un fel de transă, îndreptându-se spre diverse colţuri ale grădinii şi pe urmă întorcându-se, ca să vadă totul din unghiuri diferite. S-a oprit lângă fântână şi a atins apa îngheţată. Parcă-l văd şi acum cum o face, o siluetă teribil de sumbră, cu paltonul lui lung şi negru, cu degetele mângâind cu blândeţe cascada de ţurţuri şi apoi lovindu-i cu unghiile ca să producă nişte note aidoma clinchetului scos de un instrument muzical de demult. I se umeziseră ochii. Proprietarii casei încercau să ne vorbească despre drenare şi despre cât ar costa să angajăm un grădinar, dar Roger n-a ascultat nici un cuvânt. N-a comentat la nimic

din ce i-au spus, până la sfârşitul turului, când s-a întors dintr-odată spre ei şi le-a zis: „O cumpărăm, bineînţeles".

Eram uimită. Nici măcar nu-mi ceruse părerea. Şi nu spusese „O să vă facem o ofertă". Spusese direct „O cumpărăm". Uite-aşa. Pe drumul înapoi spre Oxford, în maşină, am fost prea supărată să vorbesc de-adevăratelea cu el. Şi oricum, se purta din cale-afară de ciudat; părea că pluteşte pe un nor bizar şi doar al lui. N-a pomenit niciodată de grădină. A vorbit întruna doar despre casă şi a ridicat-o în slăvi de parcă nici nu ne-am fi putut imagina o asemenea perfecţiune. Într-un târziu, i-am tăiat macaroana şi i-am spus ca nu cumva să mai facă vreodată aşa ceva – sub nici o formă. Nici măcar nu ştia despre ce vorbeam. Când i-am amintit că, fără să mă consulte, îi asigurase pe oamenii ăia că o să le cumpărăm casa, nici măcar n-a părut să-şi dea seama c-o făcuse. Iar lucrul ciudat e că l-am crezut. Era ca şi cum ar fi fost lovit brusc de amnezie.

Imediat după ce ne-am întors la apartament, a dispărut la el în birou şi a intrat pe internet. Pe urmă nu prea l-am mai văzut până seara, când a venit şi m-a găsit pe canapea, luând cina. Comandasem pizza, dar nu mă auzise când îi spusesem că sosise. Îşi luase laptopul cu el, s-a aşezat lângă mine şi a-nceput să vorbească.

„Bine", mi-a zis. „Trebuie să-ţi spun ce mi s-a-ntâmplat azi în grădină." I-am spus că probabil ar fi o idee bună, iar el a început să explice. „Mi-am adus aminte de ceva", a spus. „Ceva despre care credeam că doar îmi imaginasem. Ceva de demult." Se cam chinuia să-şi găsească vorbele. „Când eram mic, pe la cinci-şase ani, am văzut un film. Mă rog, până azi nici măcar n-am fost sigur dacă-l văzusem sau nu. Nu ştiam dacă fusese ceva inventat, visat, deformat de memorie sau mai ştiu eu cum. Ştiu doar că amintirea lui – chiar dacă a fost falsă – era atât de preţioasă, încât nici măcar nu mi-am permis să mă gândesc la ea în tot timpul care-a trecut." S-a

uitat la mine atât de sincer, încât aproape că m-a apucat râsul. Ceea ce n-ar fi fost un spectacol foarte frumos, dacă te gândeşti că aveam gura plină de pizza. „Nu ştiam nimic despre el, doar că era un scurtmetraj, din câte-mi aminteam. Se prea poate să fi fost difuzat într-o după-amiază, în timpul vacanţei, ca umplutură între emisiuni, şi se numea *Grădina de cristal*. Cel puţin, eram convins că ăsta era titlul. E foarte greu să deosebeşti ce ţine de memorie de ce ţine de viaţa reală. Nu-mi mai amintesc nimic despre subiect. Ţin minte doar... o atmosferă, o impresie. Un generic foarte şters, o coloană sonoră plină de pârâituri. Un băiat ca protagonist: într-o scenă – singura scenă pe care o ţin minte cât de cât, cu detalii – băiatul iese într-o grădină şi-mi amintesc muzica de pe coloana sonoră – era un fel de fundal ca nişte clinchete, un soi de percuţie bine ritmată şi peste asta o melodie – o melodie frumoasă, lirică şi plină de alean – cu o soprană care cânta melodia – nu erau cuvinte –, dar repet, totul se auzea cu incredibil de multe pârâituri, aproape distorsionat – atât de multe zgârieturi avea probabil discul... Şi grădina aia... Totul era făcut din cristal, era făcut din sticlă... Era o grădină împrejmuită cu ziduri, băiatul trebuia să treacă printr-un pasaj, un fel de tunel în zid ca să ajungă acolo, iar când ajungea în sfârşit... Da, totul scânteia, totul era făcut din cristal, toate florile, trandafirii, micile garduri vii din arbuşti ornamentali, erau cărări care se întretăiau printre straturile de flori şi care duceau spre... lacul ăsta, nu? Spre iazul îngheţat?... Oricum, o foaie de cristal, iar în centrul ei, strălucind, scânteind... exact ca fântâna din grădină de azi. Asemănarea era incredibilă." S-a oprit ca să-şi recapete răsuflarea. Cred că n-a vorbit niciodată mai mult în toţi anii în care am trăit cu el. Vocea îi era potolită, dar tremurătoare. Nu ştiam că poate vorbi cu o asemenea pasiune despre ceva. „Sunt *sigur* că e adevărat", a reluat după o vreme. „Sunt sigur că nu-mi imaginez. Chiar

am văzut filmul ăla. *Ştiu* că l-am văzut. Aş vrea doar să-mi amintesc mai multe despre el. E o nebunie, nu ţin minte *nimic* legat de subiect. Absolut nimic. Cum am zis, totul e doar... doar o *atmosferă*, şi lucrul ciudat e că atmosfera filmului se... revarsă într-un fel în atmosfera camerei în care eram când l-am văzut. Eram în vacanţă – trebuie să fi fost în vacanţă – sau poate că eram bolnav şi rămăsesem acasă, ceva de genul ăsta –, iar mami nu stătea lângă mine pe canapea, ci era parcă în încăperea de alături, în bucătărie, şi pregătea cina pentru când se întorcea tati. Şi era iarnă, asta cu siguranţă, fiindcă erau cristale de gheaţă la fereastra din sufragerie, şi ţurţuri care atârnau deasupra ferestrei, şi zăpadă pe jos, sau măcar chiciură – detaliile astea se amestecă, vezi tu, cu cristalul din grădina de cristal; şi aprinsesem soba, vechea şi demodata noastră sobă cu gaz, şi şuiera, cum făcea mereu, şi scotea nişte pocnete şi nişte pârâituri, care uite că se amestecă şi ele într-un fel cu înregistrarea de proastă calitate a coloanei sonore a filmului, ca să fie şi mai greu de distins între ce mi-am amintit şi ce mi-am imaginat.

S-a oprit şi a rămas tăcut până l-am întrebat: „Cum de n-ai adus vorba niciodată de amintirea asta, dacă e atât de importantă pentru tine?".

Iar el a spus: „Fiindcă nu-mi dădeam seama dacă era adevărată sau nu. Asta până azi".

„Simplul fapt că grădina ţi-a limpezit amintirea n-o face să fie adevărată", i-am spus. Impresia mea e că de fapt combini două..." Dar m-a întrerupt şi s-a întors la computer. „Nu", a zis, „nu asta e ideea. Ideea e că faptul c-am văzut grădina azi m-a făcut să intru pe internet şi să caut dovezi. Şi uite ce-am găsit."

Mi-a dat computerul. Mi-am şters degetele pe un ştergar de bucătărie şi i l-am luat. Era pe IMDb şi se uita la o pagină dedicată filmografiei unui operator american. Era acolo o

listă lungă de contribuţii mai degrabă minore de pe la începutul anilor 1940 încoace – câteva filme, dar majoritatea emisiuni TV – şi pe urmă o singură contribuţie ca regizor, care era *„Der Garten aus Kristall, 1937"* Când făceai click pe link, ţi se deschidea o pagină pe care nu se găseau decât titlul filmului şi numele regizorului: Friedrich Güdemann.

M-am uitat la el şi-am zis: „Asta-i tot?".

„Asta-i tot", a răspuns el.

Am mai verificat o dată. „Ţi-ai petrecut câteva ore căutând filmul ăsta pe internet şi asta e tot ce-ai găsit?"

„Da. Nu mai există nici o altă referire la el. Nimic."

M-am uitat din nou la monitorul computerului. „Deci e un film nemţesc?"

„Aşa se pare", a răspuns el. „Când am căutat titlul în engleză pe Google, n-a apărut nimic. Aşa c-am început să-ncerc în alte limbi, cu mici variaţiuni ale titlului. Şi până la urmă am găsit asta. *El* trebuie să fie, a mai zis, muşcându-şi buza. Nu se poate altfel."

Dar oare chiar ăla era filmul? Asta era dilema lui Roger şi până la urmă a trebuit să se chinuie aşteptând mult şi bine înainte să afle răspunsul. În timpul zilei, postase deja întrebări despre film pe forumurile tuturor paginilor web din domeniu care-i veniseră în minte. Întrebase dacă mai era cineva care, la fel ca el, îşi amintea să fi văzut filmul la televizor într-o după-amiază de prin anii 1960. A cerut orice informaţie posibilă despre Friedrich Güdemann, a cărui filmografie de pe IMDb sugera că se mutase în America la începutul anilor 1940 şi că-şi anglicizase numele în Fred Goodman. Pe Wikipedia nu exista nimic despre el şi nici altundeva pe net. După ce şi-a efectuat căutările, lui Roger i-a rămas doar să stea cuminte şi să aştepte primirea câtorva răspunsuri.

— Şi le-a primit? întrebă Rachel.

Laura clătină din cap.

— Nimic. Absolut nimic.

Scoase un oftat.

— Chestia asta l-a distrus. L-a dezamăgit profund. Fusese convins că în ziua şi în era asta, în era informaţiei universale, nu exista nici un subiect prea obscur ca să nu aibă un expert online, într-un loc sau altul. Dar o vreme n-a mai părut să afle nimic. Intra mereu pe forumuri, îşi posta din nou întrebarea şi aştepta să înnoade firele, dar după câteva săptămâni a ajuns să se resemneze mai mult sau mai puţin la gândul că nu avea să primească nici o informaţie. Nu vorbea mult despre asta, dar îmi dădeam seama că era distrus. Simţea că fusese pe punctul de-a face această... descoperire spectaculoasă, iar acum se-ntorcea de unde plecase.

Laura mai luă o gură de vin. Focul trosni deodată şi unul dintre lemne căzu de la locul lui. Rachel se uită la foc, iar zgomotul pe care-l făcea, precum şi căldura pe care-o răspândea o făcură să se gândească la copilul Roger, aşezat în dreptul sobei cu gaz de acasă, în timpul vacanţei, uitându-se la filmul ăsta cu coloana sonoră plină de pocnete şi pârâituri, şi cu mama lui alături, în bucătărie, pregătind cina familiei...

— Mă rog, viaţa a mers mai departe. Şi chiar s-a aglomerat. În anul ăla a trebuit să facem faţă la două lucruri care ne-au schimbat rosturile – mutatul în casă, pe care l-am făcut primăvara, şi apoi naşterea lui Harry, care a venit pe lume vara. Roger s-a purtat... cum să zic... cu multă solicitudine. Era implicat, iar în primele luni de după naşterea lui Harry a fost un tată foarte bun. Şi disponibil. Harry a părut să-i distragă atenţia de la toate celelalte obsesii pentru o vreme, mi-am zis, dar s-a dovedit că mă înşelam. Amintirea filmului încă îl apăsa. Mi-am dat seama pentru prima dată când mi-a spus că i se ceruse să scrie un text pentru o carte de eseuri pe care o scoteau cei de la Palgrave Macmillan. Era un fel de *Festschrift* ce aducea un omagiu unui scenarist de film pe

nume Terry Worth, care fusese un nume relativ important în anii 1990. În plus, fusese un fel de specialist în filme pierdute, iar lui Roger i se ceruse să scrie tocmai despre latura asta a activităţii lui. Bineînţeles că l-am întrebat dac-o să amintească şi de *Grădina de cristal* şi a spus că probabil nu – nu existau destule informaţii disponibile care s-o facă demnă de menţionare. A spus-o fără să stea deloc pe gânduri, aşa că am tras concluzia că dăduse uitării povestea sau cel puţin că nu-l mai preocupa atât de mult. A subliniat însă că pentru articolul ăsta era nevoie de o documentare susţinută, ceea ce n-a picat într-un moment grozav pentru mine. Au urmat două săptămâni în care nu l-am văzut deloc. Eu eram blocată acasă, unde-l hrăneam pe Harry, în timp ce Roger petrecea zile-n şir la biblioteca BFI[1] din Londra. Sau cel puţin acolo credeam eu că era.

S-a oprit, s-a uitat mâhnită pe fundul paharului de vin preţ de o clipă, după care şi-a ridicat din nou privirile.

— Într-o zi am primit un e-mail de la o prietenă care dăduse nas în nas cu el – dar nu la BFI. Era la Biblioteca de Periodice din Colindale.

Îi aruncă o privire scurtă lui Rachel.

— Ce-o fi atât de comic? De ce zâmbeşti?

— Iertaţi-mă, zise Rachel. Am... m-am gândit c-ar putea fi ceva mai... picant. C-ar avea o aventură, ceva de genul ăsta.

— Ar fi fost de preferat, într-un fel, spuse Laura. Măcar ar fi fost un comportament relativ *normal*. Numai că Roger n-a avut niciodată nimic normal. Doar el era în stare să-şi înşele nevasta lucrând într-o altă bibliotecă decât cea în care ar fi trebuit să lucreze. Oricum, nu era croit pentru adulter, fiindcă după ce s-a-ntors în seara aia de la Londra şi i-am spus, a mărturisit tot. Se pare că se dusese la Colindale în

1. British Film Institute – Institutul Britanic de Film.

fiecare zi ca să parcurgă toate paginile cu programul TV din *Birmingham Post* de la mijlocul anilor 1960. M-am înfuriat pe el, după cum îți închipui, și l-am acuzat să-și pierde vremea. La care a spus: „A, dar n-a fost o pierdere de vreme. Câtuși de puțin. Am redus totul la două zile."

„Ce anume ai redus?", l-am întrebat.

„Data de difuzare. Poftim – aruncă un ochi pe *astea*." A scos două foi de hârtie din servietă și mi le-a pus sub ochi, ca un detectiv mulțumit de sine, care dă la iveală dovada despre identitatea criminalului la sfârșitul unui film. M-am uitat la ele, dar nu mi-am dat seama unde voia să ajungă. Erau doar xeroxuri a două programe TV dintr-un ziar vechi. Nu se pomenea nicăieri de *Grădina de cristal*.

„Nu vezi?", a spus el. „Uită-te aici: 14 decembrie 1966. O miercuri după-amiază. Tocmai începuse vacanța. Aveam cinci ani și jumătate. Și-acum uită-te la programul de la ATV[1]. Acolo – uite. La două și zece." M-am uitat la program și am citit titlul. „*Contra vântului*. Și ce legătură are cu toate astea?" A oftat nerăbdător, de parc-aș fi fost o imbecilă. „Nu-ți dai seama?", a spus. „Fii atentă la ce oră a-nceput." M-am uitat. Începea la patru și jumătate, dar nici acum n-am înțeles ce însemna asta. „*Contra vântului*", a spus el, cu răsuflarea tăiată de emoție, „e un film făcut în anii 1940 în studiourile din Ealing, despre Belgia sub ocupație. *Și durează doar nouăzeci și șase de minute*. Iar când sunt difuzate la televizor, durata e și mai mică. Deci, să zicem nouăzeci de minute. Mai pune douăzeci sau douăzeci și cinci de minute de reclame, și tot rămâne un gol destul de mare în program. Ceva care trebuie umplut." M-a privit triumfător, dar eu m-am uitat în jos încruntată, neplăcându-mi întorsătura pe care-o luau lucrurile. „Iar ăsta e tot așa", a continuat Roger, „ba chiar mai bine:

1. Associated Television.

16 februarie 1967. Într-o joi. Probabil pe la jumătatea trimestrului. De data asta filmul e *Omul care făcea minuni* – o adaptare după H.G. Wells, *pe care ştiu precis c-am văzut-o în perioada aceea*. Mi-o amintesc destul de bine. Şi durează optzeci şi două de minute! Ceea ce lasă un gol de peste douăzeci de minute de data asta. Iar vremea era bună şi-n săptămâna aceea – ninsese doar cu două zile înainte. Sunt *sigur* că ăsta e. Mă rog, nouăzeci şi nouă la sută sigur. Când altcândva ar fi putut să fie? Am parcurs toate celelalte programe şi astea au fost singurele goluri importante.

„Le-ai parcurs pe *toate*?", am spus, nevenindu-mi să cred. „Cât a durat?"

„Nu mult", a zis el, apărându-se. „Doar trei sau patru zile."

După cum îţi închipui, am fost şocată când am aflat cum îşi petrecuse timpul. Dar se părea că lucrurile astea se desfăşurau în cicluri. A fost încântat de descoperire câteva zile, dar n-a obţinut nici un rezultat. Nu reuşise să dovedească nimic, bineînţeles. A scris la Central TV din Birmingham, însă nu aveau arhivele din zilele de demult ale ATV. Nu tu hârţoage sau documente, nimic. Şi oricum îl considerau nebun, evident. Aşa că au mai trecut câteva luni şi a părut din nou că a-ngropat toată povestea.

Aşa cum ştii, editurile universitare nu se mişcă foarte repede. A durat doi ani până să iasă cartea de eseuri despre Terry Worth, iar când a apărut, eseul lui Roger a fost apreciat drept unul dintre cele mai valoroase. Chiar era un material bun, mi-am dat şi eu seama. Asta era tragedia: când reuşea să-şi învingă obsesiile şi aborda ceva serios, Roger scria excelent. O mare parte din articol era despre un film al lui Billy Wilder intitulat *Viaţa personală a lui Sherlock Holmes*, care e celebru prin faptul că aproximativ o treime a căzut la montaj înainte de lansare. În fragmentele păstrate, Holmes şi Watson se duc în Scoţia şi dau peste Monstrul din Loch Ness. Roger şi cu

mine l-am văzut într-o noapte şi cred că atunci am început să ne gândim amândoi la Monstru şi la ce reprezintă. Cel din filmul ăsta e până la urmă o făcătură, bineînţeles. Ca de cele mai multe ori.

A fost o noapte minunată. Am rămas treji ore întregi, vorbind de diverse filme despre Loch Ness şi încercând să stabilim ce aveau în comun. Am observat că personajele principale folosesc de obicei felul în care răspund oamenii la *ideea* de Monstru – un sentiment de veneraţie, eventual învecinat cu frica – şi încearcă să profite de pe urma lui. Atunci a scornit formula „monetizarea uluirii".

Laura se opri şi clătină cu tristeţe din cap, nevenindu-i să creadă.

— Cât o fi trecut de-atunci? Şi încă-ncerc să termin articolul în locul lui. Incredibil.

Apoi se opri. Rachel îşi zise că i-ar prinde bine un cuvânt de încurajare.

— Oricum, e o formulă bună, spuse ea. Ar trebui s-o folosiţi ca titlu. Dar cum a rămas cu filmul celălalt, ăla nemţesc...?

— Ei bine..., zise Laura, la scurt timp după aceea a primit un mesaj. Un mesaj online, de nicăieri, de la cineva care văzuse în fine una dintre cererile de informaţii ale lui Roger. De fapt, la mai bine de trei ani după ce-o postase. (Da, corect – fiindcă Harry era deja la creşă.) Aşa a aflat toată povestea filmului. Şi tot aşa a-nceput pentru el sfârşitul.

Tipul ăsta, Chris, intrase pe unul dintre site-urile cinefililor şi văzuse din întâmplare vechea postare a lui Roger. Aşa că i-a trimis un mesaj personal...

Se opri să mai bea o gură de vin, dar constată că avea paharul gol.

— Oho, repede s-a dus. O mai fi rămas ceva în sticlă?

— Mă tem că nu, răspunse Rachel, uitându-se cu părere de rău la propriul pahar. Da' ştiu că n-am pierdut timpul în noaptea asta.

— Stai liniştită. Cred că e momentul să mai deschidem una. Şi cât fac eu asta, spuse Laura, ridicându-se anevoie în picioare, poţi să te uiţi la schimbul de mesaje. E încă acolo, pe pagina de web.

Aşa că, în timp ce Laura deschidea o altă sticlă de Rioja şi turna din nou în cele două pahare, Rachel îşi puse laptopul pe genunchi şi parcurse schimbul de mesaje pe care-l iniţiase Roger pe forumul unui site intitulat Britmovie.

23 octombrie 2010, 18:32

Salut, Roger!

Iertare că răspund aşa de târziu! Abia acum am descoperit site-ul şi am văzut ce cauţi.

Din capul locului – n-am văzut *Grădina de cristal*, dar nu te înşală memoria. Chiar a fost difuzat de ATV într-o după-amiază de la sfârşitul anilor 1960. A fost cu siguranţă singura difuzare pe un post englezesc de televiziune şi una dintre foarte puţinele difuzări în întreaga lume! Ştiu asta fiindcă tatăl meu, Tom Ferris, a fost omul care s-a ocupat de problemă.

E o poveste lungă şi nu ştiu ce alte informaţii mai doreşti, în afară de aceea că ai o memorie bună. Dă-mi de ştire şi o să-ncerc să umplu golurile.

Voie bună,
Chris Ferris

23 octombrie 2010, 19:05

Salut, Chris!

E incredibil. Renunţasem la orice speranţă c-aş mai putea primi informaţii de la cineva despre acest film (pentru mine) mitic, iar acum tu confirmi tot ce bănuiam! Faptul că aflu că n-am visat şi nu mi-am închipuit e ceva uimitor pentru mine.

Tremur la propriu în faţa computerului când tastez cuvintele astea.

Te rog să-mi spui absolut tot ce ştii despre filmul ăsta şi despre difuzarea lui la televiziunea engleză, începând cu începutul.

Roger

24 octombrie 2010, 23:53

Chris,

Mai eşti pe recepţie?

Roger

25 octombrie 2010, 22:17

Salut, Roger!

Iartă-mă că te-am făcut să aştepţi două zile înainte să-ţi răspund. Îmi dau seama că arzi de nerăbdare să afli noutăţi. Dar am avut nevoie de o zi-două ca să-mi pun ordine-n gânduri şi să aşez faptele în ordinea corectă.

Bun, de unde să încep? Hai să încep cu regizorul filmului, Fred Goodman, sau Friedrich Güdemann, cum era cunoscut înainte să plece din Germania la sfârşitul anilor 1930. Friedrich (bunicul meu n-a reuşit niciodată să-i spună Fred) venea din Magdeburg, din Est. Era un director de imagine tânăr şi talentat, care lucrase câţiva ani la studiourile UFA[1]. Dar avea şi ambiţii de regizor şi se pare că era destul de nemulţumit că nu i se iveau prilejuri să şi le împlinească. Singurul lucru pe care izbutise să-l facă era un filmuleţ de opt sau nouă minute, pe care-l realizase într-un weekend în casa de la ţară a unor prieteni, în toiul iernii, folosindu-l pe băieţelul lor drept protagonist. Din câte ştiu, nu exista nici un fel de intrigă (sau poate că ştii tu mai mult), ci doar o secvenţă în care un băieţel explorează ce se găseşte în jurul casei, pătrunzând

1. Universum Film AG.

în tunelul practicat într-unul dintre ziduri şi ajungând într-un peisaj fermecat, o grădină alcătuită în întregime din cristal. Asta e tot, şi totuşi puţinii oameni care au văzut filmul, inclusiv bunicul meu, au declarat c-a exercitat o vrajă extraordinară asupra lor. A fost o operă vizionară, a spus bunicul. În cel mai rău caz, a fost o carte de vizită uimitoare. Însă Friedrich era evreu, bineînţeles, şi deja amânase periculos de mult plecarea din Germania. Când a fugit în cele din urmă, a luat filmul cu el – singura copie disponibilă, pe o bobină cu peliculă de 16 mm. A sosit la Paris şi, după câteva luni, a reuşit să traverseze Canalul şi să ajungă la Londra. Asta s-a întâmplat în '37 sau '38. A fost introdus în scurt timp în comunitatea cinematografică de-aici şi a găsit ceva de lucru la Gainsborough, unde a fost director de imagine la câteva comedii de doi bani – chiar mai slabe decât ale lui Will Hay. Dumnezeu ştie ce-a crezut despre filmele alea, dar sunt sigur că şi-a făcut treaba bine, ca un profesionist. Oricum, ăsta a fost momentul când l-a cunoscut pe bunicul meu, care pe vremea aceea făcea subtitrare la Gainsborough. Friedrich l-a rugat să facă o subtitrare nouă pentru *Grădina de cristal* – pe gratis, cum ar veni, în timpul lui liber. S-a gândit că ar fi bine să aibă o versiune în limba engleză şi, oricum, nu trebuia schimbată subtitrarea decât la început – din câte ştiu, nu existau dialoguri în film. Bunicului îi plăcea Friedrich şi i-a făcut bucuros hatârul. Aşa că filmul a rulat doar pentru el şi se pare că l-a dat pe spate. A spus că imaginea era splendidă, bineînţeles, fiindcă Friedrich era un tip foarte talentat, dar, ca o ciudăţenie, lucrul care l-a impresionat cel mai mult a fost muzica. Nu existaseră fonduri pentru angajarea unei orchestre sau pentru altceva, aşa că Friedrich a mai cerut un hatâr, a rugat un prieten să-i compună muzica şi pe urmă a convins o soprană – e posibil să fi fost una şi aceeaşi cu proprietara casei de la ţară – să facă înregistrarea. Doar vocea ei, cred, şi un pic de muzică de cameră. Bunicul mi-a vorbit frecvent despre muzica aceea şi despre cât era de frumoasă, dar din păcate n-am apucat s-o ascult cu urechile mele.

Bun, deja a durat mai mult decât credeam, aşa că mă opresc aici şi continui povestea mâine, dacă am timp.

25 octombrie 2010, 22:33

Dumnezeule, da, ţin minte muzica aia. Atât de frumoasă şi atât de tristă! Ca o distilare a tuturor regretelor pentru inocenţa copilăriei pe care le-ai auzit vreodată. Cum de-am înţeles-o, cum de mi s-a potrivit atât de bine, când aveam doar cinci ani? Nu cumva fac o proiecţie, uitându-mă în urmă, la eul meu în vârstă de cinci ani, cu ochii pironiţi asupra micului ecran alb-negru, cu muzica aceea înregistrată (şi veche deja de treizeci de ani) curgând din difuzorul slab al micului nostru televizor Ekco printr-o încâlceală, printr-o pădure de pocnete, pârâituri şi distorsionări? Cu arzătorul cu gaz şuierând în cămin, cu mama alături, la bucătărie, pregătind cina pentru când se întorcea tati. Cred...

...cred că m-a luat valul după tot ce mi-ai spus, am băut două-trei pahare în plus cât timp am citit, şi nu e bine niciodată să postezi ceva când eşti afumat, aşa că...

26 octombrie 2010, 22:42

Te salut din nou, Roger!

Sper că n-ai mai băut prea mult vin azi-noapte şi că n-ai avut o mahmureală cumplită de dimineaţă!

Oricum, văd că povestea asta e importantă pentru tine şi-mi pare rău că te-am lăsat atârnat aşa. Am nevoie de mai mult timp decât credeam ca să-ţi spun tot. Aşa că hai să reluăm de unde rămăseserăm.

Tom, bunicul meu, a creat un set de cartoane cu subtitrări foarte frumoase pentru începutul filmului şi le-a adăugat copiei, dar sunt foarte sigur că Friedrich nu le-a văzut – sau poate le-a văzut, dar abia după mulţi ani. De fapt, bunicul încă lucra la film şi încă avea copia în posesie, când a primit o telegramă de la Friedrich şi a avut un şoc. Era trimisă de la bordul unui transatlantic şi anunţa că un prieten al lui Friedrich îi obţinuse din scurt un permis de muncă în America şi că era în drum spre Hollywood. (Laolaltă cu toţi ceilalţi refugiaţi europeni mult mai cunoscuţi care plecau din Germania nazistă şi se duceau acolo în anii aceia – sunt

sigur că n-ai nevoie să-ţi fac o listă.) Până la urmă, aia a fost ultima dată când a mai primit bunicul veşti de la el. Friedrich şi-a schimbat numele în Fred Goodman şi după câţiva ani la Hollywood s-a apucat de televiziune şi a lucrat la mai multe emisiuni importante pentru CBS şi pentru alţii. Ca o coincidenţă, şi bunicul meu cam tot asta a făcut, mai mult sau mai puţin, după război. A lucrat la studiourile Ealing în cea mai mare parte a anilor 1940, dar a făcut trecerea spre televiziune aproape odată cu apariţia reclamelor TV. S-a mutat în Midlands şi a lucrat pentru ATV, la început făcând subtitrări şi generice, iar în cele din urmă primind o muncă de birou la departamentul programe.

Iar asta ne aduce la jumătatea anilor 1960. Până atunci, bunicul şi Friedrich au păstrat sporadic – chiar foarte sporadic – legătura. O scrisoare la doi-trei ani. Bunicul încă are copia *Grădinii de cristal* şi a arătat-o de câteva ori companiilor de film şi aşa mai departe – la un moment oferindu-se chiar să încerce să-i asigure difuzarea ca scurtmetraj, dar nu cred c-a ieşit nimic. Friedrich îi dă mână liberă să-l arate oriunde are ocazia – nu-l interesează remunerarea. Şi aşa îi vine ideea într-o bună zi bunicului. Programarea de la ATV e întru câtva haotică, mai ales în timpul zilei, şi nu se acordă mereu atenţie maximă difuzării filmelor (artistice în special) la orele care le sunt atribuite. Se întâmplă destul de des să existe goluri de zece-cincisprezece minute care trebuie umplute, motiv pentru care se creează un mic stoc de materiale „de rezervă": desene animate şi altele, numai că difuzarea lor poate fi costisitoare, aşa că de obicei se recurge la producţii mai ieftine, cum ar fi oribilele jurnale de ştiri din anii 1950. Şi iată că bunicul a decis să le dea copia *Grădinii de cristal* celor de la ATV ca s-o poată folosi pe post de material de umplutură dac-ar avea vreodată nevoie. Şi exact asta s-a întâmplat – o singură dată – în ziua când ai văzut din nimereală filmul şi ţi-a produs o impresie atât de puternică.

Prin urmare, sper că ţi-am elucidat misterul *ăsta*. Îmi pare bine c-am luat legătura cu cineva care ţine minte filmul – povestea bunicului, a lui Friedrich şi a unicei difuzări e un soi de legendă în familia mea. Mă bucur să aflu că a văzut cineva filmul şi că, mai important, chiar şi-l aminteşte.

27 octombrie 2010, 00:27

Chris,

Nu pot să cred c-ai lăsat povestea neterminată. N-ai răspuns la cea mai importantă întrebare dintre toate.

CE S-A ÎNTÂMPLAT CU COPIA???

27 octombrie 2010, 21:46

CE S-A ÎNTÂMPLAT CU COPIA??

28 octombrie 2010, 10:33

Dragă Roger,

Hm. N-ar fi stricat un „mulţumesc" pe fugă sau ceva de genul ăsta după ce ţi-am spus toată povestea, dar mă rog...

Bref – când a căzut Zidul în 1989, Friedrich s-a întors acasă la Magdeburg pentru prima dată în şaizeci de ani. I-a scris bunicului şi l-a rugat să-i trimită copia în Germania, fiindcă voia s-o mai vadă o dată. Iar bunicul s-a conformat. Mai mult de atât nu ştiu.

Sper că ţi-am potolit curiozitatea.

Voie bună,

Chris

Din câte se părea, aici se termina schimbul de mesaje. Rachel închise laptopul şi i-l dădu înapoi Laurei, care o privise în tot acest timp, bând absentă din vin şi aplecându-se în faţă, din cauza curiozităţii de a-i vedea reacţia.

— Ei bine...? întrebă Laura după o vreme, văzând că nu primeşte imediat răspuns.

— Era obsedat de-a binelea, zise Rachel. Sper că nu s-a... sper că n-o să-mi spuneţi că primul lucru pe care l-a făcut a fost să plece-n Germania.

Laura dădu încet din cap, cu un zâmbet trist, de confirmare.

— Bineînţeles. Ce altceva ar fi putut face?

Își trecu o mână prin păr și trase adânc aer în piept.

— Roger avea un prieten care trăia acolo. Mă rog, nu chiar prieten – un coleg universitar pe nume James, care se-nsurase cu o nemțoaică și care acum preda cinematografie la Freie Universität din Berlin. Pe când Roger scria despre *Viața personală a lui Sherlock Holmes*, James îl ajutase să dea de urma unui vechi documentar nemțesc despre Billy Wilder. Era descurcăreț din fire și știa cum să caute în arhivele germane de film. Așa că James a pus câteva întrebări de rutină, dar n-a aflat nimic. Friedrich Güdemann murise în 2004, la venerabila vârstă de nouăzeci și cinci de ani, dar de atunci *Grădina de cristal* nu mai apăruse nicăieri. Dar ce se alesese de singura copie? Era în posesia familiei lui – și, apropo, *care* era familia lui? Avea copii și nepoți în America? Roger i-a trimis un mesaj lui Chris și l-a întrebat dacă știa ceva despre asta, dar Chris n-a mai avut chef să răspundă la nici una dintre întrebările necuviincioase ale soțului meu. Așa că trebuia să reintre în scenă James.

Ei bine, se pare că Güdemann era homosexual – ăsta a fost unul dintre primele lucruri pe care le-a descoperit. Când se întorsese să trăiască în Germania era deja bătrân, iar cel care-i fusese iubit multă vreme murise. Güdemann și-a petrecut ultimii ani la Leipzig, cu sora și cumnatul. Când a aflat James toate astea, cumnatul era singurul care mai trăia, dar și el fusese internat într-un azil și nu prea mai era *compos mentis*[1]. James s-a trezit silit să discute cu ginerele acestuia, un bărbat pe nume Horst, care se apropia de șaizeci de ani. Așa că la ora asta deja ne-am îndepărtat cu câțiva pași de Friedrich. După ce și-a internat socrul la azil, Horst i-a vândut casa și i-a depozitat toate bunurile în două containere mari, aflate într-un depozit de la marginea Leipzigului. Se

1. Întreg la cap, în toate mințile.

găseau printre ele şi o parte dintre bunurile lui Friedrich? a vrut să ştie James. Horst nu ştia. Pur şi simplu luase toate lucrurile pe care le găsise în casă şi le depozitase. Voia să le ia la puricat când avea timp, dar încă nu găsise momentul potrivit.

Nu ştiu ce i-o fi zis James de l-a făcut să coopereze. Dar, într-un fel sau altul, l-a convins pe Horst să-l lase pe Roger să se uite în containere. Şi de îndată ce i-a trimis un e-mail ca să-i dea vestea, Roger a luat primul avion spre Germania. Şi-a luat efectiv bilet la prima cursă pe care a găsit-o în seara aia. Eu stăteam în pat şi citeam, aşa cum fac înainte să mă culc, când a intrat şi a anunţat că pleacă la Leipzig a doua zi. Trebuia să se trezească la 3:30. Ţin minte că m-a sărutat de rămas-bun şi mi-a spus ceva despre film – cât de sigur era că avea să-l găsească, în ce fel avea să fie ăsta sfârşitul căutărilor şi cum avea să se termine totul în două-trei zile. L-am sărutat şi eu şi i-am spus că mă bucur. Atunci l-am văzut pentru ultima dată.

Încercă să bea din paharul de vin, dar se golise din nou. Ochii ei păreau obosiţi acum, aproape ca ai unui orb.

— O să aduc scrisoarea de la James, zise ea. O să afli din ea sfârşitul poveştii.

Rachel observă că Laura se clătina uşor pe picioare când se ridică şi ieşi din cameră. Se duse în biroul de la parter şi lipsi câteva minute. Rachel auzi nişte sertare deschise şi închise repetat, nişte hârtii răsfoite, o mulţime de ţâţâituri nerăbdătoare şi enervate. Însă până la urmă documentul fu găsit, iar Laura se întoarse ţinându-l victorios într-o mână, pe când în cealaltă ducea o sticluţă.

— Coniac, explică ea. Întotdeauna e bine să-ţi închei seara cu un coniac. Uite şi scrisoarea. Citeşte-o cât timp îţi torn un pic de coniac.

În paharul lui Rachel rămăsese puţin vin roşu, dar coniacul fu adăugat oricum peste el, dând naştere unui lichid de

un portocaliu respingător. Se abţinu să bea şi se concentră în schimb pe hârtiile scrise de mână pe care i le dăduse Laura. Caligrafia era lizibilă şi fermă, cu o uşoară aplecare spre dreapta. Hârtia cu antet era groasă, de un galben cremos şi cu un filigran costisitor.

Draga mea Laura [începea scrisoarea],

Ce lucru cumplit e să trebuiască să-ţi scriu cuvintele astea. Ai spus la înmormântare (şi ce frumos li te-ai adresat enoriaşilor cu acel prilej nefericit) că nu trebuie să mă învinovăţesc pentru ce s-a întâmplat. Dar cum aş putea să n-o fac? Eu sunt cel care l-a dus pe Roger în locul unde a murit. Ce-i drept, n-aş fi putut să prevăd ce avea să se petreacă acolo, dar asta e – ce s-a făcut e bun făcut. Dacă n-ar fi fost intervenţia mea, soţul tău ar fi în viaţă astăzi.

Joi n-a fost momentul să discutăm amănunte despre ultimele lui ore. Ţi-am promis că o să-ţi scriu şi o să-ţi spun tot ce pot. Aşa că o să încep cu momentul când l-am aşteptat pe Roger la avionul de Leipzig.

Era o dimineaţă cu un frig cânicen. L-am aşteptat la aeroport (din cauza ninsorii, legătura de la Hanovra a avut o jumătate de oră întârziere) şi ne-am dus să bem o cafea la barul aeroportului. N-a vrut să piardă deloc timpul cu vorbărie inutilă – a trecut direct la chestiune şi a vrut să ştie totul despre întâlnirea pe care urma s-o avem în curând cu Horst. Aveam timp din belşug, dar m-a făcut să-mi dau pe gât cafeaua şi am plecat. Drept urmare, am ajuns la containerele de depozitare cam cu un sfert de oră mai devreme. Ningea din ce în ce mai tare şi deşi ne apropiam de ora prânzului, cerul era acoperit de nori groşi, gri-negri, şi ni se părea că n-o să avem parte cu adevărat de lumina zilei. Locul unde se găseau containerele era pur şi simplu un depozit mare de la marginea oraşului – un loc fără urmă de personalitate şi de atmosferă. În apropierea lui era o parcare

întinsă. Am parcat mașina, am intrat în depozit prin zăpadă și ne-am mai luat niște cafea neagră și fierbinte de la aparatul de lângă recepție. Pe urmă ne-am așezat s-o bem și să așteptăm sosirea lui Horst. I-am explicat câteva lucruri lui Roger: că nu fusese ușor din capul locului să-l conving pe Horst să ne lase să ne uităm în containere după bunurile lui Friedrich Güdemann. Nu avea încredere în noi. Până să iau legătura cu el, nu știa că Friedrich făcuse carieră în cinematografie și televiziune, și singurul motiv pentru care acceptase să ne întâlnim în dimineața asta era, aș fi băgat mâna-n foc, faptul că puteam să-i atragem atenția asupra vreunuia dintre bunurile care aveau valoare și meritau să fie vândute. L-am prevenit pe Roger că printre ele ar putea să se numere și copia de la Der Garten aus Kristall, dac-am găsi-o, dar sugestia n-a părut să-l sperie, ci doar să-l stârnească și mai mult. „Adică – crezi de-adevăratelea c-ar putea fi aici?" a spus, și asta a fost singura lui reacție. Era atât de fixat pe ideea găsirii filmului, că nu s-a gândit deloc ce-ar fi putut să se întâmple după aceea, ce tipuri de dispută asupra dreptului de proprietate ar fi putut să apară. Într-atât de puternică îi era nevoia, îmi dau seama acum, de a-l mai vedea o dată, de-a retrăi – cum putea mai bine – minutele acelea de vrăjire îndepărtată de care se bucurase cândva, pe când era un copil fără griji.

Și în ce loc părăsit îl adusese căutarea. Ne beam cafeaua ieftină și neplăcută la gust, așezați pe o banchetă ordinară de lemn, cu spatele la un perete. Bancheta se găsea în centrul unui ochi de lumină slabă de neon: pretutindeni în jur, spațiile întinse ale depozitului se desfășurau în oceane de întuneric dens, impenetrabil. Culoarele porneau în toate direcțiile, mărginite de șiruri după șiruri de containere identice, fiecare dintre ele înalt cam de patru metri și lat de doi. Deasupra noastră erau pasarele de fier încrucișate, care duceau la alte containere. Îmi imaginam ecoul metalic pe care ar fi putut să-l aibă pașii dacă s-ar fi

apropiat pe pasarelele astea – însă atunci era de fapt o liniște deplină. O liniște sufocantă și mormântală. Singurul sunet era fîșîcelul îndepărtat și șuierător de muzică prelinsă din căștile individului aflat la recepție. Roger și cu mine vorbeam șoptit, murmurat, de parcă ne-am fi găsit într-o catedrală sau într-o bibliotecă. Și probabil că ne și găseam, într-un fel. O catedrală a celor uitați. În orice caz, nu aveam foarte multe să ne spunem.

A fost inconfundabil sunetul mașinii când a sosit, chit că zgomotul roților era amortizat de zăpadă. Ne-am ridicat amândoi și am așteptat intrarea lui Horst. Acesta își scutura zăpada de pe haine și era prost dispus. Fără să ne salute, s-a dus la recepție și a luat cheile celor două containere. Abia pe urmă s-a apropiat de noi și ni s-a adresat. I l-am prezentat pe Roger, dar n-a părut interesat. „Credeți că s-ar putea să fie un film într-una dintre chestiile astea, nu?", ne-a întrebat. „Căutați un film." Am dat din cap, iar el a zis: „Dac-o să găsim filmul, n-o să-l puteți lua. E în proprietatea mea" Am spus bineînțeles, era limpede ca bună ziua, iar Roger a zis: „Dar trebuie să-l vedem. Trebuie să ne lăsați să ne uităm" Horst a bombănit ceva în doi peri, în genul că o să se mai gândească, iar apoi ne-am început căutarea.

Containerele lui Horst erau la parterul depozitului. Erau amplasate față în față: unul avea numărul 24, iar celălalt, numărul 11. Ușile fuseseră vopsite în galben și pe fiecare trona un lacăt zdravăn. Când Horst a descuiat ușa numărului 24 și a dat-o în lături, m-am uitat înăuntru și mi s-a făcut inima cât un purice. Containerul părea mult mai mare decât ți-ai fi imaginat de afară și era plin ochi, de sus până jos, cu mobilă și cutii de carton. Cât despre numărul 11, era și mai rău. Obiectele erau depozitate chiar până în prag, încât abia dacă puteai închide ușa și era cu neputință să-ți închipui ce se afla dincolo de prima stivă. Mi-am dat seama pe loc că aveam nevoie de multe ore ca să luăm la mână tot ce rămăsese și fusese depozitat acolo.

Bun, o să scurtez povestea asta lungă și complicată. Încet și cu mari eforturi, am început să cercetăm toate mărunțișurile domnului Güdemann, ale surorii și ale cumnatului. Roger și cu mine am căutat prin conținutul numărului 11, pe când Horst s-a concentrat asupra numărului 24: căuta ceva anume, mi-am dat seama, presupun că se aștepta să găsească bijuterii sau ceva asemănător. I-am explicat cu mare grijă cum arată o rolă de film și ne-a asigurat țâfnos că avea să ne spună dacă o găsea.

A fost o muncă îndelungată, obositoare și minuțioasă. În timp ce scormonea prin conținutul containerului de vizavi, Horst stătea cu spatele la noi, dar tot părea să ne știe mișcările și striga imediat „Aveți grijă cu aia!" sau „Arătați-mi ce-i acolo în cutie!" ori de câte ori îi atrăgea atenția ceva. Așa cum mă așteptasem, ne lua toate micile bijuterii și le punea atent deoparte.

Cam după o oră obosiserăm foarte rău amândoi și m-am gândit c-ar fi o idee bună să facem o pauză. Dar Roger avea un licăr febril în priviri și nu era dispus să-și întrerupă vânătoarea nici măcar pentru câteva clipe. M-am oferit să-i mai aduc o cafea, dar n-a vrut, așa că m-am dus să-mi iau mie.

Stăteam pe bancheta de lângă recepție de vreo zece minute, băndu-mi cafeaua și ocupându-mă de niște e-mailuri, când i-am auzit strigătul. N-am mai auzit în viața mea o asemenea emoție, o asemenea exaltare – vecină cu extazul – în vocea unei ființe omenești. „James!", a strigat. „James – cred că l-am găsit!" Astea i-au fost cuvintele, însă am avut impresia că mai degrabă scosese un urlet primar de bucurie. Mi-am pus cafeaua jos, am țâșnit în picioare și am luat-o la goană spre container, dar nu fugisem mai mult de cinci secunde când am auzit un alt tip de urlet – cel mai oribil urlet de spaimă –, urmat de o bufnitură cumplită. Mai bine zis, o serie de bufnituri, trei sau patru, fiecare mai puternică decât precedenta, culminând cu ceva asemănător unei explozii, ale cărei ecouri tot mai slabe au umplut depozitul ca o reverberație, lăsând în urmă o tăcere șocantă. După alte câteva secunde am ajuns la ușa containerului 11, în

dreptul căreia stătea deja și Horst și unde ne aștepta o imagine a haosului. O jumătate din conținutul containerului era afară, pe culoarul unde începuserăm să depozităm. Înăuntrul containerului era o învălmășeală fioroasă de cutii, cărți, piese de mobilier, pahare și farfurii sparte aruncate peste tot, formând o grămadă informă sub care, strivit de greutatea tuturor vechiturilor, zăcea corpul deja neînsuflețit al bietului Roger.

Bărbatul de la recepție a venit să vadă ce provocase zgomotul și pe urmă s-a dus glonț la telefon și a chemat salvarea. Horst și cu mine am început să dăm la o parte lucrurile care-l striviseră pe Roger. Lucram acum drăcește, azvârlind lucrurile într-o parte fără să ne uităm la ele și fără să ne pese dacă le spărgeam sau nu.

Nu știu ce altceva să-ți mai spun. Medicii au ajuns repede, iar Roger a fost declarat mort de îndată ce l-au examinat.

Următoarele câteva ore îmi sunt neclare. Țin minte un singur detaliu, și anume că, în timp ce ne croiam drum prin vechituri ca să ajungem la Roger, am găsit obiectul pe care probabil că-l văzuse și care probabil că-l făcuse să mă strige. Pesemne că fusese chiar în partea de jos a grămezii, dar în nerăbdarea de-a pune mâna pe el trebuie că l-a tras de dedesubt și asta a provocat prăbușirea mormanului uriaș de obiecte peste el. Era o cutie metalică de genul celor în care se țin peliculele de 16 mm, iar într-o parte avea o etichetă pe care era scris, cu majuscule șterse – vechi de peste șaptezeci de ani – Der Garten aus Kristall.

Am deschis cutia. Era plină de tabachere mici și vechi, dintre care cele mai multe conțineau mărci germane în monede mici. Plus câțiva nasturi, o panglică, un ac cu ață și alte lucruri pentru cusut.

Poate că e mai bine că n-a apucat să vadă. Poate c-ar fi murit și dac-ar fi văzut, însă în alt fel.

*

Rachel se trezea devreme, aşa că se dădu prima jos din pat în dimineaţa următoare, deşi, când coborî în bucătărie, Keisha era deja acolo: făcea cafeaua şi-i pregătea micul dejun lui Harry. Nedorind s-o deranjeze şi părându-i-se peste mână ideea unei conversaţii, Rachel ieşi în grădină.

Se aşeză din nou pe banca de lemn, aşa cum făcuse şi în după-amiaza precedentă. Ochii îi fură atraşi încă o dată de fântâna tăcută şi neîngrijită din centrul peluzei. Păcat că nu funcţiona. Laura chiar ar trebui să pună s-o repare. Grădina tot i se părea atrăgătoare lui Rachel, însă nu mai era fermecată şi nici ireală.

După câteva minute, Laura ieşi şi i se alătură. Purta şosete cu dungi, un pulover peste pijama şi un halat gros peste pulover, şi ducea două căni cu cafea.

Stătură o vreme şi-şi băură cafeaua în tăcere.

— O să puneţi pe cineva să repare fântâna? întrebă Rachel.

— Nu cred. Cred c-o să scot totul la vânzare.

— Şi vă mutaţi înapoi la Oxford?

— Poate. Sau la Londra. Am început să-mi caut catedră.

Laura se înfioră şi se aplecă în faţă pe bancă. Era mult prea frig ca să stea afară.

— Chestia e, zise ea, că nu vreau s-ajungă şi Harry ca Roger.

Rachel nu ştiu prea bine ce să înţeleagă din asta.

— Adică obsedat?

— A, n-are decât să fie cât de obsedat vrea, dar de ceva util.

— Adică nu de datele de difuzare a unor filme vechi alb-negru?

Laura o corectă repede.

— Adică nu de trecut.

Sorbi din cafea şi ţinu cana cu ambele mâini ca să-şi încălzească degetele.

— Ca mulţi alţii, Roger era convins – chit că n-a recunoscut niciodată, nici măcar faţă de sine – că viaţa era mai bună, mai tihnită şi mai simplă în trecut. Adică pe vremea când creştea. Şi nu era numai dorul de copilărie. Era mai mult de-atât. Avea legătură cu felul în care arăta ţara – sau cu felul în care i se *păruse* că arăta – în anii '60 şi '70.

— Înainte să mă nasc eu.

— Cu mult înainte să te naşti. Era o cultură diferită pe-atunci. Foarte diferită. Pentru Roger era vorba de bunăstare, de faptul că aveai o plasă de protecţie şi, mai presus de orice, de faptul că... nu erai atât de copleşit de *opţiuni*. Roger *detesta* opţiunile. Lucrul despre care Henry Winshaw – şi toţi miniştrii de după el – au spus că ar trebui să existe în doze mai mari era tocmai lucrul pe care Roger îl ura cel mai mult. Ia gândeşte-te puţin. Gândeşte-te la imagine, la cea la care se-ntorcea fără încetare.

— Grădina de cristal?

— Nu doar grădina. Tot ce ţinea de uitatul la filmul ăla. Întreaga... textură. Îşi aştepta tatăl să se întoarcă de la serviciu – din acelaşi loc unde lucra de patruzeci de ani. Maică-sa în bucătărie, pregătind cina – aceeaşi cină pe care-o pregătea în fiecare seară a săptămânii. Nu-ţi dai seama câtă siguranţă îi oferea povestea asta? Ce siguranţă frumoasă, acoperitoare? Până şi faptul că filmul a fost difuzat în după-amiaza aceea la televizor şi el s-a întâmplat să-l vadă. N-a fost opţiunea *lui*, înţelegi? Alesese altcineva pentru el. Un coordonator de programe de la ATV sau bunicul lui Chris – nu contează cine era, singurul lucru care contează e că *n-a fost Roger*. Singurul lucru care definea situaţia aia, şi toată frumuseţea sa, din punctul lui de vedere, era pasivitatea. Optau alţii în numele lui. Oameni în care avea încredere. Îi plăcea chestia asta. Îi

plăcea ideea de-a avea încredere în oameni ca să ia decizii în locul lui. Nu în toţi. Doar în câţiva. Suficient ca să poţi să-ţi vezi liniştit de alte părţi ale vieţii tale aşa cum doreai. Presupun că, la urma urmei, e şi asta una dintre definiţiile unei copilării fericite, nu? Însă Roger credea că-şi aminteşte de o perioadă când asta simţeam cu toţii. O perioadă în care aveam încredere în cei de la putere, iar rolul lor era să ne trateze... nu chiar ca pe nişte copii, ci ca pe nişte oameni de care trebuia să ai grijă din când în când. Aşa cum presupun că gândesc mulţi dintre noi.

— Pare... un pic naiv, îndrăzni Rachel.

— Da, zise Laura sec. Este. Iar viaţa nu-i aşa. De fapt, e din ce în ce mai puţin aşa.

Se uită la Rachel – o privire furişă, rapidă.

— Ştiu c-ai observat cum vorbesc cu Harry. Ţi se pare că sunt prea aspră cu el.

— Niţeluş, admise Rachel.

— Dar, vezi tu, n-aş suporta să ajungă şi el să se uite înapoi în copilărie – înapoi în trecut – cum a făcut taică-său.

Iar apoi, fără vreun alt cuvânt, Laura se ridică în picioare şi se îndreptă cu pas vioi spre uşa de la bucătărie, fără să se mai uite nici măcar o dată înapoi: fie ca să-şi ascundă lacrimile pe care şi le ţinuse în frâu în tot acest timp, fie pur şi simplu fiindcă se făcuse prea frig ca să mai stea chiar şi o secundă în plus în grădină.

William Cowper, *Misiunea* (1785):

Gravă sau veselă, ce ar putea satira?...
Ce viciu-a potolit? Şi-apoi, râzând,
Pe cine-a îndreptat în rost şi suflet?
Căci, vai, Leviathanul nu e blând.

Premiul Winshaw
sau
Nemaipomenitul caz
al lui Nathan Pilbeam

O poveste din ciclul „Nate, naţiunea şi noţiunea“

1

Scotland Yard-ul era năuc.

Mai bine zis, încă nu ştia că e năuc. Dar la ora când inspectorul-şef Capes avea să termine de citit e-mailul, tocmai se va fi pricopsit cu un caz nou, din pricina căruia avea să fie năuc.

E-mailul sosise cu două ore în urmă, fusese redirecţionat de la un computer la altul şi în cele din urmă intrase în atenţia lui „Capes de la Yard", cum insistau să-i spună colegii. Apropo, *de ce* îi spuneau aşa? se întrebă el, aşa cum o făcea în fiecare zi. Era o poreclă de doi bani. Fără strop de originalitate şi nedreptăţindu-i flagrant statutul în cadrul instituţiei. De ce naiba nu puteau să-i spună „Cruciatul cu capă?" Le tot bătea apropouri de câteva luni. Era supranumele perfect, care combina un joc de cuvinte subtil cu recunoaşterea limpede a felului cum aborda munca în poliţie: aproape ca un supererou. De ce nu avea priză?

Sorbind din a treia cafea neagră a zilei, pe când contempla nedreptatea totală a situaţiei, îşi dădu seama că pierduse din vedere e-mailul, pe care încă nu apucase să-l citească până la capăt:

Pentru cine e interesat

Iertaţi-mă că vă scriu, aşa-zicând, „din senin". Ca simplu poliţist stagiar din provincie, numele meu nu vă va spune nimic. Cu toate acestea, două informaţii din ziarele londoneze mi-au atras

atenţia şi voiam să mă asigur că semnificaţia lor potenţială a fost înţeleasă de factorii de decizie de la Scotland Yard.

Prima dintre aceste informaţii este moartea prin înec a lui Michael Parr, un bărbat alb de până în treizeci de ani, pe malul sudic al Tamisei, lângă Greenwich, pe data de 13 ale lunii precedente. Domnul Parr era de meserie actor de stand-up comedy. Medicul legist a stabilit că a fost vorba de un deces accidental.

A doua informaţie este moartea lui Raymond Turnbull, un alt bărbat alb de până în treizeci de ani, după ce a căzut de pe balconul unui apartament aflat la etajul şapte al unui bloc din Acton Town, în vestul Londrei, pe data de 18 ale lunii în curs. Domnul Turnbull era tot actor de stand-up comedy, iar medicul legist a stabilit şi de data asta că a fost vorba de un deces accidental.

Am convingerea că nici unul din aceste decese nu a fost accidental şi că decesele sunt legate între ele.

Poate că vă întrebaţi de ce fac această afirmaţie cu atâta siguranţă. Aş fi fericit să vă pot explica raţionamentul meu la un pahar, într-un loc şi la o oră reciproc avantajoase. Între timp, puteţi afla mai multe despre metodele care mi-au adus deja o relativă notorietate parcurgând articolul din *attachment*, care a fost publicat în secţiunea de actualitate a numărului din februarie al revistei *Police*.

Al dumneavoastră,
Nathan Pilbeam

*

Poliţistul Pilbeam trăia într-un apartament dintr-un bloc oarecare de la periferia nord-estică a Guildford-ului. Era un bloc nou, aflat mai departe de stradă şi cu pază la intrare.

Trebuia să tastezi un cod ca să intri în curtea pietruită din față și un altul ca să pătrunzi în clădirea propriu-zisă. Pilbeam avea la etajul doi un apartament cu trei camere, care dădea spre o grădină comună plăcută, dar insipidă. Polițistul Pilbeam locuia singur și își folosea al doilea dormitor drept birou.

Biroul cu pricina se distingea prin volumul și varietatea cărților și documentelor cu care-l umpluse Pilbeam. Doi pereți erau plini de sus până jos cu rafturi de cărți ticsite nu doar, cum ar fi fost normal, de volume ca *Manual de poliție* și *Ghid de operațiuni* de la Blackstone, ci și de o puzderie de cărți de istorie, politică, sociologie, teorii culturale, studii media, filosofie marxistă, semiotică și studii queer. Erau rafturi pline cu bibliorafturi ce conțineau numerele din urmă ale unor ziare care se ocupaseră de aceleași subiecte: polițistul Pilbeam îi cunoștea pe majoritatea poștașilor din zonă, care veneau mereu cu cele mai noi numere din *Prospect*, *Private Eye*, *New Left Review*, *Sight and Sound*, *Monocle*, *Diva*, *History Today*, *Searchlight*, *Index on Censorship* și *Intelligent Life*. Le citea pe toate, apoi le arhiva și le ținea evidența pe computerul personal, folosind o rubricație complexă, pe care el însuși o pusese la punct.

Polițistul Pilbeam nu putea să se laude cu multe hobby-uri sau modalități de petrecere a timpului liber. Ambiția lui era să devină cel mai bun expert din țară în anchetele criminalistice și fiecare clipă din viață îi era dedicată acestui scop. Încă de când era copil, iar tatăl lui îl familiarizase cu poveștile lui Conan Doyle și Agatha Christie, fusese fascinat de detectivistică. Educația modestă de la periferia Portsmouth-ului îi dăduse timp din belșug să-și cultive obsesia. La jumătatea anilor 1990 și la începutul deceniului următor, pe când prietenii și contemporanii lui erau prinși în mrejele internetului, Nathan se simțise altfel decât ceilalți: ca urmare, se văzuse atras de biblioteca plină cu volume lăsate de bunicul lui, care,

după moartea acestuia, rămăseseră în teancuri nesortate, care se umpleau de praf într-o cameră de oaspeți. Aici, lângă o colecție bogată de povestiri polițiste, se găseau operele clasice ale lui Marx, Orwell, Tressell și Shaw; eseuri de Chomsky și Gramsci; istorii ale lui Hobsbawn și Thompson; volume răscitite, purtând semnătura lui Marcuse și Lukács, lui William Morris și Raymond Williams. Nathan devora aceste cărți și era șocat că-i interesau atât de puțin pe propriii lui părinți, care le priveau doar ca pe o pacoste care le căzuse pe cap și le ocupa mult spațiu în casă. Bunicul lui fusese un autodidact care se bizuise pe biblioteca publică, pe Asociația Națională a Salariaților și pe cărțile broșate și ieftine de la Pelican Books și Left Book Club. Nathan decisese că ăsta era drumul pe care avea să pornească și el, preferând să nu intre la universitate și, în loc de asta, să se înscrie la concurs pentru un post în poliție la vârsta de optsprezece ani.

Nathan avea acum douăzeci și patru. În secția din Guildford era o figură populară, deși colegii lui îl priveau de bună seamă ca pe un excentric și aveau obiceiul să-l tachineze atât pe față, cât și pe la spate. Atitudinea lor era provocată parțial de seriozitatea – dacă nu cumva chiar de solemnitatea – comportamentului său. Însă colegii lui polițiști erau deopotrivă amuzați și fascinați de felul cum aborda munca de profil.

Teoria polițistului Pilbeam, articulată în mulți ani de lecturi și de reflecții, era că fiecare delict trebuia analizat într-un context social, politic și cultural. Polițistul modern, susținea el, trebuia să fie familiarizat cu (și adaptat la) cele mai diverse curente ale gândirii contemporane. Într-un caz recent de expunere indecentă, de exemplu, recursese la disciplina în vogă a psihogeografiei (așa cum fusese întemeiată de Guy Debord și practicată în prezent de scriitori ca Patrick Keiller, Iain Sinclair și Will Self) ca să demonstreze că era imposibil ca acuzatul să fie vinovat, întrucât comemorarea morții mamei

l-ar fi îmboldit să aleagă un alt drum spre casă în după-amiaza în cauză, departe de parcul public şi prin cartierul de locuinţe din interbelic unde femeia crescuse şi îşi petrecuse prima parte a vieţii. Rezolvase un alt caz după ce citise un articol de James Meek în *London Review of Books* despre infamul impozit pe dormitor al coaliţiei de guvernământ, o taxă percepută tuturor proprietarilor de locuinţe repartizate de primărie care aveau spaţiu excedentar sau camere neocupate. Ca să evite acest bir punitiv, unele perechi care o duceau prost susţineau că se înstrăinaseră de partener şi prin urmare foloseau două dormitoare. Dovedind, în cazul unui asemenea cuplu, că asta era o minciună, poliţistul Pilbeam dezlegase misterul unui jaf care avusese loc în casa lor. Dacă atât soţul, cât şi soţia dormeau cu adevărat în dormitorul principal, susţinuse el, atunci probabil că punctul de acces al intrusului fusese dormitorul mic şi nu bucătăria, aşa cum insistaseră ei, de frică să nu fie raportaţi autorităţilor. Deloc de mirare, pe fereastra de la dormitorul mic fuseseră găsite o mulţime de amprente, iar hoţul fusese prins în scurt timp.

„În ambele cazuri", scrisese Pilbeam în articolul lui pentru revista *Police*, „căile tradiţionale de investigare s-au dovedit inadecvate. Infractorul nu acţionează într-un vid politic. Ca să înţelegi motivul, trebuie să înţelegi ceea ce motivează – iar asta înseamnă că trebuie să ţii cont de efectul economiei şi al mediului, al culturii şi al capitalului, al peisajului rural şi urban, al politicii identitare şi al politicii de partid. Ca să rezolvi un delict englezesc comis de un făptaş englez, trebuie să cercetezi condiţia Angliei înseşi".

Tocmai această ultimă frază, citită cu voce tare de unul dintre colegi, pe tonuri pe jumătate sarcastice, pe jumătate admirative, în faţa unui public uimit, la cantină, în pauza de prânz, îi adusese lui Nathan Pilbeam porecla de „Nate al naţiunii şi noţiunii".

*

Poliţistul Pilbeam îşi petrecea câteva zile din concediul de odihnă anual, dar nu se decuplase de la munca de poliţist. Nu voia să se relaxeze, în accepţia pe care-o dădea cea mai mare parte a oamenilor acestui cuvânt. După ce trimise mesajul la Scotland Yard de dimineaţă, trecu puţin pe la supermarketul din cartier ca să cumpere ingredientele pentru cina pe care avea de gând s-o pregătească în seara aceea pentru *inamorata* lui. Pe urmă deschise pachetul de la Amazon pe care i-l livrase poştaşul extenuat mai devreme.

Pachetul conţinea două DVD-uri care semănau izbitor între ele. Pe coperta primului se vedea un tânăr alb, ciufulit şi vag supraponderal, care purta o cămaşă viu colorată, cam lălâie şi nevârâtă în pantaloni. Tânărul vorbea la microfon. Titlul DVD-ului era *Mickey Parr – Îţi vine să crezi? – Pe scenă şi pe cărbuni încinşi.* Pe coperta celui de-al doilea se vedea un alt tânăr alb, ciufulit şi vag supraponderal, care purta o cămaşă viu colorată, cam lălâie şi nevârâtă în pantaloni. Şi el vorbea la microfon, iar titlul DVD-ului era *Ray Turnbull – Ultimul la coadă – În direct şi scandalos.* Nathan îşi aminti că văzuse reclame ale ambelor DVD-uri pe afişele din metroul londonez în apropierea Crăciunului de anul trecut, laolaltă cu alte şase afişe care făceau reclamă unor DVD-uri cu tineri albi, ciufuliţi şi vag supraponderali, care purtau cămăşi viu colorate, cam lălâi şi nevârâte în pantaloni. Pentru apariţia pe afiş, toţi aceşti bărbaţi adoptaseră aceeaşi postură uşor zeflemitoare: de asemenea, se părea că fuseseră cu toţii în turneu în anul precedent şi îşi înregistraseră spectacolele ca să poată fi văzute pe aceste DVD-uri de Crăciun.

Lui Nathan i se păruse, încă de atunci, un fenomen interesant. Din câte înţelegea el, nici unul dintre aceşti bărbaţi nu era privit ca expert mondial în vreun domeniu de activitate

umană sau ca gânditor public şi posesor al unei viziuni cu totul inedite. Cu toate acestea, erau capabili să dispună de sume generoase şi să atragă un public remarcabil de mare prin capacitatea de-a comenta dezinvolt – şi uneori hazliu – diverse aspecte ale vieţii contemporane. Prim-planurile de pe DVD-uri luate la întâmplare din sală înfăţişau tineri bine îmbrăcaţi şi, din câte se părea, înstăriţi râzând cu hohote la o serie de observaţii banale despre rolul studiilor de gen sau despre amănuntele interacţiunii sociale de zi cu zi. În noua agendă Moleskine A5 pe care-o cumpărase recent şi pe care scrisese „STAND-UP COMEDY", poliţistul Pilbeam copie o observaţie a lui Hermann Hesse:

> „Ce mult le place oamenilor să râdă! Vin de-a valma din suburbii în frigul crâncen, stau la coadă, dau bani şi rămân în oraş până după miezul nopţii doar ca să râdă o vreme."
>
> (*Reflecţii*)

Ambele DVD-uri aveau cam optzeci de minute. Se uita la al doilea de aproape o oră când avu revelaţia. Fusese sigur din capul locului că până la urmă avea să apară o legătură între cei doi bărbaţi – ceva mai mult decât similitudinea generică a reprezentaţiilor date. Iar acum avea dovada.

*

La fel ca majoritatea oamenilor de calibru – şi ca majoritatea detectivilor de calibru, până la urmă –, Nathan Pilbeam avea o slăbiciune. O breşă în armură.

Nu era nici alcoolul, nici narcodependenţa. Era prea tânăr ca să fi avut experienţa unei căsnicii ratate sau o fiică adolescentă cu care să aibă raporturi tensionate şi problematice. Punctul lui vulnerabil era, de fapt, mult mai simplu decât asta. Era o pasiune neîmpărtăşită.

Obiectul amorezării lui se numea Lucinda – Lucinda Givings. Era un nume livresc, iar Lucinda era, în multe privinţe, o persoană livrescă. Poate că tocmai acesta fusese motivul pentru care era atras de ea. Crescut cu un regim compus din Miss Marple[1] şi Lord Peter Wimsey[2], nu-i venise să creadă ce noroc (sau ce ghinion, depinde cum te uitai) avusese să dea peste cineva al cărui domiciliu firesc părea să fie mai degrabă într-una dintre povestirile lor decât în Guildford-ul lui 2013. Avea un fel de-a vorbi protocolar şi afectat, care i se potrivea cu felul de-a se îmbrăca. Una dintre rarele ei concesii făcute modernităţii era că uneori se ducea chiar la cafeneaua Starbucks unde-i plăcea să tragă şi lui Nathan la sfârşitul unei ture lungi. O găseai de obicei acolo pe la sfârşitul după-amiezii, corectând lucrările elevilor. După câteva ocazii în care se mărginiseră doar la un timid contact vizual, Nathan prinsese în cele din urmă curajul de-a începe o discuţie.

La fel ca Nathan, şi ea avea douăzeci şi ceva de ani. Era extrem de drăguţă şi hotărâtă să n-o arate. Purta pantaloni largi şi pulovere informe, care nu dezvăluiau nimic despre silueta ei (lăsându-l prin urmare pe Nathan să şi-o închipuie după bunul lui plac). Îşi prindea părul şi şi-l ţinea strâns la spate, încurajându-l prin asta pe Nathan să-şi închipuie, în pătimaşele lui fantezii nocturne, momentul când şi-l desfăcea, şi-l scutura şi îşi dădea jos ochelarii cu rame de baga, şi când era rândul lui să rostească tradiţionala replică „Ah, Lucinda, dar eşti frumoasă". Lucinda era totodată o catolică ferventă. Preda chimie la clasele de gimnaziu ale şcolii private de fete din cartier, unde avea reputaţia unui om care detesta indisciplina şi cerea un respect neabătut pentru regulamentul şcolar,

1. Personaj vârstnic, cu aptitudini detectivistice, din romanele Agathei Christie.
2. Detectiv diletant din romanele poliţiste ale lui Dorothy L. Sayers.

îndemnându-i deopotrivă pe elevi şi pe colegii de cancelarie să-i spună pe la (lungul şi frumosul ei) spate „Severa domnişoară Givings".

„Am avut-o pe severa domnişoară Givings azi-noapte."[1] Era gluma care se auzea cel puţin o dată pe săptămână în cancelarie. Însă totul rămânea la stadiul de glumă, fiindcă nimeni nu o avusese, şi nici nu părea c-o va avea vreodată, pe severa domnişoară Givings. Cu atât mai puţin Nathan Pilbeam.

Nu conta. Pasiunea poliţistului Pilbeam nu era de nivel frust, corporal. Nimic nu l-ar fi încântat mai mult decât să fie primit în patul Lucindei Givings, sau s-o primească în al lui, însă îşi dădea seama că acesta era un ţel îndepărtat şi că, între timp, era suficient să-şi petreacă timpul cu ea. Iată de ce-şi propunea s-o momească la el în apartament în seara aceea, cu perspectiva unor *penne alla puttanesca* şi a unei sticle din cel mai bun rosé chilian de la Marks and Spencer's. Avea să fie a treia lor întâlnire, dar prima în care-i gătea; şi spera ca asta să producă o anumită dezgheţare a obişnuitei sale *froideur*[2].

Cu toate acestea, când sosi, la 7:30 fix, ţinând strâns o sticlă de vin, nu păru deloc destinsă.

— Lucinda, te simţi bine? o întrebă Nathan, luându-i haina.

— Ca bărbat, spuse ea, pur şi simplu nu poţi înţelege cât de pline de stres şi de complicaţii pot fi cele mai simple sarcini. În autobuz, pe drum încoace, a trebuit să resping atenţiile insistente ale unui bărbat care stătea cu picioarele

1. Joc de cuvinte intraductibil: în original „I had Severe Miss Givings last night"; *misgivings* înseamnă „îndoieli" sau „presimţiri de rău augur".
2. Răceală, atitudine glacială (fr.).

desfăcute – cunoşti genul? – şi zicea întruna: „Vrei tu locul ăsta, frumi?". *Frumi!* Zi şi tu...

— Ştiu ce spui.

— Era genul clasic de salahor fără maniere. Cu pantalonii plini de pete.

Se înfioră.

— Câtă lipsă de obraz pe oamenii ăştia! Câtă aroganţă!

— Biata de tine. Bea un pahar.

Îi întinse un pahar cu rosé şi se duse să aducă nişte snacksuri şi nişte sticksuri din bucătărie. Când se întoarse, Lucinda stătea în picioare la fereastră. Îi explică lui Nathan că-i plăcea să vadă frunzele toamnei cum cad rotindu-se din copaci pe când amurgeşte. În schimb, privirea lui Nathan se fixase chiar asupra Lucindei. Era impresionat mai ales de rochia ei. Era croită dintr-un material verde-închis şi avea o lipsă de formă de-a dreptul eroică. Faptul că o simplă bucată de pânză se pricepea atât de bine nu doar să ascundă contururile corpului cuiva, ci şi să dea impresia că respectivele contururi nu existau, nefiind, fără îndoială, decât produsul imaginaţiei unui spectator încins era, îşi zise el, un veritabil triumf al artei de-a croi haine. Cum făceai una ca asta? Cu cât petrecea mai mult timp cu Lucinda, cu atât îşi dădea seama mai bine că – indiferent de înălţimile profesionale pe care urma să urce în viitor – aveau să existe mereu întrebări la care nu se putea răspunde şi mistere care nu se puteau dezlega.

La cină, vorbiră despre ce făcuse ea la şcoală. Tihna pauzei de prânz fusese făcută ţăndări, se părea, de avansurile lipsite de tact ale asistentului de franceză, Monsieur Guignery, care insistase să se aşeze lângă ea. Erau deja câteva săptămâni de când Guignery conducea o campanie de flirt de nivel elementar.

— E genul clasic de francez încrezător, explică ea, ciugulind nesigur din paste. (Nathan pusese un pic prea mult chili

în sos.) Dac-o să continue mult timp aşa, o să trebuiască să mă plâng la direcţie.

— Chiar pari ghinionistă, spuse Nathan, cu toate hărţuielile astea. Dar până la urmă, e de aşteptat. În fond...

Complimentul se destrămă şi se pierdu în neant când Nathan îşi dădu seama că nu găsea cuvintele pentru ducerea lui până la capăt. Lucinda, în orice caz, îşi îngădui să lase urma unui zâmbet în colţul gurii ei desăvârşite.

— După părerea mea, răspunse ea, revenindu-şi, partea proastă la toţi aceşti neisprăviţi ahtiaţi de sex e că au prea mult timp liber. Prea mult timp ca să se abandoneze acestor... gânduri perturbatoare. E o lipsă de ocupaţie, o lipsă de sârguinţă. E mult mai sănătos pentru un bărbat să fie ocupat – aşa ca tine. De-aceea reuşeşti să păstrezi măsura în toate.

— E-adevărat, spuse Nathan. Îmi iubesc munca. Şi parcă niciodată mai mult ca acum.

— De ce? Lucrezi iar la unul dintre cazurile tale fascinante?

— Sunt încă la-nceput, dar s-ar putea să fi prins un fir. Doi bărbaţi au murit pe nepusă masă în părţi diferite ale Londrei în ultimele săptămâni şi cred că e posibil să existe o legătură între morţile lor. Amândoi erau actori de stand-up comedy.

— Actori de stand-up comedy? îşi încreţi Lucinda nasul adorabil. Nu-mi plac – mă rog, nu m-aş apuca să-i omor sau mai ştiu eu ce –, dar n-am înţeles niciodată cum de atrag atâta lume.

— Păi, ştii vechea vorbă din Yorkshire: „gluma e bună pentru cine vrea să râdă".

— Dar şi *eu* vreau să râd, insistă Lucinda şi, ca s-o dovedească, scoase un râset vioi, răsunător, muzical, ca un glissando vesel cântat undeva în depărtare la celestă. Atâta doar că... lumea e atât de tristă, mă tem că nu mă mai distrează nimic,

iar ideea de-a da bani ca să primeşti ceva ce-ar trebui să fie spontan... Mi s-a părut dintotdeauna cam disperat. Aproape ca şi cum ai plăti pentru sex.

— Foarte adevărat, zise Nathan, care în clipa aceea i-ar fi oferit pe loc 5.000 de lire bani gheaţă dac-ar fi crezut că avea să-i accepte. Dar actorii de stand-up comedy sunt peste tot. Umplu stadioane. Apar mereu la televizor. Indiferent de subiect – chiar dacă e vorba de azilul politic sau de încălzirea globală –, fiecare tip de dezbatere publică trebuie să aibă o patină comică. Mai ales cele despre politică.

— Aş fi zis că oamenii îi ascultă pe actorii de stand-up comedy ca să *scape* de politică.

— Îi ascultă pe actorii de stand-up comedy ca să se destindă şi ca să nu se mai gândească atât de intens la lucruri. Şi tocmai de asta e-n regulă să vorbeşti despre politică atâta timp cât nu spui ceva prea supărător. Lucrul important e să-ţi alegi o ţintă sigură. Iar când m-am uitat la DVD-uri după-amiază, mi-am dat seama că asta a făcut fiecare dintre nefericiţii ăştia doi. Au avut întâmplător *aceeaşi* ţintă sigură.

— Şi ăsta-i motivul, întrebă Lucinda, aplecându-se în faţă, acum că i se stârnise interesul, pentru care crezi că s-ar putea ca morţile lor să fie legate?

— Exact. Un factor – mai mult, un nume aparte – face legătura între numerele lor şi prin urmare, mai mult ca sigur, şi între morţile lor. E numele unui om din presă, pe care l-au atacat amândoi pe tonurile cele mai agresive şi personale.

— Iar numele omului din presă?

Nathan făcu o pauză de efect şi îşi fixă privirea în adâncul albastru şi nemărginit al ochilor ei.

— O cheamă Josephine Winshaw-Eaves.

2

Josephine Winshaw-Eaves. Deloc de mirare, Lucinda nu auzise de ea. La urma urmei, nu era o mare cititoare de ziare şi mai cu seamă de ediţii online, unde se găseau majoritatea vituperărilor lui Josephine.

Era fiica lui Sir Peter Eaves, unul dintre cei mai longevivi editori de ziare cu acoperire naţională, şi a răposatei Hilary Winshaw, care fusese celebră, la vremea ei, atât ca editorialistă, cât şi ca director de televiziune. Hilary murise în 1991, când Josephine nu împlinise decât un an, aşa că fiica nu avea nici măcar amintiri vagi despre mamă. Cu toate acestea, Josephine crescuse fascinată de moştenirea ei. În rarele ocazii când purtaseră câte o discuţie veritabilă, tatăl ei îi spusese că Hilary fusese un geniu printre editorialişti, o supervedetă, o femeie capabilă să ia cea mai măruntă întâmplare din viaţa publică şi să stoarcă din ea o mie de cuvinte de vitriol pur şi energizant. Pe lângă asta, făcuse parte dintr-una dintre cele mai influente familii englezeşti din era postbelică, iar Josephine rămăsese în prezent singura ei moştenitoare directă. Nu era de mirare că, de la o vârstă foarte fragedă, purtase pe umeri povara copleşitoare a propriei sale importanţe.

Adolescenta Josephine se străduise să împace acest sentiment al importanţei cu conştiinţa contradictorie a faptului că, din punctul de vedere al tatălui, ea aproape că nu conta. Odată cu moartea violentă şi prematură a soţiei, Sir Peter pierduse orice urmă de interes pentru viaţa de familie – dacă

avusese cu adevărat aşa ceva vreodată. Rămânea din ce în ce mai des la sediul ziarului (unde amenajase un dormitor comod chiar alături de birou) şi-şi vizita foarte rar casa din Kensington, în ale cărei spaţii vaste Josephine creştea singură, sub supravegherea sporadică a mai multor bone. Peste măsură de inteligentă şi de coerentă, îşi croise drum fără probleme prin sistemul privat de educaţie din Anglia – Glendower, urmat de Godolphin şi Latimer –, înainte să se ducă la Cambridge, unde absolvise istoria artei *summa cum laude*.

Cu toate acestea, îşi făcuse puţini prieteni pe parcurs. Cei care încercau să se apropie de ea o găseau deopotrivă îngâmfată şi dornică de afecţiune. Avea tendinţa să-i judece pripit pe oameni şi i se dusese vestea pentru jignirile şi punerile la punct gratuite. În privinţa asta, cel puţin, îi călca pe urme tatălui ei, care era vestit pentru contondenta economie de cuvinte (şi uneori, după un pahar în plus la Garrick, pentru pumni). Dintre toate amintirile, una se distingea în mintea lui Josephine. Într-o vacanţă, pe când avea treisprezece sau paisprezece ani, trebuise odată să rămână câteva ore cu el la ziar, din cauză că bona anunţase în ultimul minut că nu mai putea să vină. Participase la una dintre şedinţele de redacţie, iar apoi îşi amintise perfect, ani de-a rândul, felul în care fiecare dintre şefii de secţie, aşezaţi în cerc în jurul lui Sir Percy, fusese obligat să-i prezinte ideile pentru materiale. Fiecăruia pe rând – de multe ori înainte să termine de vorbit – Sir Peter îi scuipase verdictul pe loc: „Bazaconii." „Prostii." „O mizerie, futu-i." „Căcat." „Aiureli – cretinul ăla nu interesează pe nimeni." „Tare – ne trebuie un pretext să i-o tragem pizdei ăleia." Şi tot aşa. Fusese o lecţie de stilistică editorială demnă de respect şi veneraţie, care-i însutise respectul faţă de tatăl ei şi-o făcuse să vrea, cu o disperare mai mare ca niciodată, să-i atragă atenţia.

În ultimul ei an la Cambridge inaugură un blog intitulat „BUN-SIMŢ ELEMENTAR", ca omagiu adus editorialelor pe care le scrisese mama ei. Îi trimise regulat lui Sir Peter link-uri la cele mai noi postări, dar acesta nu-i răspunse aproape deloc, deşi ea se străduia din răsputeri să imite tonul şi conţinutul propriului său ziar şi să continue tradiţia mamei ca formatoare de opinie necruţătoare şi instantanee. Nedescurajată de lipsa informaţiilor la prima mână, Josephine începu să ducă o campanie împotriva a ceea ce ea însăşi numea „cultura beneficiilor" din Anglia, care-i recompensa pe leneşi, pe milogi, pe haimanale şi pe escroci, pe când „oamenii muncii obişnuiţi care trudeau din greu" (şi de a căror existenţă tăcută, de victime, îi cădea bine să pară convinsă) erau buni de plată. În centrul acestei concepţii fantasmagorice despre lume se afla un monstru ticălos şi amorf pe nume *„establishment*-ul stângii liberale", dedicat redistribuirii fondurilor dinspre cei meritorii spre cei nemeritorii şi sabotării generale a tot ce era bun şi corect în societatea civilă engleză. Paradoxul acestui monstru era că, deşi Josephine ştia foarte bine în ce anume îi constau tentaculele, nu avea cum să-şi pună cunoaşterea în cuvinte. Era o reţea de instituţii alunecoasă şi evazivă, formată din organisme care acordau burse, organizaţii pentru drepturile omului, firme de consiliere juridică, ONG-uri, anumite ramuri ale Bisericii Anglicane şi ale puterii judecătoreşti şi, plutind deasupra tuturor, mai puternică, mai insidioasă şi mai veninoasă decât oricare alt organism public din regat, The British Broadcasting Corporation însăşi, a cărei misiune era (în ochii lui Josephine şi a grupului ei tot mai numeros de susţinători) să supună naţiunea unui regim zilnic şi toxic de propagandă a stângii liberale pe banii contribuabililor.

Sir Peter avea acum şaptezeci şi şase de ani, deşi nu dădea semne c-ar vrea să iasă la pensie: vederile lui frenetic iliberale

şi personalitatea lui irascibilă se identificau atât de bine cu ziarul pe care-l edita, încât era imposibil să-ţi imaginezi că s-ar fi despărţit vreodată de el. La absolvirea lui Josephine, ieşi o vreme din starea lui de apatie paternă şi-i oferi, fără tragere de inimă, o platformă pe pagina web a ziarului. Josephine o acceptă, bineînţeles, însă lucrul după care tânjea în realitate era un spaţiu numai al ei în ediţia pe hârtie. Numai că lui Sir Peter nu-i venea să meargă atât de departe în a susţine eforturile fiicei. Ceda doar ocazional, când unul dintre editorialiştii importanţi era în concediu şi avea nevoie de un înlocuitor, iar în situaţiile de acest gen Josephine îşi dădea frâu liber. Odată, căutând inspiraţie în arhiva de editoriale a zilelor de glorie ale maică-sii, nimeri peste un exemplu cu adevărat scandalos din 1990. Hilary fusese înfuriată de o recentă decizie în instanţă în favoarea unei chiriaşe handicapate, pe care proprietarul o evacuase ilegal, şi se ridicase cu o vigoare neobişnuită împotriva sistemului strâmb de valori al *establishment*-ului stângii liberale. „Deţinătoarea acestei proprietăţi", scrisese ea, „era o cetăţeană albă din clasa de mijloc, heterosexuală, cu frica lui Dumnezeu şi cu respect pentru legile din ceea ce era cândva Marea Britanie, şi fiecare dintre aceste calităţi a fost o carte jucată împotriva ei. I s-au respectat cerinţele? A fost luat în considerare şi punctul ei de vedere? Bineînţeles că nu. Dacă i s-ar cere să aleagă între drepturile ei şi – ca să dăm un exemplu nu neapărat ipotetic – cele ale unei negrese lesbiene şchioape pe ajutor de şomaj, justiţia noastră ar fi inevitabil de partea acesteia din urmă".

În propriul ei editorial, la peste douăzeci de ani distanţă, Josephine se apucă să apere decizia coaliţiei de guvernământ de-a introduce impozitul pe dormitor. Însă ideea ei de ansamblu era că până la urmă climatul nu se schimbase mult în deceniile scurse între timp: Anglia era trasă în jos de o subclasă de milogi, care trăia într-o cultură de tip „pe degeaba",

iar „negresa lesbiană șchioapă pe ajutor de șomaj" încă putea trece drept o apoteoză modernă a acestei categorii de oameni care credeau că li se cuvenea totul. Venise momentul – așa era bine și corect – ca guvernul să ia măsuri radicale de diminuare a fondurilor de asistență socială din Anglia.

Sir Peter se arătă de acord cu sentimentele ei, dar strâmbă din nas la argumentație. Era de părere că arhetipul pe care-l resuscitase Josephine din editorialul maică-sii era iremediabil depășit. „Ți-ai bulit singură argumentele în ultimele paragrafe", îi spuse el. „O negresă lesbiană șchioapă pe ajutor de șomaj? Până și cititorii noștri știu că nu există așa ceva. La ora asta doar musulmanii îi interesează. Pune-un *niqab* pe sperietoarea aia și-abia atunci o să le dai un motiv de-ngrijorare".

Josephine se simți atinsă. Se duse și căută *niqab* pe Wikipedia, iar în următoarele câteva săptămâni își vărsă fierea (limitată din nou la ediția online) pe comunitatea musulmană din Anglia, deplângând faptul că nu denunțase atrocitățile teroriștilor și acuzând stânga că oferise sprijin predicatorilor radicali. Totuși, între timp, Sir Peter continuă să-i ignore eforturile, făcând-o să se simtă exclusă și să fiarbă. Cuvintele lui, „până și cititorii noștri știu că nu există așa ceva", o rodeau pe dinăuntru. De ce expedia tatăl ei lucrurile în halul ăsta? De ce presupunea că, doar fiindcă el însuși nu dădea nici cea mai mică atenție cuvintelor ei, n-o făcea nimeni? Oare nu știa că singurul ei editorial din ediția pe hârtie, despre care se exprimase atât de coroziv, fusese preluat de o bine-cunoscută emisiune satirică de televiziune, făcută de două parale și demonizată la o oră de vârf? Ce era asta, dacă nu o marcă a onoarei? În câteva săptămâni, orice actor de stand-up comedy care voia să-și facă publicul să râdă fără eforturi trebuia doar să menționeze numele lui Josephine. Ce era asta, dacă nu o marcă a succesului?

În realitate, Sir Peter era conştient de aceste evoluţii şi furios din cauza lor. Una era să nu dea doi bani pe ce scria fiică-sa şi cu totul alta să înceapă alţii, de la ziar sau din afara lui, să râdă de ea. Într-o după-amiază calmă, la redacţia ziarului avu loc o scenă tulburătoare. Neale Thompson, adjunctul de la Reportaje, şi Derek Styles, unul dintre puţinii editori adjuncţi cu normă întreagă rămaşi, stăteau în faţa unui monitor şi se uitau la ceva pe YouTube. Nu-şi dădură seama că Sir Peter intrase în birou şi se oprise chiar în spatele lor. Se uitau la un fragment de pe DVD-ul *Îţi vine să crezi? – Pe scenă şi pe cărbuni încinşi* al cunoscutului actor de stand-up comedy Mickey Parr. Era tocmai fragmentul în care Parr o ataca pe Josephine Winshaw-Eaves. Numărul nu era din cale-afară de amuzant, dar Neale şi Derek se bucurau că puteau să se comporte ca doi elevi neastâmpăraţi şi să facă haz, într-o intimitate subversivă, de fata şefului, chicotind entuziast alături de publicul din sală. Cuvintele care-i făcură să îngheţe veniră de la un metru din spatele lor şi purtară inconfundabila amprentă patriciană a lui Sir Peter însuşi – deşi nu-l mai auziseră niciodată vorbind atât de potolit sau cu o asemenea undă glacială de ameninţare în voce.

— Aşa deci, pizdelor, zise el aproape şoptit. La mine-n birou. În cinci minute.

Când Neale şi Derek le povestiră întâmplarea foştilor colegi după-amiază la bar, nu rapiditatea concedierii îi şocă, ci subtonul de ură trepidantă, aproape necontrolată, din glasul lui Sir Peter, precum şi uluitoarea inventivitate şi cruzime a actelor violente cărora jură că avea să aranjeze să le cadă victimă amândoi dacă se mai apropiau vreodată la mai puţin de o sută de metri de clădire sau chiar dacă mai dădea vreodată cu ochii de ei. A spune că-i atinseseră punctul sensibil ar fi, evident, un eufemism. O scurtă relatare a concedierii îşi făcu loc şi în numărul următor din *Private Eye*, unde

cititorilor li se oferi de asemenea o recapitulare a câtorva dintre cele mai colorate episoade din cariera lui Sir Peter (un schimb de pumni cu un editor concurent la un dineu de la Gala Presei, o acuzaţie de vătămare a unui lucrător de la o parcare din Kensington, care nu mai ajunsese în instanţă). Reportajul din revistă se încheia cu un detaliu de factură vag senzaţionalistă: focul din privirile lui Sir Peter când îi concediase pe cei doi angajaţi căzuţi în dizgraţie era considerat „ucigaş".

3

Când ajunse la acest cuvânt, pe care Nathan însuşi îl subliniase cu verde-deschis, inspectorul-şef Capes îşi îngădui un zâmbet de satisfacţie lung şi sumbru, înainte de-a pune teatral revista pe masa pătată de bere.

— Am înţeles, spuse el. Ei bine, asta chiar pune lucrurile într-o altă lumină.

— Mă rog, departe de mine gândul c-ar trebui să tragem vreo concluzie, insistă Nathan.

— Normal că nu.

— E doar o bârfă. Nu ne dă nimic concret pentru mai departe.

— Şi totuşi...

Inspectorul-şef Capes se lăsă în scaun şi bău din halba de London Pride, adâncit în gânduri. El şi poliţistul Pilbeam se găseau în barul The Feathers, la o aruncătură de băţ de New Scotland Yard. Era o cârciumă de modă veche, unde găsiseră un separeu retras, la oarecare distanţă de ceilalţi clienţi. Lumina era slabă, iar scaunele lor erau îmbrăcate într-o piele discretă de culoare roşie, accentuând atmosfera uşor conspirativă.

Nathan era încântat, bineînţeles – şi întru câtva uluit – că e-mailul trimis inspectorului-şef Capes avusese drept rezultat această invitaţie, în locul scontatului zid de tăcere. Cu toate acestea, începea să se simtă stânjenit. Propriile lui intuiţii încă vagi, combinate cu acest material fără menţionarea surselor dintr-o revistă rău-intenţionată, păreau să fi sădit deja

în mintea superiorului său certitudinea unei campanii de asasinate puse la cale cu sânge-rece.

La drept vorbind, inspectorul-şef Capes nu era nici pe departe sigur. Pe de altă parte, nu era neapărată nevoie de certitudini ca să treci la fapte în munca de poliţie din secolul XXI. Trebuia ţinut cont de mulţi alţi factori. Unul dintre ei avea oricum o importanţă colosală, iar în acest caz se ivea cât era de mare la orizontul consideraţiilor inspectorului-şef Capes. Iar acesta era implicarea media. Trecuseră câteva săptămâni de când simţise obiectivul unei camere TV fixat asupra lui sau i se vârâse sub nas microfonul unui jurnalist şi începea să resimtă acut această lipsă. Arestarea editorului unui ziar naţional pentru bănuiala de asasinare a doi bine-cunoscuţi actori de stand-up comedy l-ar readuce cu siguranţă în prim-plan.

Cu câţiva ani în urmă, un asemenea gând nu i-ar fi trecut niciodată prin minte inspectorului-şef Capes. Deşi un caz senzaţional ar fi putut impune din când în când organizarea unei conferinţe de presă difuzate în direct, experienţa dovedise că majoritatea investigaţiilor trebuiau făcute discret, departe de ochii flămânzi şi băgăreţi ai media. Însă acum toate astea se schimbaseră. O serie de arestări ale unor disc-jockey cunoscuţi şi ale unor vedete de muzică uşoară din Anglia din anii 1970, sub acuzaţia de abuz sexual în formă continuată, îl puseseră pe inspectorul-şef Capes într-o legătură directă şi captivantă cu o serie de jurnalişti de top de la televiziune, de la radio şi din ziare. Mai mult, arestările îl puseseră în legătură chiar cu vedetele în cauză, o evoluţie a carierei pe care n-ar fi avut cum s-o prevadă şi care-i produsese un fel de admiraţie copilărească sau cel puţin adolescentină. Inspectorul-şef avea puţin peste cincizeci de ani. În adolescenţă, multe dintre aceste celebrităţi fuseseră pentru el dacă nu eroi, măcar nişte obiecte ale veneraţiei şi curiozităţii. Pe vremea aceea ţinuse un carnet cu autografe care era plin cu semnături ale

unor comici TV de mâna a doua întâlniţi în jalnicele tabere de vacanţă de la mare, unde-i duceau părinţii în vacanţa de vară, şi cu mesaje („Arde-o pe rock!", „La mulţi popani!") mâzgălite de disc-jockey pe care-i întâlnise după ce stătuse la coadă la diverse evenimente speciale din cartier, cum ar fi spectacolele itinerante de la Radio One sau deschiderea unui nou supermarket. Acum, după mai bine de treizeci de ani, încă se chinuia să priceapă că rolul lui cel mai recent era să fie fotografiat alături de aceleaşi figuri, pe când erau aduse la şi scoase din tribunale – încărunţite, bărboase şi nedumerite – spre a depune mărturie în cazuri de abuz sexual prezumat pe care, la fel ca victimele, nici nu şi le mai aminteau. Timpul chiar putea să-ţi joace renghiurile cele mai ciudate.

Dar trecuseră câteva luni de când Capes de la Yard (o poreclă foarte, foarte slabă, reflectă el amărât pentru a mia oară) fusese implicat într-un asemenea caz. Trecuseră câteva luni de când numele – şi cu atât mai puţin faţa – îi apăruse în ziare. Trecuseră câteva luni de când simţise puterea dreptului de viaţă şi de moarte asupra unei figuri de prim rang a vieţii publice. Ardea de nerăbdare să se întoarcă la asta – şi iată că i se ivea o ocazie fantastică. În acest caz, showbizul se întâlnea cu jurnalismul într-un cocktail tare, care ţi se suia la cap. Un editor de ziar naţional atât de sensibil la jignirea personală, încât devenea violent faţă de cei care-i criticau fiica. Un călcâi al lui Ahile care putea foarte uşor – nu era nevoie de multă imaginaţie – să-l facă să comită o crimă (sau să pună pe alţii s-o comită) când descoperea că existau actori de stand-up comedy care îndrăzneau să-şi bată joc de ea de dragul unor râsete facile. Sincer, nu putea fi mai bine. Şi ce dacă nu era nimic sigur în această etapă? Speculaţia şi insinuarea se vindeau oricum mult mai bine.

— Aşa, zise poliţistul Pilbeam şi se aplecă în faţă curios. Ce-o să faceţi mai departe?

Inspectorul-şef Capes îşi ţuguie buzele.

— S-ar putea ca povestea asta să fie prea mare ca să ne ocupăm singuri de ea. O să trebuiască să chemăm nişte specialişti.

— Medico-legalul? MI5? Brigada Specială?

— Nu, vorbesc despre o firmă de PR. Cred că Pott Bellinger – sunt cei mai buni pe felia lor. Apelăm des la ei pentru relaţia cu media.

Poliţistului Pilbeam nu-i plăcură cele auzite.

— Înainte să daţi ceva în presă, avertiză el, cred c-ar fi bine să vă uitaţi la asta. E pe piaţă de două-trei zile.

Din mapa cu documente scoase un DVD. Pe copertă se vedea un tânăr alb, ciufulit şi vag supraponderal, care purta o cămaşă viu colorată, cam lălâie şi nevârâtă în pantaloni. Vorbea la microfon. DVD-ul se numea *Ryan Quirky – Mofturi din belşug – În direct şi vorbăreţ.*

— Mersi oricum, zise inspectorul-şef Capes, împingându-i-l înapoi pe masă, dar nu prea mă dau în vânt după comedii. Prefer un film englezesc de calitate. Ceva cu Ray Winstone sau Danny Dyer.

— Nu – vreau să spun, e relevant pentru caz, zise Nathan. Extrem de relevant. Uitaţi-vă după minutul 42.

— Vrei să spui că e înc-un atac la...

— La domnişoara Winshaw-Eaves? Da. Nu foarte tare. Ba chiar blând, prin comparaţie cu celelalte. Totuşi, dac-aş fi domnul Quirky, m-aş asigura c-am închis bine uşile şi ferestrele înainte să mă duc la culcare noaptea.

4

Amintindu-şi de discuţia cu inspectorul-şef Capes, Nathan nu putu să nu-şi spună că observase câteva lucruri tulburătoare. Nu era vorba doar de nerăbdarea superiorului său de-a face public cazul cu prima ocazie: poliţistul Pilbeam era la fel de intrigat de uşurinţa cu care luase de bună presupunerea că Josephine Winshaw-Eaves furniza singura legătură posibilă între cele două crime. Poate că era mai mult decât atât. Să fi fost oare faptul că ambii actori de comedie decedaţi o insultaseră o simplă coincidenţă menită să distragă atenţia?

Mai presus de toate, ceea ce începea să-l alarmeze era că, trăgând acea concluzie pripită, îşi trădase propria filosofie. Nu făcuse până acum nimic altceva decât să se uite la trei DVD-uri şi să constate că aveau ceva în comun. Teoretic, acest lucru în comun era, bineînţeles, foarte important, dar pe de altă parte metodele lui nu fuseseră exhaustive sau riguroase. Nu trebuia el să ajungă primul anchetator cu adevărat intelectual din Anglia? Nu credea el că delictele erau cel mai uşor de rezolvat prin plasarea într-un context social şi politic? Că teoria culturală şi filosofia morală puteau de multe ori să arate calea spre elucidare mai sigur decât amprentele de pe pervazul unei ferestre sau urmele de paşi dintr-o grădină? Era momentul să se pună pe citit.

Aşa că, pe durata următoarelor cinci zile, poliţistul Pilbeam aproape că nu ieşi din birou.

La început, constată cu surprindere că se scrisese atât de puţin despre istoria şi filosofia umorului. În afara câtorva comentarii izolate ale lui Platon, Aristotel şi Cicero, scriitorii antici nu avuseseră mare lucru de spus pe tema asta. Cel mai vechi comentator de limbă engleză fusese Thomas Hobbes, care se arătase de acord cu René Descartes că râsul era provocat de mândrie şi era o expresie agresivă a superiorităţii faţă de egali. Immanuel Kant fusese unul dintre primii filosofi care oferiseră o teorie a incongruenţei umorului, susţinând că „râsul este o afecţiune născută din transformarea bruscă a unei aşteptări încordate în nimic", ducând la „o senzaţie de sănătate produsă de o mişcare a intestinelor". Kierkegaard subscrisese în linii mari ideii, susţinând despre comedie că era născută din contradicţie, deşi în acest caz era o „contradicţie nedureroasă" şi nu „contradicţia suferindă" a tragediei. Henri Bergson, pe de altă parte, se întorsese la teoria umorului ca formă de superioritate şi o rafinase, declarând că râdem de alţi oameni când percepem la ei *une certaine raideur de mécanique là oú l'on voudrait trouver la souplesse attentive et la vivante flexibilité d'une personne*[1]. Câţiva ani mai târziu, Freud îşi publicase fundamentala lucrare *Cuvântul de spirit şi raportul său cu inconştientul*, propunând o teorie care părea cea mai profundă şi cea mai convingătoare dintre toate. Poanta unei glume, credea Freud, crea un fel de scurtătură psihică, transportându-ne rapid de la o idee la alta, pe un traseu rapid şi neaşteptat, care permitea în acest fel o „economie de resurse psihice", o economisire a energiei mintale care avea să fie evacuată ulterior într-un hohot exploziv de râs.

1. O anume rigiditate de ordin mecanic, acolo unde am vrea să găsim supleţea atentă şi flexibilitatea vie ale unei persoane. (Henri Bergson, *Teoria râsului*, traducere de Silviu Lupaşcu, Editura Polirom, Iaşi, 2013, p. 14.)

Nathan citi atent toate aceste explicaţii, subliniind pasajele cele mai sugestive şi făcând însemnări detaliate. Îşi dădu seama că puţini comentatori abordaseră exclusiv subiectul satirei sau al umorului politic, deşi nimeri peste o observaţie dezaprobatoare a lui Milan Kundera: din câte se părea, Kundera privea satira ca pe o „artă cu tendinţă" care încerca să-şi poarte publicul spre o poziţie politică sau morală preconcepută, ratând ceea ce i se părea a fi scopul real al creaţiei artistice, şi anume să-i facă pe oameni să conştientizeze ambiguitatea şi diversitatea sensurilor.

Când simţi că epuizase gama de surse tipărite disponibile, Nathan intră pe internet şi începu să se uite pe diverse bloguri şi forumuri de comedie, majoritatea dedicate manifestărilor contemporane ale umorului. Aici se trezi pătrunzând într-o lume cu totul diferită, unde o mulţime de ahtiaţi şi de fanatici ai umorului, care ştiau mult prea multe în chestiune şi se investiseră într-o prea mare măsură în ea, discutau despre umorul modern cu pasiunea, insistenţa obsesivă, ostilitatea, vitriolul, scatologia, insultele, incorectitudinea, agresivitatea, josnicia, grosolănia, neobrăzarea şi primitivismul descătuşat pe care le permitea internetul. Erau oameni care iubeau comedia cu o îndârjire ce putea să se preschimbe în ură cât ai clipi din ochi. O glumă care nu li se păruse amuzantă sau un actor care nu-i făcuse să râdă puteau fi percepuţi ca jigniri personale cărora trebuia să li se răspundă înzecit. Li se arăta un respect scrâşnit câtorva dintre comicii radicali, celor care-şi foloseau platformele ca să formuleze critici înverşunate, şocante şi fundamentale, într-un limbaj care făcea să roşească cea mai mare parte a publicului. Actorii de comedie obişnuiţi, care-şi propuneau doar să-şi amuze şi să-şi binedispună privitorii cu absurdităţi moderate, erau toleraţi ca nişte distrageri inofensive. Ura veritabilă le era rezervată celor a căror muncă se situa între aceste două paliere: cei care îşi condimentau numerele de slabă factură cu digresiuni politice comode şi pe placul

celor mulţi ca să-şi exhibe conştiinţele sociale liberale. Aceşti oameni erau atacaţi, puşi la stâlpul infamiei şi jigniţi fără milă de criticii lor, la adăpostul sigur al anonimatului online.

După ce parcurse pe îndelete aceste materiale timp de două sau trei ore, Nathan urmă linkul spre un blog care i se păru în acelaşi timp extrem de bine argumentat şi de dezechilibrat. Autorul părea să fie un soi de aşa-zis anarhist/terorist, deşi nu se putea şti dacă impulsurile revoluţionare îl făceau vreodată să treacă dincolo de monitorul laptopului. Exista şi o imagine de profil, în care însă faţa lui era într-un unghi de nouăzeci de grade cu camera, pe întuneric, iar fotografia era îndeajuns de neclară pentru ca subiectul ei să fie (cu bună ştiinţă) neidentificabil. Blogul se intitula *thisisyourwakeupcall*[1], iar numele celui care-l ţinea era ChristieMalry2.

Postarea care-i atrase atenţia lui Nathan avea titlul „Fără glumă" şi i se păru interesantă din mai multe puncte de vedere. Din capul locului, era limpede că ChristieMalry2 accepta teoria freudiană cu privire la fundamentele râsului, dar o transpunea, destul de contrariant, din sfera psihologică în cea politică:

> Freud (*scria bloggerul*) credea că râsul este agreabil întrucât prin el se face economie de resurse psihice. Cu alte cuvinte, ceea ce se întâmplă chintesenţialmente este că râsul ia energia şi o ELIBEREAZĂ sau o ÎMPRĂŞTIE, făcând-o în acest fel ineficientă. Şi-atunci, ce implică asta în legătură cu comedia (aşa-zis) „politică" pentru care Anglia e atât de cunoscută în istorie? Implică următorul lucru: că umorul politic este chiar opusul acţiunii politice. Şi nu doar opusul, ci şi duşmanul ei de moarte.
>
> De fiecare dată când râdem de venalitatea unui politician corupt, de lăcomia unui manager de fond de investiţii, de rafalele prefăcute ale unui editorialist de extremă dreaptă,

1. Iată apelul de deşteptare (eng.).

îi lăsăm să scape basma curată. FURIA pe care ar trebui s-o simţim faţă de aceşti oameni, şi care altminteri ar putea duce la ACŢIUNE, este eliberată şi împrăştiată sub forma RÂSULUI. Iar ăsta e un fel de a-i da publicului exact ce doreşte şi exact lucrul pentru care a plătit: un alt pretext de-a sta pe fund şi de a-şi vedea egoist şi comod de viaţă, fără să ameninţe sau să conteste în vreun fel stilul lor de viaţă opulent.

Iată de ce nu Josephine Winshaw-Eaves şi cei de agasanta ei teapă reprezintă cea mai mare ameninţare la adresa dreptăţii sociale din Anglia de azi. Ci alde Mickey Parr, Ray Turnbull şi Ryan Quirky, cu atât de previzibilele lor atacuri concertate la adresa ei, pe care le sorb şi la care râd labagiii nenorociţi din clasa de mijloc care ascultă Radio 4, citesc *The Guardian* şi dau pe gât Pinot Grigio, plătind ca să-i vadă pe stadioane sau potrivindu-şi radiourile pe frecvenţa emisiunilor lor, ca să simtă apoi că nu trebuie să facă NIMIC altceva decât să stea cu mâinile-n sân şi să aştepte următoarea poantă de căcat. Hăhăitul la bancurile astea de doi bani, ieşite din nişte creiere de câlţi, pe care ar putea să le scrie şi un cimpanzeu orb în somn, le oferă pretextul ideal să-şi salveze conştiinţele şi să-şi confirme autopercepţia înşelătoare de combatanţi merituoşi ai unei bătălii de curtea şcolii între stânga şi dreapta, care a fost oricum purtată şi pierdută cu ani în urmă.

Îi urăsc pe nenorociţii ăştia de actori de stand-up comedy din stânga liberală a clasei de mijloc şi ar trebui s-o faceţi şi voi. Mi se pare chintesenţial să fie şterşi cu toţii de pe faţa pământului, fiindcă altminteri n-o să ne mobilizăm niciodată energiile ca să răsturnăm *establishment*-ul politic contemporan putred, corupt şi care ne distruge sufletele. Jos comedia, în gura mă-sii! Şi hai la luptă adevărată!

Poliţistul Pilbeam reciti paragrafele de câteva ori. Pe urmă îşi marcă site-ul şi, ca să fie sigur, printă paginile relevante şi le aşeză ordonat într-un biblioraft. Căscă şi se uită la ceas.

Începea să simtă acea durere familiară în spatele ochilor, din cauza prea multelor ore petrecute cu privirea într-un monitor. Era conştient şi de o altă sarcină pe care trebuia s-o îndeplinească, fără legătură cu activitatea de poliţist, dar la fel de importantă. Îşi puse haina şi ieşi din apartament.

Încheindu-şi haina ca să se apere de frigul toamnei, poliţistul Pilbeam merse pe jos zece minute până la magazinul Tesco Express din zonă, unde umplu o pungă reciclabilă cu supă la conservă, legume şi carne gătită. Aceste articole nu constituiau hrana lui obişnuită şi de fapt nici nu le cumpăra pentru el. Se pregătea să meargă la banca de alimente. În mod normal, ar fi luat produse nefolosite şi nedorite de pe propriile lui rafturi din bucătărie, dar nu mai avea. Adevărul era că aflase, în seara în care cinaseră împreună, că Lucinda Givings începuse să lucreze ca voluntar la banca de alimente seara şi în weekenduri, motiv pentru care Pilbeam începuse să facă drumuri regulate acolo – cu toate că deocamdată avusese ghinion şi încă n-o întâlnise. Aceasta avea să fie a patra vizită în trei zile şi ajunsese la faza în care trebuia să cumpere alimente special pentru acest scop.

Şi totuşi, uite că astăzi – ce bucurie! – altruismul civic îi era răsplătit, căci iat-o, postată în spatele tejghelei şi arătând la fel de radioasă şi de dezirabilă ca întotdeauna. Purta un pulover gros de lână, care ar fi făcut-o până şi pe Marilyn Monroe să semene cu un sac de cartofi, însă chiar şi aşa Nathan simţi că n-ar fi avut cum să vadă o drăgălăşenie mai pură sau o frumuseţe mai dulce şi mai cristalină.

— Bună, zise ea cu un zâmbet (fu convins Nathan) de afecţiune autentică. Ce frumos din partea ta c-ai venit.

Începu să-i scoată cutiile din pungă.

— Şi cu o donaţie atât de generoasă!

— Simt că trebuie să fac ce pot, răspunse el. Simplul fapt că e *nevoie* de asemenea locuri e cumplit.

— Ştiu, oftă Lucinda. E foarte deprimant şi sunt sigură că există explicaţii absolut îngrozitoare, dar nu ştiu care sunt. Mă tem că nu mă număr printre exaltaţii şi furioşii politic.

Cu toate acestea, colega ei, o femeie între două vârste, cu geacă de blugi şi jeanşi, avea păreri foarte ferme pe această temă.

— Esenţialmente, spuse ea, asta se-ntâmplă când elita conducătoare se foloseşte de-o criză pe care singură a provocat-o ca să-şi legitimeze atacurile împotriva celor mai săraci şi mai vulnerabili oameni din ţară.

Întinse mâna.

— Apropo, eu sunt Caroline.

Nathan îi strânse mâna, dar nu se simţi dispus să continue discuţia pe tema asta. Adevăratul lui obiectiv era să afle dacă Lucinda era liberă în seara aceea şi dacă i-ar plăcea să iasă cu el. Întorcându-se spre ea, îndrăzni într-o doară:

— Am trecut adineauri prin dreptul cinematografului şi n-am putut să nu observ...

Apoi se întrerupse şi se încruntă. Ceva în ultima afirmaţie a lui Caroline îi declanşase brusc un ecou straniu şi contrariant în minte. Vorbind mai mult pentru sine decât pentru ceilalţi, bombăni:

— Da, bineînţeles. Corect. Absolut corect.

— Ce vrei să spui? întrebă Lucinda.

— Ce-ai zis adineauri, repetă el, adresându-i-se acum lui Caroline, a fost absolut corect. Nu mă refer la comentariile despre economie, chit că sunt de acord cu tine şi acolo. Mă refer la cuvintele folosite. Ai zis „esenţialmente". Ceea ce e, firește, exprimarea corectă.

Caroline se zgâi nedumerită la Lucinda, ca şi cum ar fi întrebat-o pe mutește dacă așa se comporta prietenul ei bizar de obicei.

— Nu te faci foarte bine înţeles, spuse Lucinda, încercând să recurgă la tact.

— Iartă-mă. Aşa se-ntâmplă când intri până peste cap într-un caz. Uiţi cum să comunici adecvat. Am stat zile-n şir acasă, unde am citit şi-am răscitit. Atâta doar că ultimul lucru pe care l-am citit – mi-am dat seama abia acum că avea ceva ciudat. O exprimare dubioasă. De câte ori voia să spună „în esenţă" sau „esenţialmente", autorul scria „chintesenţialmente". Sunt sigur că n-are importanţă. Dar, vezi tu, sunt lucruri pe care le observi fără să vrei. Mintea-ncepe să ţi se fixeze pe amănunte şi... mă rog, începi s-o iei razna, drept să-ţi spun. Fă-te că n-ai auzit nimic.

Lucinda îl privea ţintă, cu ochii din ce în ce mai mari. Nathan ar fi vrut să se arunce în ei şi să se înece.

— Ce voiam să te-ntreb de fapt, îngăimă el, era – am zis ceva de cinematograf şi că trecusem prin dreptul lui adinea-uri, când am observat...

Însă Nathan nu izbuti să-şi formuleze invitaţia nici de data asta. Acum îl întrerupse soneria telefonului mobil.

— N-ai de gând să răspunzi? întrebă Lucinda.

— Nu. Mai întâi vreau să...

Apoi însă, nerezistând să se uite la ecran, îşi dădu seama cine suna.

— De fapt, da. Ar trebui să răspund. Scuze.

Se retrase într-un colţ al sălii şi duse iPhone-ul la ureche.

— Alo? Domnule inspector-şef Capes?

— Salut, Pilbeam. Mă bucur că te-am prins. Poţi să vorbeşti?

— Sigur. Ce s-a-ntâmplat? Au apărut... evoluţii?

— Încă nu. Dar sunt foarte sigur c-o să apară în scurt timp. Spune-mi, Pilbeam, ai auzit de Premiul Winshaw?

— Da, bineînţeles.

— Atunci ştii şi că laureatul de anul ăsta o să fie anunţat săptămâna viitoare. Ceremonia o să aibă loc la Birmingham.

Ei bine, Josephine e cam singura supraviețuitoare a familiei, după cum știi, așa c-o să vină și ea. La fel și Sir Peter. Dar fii atent aici... cine crezi că e celebritatea pe care-au ales-o să prezinte ediția din anul ăsta? Nimeni altul decât... bunul nostru prieten, domnul Quirky. Și nu numai c-o să fie în aceeași încăpere cu ei, ci o să stea la masa de-alături. Am văzut dispunerea meselor. Ei sunt la masa 12. Quirky o să fie la numărul 11.

Nathan scoase un fluierat de îngrijorare.

— O situație explozivă, spuse el.

— Știu, dar nu-ți face griji. O să avem echipa de intervenție pregătită. Iar motivul pentru care te-am sunat – mă rog, ținând cont că tu ai fost cel care mi-a atras atenția asupra întregii tărășenii, cred c-ar trebui să fii și tu acolo.

— Dar... domnule, e o mare onoare.

— Dă-o-ncolo de onoare, Pilbeam. Mi-ai fi de folos acolo. Cina e de marți într-o săptămână. Nu-ți face probleme, aranjez tot la tine la secție, tu doar ai grijă să ajungi la timp.

— Mulțumesc, domnule. E o... E un pas mare pentru mine.

Apoi însă, o văzu cu coada ochiului pe Lucinda. Privind-o cum merge dintr-un capăt al sălii în celălalt, cu părul ei blond strălucitor (presupuse el) prins la spate mai hotărât ca oricând, cu brațele ei suple (își imagină el) pline cu conserve de iahnie de fasole, supă de roșii și inele de paste, se simți propulsat pe valurile poftelor trupești.

— Ar mai fi... Ar mai fi ceva, domnule. Dac-aș putea să formulez o mică... solicitare oficială?

— Sigur, Pilbeam. Ce ai pe suflet?

— Mă-ntrebam dac-aș putea să vin cu cineva.

5

Premiul Winshaw, devenit între timp cel mai prestigios şi mai de preţ din ţară, îşi primise denumirea în cinstea lui Roderick Winshaw, celebrul curator, care murise în cumplita noapte de 16 ianuarie 1991, în masacrul în care fuseseră ucişi alţi cinci membri ai familiei.

La câteva luni după moartea lui Roderick, odată ce unda de şoc transmisă în lumea artei de pretutindeni se mai potolise, un comitet de prieteni şi admiratori se întruni să discute în ce fel ar putea fi păstrată amintirea marelui om. Un premiu era soluţia evidentă. Însă exista deja un premiu de artă foarte important, Premiul Turner. Cum putea acest nou premiu să se deosebească de celelalte?

Se înfiinţă o comisie de organizare sub conducerea lui Giles Trending, directorul de mare succes de la Stercus Television şi proprietar al Recktall Brown Gallery din Shoreditch. Prima lui idee fu că Premiul Winshaw trebuia să fie un *nec plus ultra* al acoladelor culturale şi că, din acest motiv, n-ar trebui să se acorde doar pentru tablouri, sculpturi, materiale video şi instalaţii, ci şi pentru romane, filme, poezii, balete, opere, cântece pop şi chiar campanii publicitare. Altfel spus, să acopere cam tot. Iar ideea de bază era chiar aceea că nu puteau exista comparaţii rezonabile între domenii.

În faţa acestei propuneri, ochii celorlalţi membri ai comisiei se luminară de încântare şi, după multe ore de discuţii entuziaste, se decise ca, în primul său an, Premiul Winshaw

să nu fie stânjenit de nici un fel de reguli şi graniţe. Prin urmare, pe lista scurtă a nominalizărilor ajunseră o carte de povestiri, un single hip-hop, un material video al unui artist care scria lozinci anticapitaliste cu litere formate din propriii lui muci, un nou soi de măr creat de un pomicultor din Herefordshire şi îngrăditura girafelor de la Grădina Zoologică Chester. Politica rămase aceeaşi o vreme, culminând cu vestita ediţie din 2001, când premiul fu acordat „mirosului aparte pe care-l simţi când intri în casa bunicii şi deschizi o cutie cu biscuiţi care e goală de cinci ani".

Cu toate acestea, comisia de organizare începu să-şi dea tot mai bine seama că premiul nu reuşea să atragă atenţia publicului. Se dovedi până la urmă o provocare prea ambiţioasă să stârneşti interesul media pentru un premiu care era acordat, an de an, unei simple abstracţii. Cu toate strădaniile depuse de Pott Bellinger, firma de PR angajată pentru campania de promovare, Premiul Winshaw era surclasat, la capitolul articolelor şi titlurilor de prima pagină, de Booker, Turner, Baileys, Costa, Brits, BP Portrait Award, Carnegie Medal, Rear of the Year[1] şi de nenumărate altele. Tocmai pe când studia, într-o dimineaţă mohorâtă, această listă de rivali cu mai mult succes, lui Trending îi veni a doua idee strălucită. Bineînţeles! Cum de nu-şi dăduse seama mai devreme? Îi convocă pe ceilalţi membri ai comisiei în a doua parte a săptămânii, pentru o Adunare Specială Extraordinară, şi le prezentă propunerea.

— Premiul ăsta, susţinu el, e menit să-l comemoreze pe Roderick Winshaw şi, prin extensie, întreaga lui familie. Ei, când ne gândim la familia Winshaw, ce ne vine-n minte? În ce-au crezut membrii ei, mai presus de orice? Răspunsul e, bineînţeles, în concurenţă. Concurenţa între indivizi, între

1. Posteriorul anului.

companii, între naţiuni. Altfel spus, concurenţa ca luptă până la moarte. Învingătorul ia totul, perdantul nu ia nimic. Şi ce este un premiu artistic, dacă nu distilarea acestei idei – şi un pumn în botul tuturor sentimentalilor care cred în continuare că creaţia artistică e un fel de refugiu din faţa concurenţei? Nu există un asemenea refugiu, în ziua şi-n epoca asta! Nimeni nu mai crede că lumea artei e un fel de utopie socialistă, în care diferite spirite creatoare lucrează la diferitele lor proiecte, cot la cot, în paralel şi cu compasiune. Lucrurile s-au schimbat, ca peste tot! Acum suntem într-o piaţă liberă. Supravieţuirea celor mai adaptaţi şi dispariţia tuturor celorlalţi. Aşa că hai să-l montăm pe scriitor împotriva scriitorului şi pe muzician împotriva muzicianului. Să lăsăm invidia, rivalitatea, incertitudinea economică şi statutul nesigur să fie noii stimuli ai creativităţii! Lucrul pe care avem nevoie să-l creăm, prin resetarea Premiului Winshaw, e un fel de *über-premiu*. Premiul suprem. Premiul care bate toate premiile. Aţi înţeles la ce mă gândesc, doamnelor şi domnilor? Aţi înţeles ce am în minte?

Cei din sală tăcură şi aşteptară. Încă nu sesizase nimeni concluzia logică a celor spuse.

— Începând cu anul ăsta, conchise Trending triumfător, Premiul Winshaw o să fie acordat... *celui mai bun premiu din Regatul Unit*.

Celor de la masă li se cam tăie respiraţia atât pentru îndrăzneala, cât şi pentru simplitatea ideii. Bineînţeles! Cum să stabileşti mai bine de-atât superioritatea Premiului Winshaw faţă de toate celelalte distincţii din ţară? Din clipa aceea, Premiul Booker, Turner, Mercury, Stirling şi toate celelalte aveau să fie puse faţă în faţă, an de an, într-o concurenţă mortală, şi nu mai era nevoie să se anunţe criteriile de evaluare, din moment ce ideea de bază – mai mult, lucrul pe care se sprijinea prestigiul premiului – era tocmai fundamentala

lipsă de rost a oricărei comparații. Era posibilă o anume reticență de-a coopera din partea celor care organizau celelalte premii, însă nu conta. Premiile aveau să fie considerate eligibile indiferent dacă erau introduse oficial în competiție sau nu și, pe lângă asta, fiecare ceremonie anuală avea să fie atât de generoasă, de strălucitoare, și avea să atragă atât de multă publicitate, încât peste câțiva ani aveau să ceară zgomotos cu toții să ia parte. Și lucrurile chiar așa stătură. Presa marșă rapid la idee și nu după mult timp decernarea Premiului Winshaw, care avea loc în luna noiembrie, deveni unul dintre principalele puncte de atracție din calendarul vieții publice din Anglia. După un început mai ezitant și întru câtva previzibil (laureatul fu Premiul Turner în primul an și Premiul pentru încurajarea poeziei în al doilea), Winshaw-ul își intră în ritm și lucrurile merseră din bine în mai bine. Ediția-șoc din 2005, când premiul fu decernat puțin cunoscutului Premiu Giggleswick pentru cel mai bun aranjament floral din zona poștală Bradford, dădu semnalul deschiderii depline, făcându-i pe oameni să-și dea seama că premiul nu era accesibil doar „celor mari și tari", ci oricărei întreprinderi mici, independente și curajoase, care putea să atragă atenția juraților. Din 2008 premiul luă în considerare și alte premii europene, iar din 2011, cu o mișcare temerară și controversată, premiile americane, transformându-se într-o distincție cu adevărat globală și transcontinentală. 2012 se dovedi un an spectaculos, în care Premiul Pulitzer merse cap la cap cu Premiul Nobel pentru Fizică, pentru ca totuși laureatul să fie, într-o răsturnare de situație de ultim moment, premiul francez Médicis Étranger. În fiecare an Premiul Winshaw creștea ca alonjă, iar mizele erau din ce în ce mai mari. Din punct de vedere strict financiar, norocosul câștigător încasa acum un milion de lire. Iar 2013 promitea să fie un alt moment de referință din istoria premiului.

*

Locul ales pentru decernarea din acest an era noua Bibliotecă din Birmingham, situată în Centenary Square, chiar în inima oraşului. Proiectul frapant şi monumental pe care-l realizaseră arhitecţii olandezi de la Mecanoo proclama un postmodernism hotărât, evident mai cu seamă la faţada strălucitoare, care fusese împodobită cu mii de cerculeţe aurite. Ridicată de primăria din Birmingham în schimbul sumei ameţitoare de 187 milioane de lire, biblioteca fusese prezentată în toată ţara ca o dovadă că Anglia încă nu se scufundase în analfabetism şi filistinism, şi fusese elogiată abundent de scriitori şi de alte figuri publice importante, pe care nu le interesa (sau care nu ştiau) că municipalitatea – ca majoritatea celorlaltor din ţară – se ocupa în acelaşi timp de închiderea multor biblioteci de cartier mai mici şi mai puţin prestigioase. (De fapt, avea să se afle în scurt timp că biblioteca însăşi fusese un proiect prea costisitor şi că, la doar un an şi ceva de la inaugurare, primăria anunţa că era obligată să facă o economie de 1,3 milioane de lire la nivelul costurilor de funcţionare şi că singura soluţie era să reducă programul de lucru al angajaţilor şi să trimită jumătate din ei în şomaj.) Din mai multe motive, comisia de organizare a Premiului Winshaw consideră că nu exista un loc mai potrivit pentru desfăşurarea ceremoniei de decernare din acest an.

Deşi nu fusese proiectată pentru evenimente publice de anvergură, biblioteca se adaptă uşor cerinţelor. Se puse la dispoziţie întregul parter şi se aduseră şaizeci de mese la care să fie aşezaţi cei 720 de invitaţi norocoşi. Poliţia, serviciile de pază şi Brigada Specială anunţară o prezenţă consistentă: în fond, pe lista invitaţilor din acest an se găseau, printre alţii, Richard Dawkins, Tracey Emin, Michel Houellebecq şi

celebrul fotomodel devenit cântăreață Danielle Perry, așa că nimeni nu-și putea permite să-și asume riscuri.

Măsurile de siguranță erau drastice și la hotelul Hyatt Regency, care se găsea vizavi de bibliotecă și unde fuseseră cazați, pentru o noapte, majoritatea invitaților. Iar la etajul al șaisprezecelea al acestui hotel, într-o cameră dublă cu pat matrimonial, care oferea o panoramă superbă a blocurilor-turn și a principalelor bulevarde din centrul Birmingham-ului, se desfășura acum o scenă penibilă, cu doar o oră înainte să înceapă dineul oficial. Lucinda și Nathan erau la prima lor discuție aprinsă.

— Îmi pare *teribil* de rău, zise Nathan.

— Nu e deloc genul tău să creezi asemenea situații, replică Lucinda. Să mă pui într-o postură atât de incomodă.

— Îmi asum întreaga răspundere. E numai vina mea. Ar fi trebuit să-i spun foarte clar inspectorului-șef Capes că avem nevoie de camere separate. A presupus, din moment ce erai invitata mea, că urma să stăm împreună.

— Și spui că nu mai e nici o cameră liberă în tot hotelul?

— Nici una.

— Păi, e cum nu se poate mai... neplăcut. Nu găsesc alt cuvânt.

— Lucinda, putem să facem față, dacă ai destul curaj. Uită-te cât de mare e patul...

Se întoarse spre el oripilată.

— Doar nu-mi sugerezi că l-am putea *împărți*.

— Sau uită-te la canapeaua asta. E suficient de mare pentru ca un bărbat de dimensiunile mele să doarmă foarte bine pe ea.

Lucinda cercetă din priviri canapeaua și pentru prima dată păru să se îmbuneze.

— Așa e. Chiar pare substanțială. Și e la cel puțin doi metri de capul patului.

— Plus că mi-am adus masca de dormit. N-o să văd absolut nimic.

— Vorbeşti serios, Nathan? Pot să am încredere în tine?

Îl privi lung, cu un aer neliniştit, iar el simţi din nou că o viaţă petrecută contemplând adâncimea şi albastrul ochilor ei ar fi o viaţă trăită cu folos.

— Bineînţeles, Lucinda. Bineînţeles.

Preţ de o clipă păru atât de uşurată şi de recunoscătoare, încât lui Nathan îi trecu prin cap că i s-ar putea dărui o îmbrăţişare. Însă gândul se dovedi hiperoptimist de-a dreptul. Lucinda se mărgini să încuviinţeze din cap şi să spună:

— În regulă.

— Şi-acum, zise el, străduindu-se să-şi mascheze dezamăgirea, e nevoie de mine la bibliotecă, aşa că trebuie să-mi pun smochingul, dacă pot să mă duc primul la baie.

— Sigur.

Se dădu la o parte ca să-i facă loc, iar după câteva minute Nathan ieşi îmbrăcat în costumul de seară şi plecă la întâlnirea cu inspectorul-şef Capes de la intrarea principală a bibliotecii.

*

— Pentru Dumnezeu, unde gura mă-sii sunt meniurile alea? zise Sir Peter Eaves, uitându-se la ceas. Stăm aici de douăzeci de minute şi nimeni n-are habar ce-o să mănânce, băga-mi-aş.

Helke Winshaw îi aruncă o privire severă. Vărul ei o irita. La drept vorbind, nici măcar nu-i era văr – văr de-al doilea prin căsătorie sau aşa ceva. O enerva că fuseseră aşezaţi la aceeaşi masă doar în temeiul acestei înrudiri îndepărtate. Sir Peter se plângea întruna. Se plângea şi, prin urmare, atrăgea atenţia asupră-i, ceea ce era, din punctul ei de vedere, o eroare

strategică, ţinând cont din ce familie făcea parte. Cât despre insipida de fiică-sa... mă rog, se părea că trebuiau să stea una lângă alta toată seara, ceea ce avea să transforme o seară oricum plicticoasă în ceva şi mai plicticos. Nu aveau nimic în comun. Absolut nimic.

În apărarea lui Josephine trebuie spus că nu erau mulţi oameni în lume cărora Helke Winshaw să li se pară un comesean agreabil. Îşi privea cuvintele, ca pe toate posesiunile, drept mărfuri preţioase, care nu meritau risipite doar ca să greseze mecanismul conversaţiilor de conjunctură. Pe deasupra, ca director general la Winshaw Clearance plc., avea un simţ foarte ascuţit (deşi deloc dilatat) al importanţei propriei sale persoane. Înfiinţase ea însăşi compania, cu douăzeci de ani în urmă, în memoria lui Mark, soţul ei, care murise în acelaşi masacru în care fuseseră ucişi Roderick Winshaw şi Hilary, mama lui Josephine. Mark făcuse avere din vânzarea de arme. Ca urmare a eforturilor lui, multe părţi ale globului erau contaminate acum cu armament neexplodat (sau Resturi Explozive din Război). Ideea ca, după moartea lui, văduva să înfiinţeze o organizaţie care-şi propunea să evacueze din fostele zone de conflict reziduurile letale pe care le lăsaseră în urmă activităţile lui Mark fu considerată înduioşătoare, deşi întru câtva ironică. Oricum însă, Helke nu acţionase din raţiuni umanitare. Era o idee de afaceri perfect logică să presupui că dacă se puteau face bani din facilitarea războaielor, se puteau face şi curăţind locul în urma lor. Helke pricepu foarte bine că îndepărtarea RER-urilor era o afacere care cunoştea o concurenţă nemiloasă, ca toate celelalte, şi abordă lucrurile exact în acest spirit. Luptă agresiv ca să-şi asigure contracte pe termen lung în zonele principale de conflict ca Irakul şi Afganistanul, dat fiindcă că de acolo veneau banii serioşi. În acelaşi timp, nu scăpă din ochi ONG-urile mai mici şi independente, care se specializaseră tot în evacuarea RER-urilor,

fiindcă aceste organizaţii erau conduse adeseori de oameni tineri şi idealişti, care căutau energic teritorii mai puţin cunoscute, având însă şi ele nevoie de decontaminare: odată ce una dintre aceste companii mai mici găsea o asemenea zonă şi începea operaţiunile acolo, Winshaw Clearance intra peste ei ca un camion de mare tonaj, îi scotea din joc şi îşi însuşea restul afacerii. Acum, după două decenii de expansiune, achiziţii şi preluări ale activelor companiilor mici, Winshaw Clearance devenise liderul mondial incontestabil în domeniu, cu o cifră de afaceri anuală de ordinul zecilor de milioane. Iar Helke Winshaw continua să stea discret la cârmă.

— Ai un strop de răbdare, îi spuse ea vărului ei. Ce importanţă are? E doar mâncare.

— Boarfă-mpuţită, spuse Sir Peter, aplecându-se spre Josephine şi şoptindu-i la ureche: Am impresia c-ai tras paiul scurt în seara asta. Încearcă să n-o bagi în seamă.

Observă că ochii fiicei lui păreau să aibă o problemă. Îşi pironise privirile pe masa de alături.

— Ce e? întrebă el.

— Îl vezi pe individul de-acolo? Grasul ăla cu ochi de porc.

— Ce-i cu el?

— E actorul de stand-up comedy care-a măturat cu mine pe jos în spectacole.

— Zău? zise tatăl ei. În regulă. Discut cu el mai încolo.

Ultimele lui cinci cuvinte avură un subton sinistru şi ameninţător, care se făcu simţit şi în întrebarea pe care o mormăi din nou după o clipă: „*Unde* gura mă-sii sunt meniurile alea?". Uitându-se în jur, prinse privirea unei chelneriţe pe al cărei ecuson scria „Selena" şi-i făcu semn să se apropie ca să-şi dea glas sentimentelor.

*

Lucinda aşteptă literalmente până în ultima clipă să-şi facă apariţia la masa cu numărul 11. Sosi la 7:29 fix. Cu toate acestea, Nathan, care stătea în alertă maximă de un sfert de oră sau poate mai mult, cercetând sala cu privirea pentru semne de comportament suspect, constată că meritase să aştepte. Preţ de o clipă, tot ceea de ţinea de munca de poliţist îi zbură din minte. Îi căzu faţa şi scoase un icnet care se auzi deslușit. Lucinda purta o rochie de seară neagră şi simplă şi era – nu exista nici un alt cuvânt – *răpitoare*.

Avea braţe. Avea braţe adevărate, umane, femeieşti, dezgolite, prevăzute cu coate şi încheieturi, pornite dintr-o pereche de umeri albi, frumoşi şi goi. Avea picioare dotate cu coapse, tibii şi genunchi, acoperite cu nailon negru. Avea siluetă: o siluetă feminină splendidă, pe care nimic din hainele purtate până atunci n-o dezvăluise nici măcar în treacăt. Nathan ştia deja că se îndrăgostise de ea – însă iubirea îi spori şi i se intensifică pe loc de un milion de ori, însoţită de un val uriaş şi copleşitor de dorinţă, care-l făcu să se simtă atât de slab, încât când se ridică şovăielnic ca să-i dea un pupic pe obraz, fu convins că o să i se taie picioarele.

— Nathan, spuse ea şi, dacă nu cumva era o năzăreală, vocea nu i se mai păru la fel de afectată ca de obicei – avea ceva aproape cochet, de parc-ar fi fost pe deplin conştientă de efectul pe care-l avea apariţia ei asupra lui şi pe care-l savura discret.

— Lucinda, răspunse el. Arăţi... uluitor.

Prelungi sărutul cât îndrăzni de mult, delectându-se cu moliciunea catifelată a obrazului ei, inhalându-i aroma aţâţătoare a parfumului, combinaţia de iasomie cu un strop de petale de trandafiri.

— Te rog, zise el, trăgându-i scaunul şi suspinând admirativ, în timp ce Lucinda se aşeza graţios.

Îşi înlătură o şuviţă rebelă şi le zâmbi timid celebrului moderator TV al unei emisiuni de divertisment, care stătea în stânga ei, şi lui Ryan Quirky, aşezat vizavi la masa rotundă. Nu-l recunoscu pe nici unul dintre ei. Nathan se aşeză în dreapta ei şi-i turnă un pahar de apă minerală.

— A, spuse ea. Se pare că nu am meniu.

— N-are nimeni, zise Nathan. Cred că, la capitolul ăsta, gazdele ne-au pregătit o mică surpriză. Şi ar trebui să vedem în ce anume constă cam în – se uită la ceas – zece secunde.

Şi chiar după zece secunde se petrecu un lucru remarcabil.

Din centrul fiecărei mese, o porţiune circulară, ca o trapă, fu scoasă de nişte mâini la început invizibile, iar în fiecare deschizătură rezultată se ivi un cap de bărbat. Şaizeci de capete bărbăteşti la şaizeci de mese. Restul corpurilor rămaseră sub mese, ascuns privirilor. În sală se auzi un ropot de aplauze surprinse şi admirative.

Capul de la masa numărul 11 era împodobit cu o chică roşcată. El se roti încet cu 360 de grade şi fiecare dintre cei doisprezece meseni se trezi ţintuit de doi ochi verzi şi pătrunzători, care priveau din spatele unor ochelari mari ca ochii de bufniţă şi cu rame de baga.

— Bună seara, rosti capul. Mă numesc Dorian şi-o să fiu meniul vostru vorbitor în seara asta. O să stau aici toată seara ca să vă vorbesc despre mâncare şi să vă răspund la toate întrebările legate de mâncare. Mă tem că nu pot discuta cu voi pe nici o altă temă. În plus, n-o să am voie, din păcate, să mănânc şi să beau nimic din preparatele delicioase care-o să vă fie aduse imediat. Să nu vă pară rău pentru mine, vă rog, sunt bine plătit pentru munca din seara asta şi o să iau porţii generoase la pachet. Iar acum, gata cu vorbăria şi daţi-mi voie să vă prezint primul fel din suculentul

smorgasbord[1] al serii. Doamnelor şi domnilor, pregătiţi-vă cerul gurii pentru o selecţie din uluitoarele *amuse-bouches*[2] ale *chef*-ului nostru!

Ca la un semn, o echipă de chelneri şi de chelneriţe plutiră spre mese. Pe farfuriile aşezate în faţa fiecărui mesean curios erau trei preparate mici, realizate cu mare meşteşug şi având o provenienţă incertă. Dorian îşi începu explicaţiile.

— Mai întâi, doamnelor şi domnilor, aveţi nişte somon scoţian Napoleon afumat pe pat de sfeclă şi salată verde americană, glazurat cu icre de morun şi marinat într-un distilat de kumquat. Credem că o să vi se pară deopotrivă acid şi excentric. Lângă asta o să găsiţi o supă rece de cartofi cu trufe, cu un cartof Yukon Gold fierbinte şi copt în unt, parmezan, trufe negre şi sare marină cu astringenţă mare, prelevată special din mările aflate în jurul vestitului atol Kwajalein din Insulele Marshall. Şi ultimul, dar nu cel din urmă, savuraţi o căciuliţă de stridii Kumamoto, servite cu o minionetă de mere verzi cu praf de coriandru şi o salată de fenicul cu sos ponzu.

Întrebându-se dacă mâncarea chiar putea să se ridice la aşteptările senzoriale stârnite de aceste prezentări, invitaţii stăteau cu furculiţele pregătite deasupra farfuriilor şi cu gura apă.

— Întrebări, înainte să-ncepem?

— Ăăă... ce-i ăla sos ponzu? vru să ştie moderatorul emisiunii TV.

— Ponzu, domnule, spuse Dorian, e un sos brun pe bază de lămâie din Japonia. Nu e deloc neobişnuit, sunt convins că l-aţi gustat de multe ori. În traducere literală, înseamnă „punci de oţet".

— Mulţumesc.

---

1. Meniu variat (termen preluat din sued. Smörgåsbord).
2. Aperitive (fr.).

— Mai am eu o întrebare, spuse Ryan Quirky. Unele stridii sunt renumite pentru proprietăţile lor afrodiziace. E valabil şi pentru cele Kumamoto?

— E valabil mai cu seamă pentru varietatea asta, domnule.

Şi cu asta începură să mănânce. Însă Nathan observă că Lucinda îşi lăsă stridiile pe marginea farfuriei.

*

Între felul principal şi desert, Josephine se furişă afară, chipurile să fumeze o ţigară, dar în realitate fiindcă nu mai rezista să stea de vorbă cu Helke nici măcar o secundă în plus. Era frig în Centenary Square şi respiraţia lui Josephine se transforma în aburi pe când cotrobăia în poşetă, mai întâi după pachetul de ţigări şi apoi, scotocind şi mai de zor, după bricheta pe care se părea c-o rătăcise.

— Of, futu-i! zise ea cu voce tare.

— Vreţi un foc? spuse cineva, ivindu-se din întuneric.

Era Selena, chelneriţa, care trăgea şi ea o ţigară pe fugă.

— A, mulţumesc. Eşti foarte amabilă, zise Josephine, prea agitată şi enervată ca să se simtă din cale-afară de recunoscătoare.

— Pentru puţin.

Îi oferi lui Josephine capătul incandescent al propriei ţigări.

— Pişcă, nu?

— Mda, asta păţeşti dac-o iei la picior spre Nordul îndepărtat.

Selena zâmbi, dar nu răspunse nimic la asta.

— Vă place spectacolul?

— Văd că şi-au dat silinţa. Măcar meniurile vorbitoare sunt originale.

— Le-au dat de lucru pentru o seară multor actori şomeri, asta-i sigur.

Josephine n-avea chef să înceapă o conversaţie cu această persoană. Întreaga seară, despre care crezuse că avea să fie doar plictisitoare, se transforma într-un coşmar. Se uită în jur la peisajul citadin nefamiliar, la fluxul constant al traficului de seară oprind şi pornind în funcţie de semafoarele de pe Broad Street, la grupurile de adolescenţi îmbrăcaţi ieftin şi (i se păru) destul de ameninţători, care treceau încolo şi-ncoace prin faţa bibliotecii, şi-i blestemă pe organizatori c-o târâseră până aici. Birmingham? Ce-o fi fost în capul lor? În regulă, era o clădire elegantă, dar asta tot nu le dădea dreptul s-o oblige să-şi petreacă noaptea în capătul ăsta de lume deprimant. Trebuia să discute despre asta cu comisia de organizare a doua zi la micul dejun.

— A stat lumea la coadă să lucreze aici în seara asta, continuă Selena. Am avut baftă că m-au ales.

— Mm, făcu Josephine neatentă.

— S-a-nscris şi prietena mea. Dar pe ea n-au vrut-o.

— Ca să vezi.

— Păcat, spera şi ea să dea peste cineva care să-i fie de folos, cu toţi oamenii ăştia din lumea artei, pricepeţi?

— Îhî.

— Scrieţi la ziar, nu?

— Cine ţi-a zis?

— Una dintre fetele de la bucătărie. Eu, drept să vă spun, nu prea mai citesc ziarele-n ultima vreme. Sunt prea deprimante.

— Da, mă rog, eu nu scriu despre artă, aşa că, dacă umbli după vreun favor, îţi pierzi vremea.

— Sigur. Cum spuneţi.

Selena tăcu, dar nu pentru mult timp.

— Da' să ştiţi că-i talentată.

— Iartă-mă, cine?

— Prietena mea. Face portrete. Mai mult ale ălora fără casă.

— Ce fascinant şi ce... demn de laudă.

— Da' nu-s portrete obişnuite. Îi pune să pozeze ca să semene cu...

— Ai dreptate, chiar e frig. Cred că mă-ntorc înăuntru.

— Auziţi, nu mă-nţelegeţi greşit. Prietena mea nu umblă după ajutor. Ştie că nu există scurtături. Ştie că trebuie să fii dur în meseria asta. Ştie chiar şi s-o ia în freză câteodată, pricepeţi?

— Mda, în regulă, a fost grozav c-am stat de vorbă. La revedere.

— E-o fată puternică, Alison a mea. Foarte puternică. Tre' să fii, altfel n-ai putea să treci prin ce-a trecut ea.

— Mă bucur s-o aud. Acum...

— De pildă, să ai doar un picior. Vă-ntreb, câţi oameni ar face faţă-n situaţia asta?

— Bravo. Pare cu adevărat o fată de ispravă.

Josephine făcuse jumătate din distanţa până la intrarea principală a bibliotecii când îşi dădu seama ce-i spusese de fapt Selena. Se răsuci imediat pe călcâie.

— Cum ai zis?

— Am zis că-i o fată puternică.

— Nu asta.

— Şi foarte talentată.

— Ai zis că are doar un picior?

Selena sesiză schimbarea de comportament a lui Josephine. Dădu încet din cap.

— Corect.

Josephine se apropie şi mai mult.

— Şi e... *prietena* ta, da?

— Corect.

— Prietena, adică... mă rog, cineva care... cineva cu care... eşti într-o relaţie.

— E iubita mea, da.

— Deci sunteţi lesbiene.

— Ăăă... da, spuse Selena, gândindu-se că avusese deja grijă să lămurească aspectul.

— Şi e... la fel ca tine?

— Ca mine?

— Da.

— Păi, nu ştiu. De fapt, nu prea semănăm ca tip de personalitate. De pildă, eu sunt Taur, ea e în Gemeni...

— Nu, întrebam dacă e tot negresă.

— Aha.

Doamne, da' tută mai e, îşi zise Selena. Dar, din cine ştie ce motiv, îi stârnise interesul şi avea să profite la maximum.

— Da, tot.

— Şi are vreo meserie, prietena ta? În afară de pictat.

— Nu. N-a avut nici una din noi de când am terminat şcoala.

— Şi n-o fi... n-o fi pe niscai ajutoare, nu?

— Ba bine că nu, altfel n-am fi scos-o la capăt. E ajutorul de întreţinere, indemnizaţia de handicap...

Se opri şi-i adresă lui Josephine un zâmbet pe care şi-l dori atrăgător. Spre mirarea ei, i se răspunse la fel.

— Prietena ta, spuse Josephine, pare *absolut extraordinară.*

— Credeţi c-aţi putea să scrieţi ceva despre ea?

— Da, cred c-aş putea.

— Ce tare, spuse Selena. Ce *tare.* Să vedeţi când o să audă ce-aţi zis.

Josephine ridică mâna cu un gest care invita la prudenţă.

— Nu, zise ea, clătinând din cap. Nu cred c-ar fi bine să-i spui încă. Dacă rezişti, ăsta o să fie secretul nostru deocamdată.

Îi puse o mână pe braţ Selenei.

— Poţi să păstrezi un secret, da? Bravo. Hai să mai fumăm o ţigară.

*

— Ai pierdut toată distracţia, spuse Sir Peter când Josephine se întoarse la masă. Au dat premiul acum cinci minute.

— Serios? făcu ea, înăbuşindu-şi un căscat. Nu ştiu nici măcar ce era pe lista scurtă.

— Toată lumea a crezut că anul ăsta o să-l ia Premiul umanitar Hilton. Ori ăsta, ori Premiul Mo Ibrahim pentru modelele de leadership din Africa.

— Şi care din ele l-a luat?

— Nici unul. I l-au dat Premiului pentru cea mai proastă scenă de sex criticată de *Literary Review*.

— Splendid! zise Josephine. Încă un triumf pentru englezi.

— Exact. Stânjeneala în faţa sexului e unul dintre puţinele lucruri la care mai suntem lideri mondiali la ora asta.

Îşi goli repede paharul cu vin şi făcu semn să i se umple la loc. Josephine se întrebă câte pahare mai dăduse peste cap cât timp fusese afară. Se întrebă şi dacă era bine să-i spună că, datorită discuţiei cu Selena, ştia acum că nu avusese de ce să-i critice atunci editorialul şi că nu peste multă vreme putea să-i prezinte dovada vie. Dar se hotărî să-şi mai ţină gura câtva timp.

— Omul tău a ţinut un discurs groaznic, futu-i, spuse Sir Peter. N-a râs nimeni nici măcar o dată. Cred că nimeni de-aici n-a avut habar despre ce vorbea.

— De noi a amintit?

— A, sigur. N-a scăpat ocazia să ardă o copită întregii familii.

— Cât tupeu! Sper că n-o să-l laşi să scape basma curată.

— Nu, n-o să-l las, zise Sir Peter.

Puse mâna pe un cuţit de friptură nefolosit şi începu să-i mângâie gânditor lama zimţată.

— Am planuri cu domnul Quirky. De fapt, o să le discut cu el chiar acum.

Ţinând în continuare cuţitul, Sir Peter încercă să se ridice în picioare, dar deja întrecuse măsura cu băutul, iar Josephine reuşi să-l ţină pe scaun doar cu o mână.

— Nu cred că-i locul cel mai potrivit să faci o scenă.

— N-o să fie nici o scenă, zise Sir Peter, răsuflând din greu. Îţi spun ce-o să-i fac muistului ăluia.

O fixă cu nişte ochi bulbucaţi şi hotărâţi.

— O să-i ofer un post.

— O să faci *ce*?

— M-ai auzit. O să-l angajez ca editorialist.

— Of, stai jos, ţi-ai băut minţile.

— Mi le-oi fi băut, dar ştiu ce vorbesc. Nu-ţi *ataci* duşmanii dacă vrei cu adevărat să le faci rău. Îi cooptezi. „Hei, Ryan", o să-i spunem, „vino la noi. Fără ranchiuni, bătrâne. Ne place la nebunie ce faci. Hai şi lucrează un pic pentru noi". Îi vărsăm două sute de miare pe an pentru o mie de cuvinte pe săptămână, iar pe urmă vede toată lumea că lucrează pentru noi şi ajunge să creadă că, până la urmă, nu e chiar atât de-al dracu'. *Noi* arătăm bine, *el* arată rău. Îl ţinem un an jumate şi-i mărim şi leafa de două-trei ori. Între timp, nu mai muşcă aproape deloc şi nu se mai poartă urât cu noi. Însă şi-a enervat o parte din simpatizanţi. Iar pe urmă îl aruncăm în stradă – *pac!* – şi vedem cum se descurcă după ce venitul, care l-a făcut să trăiască pe picior mare, îi scade cam cu optzeci la sută.

Îi zâmbi fiică-sii şi se delectă cu felul cum îl privea, cu gura căscată de admiraţie. În ochii lui Sir Peter apăru un licăr.

— Aşa că dacă eşti bună acum să ajuţi un băşinos bătrân să se ridice, o să pun lucrurile în mişcare.

Josephine îl luă într-adevăr de braţ şi-l ridică atentă din scaun. Pe urmă Sir Peter făcu doi-trei paşi înceţi şi şovăielnici spre masa numărul 11. Poate din cauză că începea să uite, sau poate fiindcă era destul de beat, dacă nu cumva dintr-o combinaţie a celor două, încă ţinea cuţitul de friptură ridicat, într-un unghi indiscutabil agresiv, pe când se apropia de silueta unui Ryan Quirky care nu bănuia nimic şi care vorbea cu o admiratoare într-o rochie decoltată. Oricum însă, Sir Peter nu ajunse până la masa actorului de stand-up comedy. Înainte să-şi dea seama ce se întâmplă, îşi simţi braţul prins politicos, dar ferm de un bărbat robust, între două vârste, flancat de patru-cinci invitaţi care arătau la fel şi care-i blocară calea, formând repede un cerc de protecţie în jurul lui.

— Aşa, Sir Peter, spuse inspectorul-şef Capes. Cred c-ar fi o idee bună să puneţi ăsta jos, nu?

— Ce tot îndrugi? Şi cine pula mea eşti? Dispari din faţa mea.

— Puneţi jos cuţitul şi veniţi cuminte cu noi, ca să nu fie probleme.

Ceilalţi poliţişti strânseră şi mai mult cercul din jurul lui Sir Peter. Tocmai atunci intră în scenă Nathan, care-şi bătu insistent superiorul pe umăr.

— Domnule inspector-şef Capes? Ce faceţi?

— Nu acum, Pilbeam. Avem treabă.

— Dar, domnule, parcă stabiliserăm să nu tragem con...

— Las-o aşa, Pilbeam, bine? Îl iau pe domnul ca să-i pun câteva întrebări. Arkwright, ai pregătit sala de presă?

— Sala de presă? Dar nu puteţi să-l interogaţi acolo. E locul unde se fac interviurile cu laureaţii. E plin de fotografi şi de camere TV.

— Poliţist Pilbeam, mă ocup de situaţie în felul meu, mersi frumos.

Între timp, ceilalţi poliţişti îl uşuraseră pe Sir Peter de cuţit şi-l duceau acum cu mâinile prinse la spate. Nathan făcu o ultimă încercare.

— Cu tot respectul, domnule, nu avem nici o dovadă împotriva lui Sir Peter.

— *Ajunge*, Pilbeam, spuse inspectorul-şef Capes şi nimănui nu-i scăpă tonul agresiv al vocii. Ce-ar fi să stai la locul tău, să te bucuri de restul serii şi să-ţi aduni energiile ca să-ţi impresionezi foarte atrăgătoarea parteneră?

După asta plecă, mergând repede ca să-i prindă din urmă pe poliţiştii care-l scoteau deja pe Sir Peter – prea năucit ca să mai protesteze – din sala de recepţii, spre reprezentanţii media care aşteptau. Câţiva meseni se uitară în jur să vadă ce se întâmpla, însă operaţiunea se desfăşurase discret şi nu provocase mare agitaţie. Majoritatea invitaţilor erau mult mai interesaţi de sosirea iminentă a desertului.

— Nathan, dragule, zise Lucinda când el se întoarse la masă, e totul în regulă? Pari agitat.

Era într-adevăr foarte agitat: altminteri, faptul că Lucinda folosise cuvântul „dragule" – primul semn verbal de afecţiune care-i ieşise pe gură de la începutul prieteniei lor – l-ar fi făcut să leşine de emoţie. Aşa însă, aproape că nu-l observă.

— Mi-a fost luat cazul din mână, spuse el. Şi mă tem că inspectorul-şef Capes e pe punctul s-o dea în bară. Şi asta după atâta muncă...

Scoase un oftat obidit.

— A fost o seară îngrozitoare.

— Chiar aşa? spuse Lucinda, părând jignită. Dar a fost atât de plăcut, cu toţi oamenii ăştia celebri, cu mâncarea asta grozavă, şi... mă rog, credeam că-ţi place să fii cu mine.

— Of, dar îmi place foarte *mult*, zise el, prinzând-o de mână fără să-şi dea seama.

— Cum să-ţi spun, ştiu c-a fost încurcătura cu dormitoarele...

— Nu, nu-i asta. N-am vrut să par abătut. Doar că am avut un presentiment în seara asta – ceva din instinct –, eram *convins* c-o să găsesc un indiciu care să rezolve cazul. Şi deocamdată... nimic.

— Seara încă nu s-a terminat, spuse ea.

— E-adevărat, acceptă el deznădăjduit.

Lucinda îi strânse mâna.

— Hai, scumpule. Destinde-te şi simte-te bine. Mai bea un pahar cu vin.

Scumpule! Avansase de la „dragule" la „scumpule" pe durata câtorva secunde. Şi tot nu era impresionat. Renunţând să încerce să-l binedispună, Lucinda îşi concentră atenţia asupra lui Dorian, meniul lor vorbitor, care era pe punctul să facă un nou anunţ.

— Doamnelor, domnilor şi – aşa cum cred că vă pot spune acum – prieteni, imediat o să vină şi desertul. *Chef*-ul nostru s-a gândit că s-ar putea să fiţi deja cam plini, aşa că v-a pregătit ceva uşor. O să vi se aducă nişte păhărele şi fiecare o să conţină un strat delicat de cremă de brânză aromată cu afine, un alt strat de cremă de brânză – spumos ca un sufleu – aromat cu lămâi Meyer, glazurat cu afine din Alaska, ornat cu coajă de lămâie Meyer şi totul servit pe un pat de aluat fraged din Highland cu unt.

— Mmm, delicios, zise Lucinda când i se puse păhărelul în faţă. Mă dau în *vânt* după cheesecake. Asta e, de fapt, nu-i aşa?

Întrebarea îi fusese pusă lui Dorian, care recunoscu:

— Chintesenţialmente, da, doamnă, e un cheesecake.

Iar acum, într-o clipită, Nathan se smulse din reverie. Îl privi ţintă pe Dorian şi ştiu, cu o certitudine emoţionantă, dar şi îngrozitoare, că se uita în ochii lui Christie Malry2.

Ştiu de asemenea că Ryan Quirky era într-un pericol de moarte. Cuvintele de pe blog îi năvăliră în minte:

> Îi urăsc pe nenorociţii ăştia de actori de stand-up comedy din stânga liberală a clasei de mijloc şi ar trebui s-o faceţi şi voi. Mi se pare chintesenţial să fie şterşi cu toţii de pe faţa pământului, fiindcă altminteri n-o să ne mobilizăm niciodată energiile ca să răsturnăm *establishment*-ul politic contemporan putred, corupt şi care ne distruge sufletele. Jos comedia!

Cum reuşise să se angajeze pentru dineul ăsta şi cum obţinuse un loc chiar la masa cu numărul 11 încă nu era clar. Era clar totuşi că venise aici cu singurul scop de-a comite o crimă. Nu era timp de pierdut.

Nathan plonjă sub masă. Mişcarea fu rapidă, dar nu tocmai elegantă, dat fiind că poliţistul se lovi tare cu capul de masă, atrăgând astfel atenţia tuturor. Fără să se oprească, deşi îl durea rău, se aruncă la picioarele lui Dorian şi le prinse într-o strânsoare zdravănă. Spectacolul rezultat de aici fu bizar, din punctul de vedere al mesenilor, căci capul fără trup se trezi deodată tras în jos prin orificiul din masă, o mişcare căreia Dorian i se împotrivi agăţându-se de margini cu mâinile şi strigând după ajutor. Doi sau trei invitaţi – inclusiv Ryan Quirky – îl prinseră de braţe şi încercară să-l readucă pe teren sigur, ceea ce provocă nişte trageri violente într-o parte şi în alta, ca la jocul cu frânghia, iar în cele din urmă răsturnarea întregii mese, în mijlocul unui vacarm de chiote şi ţipete.

— Opriţi-l pe individul ăla! strigă Nathan, după ce Dorian se eliberă din strânsoare şi-o rupse la fugă spre ieşire.

Apăru imediat un şir de agenţi de pază, iar Dorian văzu cum i se blochează trecerea. În acelaşi timp, inspectorul-şef

Capes şi oamenii lui se întoarseră în sală ca să vadă cauza hărmălaiei.

— Cine-i ăsta? întrebă inspectorul.

— Ăsta, zise Nathan, ridicându-se anevoie în picioare şi apropiindu-se cu răsuflarea tăiată şi cu ţinuta în dezordine, e ucigaşul de actori de stand-up comedy. Iar aici e arma cu care avea de gând să-şi continue campania în seara asta.

Spunând acestea, deschise ceva ce semăna cu un toc pentru ochelari, care-i căzuse din buzunar lui Dorian în timpul încăierării. Tocul conţinea o seringă lungă, umplută cu un lichid transparent. Inspectorul-şef Capes o luă din mâna întinsă a lui Nathan cu o expresie de totală uluire.

— Vă propun, spuse poliţistul Pilbeam (nevenindu-i să creadă că rostea deja, atât de devreme în carieră, o formulă pe care visase dintotdeauna s-o folosească), să trimiteţi chestia asta la laborator.

*

Două ore mai târziu, Nathan şi Lucinda beau un ultim pahar în barul de la Hyatt Regency, când se treziră cu inspectorul-şef Capes.

— Am obţinut mărturisiri complete, le spuse el. Şmecheraşii ăştia socialişti cedează una-două dacă-i iei tare. N-au şira spinării.

— Pot să vă tentez cu un coniac, domnule?

— Ei bine, de ce nu? La urma urmei, a fost o seară lungă. Dar de mare succes, mulţumită ţie.

— Mulţumită amândurora, domnule.

— Totul într-o singură zi de muncă, Pilbeam. Nu degeaba mi se spune „Cruciatul cu capă".

Îşi probă supranumele potenţial cu speranţă, însă Pilbeam îi întorsese deja spatele ca să-i atragă atenţia barmanului, iar

efortul păru din nou de prisos. Oare de ce Dumnezeu era nevoie, se întrebă inspectorul-şef, ca să-i convingă pe oameni să înceapă să-i spună aşa? Scoase un suspin iritat şi luă paharul de coniac pe care i-l întinse mai tânărul lui coleg.

— Deci până la urmă lucrul care l-a dat de gol în faţa ta a fost un simplu tic verbal?

— Exact.

— Dar cum rămâne cu motivul? Şi de fapt cum ai dat peste el?

— Ei bine, domnule, dacă-mi daţi voie să fac un pic pe grozavul, în felul ăsta mi-am reabilitat metodele. Cea mai bună abordare a genului ăstuia de cazuri e unghiul intelectual. Cheia întregii probleme a ţinut de istoria şi de teoria comediei. Acolo mi-am concentrat toate cercetările. Am început cu Aristotel, firește, deşi, din păcate, acea jumătate din *Poetica* lui care se ocupă de comedie s-a pierdut. Totuşi, încă se poate recrea ceva din gândi...

Oricât ar fi fost de fascinat de discursul poliţistului Pilbeam, inspectorul-şef Capes se văzu distras în clipa aceea de apariţia a doi poliţişti în uniformă, care străbăteau barul în direcţia holului, ducând câteva cutii de carton.

— A, bună seara, Jackson, zise el. E totu-n regulă?

— Da, domnule, răspunse primul poliţist. Suspectul e sub lacăt într-una dintre celulele secţiei din Newton. I-am eliberat camera de la etajul şapte şi-am luat tot ce-i al lui.

— Excelent. Ai găsit ceva interesant?

— Nu prea, domnule. Câteva haine şi articole de toaletă. A, şi cartea asta.

Poliţistul scoase din cutie un volum broşat, vechi şi uzat: o veche ediţie Pelican din cartea lui Sigmund Freud, *Cuvântul de spirit şi raportul său cu inconştientul.*

Nathan îşi permise un zâmbet cu înţeles şi spuse:

— O dovadă destul de solidă, nu credeţi, domnule?

Inspectorul-şef clătină din cap nedumerit. Încă nu era convins pe de-a-ntregul.

— Cred că o seringă plină cu cianură lichidă o să arate mai bine în instanţă. Nu prea i-aş mai fi dat şanse lui Quirky dacă l-ar fi înţepat în picior.

Îşi goli paharul de coniac şi se ridică în picioare.

— Bun, probabil c-ar fi bine s-o iau şi eu din loc cu ăştia doi. Noapte bună, Pilbeam. Ai făcut cinste poliţiei în seara asta.

— Mulţumesc, domnule. Nu ştiţi cât de mult înseamnă asta pentru mine.

— Fii cu ochii pe cutia de scrisori în săptămânile care vin. Pentru oamenii de calibrul tău se găseşte oricând un loc la Yard.

Zâmbetul de pe faţa poliţistului Pilbeam începu să se întindă când tânărul îşi dădu seama ce i se spusese. Avansare... Ascensiune rapidă prin ierarhia gradelor, o detaşare la Londra... Era începutul urcuşului său spre măreţie. Se aşternuse drumului.

— Ai auzit? întrebă el, întorcându-se spre Lucinda.

Se părea că auzise.

— Ştiu, spuse ea, cu ochii strălucindu-i – aproape înceţoşaţi – de admiraţie şi mulţumire. Nu e o veste minunată? Vrei să iei cheia ca să poţi să-ţi muţi lucrurile?

— Poftim?

— Ai auzit ce-a zis poliţistul. Individul acela îngrozitor a fost închis, aşa că n-o să rămână la hotel peste noapte. Până la urmă, *există* o cameră liberă. Iar asta ne rezolvă şi cealaltă problemă!

Ceea ce-i oferi poliţistului Pilbeam o noapte întreagă de singurătate alimentată cu coniac, în care să rămână treaz, cu ochii în tavanul camerei lui de la etajul şapte, şi să contemple misterul insondabil şi cazul la drept vorbind irezolvabil care era severa domnişoară Lucinda Givings.

George Osborne, vorbind la Conferința Partidului Conservator, 6 octombrie 2009:

„Suntem băgați în povestea asta cu toții."

Ce mai gogoașă!

1

Mă cheamă Livia şi vin din Bucureşti.

La noi în ţară avem o vorbă: *Totul trebuie să aibă un început.* Aşa că o să-mi încep povestea după cum urmează.

Trăiesc la Londra de peste cinci ani, iar meseria mea e să scot zilnic la plimbare câinii unor oameni foarte bogaţi. Majoritatea clienţilor mei locuiesc în Chelsea. Am stat şi eu acolo o vreme, dar chiriile au crescut atât de mult, încât a trebuit să mă mut la Wandsworth, aşa că acum îmi încep fiecare zi luând un autobuz până în partea cealaltă a fluviului. Mă uit pe geamurile autobuzului când străbatem podul şi cu începere din locul ăla, de fiecare dată când autobuzul opreşte în staţie, văd cum semnele de bogăţie marchează străzile din ce în ce mai clar şi simt că parcă şi aerul e mai încărcat din cauza mirosului tare al banilor.

Cobor la Chelsea and Westminster Hospital şi pe urmă merg pe jos spre The Boltons. Casele de aici sunt mari şi frumoase. Grădini bine îngrijite se ascund în spatele unor ziduri care sunt la fel de elegante şi de ameninţătoare ca un agent de pază din faţa unui club de noapte exclusivist. Camere de supraveghere cu circuit închis se iţesc prin iederă şi printre platani. Prima mea îndatorire a zilei e să mă opresc în dreptul unuia dintre zidurile astea. Există o uşiţă verde în zid, iar lângă ea o tastatură discretă, pe care, dacă deţii informaţia secretă, poţi să tastezi cele cinci cifre care-ţi permit

accesul în acest rai pe pământ. Eu vin aici în fiecare zi de paisprezece luni, dar încă nu mi s-a spus codul.

În loc de asta, trebuie să-i trimit un sms unei menajere malaysiene, care iese la scurt timp după aceea ca să deschidă uşa din zid. E însoţită de o femelă de labrador neagră, mare, agitată şi cu ochi vii. O cheamă Clarissa. Măcar ea mă întâmpină ca pe o prietenă. Aşa că acum o scot la plimbare. Dacă e o zi încărcată, o duc doar până la Brompton Cemetery. Dacă am mult timp la dispoziţie, facem tot drumul până la Hyde Park.

Uneori în Hyde Park mă întâlnesc cu Jane. O recunosc mereu pe Jane, chiar şi de la distanţă, prin numărul de câini pe care-i are cu ea. Întotdeauna patru sau cinci; uneori chiar zece. Dacă o lasă câinii, ne ducem la cafeneaua de lângă Serpentine şi bem o cafea.

La scurt timp după ce ne-am cunoscut, Jane mi-a spus povestea ei. Lucra în Londra, în City, ca agent la una dintre cele mai mari bănci de investiţii din lume. După o vreme şi-a dat seama că atinsese un plafon şi că nu avea să câştige niciodată cât câştigau colegii ei bărbaţi. În plus, stresul şi programul lung de lucru îi afectau sănătatea. Şi-a dat demisia şi s-a odihnit câteva săptămâni. Ca favor făcut unui prieten, a început să-i plimbe câinele cât timp el era la muncă, după care au început s-o roage şi alţii să le plimbe câinii. Îşi taxa clienţii cu douăzeci de lire pe oră pentru fiecare câine, iar ei o plăteau cu bani gheaţă. Însă şi-a dat seama că dacă plimba mulţi câini în acelaşi timp putea să facă uneori şi cinci sute de lire pe zi, ba chiar o sută de mii de lire pe an, fără să plătească nici un impozit. Mai mult decât câştigase vreodată în City.

Pe lângă asta, îi plăcea să meargă pe jos şi îi plăceau câinii.

La jumătatea dimineţii o aduc pe Clarissa înapoi la casa ei din The Boltons. Îi trimit un nou sms menajerei şi schimbăm

două vorbe când o primește înapoi. În timp ce-mi iau rămas-bun de la cățea, mă întreb ce fel de viață duce departe de mine, de cealaltă parte a zidului. Nu i-am văzut niciodată pe proprietari. Nu știu nimic despre familia căreia îi aparține Clarissa. Tot ce știu e că nu par să fie niciodată acasă.

Însă cuvântul „acasă" poate să însemne multe lucruri. De câte ori mă întorc în România simt că mă întorc acasă, dar tot acasă e și micul apartament din Wandsworth, deși trăiesc în el doar de un an și jumătate. Sunt acasă fiindcă mă întorc aici în fiecare seară ca să mă simt odihnită și în siguranță, și l-am umplut cu obiecte la care țin fiindcă înseamnă ceva pentru mine.

Casele astea mari și frumoase din Chelsea nu înseamnă „acasă" în sensul pe care-l dau eu cuvântului. În cea mai mare parte a anului, rămân goale. Sau cel puțin crezi că sunt goale, dar înăuntru are loc un fel de viață. O viață-fantomă. Angajații proprietarilor – femei de serviciu, bucătari și șoferi – deretică prin încăperi bântuite și lustruiesc mașini în garaje subterane dimineața, iar pe urmă se strâng în bucătărie în miezul zilei ca să ia un prânz tăcut. Câinii stau la ferestre, se uită în grădini și se întreabă de ce s-or mai fi ostenit proprietarii să-i cumpere. Între timp, familia e... unde? Tata e în Singapore, mama e la Geneva, copiii.. cine știe?

Alte case de aici sunt și mai goale. Nu au mobilă, perdele la ferestre sau tablouri pe pereți. Sunt în permanență întunecoase. Iarna, când mă întorc din parc sau de la cimitir ca să-mi las ultimul câine acasă la proprietar, liniștea și întunericul de pe străzile astea încep să mă înspăimânte. E ca și cum s-ar fi abătut o ciumă cumplită asupra Londrei și toată lumea ar fi trebuit să plece, fără să-mi spună și mie. Odată m-am întors din parc cu Jane, pe străzile din Chelsea, și ea mi-a explicat că oamenii – oamenii bogați – cumpără acum

casele astea şi pe urmă le lasă aşa, uitându-se cum se prind banii de ele ca scoicile de o corabie scufundată.

— Ia gândeşte-te, mi-a spus Jane. O casă din astea poate să valoreze treizeci şi cinci de milioane de lire. Valoarea îi creşte cu zece la sută – adică trei milioane jumate pe an. Asta înseamnă şaptezeci de mii de lire pe săptămână. Zece mii de lire pe zi. Ce mai trebuie să faci decât s-o cumperi şi s-o laşi aşa? Oamenii care deţin casa asta – (a arătat spre un conac cu stucaturi albe de vizavi) – sunt cu zece mii de lire mai bogaţi decât când am trecut pe-aici de dimineaţă.

Întotdeauna aflu ceva nou când stau de vorbă cu Jane. Uneori ceea ce-mi spune îmi provoacă un fel de respect reticent pentru oamenii care înţeleg, mult mai bine decât mine, cum să facă avere şi să şi-o sporească. Alteori mă gândesc că, dacă un român celebru le sugea sângele victimelor muşcându-le de gât, acum banii înşişi sunt cei care lasă oraşul ăsta mare fără viaţă.

2

Rachel se opri şi se odihni o vreme, cu mâinile în şolduri, ascultând zgomotul vântului care scutura crengile prunului. Era unul dintre sunetele ei preferate din toate câte existau pe lume.

Era linişte aici, în după-amiaza asta răcoroasă de septembrie. Vântul scutura crengile, deşi erau încărcate. Recolta fusese bună anul ăsta. O recoltă-record, parcă aşa se spunea, nu? Prunele erau coapte, cu pielea prăfoasă şi violacee. Coşul lui Rachel era deja pe trei sferturi plin după doar zece minute de cules.

Devenise un ritual, o tradiţie de familie. La jumătatea lui septembrie, stătea câteva zile în casa bunicilor din Beverley, iar într-o după-amiază scotea vechea scară de lemn din garaj, o sprijinea de cea mai groasă creangă a pomului şi se căţăra să adune prunele pe care bunicii ei nu mai erau destul de puternici sau de agili ca să le strângă. În ultimii trei ani, acesta fusese preludiul mersului la Oxford, de la jumătatea lui octombrie. Însă acum zilele de la Oxford se duseseră. Îşi încheiase studiile, absolvise şi avea în faţă un viitor pustiu, nesigur, cu povara unor ditamai datoriile care o însoţeau. De trei luni locuia cu mama ei la Leeds, răspunzând ofertelor de angajare şi trimiţându-şi CV-ul. Deocamdată fără efect, deşi câteva agenţii private de tutoriat din Londra o luaseră în evidenţă. Ceva tot avea să apară, era sigură. Nu-i rămânea decât să încerce mai departe.

Mâncă o prună, scuipă sâmburele şi pe urmă luă scara şi o sprijini de o altă creangă a pomului, fixând-o acum cu faţa spre casă. În felul ăsta putea să ajungă la fructele aflate cel mai sus. După ce se sui pe scară, văzu până în grădina din spate şi până în dormitorul bunicilor, unde bunica stătea în capul oaselor în pat. Avea *The Telegraph* deschis în poală, dar nu-l citea. Îşi dăduse capul pe spate şi stătea cu gura pe jumătate deschisă, dar nici nu dormea, cum crezuse Rachel la început: după câteva secunde se ridică, bău din cana cu ceai de pe noptieră şi se uită ostenită în jur. Arăta palidă şi neliniştită. Bunicul era bolnav de o săptămână, cu dureri de burtă, vomă şi diaree. Vorbeau între ei de o „enterocolită" şi câteva zile toată lumea crezuse că asta era, numai că de dimineaţă bunicul avusese scaun cu sânge, aşa că Rachel şi bunica o sunaseră pe doctoriţa de familie şi, la sfatul ei, îl duseseră direct la spital. Bunicul fusese internat imediat, iar după-amiază aveau să-i facă nişte analize. „Probabil că e o enterocolită mai urâtă", spunea întruna bunica, iar Rachel tare ar fi vrut s-o creadă, ar fi vrut să creadă că nu era nimic grav, dar...

Sentimentul pe care-l avea nu era destul de puternic ca să-l considere premoniţie. De fapt, nici măcar nu era îndeajuns de puternic ca să-l considere sentiment. Însă în foşnetul crengilor scuturate de vânt lui Rachel i se păru că desluşeşte şoapta cea mai înceată şi mai evanescentă a ceva crucial. Era cu totul diferit de felul cum o făcuse să se simtă, cu unsprezece ani în urmă, moartea lui David Kelly. Moartea aceea o îngheţase, chit că era o copilă. Nu păruse doar definitivă, ci şi tragică şi inutilă. Pe când mesajul pe care încerca să i-l aducă vântul – şi nu era neapărat despre moarte, nu-şi putea permite să creadă asta, nu încă – era mai puţin şocant, mai puţin neprevăzut, însă într-un fel chiar mai trist. Emana un soi de inevitabilitate blândă. Şi ţinea de acelaşi ciclu al

anotimpurilor care aducea o mulțime de fructe pe crengile acestui pom la sfârșitul fiecărei veri.

Liniștea aproape deplină a după-amiezii fu destrămată în clipa aceea de țârâitul înăbușit al smartphone-ului lui Rachel, care-i vibră în buzunar. Mișcându-se cu grijă pe scară, izbuti să scoată telefonul din buzunar și să-l ducă la ureche, observând în același timp că identitatea apelantului apărut pe ecran era pur și simplu „Albion".

— Alo? spuse ea, pentru ca după două minute să coboare iute scara, să dea fuga înapoi în casă și să urce repede în dormitorul bunicilor, unde o trezi pe bunică-sa, care ațipise într-un târziu, și-i zise: Buni, buni, îmi pare tare rău că te-am trezit, dar trebuie să plec. Am primit o slujbă. Trebuie să mă duc acasă și să-mi fac bagajul.

— O, drăguțo, ce veste minunată, spuse bunica, deși părea mai degrabă derutată decât bucuroasă.

— Chiar îmi pare rău că te las singură.

— A, nu-ți face griji.

— Poate reușește mami să vină și să stea cu tine un pic.

— E-n regulă. Pot să-mi port de grijă.

— Da, dar... cât timp aștepți vești de la spital și toate alea...

— A, o să fie bine. Are doar o enterocolită mai păcătoasă. Mă aștept să-i dea drumul acasă mâine. Poate chiar diseară.

— Bine, zise Rachel îndoită. Dacă ești sigură.

— E grozav c-ai primit de lucru, după ce-ai așteptat atât. E legat de povestea cu preparatorii particulari?

— Da. Dar e doar pentru o săptămână.

— Nu contează. E un început, nu? După asta o să apară altceva.

— Așa sper. Dar îmi pare tare rău c-o să fiu atât de departe cât timp aștepți rezultatele pentru bunicul.

— Ei hai, Londra nu-i atât de departe.

— Slujba nu-i la Londra. E în – (şi Rachel se trezi că se încruntă chiar în timp ce-o spunea, fiindcă până şi ei i se părea extrem de neplauzibil, cu toate că domnul Campion o anunţase foarte clar la telefon) – Africa de Sud.

3

De îndată ce majordomul o conduse în cort, Rachel îşi dădu seama că de fapt nu era deloc un cort. De altfel, însăşi prezenţa unui majordom ar fi trebuit să-i dea de gândit. Servitorul, cu un fes pe cap şi îmbrăcat cu o tunică albă şi lungă, nu-i spuse nimic până ajunseră la uriaşul spaţiu boltit, umbrit de afini siberieni, unde un pat matrimonial domina zona de living. Nici atunci bărbatul nu scoase decât câteva vorbe.

— Toaletă, spuse, deschizând uşa toaletei.

— Duş, spuse, deschizând uşa duşului.

— Masă, spuse, arătând spre obiectul în cauză, o masă elegantă din lemn de trandafir, aflată în capătul îndepărtat al platformei, de unde se vedeau foarte frumos piscina şi corturile din jur, care erau toate pustii la această oră a zilei.

— E... e frumos, zise Rachel, care nu prea îşi găsea cuvintele. Unde sunt domnul şi doamna Gunn?

— Sir Gilbert şi doamna sunt la safari, spuse majordomul. Copiii la fel. O să se întoarcă la şase seara ca să ia cina. Au spus să te relaxezi şi să te simţi în largul tău.

— Mulţumesc, zise Rachel. Aşa o să fac.

— O să aduc nişte mâncare, spuse majordomul. Vrei vin, şampanie?

— Doar apă, vă rog, spuse Rachel. O sticlă cu apă rece.

— Ai apă, zise majordomul, deschizând uşa minibarului. Dar o să mai aduc.

Înainte să plece majordomul, Rachel se întrebă dacă era cazul să-i dea bacşiş – nu avea nici cea mai mică idee de protocolul unor asemenea locuri –, dar îşi dădu seama că oricum nu avea bani schimbaţi în moneda ţării. Deocamdată nu plătise nimic – nici zborul de legătură de la Johannesburg la aerodromul Skukuza, nici Land Rover-ul cu şofer care o adusese la tabără – şi nici nu avea mijloace s-o facă, în afara unui card Visa cu o limită de credit care probabil că n-ar fi acoperit nici măcar jumătate din toate astea. În plus, se simţea deja incomod din cauză că era slujită de bărbatul acesta curtenitor şi statuar, pentru care bacşişul ar fi putut fi, îşi spuse ea, un semn că-l privea de sus. Era doar unul dintre numeroasele aspecte derutante ale situaţiei ridicole în care se găsea.

Majordomul o scuti de alte momente jenante plecând fără un cuvânt. Rachel îşi despachetă lucrurile şi pe urmă făcu unul dintr-o serie de multe duşuri (era miezul zilei şi cumplit de cald). După aceea se aşeză pe podea, bându-şi apa şi uitându-se din nou în mapa albastră de plastic cu emblema firmei Albion Tutorial şi cu enigmaticul ei slogan scris dedesubt: „Oferim soluţii educaţionale englezeşti clienţilor de pretutindeni".

Asta nu răspundea, firește, nici uneia dintre întrebările care o frământau. De ce fusese adusă aici atât de repede? Cât timp avea să rămână? Care îi erau îndatoririle? Domnul Campion (Bill, după cum o tot îndemnase să-i spună) nu fusese în stare s-o lumineze.

— Să nu te sperii, îi spusese el. Oamenii ăştia au o *groază* de bani. Ţie ar putea să ţi se pară o mare chestie că te duc cu avionul până acolo. Lor, nu. Te duci acolo să lucrezi cu Lucas, băiatul lui Sir Gilbert din prima căsătorie. Dintr-un motiv sau altul, lui Sir Gilbert nu i-a plăcut ultima preparatoare şi nu i-a prelungit contractul. Spune că nu-i nevoie să

iei cărți sau altceva cu tine. Cred că are în vedere lucruri mai... generale. Are și două fete – gemene – cu soția actuală, a doua doamnă Gunn, care am impresia că a fost manechin și vine din Kazahstan. În călătoria asta nu cred c-o să ai mult de-a face cu ei. Relaxează-te și simte-te bine. N-are oricine bafta să meargă într-un safari de lux fără să plătească!

„Relaxează-te și simte-te bine." Ăsta fusese sfatul, însă lui Rachel i se părea imposibil să-l urmeze. Își petrecu după-amiaza întinsă în pat, regretând că nu exista acoperire pentru telefonul mobil în Parcul național Kruger și întrebându-se dacă ieșiseră rezultatele de la analizele bunicului.

*

Imediat după șase, liniștea taberei fu destrămată de sosirea unui jeep care transporta trei călăuze africane și o familie cu cinci membri. Călăuzele erau bine dispuse în timp ce-i ajutau pe membrii familiei să facă pasul de pe treapta înaltă a mașinii pe pământ. Erau două fete drăguțe de opt-nouă ani și un băiat înalt, chipeș, dar cam palid și cu un aer visător, cam de optsprezece ani. Sir Gilbert Gunn se apropia de șaizeci de ani, era cărunt și sobru: Rachel îl recunoscu din pagina personală de pe Wikipedia. Blonda elegantă care-l însoțea, și care era cam cu douăzeci de ani mai tânără, era probabil a doua lui soție, Madiana. „Să nu te-arăți prea sfioasă sau reținută", îi spusese domnul Campion, „n-o să le placă. Le plac doar oamenii puternici." Așa că dădu fuga pe treptele cortului și-i întâmpină cu mâna întinsă.

— Bună seara, spuse ea. Eu sunt Rachel. De la Albion Tutors. Vă mulțumesc că m-ați adus aici.

Călăuzele se împrăștiară, părând obosite, dar la fel de vesele. Pe de altă parte, nici Sir Gilbert, soția și copiii nu păreau foarte vioi după ce făcuseră peste zi.

— N-ai pentru ce. Îţi mulţumesc c-ai venit, zise Sir Gilbert, cu cea mai scurtă strângere de mână. Iartă-mă, mă duc să mă aranjez puţin.

— A fost frumos în safari? întrebă Rachel.

— N-a fost nici un leu, răspunse Madiana, trecând pe lângă ea şi adresându-i-se mai degrabă soţului decât altcuiva. Pentru a treia oară, nici un leu.

— Să ştii că leii nu curg la robinet, zise Sir Gilbert, îndreptându-se spre cort fără să se uite-n urmă. Mă-sa-n cur, am văzut rinoceri şi elefanţi, pentru Dumnezeu. Ce mai vrei?

— Vor lei, evident, spuse Lucas, adolescentul, cu un glas plictisit, pe când se îndrepta spre un alt cort.

Madiana şi cele două fete – care păreau încinse şi nemulţumite – porniră spre un al treilea cort, aflat cel mai aproape de piscină: asta însemna, îşi dădu seama Rachel, că familia şi anturajul lui Sir Gilbert ocupau patru dintre cele şase corturi. Mai târziu află că restul de două erau goale şi că de fapt Sir Gilbert închiriase toată tabăra pentru o săptămână.

— Vino să vorbim peste-un sfert de oră, îi zise el. Bem ceva şi-ţi spun ce vreau.

— Bine, spuse Rachel şi se întoarse pentru puţin timp la ea în cort.

Se lăsa înserarea pe când se îndrepta spre cortul lui Sir Gilbert, cincisprezece minute mai târziu. Apusul era lent şi magnific, cu un soare ocru şi tremurat, care-şi trimitea razele de rămas-bun prin bolta de copaci, pe când cicadele cântau, iar păsările de noapte îşi începeau corul timpuriu. Sir Gilbert bea un gin tonic la masă şi părea să savureze apusul, deşi, după cum avea să afle Rachel pe durata următoarelor luni, nu avea obiceiul să-şi dezvăluie sentimentele.

— Nu-i un loc rău, se mărgini să-i spună.

— E uimitor, zise Rachel.

— Ai mai fost aici?

— Nu. E chiar prima dată-n viaţă.

— Dacă era după mine, nu alegeam locul ăsta, spuse el. Dar copiii au vrut să vadă animale şi ştii cum e... Au prioritate.

— Absolut.

— Şi-acum, zise el, după ce-l chemă pe majordom şi-i comandă un pahar de vin alb pentru Rachel, despre fiu-meu. Când nu-i la şcoală, stă mai mult cu maică-sa, aşa că nu prea e vina mea pentru cum a ieşit.

— La ce şcoală merge? întrebă Rachel.

— Eton. E pe cale să-nceapă ultimul an acolo, ceea ce-nseamnă că peste câteva luni o să aibă interviul la universitate. Vrea să dea la matematică la Oxford. La Oxford ai fost şi tu, nu?

— Ba da.

— Dar n-ai fost la o şcoală de stat?

— Nu.

— Bravo. Aşa mi-au zis şi mie. Bun, pe scurt, uite care-i treaba. Din cauza ideologiei ăsteia tâmpite care s-a infiltrat la ora asta în învăţământul din Anglia, colegiile de la Oxford sunt presate îngrozitor ca să-i favorizeze pe elevii din şcolile de stat. Am impresia că i se zice „inclusivism". Sau „antielitism". Indiferent cum îi spui, ideea e că băieţii ca Lucas, care habar n-are cum arată o şcoală de stat pe dinăuntru, trebuie să se străduiască şi mai mult ca să facă impresia cuvenită. Maică-sa l-a răsfăţat. Eu nu cred c-am făcut-o, dar cu siguranţă am cheltuit o groază de bănet cu el în ultimii şapteşpe ani, ceea ce mi se pare normal când vorbeşti de carne din carnea ta. Deloc de mirare, a devenit obraznic, arogant şi cu un aer că i se cuvine totul, pe care-l simţi de la o poştă. Nimic din toate astea n-ar fi fost o problemă în trecut, dar acum, cum ziceam, chestia asta îi face mult mai sensibili pe oamenii noştri din marile centre de educaţie. Aşa că lucrul

pe care trebuie să-l facem e să-l dezbărăm cât mai mult de toate astea. Mă urmăreşti?

— Într-un fel..., zise Rachel, deşi nota de incertitudine din glasul ei era inconfundabilă.

— Bun, simplific cât de mult pot, spuse Sir Gilbert. Vreau să-l transformi pe fiul meu într-o persoană normală.

Lui Rachel cererea i s-ar fi părut bizară în orice condiţii. Aici, dezorientată după călătoria lungă, o găsi mai ciudată ca oricând şi preţ de o clipă se întrebă dacă nu cumva trecuse printr-o oglindă în ultimele douăzeci şi patru de ore şi ajunsese într-o lume paralelă, unde regulile şi condiţiile vieţii de zi cu zi fuseseră răsturnate.

— O persoană normală? repetă ea.

— Da. Vreau să fie în stare să deschidă gura fără să dea impresia că lumea îi aparţine, cu tot ce e în ea.

Rachel trase adânc aer în piept.

— În regulă. O să... o să văd ce pot face.

— Ai un accent foarte puternic, zise Sir Gilbert. De unde e, din Lancashire?

— Yorkshire. Doar nu vreţi să-l învăţ şi accentul de Yorkshire.

— Nu. Şi chiar nu-mi pasă ce-i faci. Stai de vorbă cu el, citeşte-i, treaba ta. Poţi să-ncepi mâine la nouă. Stai cu el toată ziua şi vezi se se poate face.

Cu asta, puse mâna pe iPad şi începu să citească un articol de revistă. Rachel îşi dădu seama că era felul lui de a-i spune că discuţia se încheiase.

*

A doua zi dimineaţă, Lucas nu plecă în safari cu ceilalţi. Şi nici tatăl lui. Rachel îşi închipui, la început, că Sir Gilbert dorise să stea cu ei ca să fie atent la ce făceau, dar se dovedi

că nu era deloc așa. Nu-i băgă în seamă deloc și rămase la el în cort, unde își făcu de lucru cu iPad-ul, cu o servietă subțire din piele, plină cu documente, și cu o serie de telefoane. (Deși semnalul de telefonie mobilă era inexistent pentru Rachel, Sir Gilbert adusese cu el ceva care semăna cu o stație telefonică militară prin satelit – un dispozitiv masiv, dotat cu o antenă pliabilă –, iar acum își petrecu o bună parte a dimineții vorbind la ea.)

Lui Rachel chiar îi plăcea să stea de vorbă cu Lucas dimineața. Întâlnise numeroși absolvenți de Eton la Oxford și deși erau, bineînțeles, de toate felurile, știa că aveau cu toții un lucru în comun: un aer extraordinar de încrezător. Încrederea asta, simțise ea dintotdeauna, era un mare avantaj: ce sentiment înălțător era să știi că bogăția și educația nu numai că aveau să te ferească de câteva dintre cele mai mari greutăți din lume, dar urmau să te pregătească pentru o viață în care destinul tău, de care aveai parte ca de un drept câștigat prin naștere, era să controlezi viețile altora. Însă nu era de mirare că încrederea asta, hrănită și încurajată de ambiția aprigă a părinților, putea să se transforme lesne într-o aroganță insuportabilă, și fără îndoială că de asta se temea Sir Gilbert în privința fiului său.

De fapt, după câteva ore de discuție, Rachel avu impresia că Lucas era mai degrabă deprimat decât arogant. Se părea că opțiunea pentru secția de matematică a universității nu-i aparținea. Adevărata lui pasiune era civilizația clasică, dar „n-a vrut mama", îi spuse el. „Cică e-o materie de doi bani." În schimb, se decisese că matematica avea să-l pregătească mai bine pentru munca din City pentru care întreaga lui educație de până acum părea să nu fi fost altceva decât o simplă fundație. Rachel decise că lucrul de care avea cu adevărat nevoie Lucas era familiarizarea cu știința de-a răspunde la întrebări: fiecare întrebare pe care i-o punea pe teme de

arte frumoase, teatru (o altă pasiune), cărți sau politică nu producea un răspuns matur și argumentat, ci o revenire lăudăroasă la premiul obținut pentru un eseu, la nota mare pe care-o primise la curs, la discursul ținut și după care fusese ovaționat în picioare sau la celebrul autor cu ai cărui copii fusese în vacanță. Fiecare reflex din creierul lui părea format pentru concurență și pentru demonstrarea superiorității față de ceilalți. Nimic din toate astea nu prea era din vina lui, își zise Rachel, și își pierdu cu adevărat răbdarea cu el o singură dată, când îi spuse că ratarea examenului de admitere la Oxford ar fi o catastrofă personală fiindcă ar însemna că „pot să nimeresc la cine știe ce universitate de doi lei, la un loc cu o grămadă de ciumeci". Moment în care Rachel îi propuse să facă o pauză pentru prânz.

Cu puțin timp înainte de douăsprezece – probabil fiindcă luase același avion care o adusese pe Rachel la Skukuza cu o zi în urmă –, sosi încă un oaspete. Acesta prânzi cu Lucas și Sir Gilbert, pe când de la Rachel se aștepta, pare-se, să mănânce singură, la masa de pe podeaua propriului cort, însă după ce se termină prânzul nou-venitul ținu morțiș să vină să se prezinte.

— Bună, spuse el, lungind cuvântul într-un fel care lui Rachel nu putu să-i facă altă impresie decât cea a unei încercări de flirt. Și pe cine-avem noi *aici*?

— Mă cheamă Rachel, zise ea. Am venit să mă ocup un pic de Sir Gilbert și de familie.

— Francis, spuse bărbatul, strângându-i mâna. Frederick Francis. Prietenii îmi zic Freddie.

Să tot aibă vreo patruzeci și cinci de ani, presupuse Rachel. În formă și bine întreținut. Ușoarele urme de încărunțire de la tâmple erau singurele semne de vârstă medie. Nu era cătuși de puțin neatrăgător, dar avea ceva, ceva imposibil de definit, care o făcu să vrea să dea înapoi imediat.

— Eşti nouă, nu-i aşa? zise el. Nouă pentru familie, vreau să spun.

— Da, spuse Rachel. Am venit ieri.

— Stai mult?

— Asta chiar nu ştiu, răspunse ea râzând. Încă nu m-am lămurit.

— A, da. Lui Sir Gilbert îi place să păstreze elementul-surpriză.

Fără să înţeleagă pe deplin cum venea asta şi vrând să umple tăcerea care se lăsase, Rachel întrebă:

— Ţi-ai luat în primire cortul?

— Din păcate, nu, răspunse el. Mă-ntorc la Londra cu zborul de diseară.

— Oho.

Rachel era – nu pentru prima dată în ultimele două zile – uluită.

— Ai bătut ceva drum, doar pentru o după-amiază.

— Păi, Sir Gilbert n-o să mai vină la Londra o vreme şi am nişte chestii pe care trebuie să le semneze. Sunt urgente.

— Aha, am priceput, spuse Rachel, deşi nu prea era cazul. Înseamnă că lucrezi pentru Sir Gilbert, nu?

Freddie se prefăcu în glumă că se gândeşte atent.

— Mda, e o-ntrebare grea. Lucrez pentru el? Sau pentru mine? Sau lucrează *el* pentru mine?

Pe Rachel n-o interesau şaradele în clipa asta.

— Şi în ce domeniu lucrezi? îl întrebă ea direct.

— Înainte să plec, o să-ţi las o carte de vizită, zise Freddie.

Însă ori minţi, ori uită, fiindcă la 4:30 după-amiază, ora plecării din tabără, domnul Francis nu-i lăsă o carte de vizită, ci îi aruncă o privire lungă, evaluatoare, de la geamul Land Rover-ului, făcând-o să simtă un disconfort inexplicabil în burtă.

*

Întâmplător, nu trecu mult şi Rachel şi restul familiei îl urmară pe domnul Francis la aeroportul din Johannesburg. În seara aceea la şase, Madiana şi gemenele se întoarseră din ultimul safari, iar Lady Gunn se arătă mai dispreţuitoare ca niciodată faţă de strădaniile călăuzei.

— Gilbert, dragule, zise ea, pe când gemenele o zbughiseră în cort să-şi pună costumele de baie, zău că ne pierdem vremea aici. Nu sunt lei în parcul ăsta – absolut deloc. I-am văzut iar pe elefanţii ăia tâmpiţi şi nimic altceva.

— Ţi-am mai spus, pot să-ţi fac rost de-o mulţime de lucruri. Dar de lei mă tem că nu.

— Atunci chiar cred c-ar fi bine să ne facem bagajele şi să plecăm acasă.

Iar a doua zi exact asta făcură. Împachetară dis-de-dimineaţă: Madiana, Rachel şi copiii se întoarseră cu avionul la Londra, iar Sir Gilbert luă o cursă spre Singapore, chit că nu ştia nimeni dacă aceea îi era destinaţia finală. Madiana nu părea să ştie şi nici nu-i păsa din cale-afară unde i se ducea soţul. Acesta fu unul dintre numeroasele lucruri care-o nedumeriră pe Rachel, pe când se gândea la călătorie în timpul celor unsprezece ore de zbor până acasă. Avea din belşug la ce să-i umble mintea: în fond, ultimele câteva zile fuseseră printre cele mai misterioase din viaţă. Însă în tot acest vălmăşag dens de gânduri, imaginea care-i reapăru cel mai des fu, destul de ciudat, chiar priveliştea taberei: închiriată pentru toată săptămâna de Sir Gilbert şi familia, dar definită acum tocmai prin absenţa lor: piscina nefolosită, barul şi restaurantul pustii, personalul concediat, corturile însele stând goale şi fără noimă în umbra cenuşie a afinilor siberieni.

4

Când se întoarse acasă, Rachel constată că se întâmplaseră multe la bunici. Analizele relevaseră o tumoare canceroasă mare în colonul bunicului. Acesta fusese dus la blocul operator imediat ce se făcuse descoperirea şi, după o intervenţie de şase ore, tumoarea fusese îndepărtată cu succes. Însă cancerul făcuse deja metastaze la ficat şi, spuseseră medicii, nu mai putea fi vindecat pe cale chirurgicală, prin chimioterapie sau radioterapie: putea fi doar „gestionat". Refuzaseră să dea o prognoză, dar familia ştia că de obicei cancerul la ficat însemna o speranţă de viaţă de doar câteva luni. Deocamdată, bunicul trebuia să rămână în spital: avea nevoie de cel puţin două săptămâni de recuperare după operaţie.

A doua zi Rachel îşi lăsă mama la tribunal şi pe urmă merse singură cu maşina la Beverley. De îndată ce ajunse, bunica ei o prinse în braţele strâmbe şi fragile, plângând încet. Pe urmă făcu nişte sendvişuri cu brânză şi prânziră împreună în grădină. Rachel se uită la prunul pe ale cărui crengi încă se vedeau câteva zeci de fructe foarte coapte şi se gândi la mesajul blând şi mâhnit pe care i-l adusese vântul care-i bătuse printre ramuri. Se gândi şi la tabăra cu cele şase corturi impunătoare, grupate în jurul piscinei din Parcul naţional Kruger, şi-i veni greu să creadă până şi că exista, cu atât mai puţin că fusese acolo cu doar câteva zile în urmă.

Îşi îmbrăţişă bunica mai strâns ca niciodată când îşi luă rămas-bun. Iar apoi, în dimineaţa următoare, primi încă un telefon de la Albion Tutors.

— Le-ai făcut o impresie excelentă lui Sir Gilbert şi familiei, îi spuse domnul Campion, spre mirarea ei. Lady Gunn vrea să te vadă mâine. S-ar putea să ai parte de un angajament de mai lungă durată.

Aşa că Rachel luă din nou trenul de la Leeds la Londra. Se sui în metroul de pe magistrala Piccadilly spre South Kensington, iar pe urmă, după câteva minute de mers pe jos, se trezi intrând într-o parte a oraşului unde casele erau înalte şi late, cu trepte lustruite care duceau la intrări cu porticuri, iar ferestrele glisante de sus până jos dădeau spre străzi care altădată, îşi imagină ea, ar fi fost tăcute şi retrase.

Însă nu mai era cazul. Casa familiei Gunn se găsea pe o stradă lată pe nume Turngreet Road, iar când Rachel intră pe ea, dădu cu ochii de o scenă care-i aminti mai degrabă de un şantier de construcţii decât de o zonă rezidenţială discretă. Cel puţin jumătate dintre casele de pe stradă păreau să aibă parte de o reconstrucţie majoră. În jurul grădinilor din faţă se ridicau plase înalte, solide, impenetrabile, cu denumiri ca Talisman Construction, Prestige Basements şi Vanguard Redesign. În locul unor meşteşugari care să lucreze cu dalta la cărămizi sau să aplice un strat delicat de vopsea tocurilor de la uşi, se vedeau malaxoare gigantice de ciment care măcinau asurzitor, bene uriaşe, pline cu cărămizi şi pietriş care erau transportate pe trolii industriale, macarale de peste cincisprezece metri, care blocau carosabilul în timp ce-şi duceau încărcăturile masive de grinzi şi de prefabricate dintr-un loc în altul. Indicatoarele galbene de pe marginea drumului semnalau dezafectarea mai multor locuri de parcare, astfel încât căile de acces ale rezidenţilor erau deja blocate de luni bune. Cu băgare de seamă, Rachel îşi croi drum printre toate aceste activităţi, salutând din cap grupurile de bărbaţi aflaţi în zonă, care aveau căşti de protecţie şi veste fosforescente, purtând

conversaţii cu glasuri scăzute în limbi est-europene. Aceştia îi întoarseră salutul cu priviri impasibile.

În cele din urmă ajunse la ceva ce părea să fie casa familiei Gunn: numărul 13. Aidoma celorlalte, avea în faţă o plasă înaltă de protecţie. Plasa era verde şi purta logo-ul celor de la Grierson Basements plc. În centrul ei se găsea o uşă de intrare provizorie, dotată cu o cutie poştală şi sistem de alarmă. Lui Rachel i se dăduse un număr de telefon pe care să-l formeze când ajungea în dreptul casei. În timp ce aştepta să i se răspundă, citi mesajul de avertisment de pe plasă: „În conformitate cu normele de protecţie a muncii din 1974, toate persoanele care intră în acest şantier trebuie să se supună prevederilor în vigoare. Toţi vizitatorii trebuie să se prezinte la biroul de înregistrare şi să obţină permisiunea de-a se deplasa pe teritoriul şantierului sau în oricare dintre punctele de lucru. Trebuie respectate normele de protecţia muncii, iar folosirea echipamentului de protecţie este obligatorie pe întreaga durată a prezenţei pe şantier". Pe un alt afiş scria simplu: „Accesul interzis persoanelor neautorizate". Rachel începu să-şi dea seama că greşise punându-şi ţinuta de serviciu cea mai elegantă.

O voce la celălalt capăt, cu un uşor accent străin – poate din Orientul Îndepărtat? – spuse „domnişoara Wells?", moment în care un ciocan pneumatic începu să se audă în spatele uneia dintre plasele de protecţie din apropiere, făcând conversaţia aproape imposibilă. „Da?", strigă Rachel la telefon, după care vocea spuse ceva nedesluşit şi convorbirea se încheie. Pe când se întreba ce să facă şi dacă trebuia să mai sune o dată, uşa verde provizorie se deschise şi în cadrul ei apăru o menajeră cu o expresie primitoare pe chip. Avea pielea închisă la culoare şi părul des, negru şi sârmos, însă Rachel nu-i putu ghici originea etnică.

— Domnişoara Wells? Intraţi, vă rog. Vă aşteaptă.

Urmând-o pe menajeră, Rachel se strecură pe lângă o cabină de toaletă mobilă şi pe lângă un birou de şantier, spre treptele din faţă ale casei. Nu putu să nu observe că şantierul era părăsit şi părea să fi fost abandonat cu destul timp în urmă. Apoi urcară scările şi ajunseră la adăpost în vestibulul unde părea, cel puţin deocamdată, să domnească liniştea.

Rachel se văzu condusă într-o sufragerie – sau, cum poate că trebuia să i se spună, un salon – care se întindea pe întreaga lungime a casei. Rafturi cu cărţi acopereau pereţii, iar lângă fereastra de la capătul celălalt al încăperii se găsea un pian de concert, cu un album de mazurci ale lui Chopin stând deschis pe suportul pentru partituri. Totul părea intact; aproape neatins.

Madiana intră în cameră însoţită de un golden retriever mare şi frumos, care începu să-i adulmece picioarele lui Rachel curios şi o linse pe mână. Madiana prinse câinele de zgardă şi-i dădu o palmă mustrătoare.

— Gata, Mortimer, ajunge, zise ea.

Câinele se aşeză lângă ea, respirând gâfâit, dar pus la punct fără discuţie. Madiana o întâmpină pe Rachel curtenitor, dar fără căldură, şi apoi începu să-i spună ce avea de făcut: se hotărâse să le aducă o preparatoare permanentă gemenelor, care erau în clasa a patra a şcolii primare din cartier. Voia să mai facă nişte matematică şi citire cu ele, şi să înceapă să le înveţe franceză, latină, rusă şi mandarină.

— O să stai aici în casă, spuse ea. Faustina o să le-aducă pe fete de la şcoală la trei şi jumătate. Se odihnesc puţin, mănâncă ceva şi pe urmă le predai de la patru la şapte. În rest eşti liberă.

— Şi Lucas?

Era limpede că Lucas n-o interesa pe Madiana la fel de mult ca propriile ei fete.

— S-a-ntors la şcoală, zise ea. O să vină câteodată acasă în weekend. Când vine, trebuie să te ocupi de el exact cum te ocupai înainte. Ştii cu cât o să fii plătită, da? Adică s-a bătut palma cu agenţia.

— Da, zise Rachel.

— Şi atunci accepţi?

Se părea că i se cerea o decizie pe loc. De fapt, nici nu era greu de luat.

— Da. Sigur. Mulţumesc foarte mult.

— Hai cu mine. O să-ţi arăt unde-o să stai.

Dându-i comandă câinelui să rămână pe loc, Madiana o conduse pe Rachel în vestibul şi în sus pe scara principală. (Era una dintre foarte puţinele dăţi când avea s-o folosească.) Cele două fete, Grace şi Sophia, stăteau mai mult la etajul doi al casei. Avea fiecare dormitorul ei, o baie comună, un birou şi o spaţioasă cameră de joacă echipată cu de toate, de la o masă de ping-pong la două console de PlayStation şi un monitor care ocupa aproape tot peretele cel mai mare.

— Ce frumoasă e camera asta în care se joacă, spuse Rachel.

— Nu-i destul de mare, zise Madiana indiferentă. Le facem una mai mare jos, după ce se termină toate disputele astea ridicole.

Nu preciză despre ce erau disputele şi nici cu cine, iar Rachel nu se simţi suficient de îndrăzneaţă să întrebe. Fără îndoială că avea să se lămurească totul.

— Asta e uşa care dă spre partea ta de casă, spuse Madiana, indicând o uşă cu lambriuri albe din peretele de pe palier.

Rachel asculta doar pe jumătate. Trecând pe lângă baia fetelor, observă că pereţii şi tavanul erau zugrăviţi cu foiţă de aur şi că în centru se găsea o piesă de mobilier extraordinară: o cadă de mici dimensiuni cu picioare, dar nu o cadă oarecare – părea să fie *diamantée* –, bătută cu diamante false.

Cel puțin asta credea (sau măcar spera) Rachel. În orice caz, nu-i venea să-și creadă ochilor.

— Ești atentă? întrebă Madiana.

— Da, sigur.

Noua ei angajatoare o pofti pe ușă. Aceasta dădea spre un alt palier mic, cu o scară îngustă, care ducea atât în sus, cât și în jos. Madiana închise ușa după ele și Rachel observă că, pe partea asta, ușa era complet ascunsă de o oglindă mare, cu ramă aurită, și că avea și ea o mică tastatură.

— Ai nevoie de-un cod ca să deschizi ușa din partea asta, spuse Madiana. O să ți-l dau mai târziu. Jos aici, adăugă ea, arătând spre scară, e bucătăria. Unde-o să mănânci. Acum ține-te după mine.

Mai urcară două etaje până când aproape că ajunseră în partea cea mai de sus a casei. Pe palier se vedeau trei uși.

— Faustina și soțul ei dorm aici, zise Madiana, arătând spre ușa din mijloc. Aici e baia pe care o s-o împarți cu ei. Și aici o să dormi.

O conduse pe Rachel într-un dormitor mic, dar confortabil de la mansardă, cu șemineu și cu un dulap mare în perete. Mai era loc doar pentru un fotoliu și un birouaș de la care vedeai grădina din spate. Rachel se uită pe fereastră și văzu cu surprindere cât de înaltă era casa. Fu la fel de surprinsă când observă că deocamdată nu exista nici urmă de grădină, ci doar o continuare a șantierului de construcții, un loc în dezordine, cu noroi, niște scânduri puse acolo temporar și o prelată pătrată, întinsă în centru și acoperind ceva ce părea un orificiu uriaș. Parcată într-un colț îndepărtat, dar dominând în continuare scena prin simpla ei înălțime, se găsea o turlă de foraj. În mijlocul acestui loc pustiu, Mortimer alerga de zor, adulmecând cu speranță obiectele și ridicând piciorul lângă unele, în timp ce era urmărit din ochi de un

bărbat brunet, care trăgea dintr-o ţigară. Ambele siluete păreau foarte îndepărtate şi mici.

— El e Jules, spuse Madiana. Se ocupă de grădină, face pe şoferul, lucruri din astea.

— E-nsurat cu Faustina? întrebă Rachel.

— Da. O să iei masa cu ei aici, în bucătărie. Partea din casă unde stă personalul şi cea a familiei sunt bine separate. Există uşi care fac legătura între ele, dar singura pe care o s-o poţi folosi e cea cu oglindă.

— Aha, spuse Rachel. O să ţin minte.

— În regulă. Dar nici măcar pe asta nu o s-o poţi folosi dacă n-o să fii invitată, spuse Madiana.

5

Așa începu noua viață a lui Rachel.

Într-o primă fază, activitatea ei se dovedi simplă, iar îndatoririle, nesolicitante. Petrecea în fiecare dimineață câteva ore în dormitor, făcând un curs online de rusă, și alte câteva după-amiaza pentru mandarină. În felul ăsta, spera să fie măcar cu o zi înaintea elevelor ei. Pe urmă, la patru, se ducea la ușa cu oglindă de la etajul doi, tasta codul din patru cifre, trecea în tărâmul fermecat unde locuia familia Gunn și le aștepta pe fete la ele în birou. Lucrau și stăteau de vorbă cam trei ore, după care Grace și Sophia coborau la cină, iar Rachel se întorcea la ea în dormitor. După o oră de odihnă, cobora din nou scara îngustă până la parter și la bucătăria personalului aflată în partea din spate a casei. Acolo cina cu Faustina și cu soțul ei, iar pe urmă fie stătea să se uite la televizor cu ei, fie urca la loc ca să citească sau să intre pe internet, pentru ca uneori să se aranjeze și să-și petreacă seara în oraș.

Casa era extrem de mare și avea o configurație complicată. Așa cum îi spusese Madiana, zona personalului și cea a familiei erau cu totul separate. Existau două bucătării: una mică, în spatele casei, unde angajații găteau pentru ei, și una mare în față, unde Faustina pregătea mesele pentru copii și – foarte rar – pentru Sir Gilbert, soție și musafiri. Exista o ușă între cele două bucătării, însă doar Faustina știa codul cu ajutorul căruia putea fi deschisă. O altă ușă din bucătăria personalului dădea spre un dressing lung, în fundul căruia se afla o

altă uşă încuiată. Doar Jules ştia codul acesteia, fiindcă dădea spre o scară care ducea în garajul de la subsol. În mod normal, aici îşi ţineau soţii Gunn cele patru maşini: un Range Rover, un Rolls-Royce, un Lamborghini şi un Bentley Continental R din 1953. Când era nevoie de una dintre maşini, Jules trebuia s-o conducă până pe o platformă din colţul garajului, care se ridica prin intermediul unui lift hidraulic şi ieşea la parter în faţa casei. Din păcate, cât timp se făceau lucrările de construcţii acest lucru era imposibil, aşa că deocamdată maşinile erau parcate altundeva, iar Sir Gilbert şi Madiana trebuiau să se descurce cu un Mercedes-AMG pe care-l cumpăraseră special pentru aceste câteva luni şi pe care-l păstrau într-un mic garaj adiţional, situat două străzi mai încolo: un garaj evaluat doar el la aproape o jumătate de milion de lire.

Aceste lucrări de construcţii erau sursa „disputelor" de care amintise Madiana când îi arătase casa lui Rachel. De câtva timp, Madiana insista pe lângă soţul ei că reşedinţa lor din Londra (una dintre cele şase pe care le deţineau prin lume) nu era destul de mare ca să satisfacă nevoile familiei. Voia să se extindă, însă absurdele reglementări de planificare ale zonei îi impuneau să nu crească înălţimea casei şi nici s-o mărească în partea dinspre grădina din spate. Singura cale era, cu alte cuvinte, în jos.

Multe alte familii din cartier ajunseseră la concluzii asemănătoare, aşa că transformările din ce în ce mai întinse şi mai complicate ale subsolurilor deveniseră populare în rândul locuitorilor mai înstăriţi din Chelsea în ultimii câţiva ani. Lucrările pe care le presupuneau aceste transformări erau îngrozitor de zgomotoase şi de supărătoare, dar oamenii în general le tolerau, în bună parte pentru motivul că, într-o bună zi, poate că avea să le dea şi lor prin cap să facă acelaşi lucru. În majoritatea cazurilor, se emiteau obiecţii serioase doar când lucrările ameninţau structura de rezistenţă a caselor

învecinate – şi tocmai asta se întâmplase în cazul familiei Gunn. O plângere oficială fusese depusă de locuitorii casei de alături (numărul 15), care susţineau că de când începuseră soţii Gunn să sape la subsol, le apăruseră crăpături în câţiva dintre pereţii de rezistenţă ai propriei locuinţe. Primăria dispusese sistarea lucrărilor până la rezolvarea problemei, iar Madiana, care avea planuri măreţe pentru aceste niveluri subterane, îşi ieşise din minţi de furie.

Cu toate acestea, potrivit lui Jules şi Faustina, la mijloc era şi o chestiune mult mai gravă. Cei doi îi spuseră lui Rachel că lucrările nu fuseseră oprite din cauza obiecţiilor ridicate de vecini, ci din cauza unui accident petrecut pe şantier. Amănuntele erau neclare, dar se părea că unul dintre constructori se găsea chiar pe fundul puţului (săpat atunci până la aproape douăzeci şi cinci de metri), când o traversă de oţel care tocmai era coborâtă ca să completeze armătura căzuse de pe cablu şi-l lovise.

— Urâtă treabă, spuse Rachel. Şi-a revenit?

Jules clătină din cap.

— A murit. Atunci au decis cei de la Protecţia Muncii să închidă şantierul.

Rachel se înfioră. Avea o frică veche de spaţiile subterane şi nu se simţi deloc în largul ei la gândul că, sub camerele elegante şi comode din casa familiei Gunn, la câţiva paşi de bucătăria pe care-o folosea în fiecare zi, se căsca groapa aceea, hăul acela fără fund. Părea incredibil că singurul lucru datorită căruia casa nu se prăbuşea era un cadru fragil din bare şi traverse de oţel. Încercă să-şi alunge ideea din minte.

Rachel nu prea le vedea pe fete în weekenduri. Dacă Madiana şi Sir Gilbert nu erau în ţară, gemenele erau suite uneori în avion ca să li se alăture. Câteodată Jules trebuia să le ia cu maşina la Cotswolds, unde soţii Gunn aveau o „căsuţă": în realitate, mai multe clădiri ale unei foste ferme

acum transformate, inclusiv un complex cu piscină şi saună, care era numai el de două ori mai mare decât casele celor mai multor oameni. Mortimer, golden retriever-ul, mergea uneori cu ei la căsuţă, deşi din când în când mai uitau să-l ia. Casa din Londra nu era însufleţită niciodată: însă în weekenduri, când era locuită doar de Rachel, de menajeră şi de soţul ei, iar lucrările de construcţii din toate casele din jur erau suspendate, liniştea de acolo chiar putea să te îngrozească.

*

Într-o bună zi la prânz, după ce locuise deja câteva săptămâni la soţii Gunn, Rachel era jos, în bucătăria personalului, şi se uita la televizor. Îşi făcuse un sendviş şi-l hrănea cu bucăţi reci de peşte pe Mortimer, care-i stătea la picioare obosit, dar satisfăcut după ce se întorsese de la plimbarea cu Livia, romînca meditativă şi zâmbitoare care plimba câini şi care suna în fiecare zi la reşedinţă ca să-l scoată să facă mişcare.

Rachel se uita la ştirile amiezii, fără să fie foarte atentă. Tocmai se vorbea depre construirea Crossrail-ului, marele şi noul proiect de transport menit să unească City-ul cu suburbiile cele mai îndepărtate din est şi din vest, ceea ce implica începerea unor excavări la mare adâncime în capitală, care le provocau (cam la fel ca lucrările din subsolul familiei Gunn) numeroase inconveniente unui mare număr de londonezi. Reportajul de astăzi fusese realizat în zona gării de pe Liverpool Street, unde se părea că muncitorii constructori făcuseră o descoperire macabră: douăzeci şi cinci de schelete umane, datând probabil din secolul al XIV-lea şi dovedind că era posibil ca lucrările actuale să se desfăşoare pe teritoriul unui fost cimitir al victimelor Morţii Negre.

Şi atunci Rachel avu o surpriză – una plăcută. Expertul universitar pe care-l invitaseră să vorbească despre descoperire era Laura Harvey, fostul ei îndrumător universitar de la Oxford. Era îmbrăcată elegant, cu un taior gri cu dungi fine pe deasupra unei bluze albe deschise la gât, îşi purta părul mai scurt ca înainte şi părea cum nu se poate mai strălucitoare şi mai stăpână pe sine.

— Prin urmare, doamnă profesor Harvey, întrebă crainicul de ştiri, credeţi că această descoperire ar putea să nu aibă doar o valoare istorică, ci şi din punct de vedere financiar?

— Da, răspunse Laura. Bineînţeles, nu vorbesc despre valoarea de piaţă a rămăşiţelor, dac-ar vrea cineva să încerce să le vândă. Spun doar că descoperirile de acest tip sporesc sentimentul de mister pe care-l suscită anumite părţi ale Londrei, şi tocmai sentimentul ăsta de mister e unul dintre lucrurile care-i atrag pe oameni aici.

— Vă referiţi la turişti.

— Da.

— Şi faceţi parte, dacă nu mă-nşel, dintr-o mişcare al cărei obiectiv este să valorizeze această categorie de fenomene, nu?

— Exact. Ca membri ai Institutului pentru Evaluarea Calităţii, încercăm să cuantificăm acele lucruri care au fost privite mereu ca fiind necuantificabile. Altfel spus, sentimentele. Un sentiment de veneraţie, un sentiment de uimire, chiar de frică – de fapt, *îndeosebi* de frică. Uitaţi-vă cât de populară este Temniţa Londrei[1].

— Titlul cărţii dumneavoastră pe această temă a fost *Monetizarea uimirii*, nu? Dar era în principal o carte despre filme.

1. În original, The London Dungeon, o atracţie turistică situată pe malul sudic al Londrei, unde se reconstituie evenimente istorice macabre, cu efecte speciale din recuzita umorului negru şi a senzaţiilor tari

— Ei bine, Londra a fost decorul a nenumărate filme, iar poveştile pe care le-au turnat regizorii în acest decor se numără printre lucrurile care-i aduc pe oameni aici. Ce s-a descoperit astăzi pe Liverpool Street, de pildă, aminteşte frapant de o serie de filme celebre turnate în Londra. Mă gândesc la *Quatermass şi puţul*, din anii 1960, în care o echipă de constructori care fac săpături pentru o nouă magistrală de metrou scot la suprafaţă, printre alte lucruri, un schelet uman; sau *Linia morţii*, turnat câţiva ani mai târziu, în care se descoperă că o staţie de metrou dezafectată adăposteşte o colonie de canibali. Nu contează dacă oamenii chiar au văzut filmele astea sau nu: colectiv, ele fac parte din conştiinţa noastră. Şi ne spun ceva important despre Londra, şi anume că nu putem şti ce se află dedesubt, sub paşii noştri. Există întotdeauna sentimentul că, dacă am săpa prea adânc, am putea să dăm peste ceva sinistru, peste ceva periculos. Oamenilor li se pare o idee înspăimântătoare, firește, dar în acelaşi timp palpitantă.

— La final, doamnă doctor Harvey, sunteţi amabilă să fixaţi o valoare – o valoare monetară – descoperirii de astăzi de pe Liverpool Street?

— Da, desigur. Am pus la punct un algoritm capabil să producă estimări rapide şi aproximative ale acestei categorii de lucruri, ţinând cont de toţi factorii istorici, culturali şi literari, şi apreciem că descoperirea acestor rămăşiţe omeneşti adaugă probabil cam 1,2 milioane de lire la valoarea de ansamblu a Londrei.

— Fascinantă poveste. Doamnă profesor Laura Harvey, vă mulţumesc foarte mult. Şi-acum, în ce fel ar trebui să gestionăm problema jihadiştilor instruiţi care se întorc în Regatul Unit? Studiem cazul Danemarcei, care încearcă o abordare total diferită a acestei chestiuni...

6

— Tare mă bucur că te revăd, Rachel, zise Laura. Îţi mulţumesc din suflet c-ai reluat legătura.

— Ar fi trebuit s-o fac de mult, spuse Rachel. Dar nu mai ştiam unde lucraţi. A fost o mare surpriză când v-am văzut la TV...

— Mă rog, sunt un pic jenată de treaba asta.

— De ce? Cred c-aţi ieşit incredibil de bine. Foarte sigură şi coerentă.

— Da, dar... rolul ăsta public în care văd că-ncep să intru. Am sentimente foarte încurcate faţă de el.

Amestecă în cappuccino şi luă o gură de probă. Stăteau la Housman Room, cancelaria profesorilor plini de la University College din Londra, într-o dimineaţă liniştită de joi, fără mulţi alţi profesori sau studenţi veniţi pentru documentare. Era un spaţiu viu şi vesel, cu picturi abstracte multicolore atârnând pe pereţi şi cu lumina soarelui de toamnă revărsându-se printr-o cupolă de sticlă. Lăsându-se într-unul dintre fotoliile comode din piele, Laura se simţea ca acasă acolo. Făcea parte de doi ani din corpul profesoral de la UCL, iar denumirea postului ei – profesor de gândire contemporană – dovedea că, de când îi predase lui Rachel la Oxford, începuse să-şi lărgească orizontul universitar.

— În esenţă, am făcut un pact cu diavolul, spuse ea. Diavolul fiind, în cazul ăsta, lordul Lucrum. Era directorul colegiului nostru, ţii minte?

— Sigur. Nu mai e?

— Nu. A plecat cu câteva luni în urmă, ca să petreacă mai mult timp cu comisiile lui. Cerându-mi apoi, spre marea mea uimire, să fac parte din una dintre ele. De fapt, îmi citise cartea – sau pusese pe cineva s-o citească în contul lui. Oricum ar fi fost, surpriza era mare, fiindcă nu credeam că o carte despre niște filme englezești obscure putea să intereseze și pe altcineva decât pe câte-un fanatic ca răposatul meu soț. Dar cred că lucrul care i-a atras cel mai mult atenția a fost titlul.

— Și se leagă de instituția de care-ați pomenit în interviu...?

— Corect. Institutul pentru Evaluarea Calității – al cărui director este. Sună destul de inofensiv, nu?

— Și nu e?

— Totul se leagă, spuse Laura, de anii 1980, când Henry Winshaw era președintele unui Consiliu de Reformă din cadrul sistemului de sănătate publică. Ideea era să se privatizeze sistemul, deși bineînțeles că nu era nimeni dispus s-o recunoască. Dar Winshaw a venit cu ideea asta grozavă, că poți să evaluezi calitatea vieții umane. Să-i pui un preț, mai bine zis. Astfel încât unele intervenții medicale să fie mai rentabile decât altele. Lordul Lucrum – sau David Lucrum, cum era cunoscut pe atunci – era un consultant de management oarecare și făcea parte din comisie. Îl adora pe Henry Winshaw – îl idolatriza –, iar acum oamenii îl consideră un fel de moștenitor spiritual. Încă e consilier guvernamental pentru reformele din sistemul de sănătate publică. Cât despre noul lui institut, face parte din aceeași tendință de-a exprima totul în termeni monetari. Și vor ca oamenii de genul meu – oameni din domeniul artei și al umanioarelor – să li se alăture și să facă parte din proces.

— N-aș fi crezut, zise Rachel, alegându-și cuvintele cu grijă, c-ați putea să vă simțiți atât de bine într-o asemenea companie.

— Ştiu unde baţi, dar încerc să văd lucrurile din alt punct de vedere. Avem de-a face cu oameni care n-au *nici cea mai mică idee* că un lucru e important dacă nu-i fixezi un preţ. Şi-atunci, în loc să-i lăsăm să considere... mă rog, emoţiile omeneşti ceva cu totul lipsit de valoare, cred că e preferabil să apară cineva ca mine şi să încerce să-i ajute. Să pună la punct un fel de apărare. Aşa c-am inventat un termen nou – „valoare hedonistă". Asta poate însemna, să zicem, sentimentul pe care-l ai când admiri o porţiune frumoasă de litoral. Şi încercăm să dovedim că sentimentul ăsta valorează de fapt câteva mii de lire; sau, din alt unghi, că durerea unei văduve are un preţ de zece mii de lire pentru economie. În felul ăsta, măcar o să *recunoască* sentimentele astea. Măcar o să ia act de existenţa lor.

Rachel se gândi la asta şi spuse:

— Ştiţi ce-ncep să cred? Încep să-mi dau seama că sunt printre noi oameni care par normali din afară, dar după ce înţelegi cum funcţionează, vezi că nu sunt deloc ca noi, ăştilalţi. Seamănă cu nişte androizi, cu nişte zombi sau cu altceva...

— A, da. *Sunt printre noi...*[1]

Laura îşi ridică privirile ca să-l salute pe un tânăr care trecea pe lângă ele ducându-se să-şi ia o cafea.

— Jamie! Vii să stai cu noi?

— Ăăă.. cum să nu. Dar sunteţi sigură? Nu vreau să deranjez.

— Nici vorbă. Hai încoace.

Pe când Jamie îşi lua cafeaua, Laura explică:

— Unul dintre cei mai buni studenţi de la doctorat. Un tip foarte destupat. Pe lângă asta, un băiat de zahăr. Zău c-ar trebui să vă vedeţi.

1. *They Walk Among Us*, piesă într-un act scrisă de Nicholas O'Neill, care dă ulterior titlul unui serial poliţist şi unui joc interactiv.

Rachel se apucă să-i spună Laurei despre noul ei angajament: telefonul neașteptat, trecerea buimăcitoare de la Leeds la un parc de safari din Africa de Sud, opulența absurdă a noului ei cămin, sarcina sisifică de a-l dezvăța pe Lucas de aroganță, relația complicată pe care o dezvolta cu Grace și Sophia, gemenele glaciale și rezervate ale soților Gunn. Jamie li se alătură în toiul relatării și, la fel ca Laura, păru contrariat de această pătrundere în universul altminteri inaccesibil al superbogaților.

— Și cum te tratează? vru el să știe. Ca pe egalul lor sau ca pe-o angajată?

Rachel șovăi. Nu numai că era greu de răspuns la întrebare, dar tocmai observase ceva cu privire la Jamie: era buimăcitor de arătos.

— Câte puțin din fiecare, cred, spuse ea, adunându-se cu greu. Bineînțeles că, în mod normal, n-ar fi stat de vorbă cu mine niciodată, dar într-un fel, nu știu, par să aibă un soi ciudat de.. respect.

— Dar probabil că însemni ceva foarte prețios pentru ei, zise Laura. Doar ai fost la Oxford. Îmi spui că femeia asta s-a născut în Kazahstan și a fost fotomodel. Iar acum se trezește că-ncearcă să-și facă loc în societatea engleză – ba chiar în lumea bună. Are cam toate lucrurile care se cumpără cu bani, dar tu reprezinți toate *celelalte* lucruri, intangibile și dezirabile: tradiție, cultură, privilegii, istorie. Sigur, mă-ndoiesc că te privești tu singură în felul ăsta, dar probabil că așa-i pari *ei*. E la fel ca lordul Lucrum cu comisia lui: vede ceva care există în afara pieței și singurul fel în care știe să reacționeze e să-i fixeze un preț. Educația britanică – un anumit *fel* de educație britanică – e una dintre puținele valori naționale care-au rămas și, la fel ca-n toate celelalte cazuri, suntem gata să i-o punem în brațe cumpărătorului mai bogat. Am văzut chestia asta întâmplându-se cu vârf și-ndesat în meseria mea, crede-mă.

— Am impresia, spuse Rachel, că există lumea mea și există lumea lor, iar cele două lumi coexistă și sunt foarte apropiate, dar nu poți să treci de-adevăratelea dintr-una în alta.

Surâse și adăugă:

— Asta dacă nu folosești ușa fermecată, normal.

— Ce ușă fermecată? întrebă Jamie.

— Mă rog, așa-i zic eu. E singura cale prin care pot să trec din partea mea de casă într-a lor. Seamănă cu o oglindă mare. O oglindă prin care poți să treci.

— Ca Orfeu din filmul lui Cocteau, spuse Laura.

Nici Rachel, nici Jamie nu înțeleseră trimiterea. Laura trebui să le explice că, în versiunea lui Cocteau după legenda lui Orfeu, poetul putea să ajungă în lumea subpământeană trecând printr-o oglindă care devenea lichidă când pășea prin ea. I se păru un lucru tipic că nici unul din ei nu văzuse un film realizat în anii 1950 și care, până nu demult, fusese considerat celebru.

— Știu cum ar fi reacționat *Roger* la asta, spuse ea. Nu merită să vezi filmele astea vechi și bune fiindcă ai de *ales* între prea multe. Pe vremuri le vedeai fiindcă nu prea era altceva la televizor și nu aveai nimic de făcut.

— Ce face Harry? întrebă Rachel, amintindu-și de viața de familie a Laurei când auzi numele soțului ei.

— E-n regulă, spuse Laura. Se descurcă bine la școala cea nouă.

Vorbise repezit: ca și până atunci, nu părea să vrea să vorbească și nici măcar să se gândească mult la fiul ei. Expedie repede subiectul:

— Oricum, dacă vrei să auzi despre lumi diferite care se ciocnesc, chiar ar trebui să-l întrebi pe Jamie unde-a fost în weekendul trecut.

— Chiar așa? făcu el, privind-o rugător. Chiar trebuie să afle și Rachel? De-abia ne-am cunoscut.

— Dar trebuie să-i spui ce s-a-ntâmplat. E cel mai simpatic lucru pe care l-am auzit.

— E jenant.

— Nu trebuie să-ţi fie jenă. Ieşi foarte bine din povestea asta. Iar dacă ai noroc, te trezeşti că te bagă într-una dintre povestirile ei. Pe vremea când îi predam la Oxford, a scris destul de multe povestiri. Şi erau chiar foarte bune.

Rachel roşi de plăcere la auzul complimentului. Şi simţi cum o năpădeşte curiozitatea, aşa că Jamie îşi dădu seama că trebuia s-o lumineze, indiferent dacă-i plăcea sau nu.

— În regulă, începu el, cu o reticenţă încă palpabilă. Weekendul trecut mi s-a însurat un prieten, iar cu o seară înainte am ieşit şi-am făcut cheful burlacilor. Într-un club de dansuri erotice. Nu era genul meu. Nu mai fusesem niciodată într-un asemenea loc – nu fusesem obligat şi nici nu dorisem –, aşa că nu prea eram pregătit pentru toată povestea. Şi până să-mi dau seama ce se-ntâmplă, mă trezesc cu o femeie incredibilă, cu o siluetă trăsnet, genul de femeie care-n mod normal nici nu s-ar sinchisi de mine, că mi se-aşază-n poală, aproape dezbrăcată, cu braţele pe după gâtul meu, şi-ncepe să-şi unduiască şoldurile, cu ochii înfipţi în ochii mei. Aşa că-mi dau seama că e nevoie de... mă rog, ceva. De un fel de reacţie. Simt că trebuie să spun ceva.

— Şi ce-ai spus? întrebă Rachel. „Chiar eşti foarte frumoasă?" „Mulţumesc frumos, ţine-aici cincizeci de lire"?

— Nu, zise Jamie. Îmi dau seama acum c-ar fi fost ceva foarte potrivit. În loc de asta, i-am pus o întrebare.

Făcu o pauză lungă.

— Mai departe.

— Am întrebat-o dacă ea şi celelalte fete... făceau parte dintr-un sindicat.

Rachel se holbă la el, nu foarte sigură că auzise bine.

— Serios, chiar mă interesa. Voiam să ştiu ce drepturi salariale aveau şi dacă se sindicalizaseră. Mi s-a părut o deschidere bună de conversaţie.

Îşi coborî privirile, ca pentru a se scuza, în cana goală de cafea. Laura aşteptă să vadă reacţia lui Rachel şi nu după multă vreme le bufni râsul pe amândouă: un râs de nestăvilit şi neîntrerupt. Li se alătură apoi şi Jamie. Graba cu care o făcu şi cu care acceptă să se amuze chiar pe seama lui se dovedi adorabilă. Rachel decise pe loc că nu avea să plece de la Clubul Housman în dimineaţa aceea fără numărul lui de mobil.

7

La gara Euston, Lucas se întoarse spre Rachel şi-i întinse mâna. Preţ de o clipă, fata crezu că avea de gând s-o sărute pe obraz – la urma urmei, tocmai petrecuseră toată ziua împreună –, însă el optă pentru o strângere de mână sobră. Rachel îşi spuse că echilibrul fragil al relaţiei dintre preparatoare şi elev trebuia probabil păstrat.

— Ei bine, mulţumesc, Rachel, spuse el. A fost o zi foarte... edificatoare.

— Edificatoare?

— Da. Mă rog, asta e, nu mi-a venit alt cuvânt.

Rachel şi Lucas îşi petrecuseră ziua în Birmingham împreună, dând o mână de ajutor la o bancă de alimente din Kings Norton. Lui Rachel îi venise ideea pe la începutul săptămânii, când îşi dăduse seama că Lucas avea să stea cu ele aproape toate cele zece zile de vacanţă şi nu prea avea altceva de făcut în afară de teme. Poate că aveau să i se deschidă ochii, îşi zisese ea, dacă intra în contact direct cu nişte familii care nu aveau ce mânca, iar lucrul în sine fusese uşor de organizat: alesese Birmingham mai mult sau mai puţin la întâmplare, fiindcă oferea un contrast puternic cu statutul social şi componenţa etnică din Windsor, şi izbutise să aranjeze totul prin două-trei e-mailuri.

— Ce voiam să spun, zise el bâlbâindu-se, e că... citeşti despre locurile astea... ştii că există... dar n-au toţi curajul să se ducă şi să vadă.

— Mă rog, presupun că nu toate băncile de alimente sunt la fel, zise Rachel, dar măcar ţi-ai făcut o idee-n linii mari...

— Păi... de fapt, vorbeam de Birmingham. Dar, da, şi băncile de alimente, cum să zic, chiar e bine să vezi despre ce-i vorba şi toate alea.

— Bun. În regulă, vezi să nu-ntârzii la întâlnirea cu prietenii.

— Nu.

— Unde vă vedeţi?

— Nu departe de-aici. Sus la Centrepoint. Probabil c-o să iau un taxi.

— Ei bine, nu cred că şi-au petrecut toată ziua făcând pachete cu fulgi de porumb, suc de portocale şi ciocolată caldă. Nu uita să le-arăţi pozele. Pun pariu c-o să fie impresionaţi.

— Mda, probabil c-o să râdă-n gura mare. Dar o să le-arăt.

— În regulă.

Îşi luă rămas-bun cu o fluturare a mâinii, iar Rachel îi văzu silueta înaltă şi deşirată pierzându-se în mulţimea de navetişti.

Luă metroul înapoi până pe Turngreet Road, dar coborî cu câteva staţii mai înainte, la Knightsbridge, dornică să se plimbe pe străzile acestea mai liniştite şi mai goale şi să se gândească la întâmplările de peste zi. Să încerce să se acomodeze cu stranietatea lor. Lucas aproape că tăcuse de tot după ce ajunseseră la Birmingham, pe New Street. Poate că o făcuse dintr-un instinct de autoapărare, fiindcă în trenul de navetişti până la Kings Norton, şi cu atât mai mult la banca de alimente, accentul lui ar fi atras imediat o atenţie nedorită. Dar Rachel se temea că nu fusese vorba doar de asta. Se gândi din nou la prietenii lui „râzând în gura mare" când aveau

să-şi treacă unul altuia fotografiile făcute în timpul vizitei şi îşi dădu seama că, dintr-un punct de vedere, întregul episod nu i se păruse edificator, ci distractiv. Totul, de la şorţul lui verde-închis de voluntar, până la conservele de fructe şi legume stivuite în depozit, i se păruse, bănui ea acum, la început exotic, pe urmă întru câtva ciudat şi înduioşător, iar în cele din urmă comic. Când fuseseră întâmpinaţi de Dawn, joviala directoare a centrului, accentul ei de Wolverhampton i se păruse atât de greu de înţeles, încât Rachel trebuise să-i traducă. Ce-i drept, după aceea stătuse la locul lui şi muncise fără să se plângă, petrecându-şi cea mai mare parte a zilei în depozitul din spate şi făcând pachete, fără să scoată o vorbă despre faptul că, în cealaltă viaţă a lui, cea secretă, fusese la cea mai cunoscută şcoală publică din ţară. Acum, totuşi, după ce-şi petrecuse ziua muncind din greu într-un loc nu tocmai fermecător, fără să se facă de râs sau să-i facă pe cei din jur, avea avantajul că se putea distanţa de această experienţă fără să se mai gândească vreodată la ea. În trenul de întoarcere acasă, aproape că nu spusese nimic, mulţumindu-se să se zgâiască la iPhone-ul 6, pierdut în vreo discuţie de grup sau în vreo distracţie solitară. Rachel nu se aşteptase să i se schimbe fundamental concepţia de viaţă după câteva ore, ci poate doar sperase să audă un comentariu dubitativ, o consemnare a şocului trăit la descoperirea faptului că, în imediata apropiere a lumii lui protejate, era nevoie şi de existenţa unor asemenea locuri. Însă şi dacă-i trecuse acest gând prin minte, preferase să nu-i dea glas.

Cât despre Rachel, ea stătuse la tejgheaua din faţă, înmânând pachetele propriu-zise unor femei (erau în cea mai mare parte femei) abătute şi monosilabice, în schimbul tichetelor. Şi tocmai acesta fusese momentul când se petrecuse lucrul cel mai straniu.

— Doi-patru-unu! strigase ea, iar apoi, pe când întindea punga de hârtie, își dăduse seama că o cunoștea pe femeia care venise să-și prezinte tichetul.

Era Val Doubleday, mama lui Alison.

— Bună, Val! spusese ea. Ești Val, nu?

Din partea femeii nu existase nici un semn de recunoaștere.

— Sunt eu, Rachel. Mă știi, prietena lui Alison din Leeds.

Val păruse derutată și chiar mai mult. Șocul de-a da peste cineva dintr-un alt oraș și din trecutul ei îndepărtat în acest loc și în acest rol păruse s-o amuțească total. Ceea ce ar fi trebuit să fie o revedere veselă se dizolvase într-o scenă de un penibil cumplit. Rachel întrebase de Alison, primise un răspuns formal și neconvingător, gen „se descurcă bine, mititica", îi scrisese în grabă adresa de e-mail pe o carte de vizită și-i explicase că stătea doar ziua aceea la Birmingham.

— Am auzit c-ai fost la TV acum câțiva ani, adăugase ea. Îmi pare rău, am ratat toată chestia. Abia intrasem la uni și știi cum e, nu prea te uiți la teveu în primul an... Mai cânți la ora asta?

Val nu răspunsese la întrebare. Tot ce spusese, scuipându-și cât mai repede cuvintele, fusese:

— Lucrurile astea nu le iau pentru mine. Sunt pentru vecina mea – e bătrână și nu poate să iasă...

— Sigur, zisese Rachel.

— Transmite-i salutări mamei tale, bine? spusese Val.

Și pe urmă plecase fără să privească în urmă. De fapt, evitase orice contact vizual în timpul întregii întrevederi.

Rachel se uitase lung după ea, încercând să priceapă ce se întâmplase. Ieșise din starea aceea abia când Dawn se ivise din depozit cu ultimul pachet, după ce găsise, din câte se părea, o mică spărtură în armura de tăcere și de autoizolare a lui Lucas.

— *Tare*-mi place prietenul tău, spusese ea. E foc de amuzant. Ştii ce-a zis despre asta?

Îi arătase un borcan de cafea decofeinizată din partea de sus a pachetului şi-i spusese, imitându-i la perfecţie felul de-a vorbi tărăgănat şi sardonic:

— *O băutură de doi lei, dacă vrei să ştii.*

8

Dacă Lucas se dovedea greu de schimbat, gemenele Grace şi Sophia reprezentau o provocare la fel de ambiţioasă. Rachel chiar nu ştia cum să procedeze cu ele. Erau foarte inteligente, de asta îşi dădea seama. Şi foarte hotărâte. Prindeau uşor noile limbi străine – atât de uşor, încât Rachel abia dacă mai putea să ţină pasul cu ele. La şcoala primară erau clase cu puţini elevi şi se dădeau teste săptămânale la majoritatea materiilor. Gemenele erau foarte atente la rezultate şi-i spuneau imediat dacă se clasaseră pe locul unu, doi sau trei. (Se întâmpla foarte rar să se situeze mai jos.) Practicau jocuri complicate pe PlayStation şi se uitau la show-uri umoristice americane pe iPad-uri, urmărind adeseori dialogurile mai degrabă concentrate decât amuzate. Rachel le citea în fiecare seară după lecţii, dar i se părea greu să aleagă poveşti care să le captiveze şi era adeseori surprinsă de reacţia lor. Odată încercase să le citească una dintre povestirile ei preferate, „Uşa din zid" a lui H.G. Wells. Cum de nu le mişca deloc, se întrebase ea, povestea unui băieţel care, la vârsta de cinci ani, găseşte o uşă în zidul unei străzi oarecare din Londra şi descoperă că dă într-o grădină fermecată: o uşă pe care n-o să mai poată s-o repereze niciodată, o grădină pe care nu o s-o mai viziteze niciodată, în ciuda unei vieţi pline de strădanii şi de jind? Îi plăcea să pună întrebări pe când înainta cu lectura ca să se-asigure că fetele pricepeau ce li se citea – iar când băieţelul se trezise izgonit pentru prima dată

din grădină şi trimis înapoi în „lumea cenuşie" a Londrei, recunoscând, după ani şi ani, că „pe când îmi dădeam seama ce mi se întâmplase, am dat frâu liber unei deznădejdi de nestăpânit", Rachel le întrebase:

— Ia să văd, de ce credeţi că plânge?

Răspunsul Sophiei fusese greu de uitat.

— Fiindcă e slab, spusese ea calm.

Erau Sir Gilbert şi Madiana mulţumiţi de progresele pe care le făcea Rachel cu fetele? Greu de spus. Din capul locului, Rachel nu putea fi sigură nici măcar când anume erau acasă – asta dacă reşedinţa lor din Londra putea fi numită cu adevărat „acasă". În partea ei de locuinţă fuseseră montate camere cu circuit închis peste tot: din fericire, nu la ea în dormitor şi nici în baie, din câte-şi dădea seama, dar cu siguranţă în bucătărie şi pretudindeni pe scări şi pe paliere. Imaginile surprinse pe camere puteau fi transmise pe smartphone-urile şi tabletele lui Sir Gilbert sau Madianei, oriunde s-ar fi aflat pe glob, aşa că soţii Gunn ştiau mereu când era Rachel acasă şi când ieşea. Însă aranjamentul nu era reciproc. Angajatorii îi spuneau lui Rachel doar atât cât li se părea necesar cu privire la mişcările lor, ceea ce însemna că practic Rachel nu avea cum să ştie unde se găseau. Când erau acasă, nu făceau zgomot mai deloc, iar ferestrele luminate nu însemnau nimic, câtă vreme, din motive de siguranţă, luminile erau programate să se aprindă automat şi la întâmplare, indiferent dacă era sau nu cineva în casă.

Într-o seară de pe la sfârşitul lui noiembrie, aşadar, Rachel se miră când îl zări pe Sir Gilbert, pe când ieşea din casă pe uşa din spate (ca de fiecare dată) şi-şi croia drum printre materialele abandonate ale constructorilor, spre intrarea principală şi spre o întâlnire cu Jamie. Angajatorul ei stătea între coloanele greceşti din capul scării, îşi lua la revedere de la un alt bărbat şi-i strângea mâna. După ce uşa se închise, iar

bărbatul coborî treptele ca s-o ajungă din urmă, Rachel văzu că era Frederick Francis.

— Ooo, bună *seaaara*, zise el, lungind din nou cuvântul, în felul acela enervant al amatorului de flirturi.

Nu se mai văzuseră de la călătoria la Parcul naţional Kruger.

— Bună, Frederick, spuse Rachel, cât pe-aci să folosească abrevierea prietenoasă.

— Mare tămbălău, nu? zise el, cercetând puzderia de scări mobile, burghie, scule de zidărie, fiare şi malaxoare de ciment pe care le lăsaseră în urmă constructorii.

— Constat c-am început să mă obişnuiesc, spuse Rachel, împingând în lături uşa provizorie şi ieşind în stradă prin plasa de protecţie.

— Bineînţeles, zise Freddie, grăbindu-se să ţină pasul cu ea, înţeleg c-ai ajuns o obişnuită a casei.

— Mă rog, mă bucur că te-am văzut, spuse ea, pregătindu-se s-o ia la picior pe stradă.

— Stai un pic. Unde te duci? zise Freddie.

— Am o-ntâlnire.

— Mergi spre West End?

— Soho.

— Păi, mă duce Jules în direcţia aia. Te luăm cu noi.

— Prefer să nu.

— Aoleu, hai odată. E gratis. Nu mai fi atât de puritană.

La drept vorbind, lui Rachel îi prindea bine să facă o economie, fie ea şi de câteva lire, pe abonamentul de transport Oyster. Acceptă să fie dusă cu maşina şi se instală cu un suspin involuntar de mulţumire pe locul din piele moale de pe bancheta din spate a Mercedesului. Pielea era încălzită, nu putu ea să nu observe, un lucru cât se poate de bine-venit în seara asta rece de iarnă.

— N-am voie să mă simt prea bine, nu? spuse ea. Ar fi o greşeală să mă obişnuiesc cu nivelul ăsta de lux.

— Dimpotrivă, zise Freddie, cred c-ar fi foarte bine pentru tine să te-obişnuieşti. Oricine-ar trebui să facă experienţa unui drum cu o maşină ca asta măcar o dată. Abia atunci ar avea la ce să aspire.

— Ce să-ţi povestesc, făcu Rachel.

Se uită pe fereastră, pe când maşina mergea torcând spre nord, pe The Boltons şi tăind Brompton Road. Se miră de cât de bine vedea: de afară, geamul păruse complet mat.

— Şi cine-i norocosul cu care te vezi în seara asta? întrebă Freddie.

— Vii des aici, la vilă? spuse Rachel, fără să-şi mute ochii de la casele pe lângă care trecea. Că nu te-am mai văzut.

— Sunt foarte discret, zise Freddie. Ba mă vezi, ba nu mă vezi.

Băgând de seamă că remarca lui nu are efect, adăugă:

— Deci... eşti curioasă în privinţa mea. Sunt măgulit.

— Nu fi. Slujba asta îmi lasă mult timp pentru mine. Trebuie să mă gândesc la ceva.

Descurajat de ripostă, Freddie tăcu.

— Chit că te-am căutat pe Google, spuse Rachel cât mai neutru cu putinţă.

— Zău? Şi ce-ai aflat?

— În principal, chestii despre un regizor englez de film. Cât despre tine – mă rog, foarte puţin.

— Exact aşa cum trebuie.

— Am aflat numele firmei unde lucrezi. Dar n-am aflat mare lucru despre ce faci.

— Nu prea e ceva de domeniul public.

— Totuşi am observat ceva. Zice-acolo c-ai lucrat cândva pentru o bancă privată pe nume Stewards'. Şi Sir Gilbert la fel, dacă te iei după Wikipedia.

— Măi să fie. Avem un adevărat ciber-detectiv printre noi. Aşa ne-am cunoscut, normal. La etajul de tranzacţionări de la Stewards'. În anii 1980. Frumoase vremuri, oftă el.

Maşina opri la semafor, aşteptând să facă stânga pe Cromwell Road. Jules asculta Magic FM cu sonorul aproape de minimum.

— Şeful de-atunci de la Stewards' era un tip pe nume Thomas Winshaw. O figură legendară. Se purta cu cei de la tranzacţionări ca şi cum ar fi fost fiii lui preferaţi. Fiii pe care nu i-a avut niciodată. Gil sărea în ochi, fireşte. Şi eu eram bun, dar nu aveam flerul lui şi nervii lui de oţel. Se specializase în tranzacţionarea valutelor. Tranzacţiile lui au început să fie din ce în ce mai îndrăzneţe – cum să-ţi zic, dacă ne-am fi gândit un pic (ceea ce n-am făcut niciodată), ne-am fi dat seama că de fapt punea uneori toate fondurile băncii în situaţie de risc major –, dar Thomas avea încredere în el şi-i dădea mână liberă, iar pe urmă, în 1992, a speculat o sumă uriaşă – vreau să spun, cu *adevărat* uriaşă – pe ieşirea lirei sterline din Mecanismul European al Ratelor de Schimb. Ceea ce s-a şi întâmplat, bineînţeles. I s-a spus Miercurea Neagră, fiindcă a fost o zi proastă pentru majoritatea oamenilor – o zi cumplită. Dar nu şi pentru Gilbert. Dumnezeule, ce-am mai sărbătorit în noaptea aia! Cred c-am cheltuit vreo treizeci de miare doar pe şampanie. Am toastat de nu ştiu câte ori la rând în cinstea lui Thomas, care bineînţeles că nu mai era printre noi atunci. Se... săvârşise cu un an înainte, în nişte împrejurări oribile. Dar asta nu ne oprise. Doar ne făcuse mai nesăbuiţi ca niciodată – de fapt, mai hotărâţi.

După alţi câţiva ani, continuă Freddie, pe când maşina se strecura prin traficul din Knightsbridge, depăşind aparent fără efort maşinile mai lente şi mai puţin puternice, începuserăm amândoi să ne săturăm de pieţele monetare. În lumea aia te uzezi destul de repede. Gilbert a înfiinţat Gunnery Holdings şi a început să cumpere şi să vândă companii. Pe urmă a trecut la proprietăţi imobiliare. A-nceput să se extindă, să se diversifice. De-acum avea la dispoziţie o ditamai averea – o avere impresionantă. Eu eram încă la Stewards',

începusem să bat pasul pe loc şi eram tot mai agitat. Iar într-o seară am ieşit să beau ceva cu el, la un club privat. Ne-am făcut mangă şi-am tot vorbit de una şi de alta. Şi mi-am dat seama că, deşi îi mergea atât de bine, nu era fericit.

— Poate-ncepuse să-i crească o conştiinţă, spuse Rachel.

Freddie zâmbi.

— Mai trage-o dată.

— Nu ştiu, zise Rachel. Ce-ar fi putut să-l facă nefericit?

Dacă întrebarea avusese un subton ironic, lui Freddie îi scăpă.

— Păi, e destul de simplu. I se părea că plăteşte impozite prea mari.

Rachel pufni.

— A, n-ar trebui să te mire. Nu contează cât de generos e guvernul, cât de mult coboară pragul de impozitare. Dacă faci zece milioane pe an, îi scrii anual un cec de patru milioane Fiscului. Nu e vorba de cât eşti de bogat. Dar e o sumă enormă. Te doare.

— Mi se rupe inima pentru el, zise Rachel.

— Nu era doar el. M-am prins că o mulţime de oameni aflaţi în poziţia lui – nu c-ar mai fi fost mulţi englezi la Londra la fel de bogaţi ca Gilbert la ora aia – simţeau la fel. Aşa c-am decis că ăla era viitorul. Viitorul meu, în orice caz.

— Fentarea impozitelor? Încântător.

— *Gestionarea* impozitelor, prefer formula asta.

— Sunt convinsă. Şi mă rog, unde te duci să-nveţi asta? Eşti trimis la un curs?

— Ei bine, am ales drumul care mi s-a părut cel mai simplu şi cel mai la vedere. M-am dus să lucrez o vreme la HMRC[1].

1. Her Majesty's Revenues and Customs – Autoritatea britanică pentru taxe şi impozite.

— Ai ajuns inspector la Fisc?

— Mi s-a părut cel mai bun mod de-a învăţa dedesubturile sistemului. Ai fi surprinsă dac-ai şti câţi inspectori pleacă azi de la Fisc şi se opresc direct în City, unde îşi deschid firme de consilieri independenţi. Însă eu am fost printre primii. Am arătat calea.

— Cred că maică-ta e mândră foc.

Pe Freddie începea să-l agaseze sarcasmul lui Rachel.

— Tipul ăsta cu care te vezi diseară, spuse el. Ce-nvârte?

— Şi-a terminat studiile, răspunse Rachel. Scrie o teză de doctorat despre *Omul invizibil*.

Observă privirea goală a lui Freddie.

— H.G. Wells, adăugă ea.

— O teză-ntreagă despre o singură carte? întrebă el, nevenindu-i să creadă.

— Foloseşte metafora invizibilităţii ca să vorbească despre politică, zise Rachel, neştiind de ce se deranja să-i explice. Despre felul cum devin oamenii invizibili când sistemul îi pierde de pe radar.

— Bag de seamă c-a găsit o nişă tare de tot pe piaţă.

— Nu se gândeşte toată lumea la „piaţă" când decide cum vrea să trăiască.

Se aplecă în faţă şi i se adresă şoferului:

— Poţi să mă laşi aici, te rog, Jules?

Maşina trase la bordură şi opri fără nici un sunet.

— Păi, să m-anunţi când face primul milion, spuse Freddie. Îl ajut s-o scoată la vopsea cu impozitele.

— Mi-a făcut plăcere să vorbim, zise Rachel, după care îi spuse mulţumesc şi la revedere lui Jules, înainte de-a ieşi în mulţimea de turişti care viermuiau pe Shaftesbury Avenue, uşurată să se găsească înconjurată din nou de oameni pe care simţea că putea să-i înţeleagă.

9

— Şi zici că te-ai simţit bine aseară cu prietenul? întrebă Livia.

— Foarte bine, mulţumesc, spuse Rachel zâmbind, dar fără să divulge alte informaţii.

Încă nu simţea că o cunoştea suficient de bine pe Livia.

Era a treia lor plimbare împreună – şi cea mai lungă. Astăzi Livia avea trei câini: Mortimer plus doi Airedale terrieri pe care-i luase de la un apartament dintr-un bloc impunător de lângă Gloucester Road. Duseră câinii în Hyde Park, le dădură drumul din lesă lângă Round Pond şi apoi, după ce aceştia alergară până aproape de capătul puterilor, porniră agale spre Serpentine Gallery. Acum traversau West Carriage Drive şi se îndreptau spre cafenea. Era o dimineaţă veselă şi însorită, dar extrem de rece, de la începutul lui decembrie. Se părea că singurii oameni din parc în ziua aceea erau femeile care-şi plimbau câinii: se intersectaseră deja cu Jane, regina plimbătoarelor, care izbutea uneori să scoată chiar şi zece câini simultan. Câinii ei fuseseră agitaţi şi neascultători de dimineaţă, aşa că nu avuseseră timp să se oprească şi să stea de vorbă. Acum Mortimer şi Airedale terrierii arătau obosiţi şi dornici să bea apă.

Lui Rachel începea să-i placă Livia foarte mult. De profesie era muzician. Cânta într-un cvartet de coarde care susţinea uneori recitaluri la Londra, dar fireşte că nu câştiga nimic din asta, iar grosul veniturilor ei neîndestulătoare provenea

din plimbatul câinilor. Instrumentul ei era violoncelul, iar pentru urechile lui Rachel chiar şi vocea ei amintea întru câtva de un violoncel, prin profunzimea ei sonoră şi prin bogăţia ei melancolică. Vorbea încet şi atent, cu un accent românesc puternic, aşa că uneori cuvintele pe care le rostea erau greu de înţeles.

— O mai ţii minte pe femeia de care ţi-am povestit? spuse ea după ce se instalară în cafenea, la căldură, cu câte-un *latte* scump în faţă. Cea care are acelaşi tip de cancer ca bunicul tău?

— Da, zise Rachel. O ţin minte. Mi-ai spus c-a ieşit din spital şi că se simte chiar bine.

— Aşa e. Ei bine, săptămâna trecută m-a rugat să-i plimb din nou câinele. Are un ogar afgan superb, pe nume William. Trăieşte într-o casă aflată între Kings Road şi fluviu. O zonă frumoasă din Chelsea. Casa e destul de mică, dar cred că valorează câteva milioane de lire. Clienta mea, pe care-o cheamă Hermione, face parte din aristocraţie, cred. E un fel de ducesă, baronesă sau altceva – nu prea înţeleg ce înseamnă titlurile astea aici în ţară. În orice caz, aşa cum ţi-am spus ultima dată, i s-a zis acum aproape doi ani că avea cancer la ficat şi că-i rămâneau doar câteva luni de trăit. Exact cum i s-a spus şi bunicului tău. N-au mai pus-o să facă nici un fel de chimioterapie, radioterapie sau altceva de genul ăsta. Dar când a mers la spital, a fost dusă să stea de vorbă cu un medic care i-a zis că apăruseră nişte medicamente noi, care-i puteau fi de folos. Nu s-o vindece, doar să-i uşureze suferinţa. Aşa că săptămâna trecută am întrebat-o cum se numesc medicamentele astea şi mi-a zis că-i dau ceva care se cheamă cetuximab. Mi-a mai spus c-o ajutase foarte mult. Făcuse să dispară multe simptome şi nu existaseră multe efecte secundare. Sigur, tot are cancer şi nu se poate face nimic în privinţa asta, dar sunt deja doi ani de când a fost diagnosticată, iar

de atunci a avut o calitate a vieţii bună, foarte bună. Tocmai s-a întors de la Paris, unde şi-a vizitat nişte prieteni, iar acum o să stea de Crăciun la Roma cu fiica ei.

— Pare uluitor, spuse Rachel.

— O să te vezi curând cu bunicul tău?

— Da, o să-l văd de Crăciun. Încă nu ştiu dac-o să fie acasă sau la spital. Dar o să-l văd cu siguranţă.

— Atunci poate-l întrebi pe medicul lui dacă poate să-i dea vreunul dintre medicamentele astea.

— O s-o fac, zise Rachel. În fond, merită să-ncerc, nu?

10

Trimestrul lui Grace şi al Sophiei se încheie cu două săptămâni înainte de Crăciun. Cam tot atunci, Lucas se întoarse de la Eton, anunţând că interviul de la Oxford fusese un mare succes. (Avea să afle, de Anul Nou, că fusese admis la Magdalen College, Oxford, şi în semn de mulţumire avea să-i dăruiască lui Rachel o agendă scumpă, îmbrăcată în pânză, de la o papetărie din Veneţia.) Madiana îi spuse lui Rachel că probabil nu avea să mai fie nevoie de serviciile ei până la începutul lui ianuarie, aşa că era liberă să se ducă acasă.

Bunicul ei fusese mutat la un cămin de la marginea Beverley-ului. Era o clădire funcţională din cărămidă roşie, ridicată în anii 1970 şi înconjurată de un hectar de gazon acoperit cu petice de zăpadă în după-amiaza când îi făcu Rachel prima vizită. Mama şi bunica ei o însoţeau. Se opriseră la supermarketul din cartier ca să cumpere câteva cutii cu salată de fructe, fiindcă bunica era îngrijorată că bunicului nu i se dădeau destule fructe. Pe când maşina lor se oprea în parcarea aglomerată, la jumătatea după-amiezii, lumina de decembrie începea deja să scadă. Ninsoarea slabă şi timidă se transforma în lapoviţă. Rachel îşi luă bunica de braţ, simţindu-i cotul ascuţit şi osos chiar şi prin paltonul gros de stofă, şi o sprijini cât timp îşi târşâi picioarele încet şi cu băgare de seamă pe asfaltul îngheţat. Avură nevoie de mult timp ca să ajungă de la maşină la intrare, cu lumina ei galbenă, strălucitoare, şi cu promisiunea de căldură – îndeajuns

de mult pentru ca Rachel să poată reflecta la tristeţea deznădăjduită a împrejurărilor, dar şi – din nou – la sentimentul lor de inevitabilitate. Îşi aminti de şoapta pe care o auzise între crengile prunului cu trei luni în urmă.

Cât despre înfăţişarea bunicului, Rachel se aşteptase la ce era mai rău şi exact asta găsi. Stătea în capul oaselor în pat, într-un salon cu încă cinci pacienţi. Era cel care arăta, fără îndoială, cel mai grav bolnav. Slăbise atât de mult, încât claviculele şi furca pieptului se vedeau clar pe sub piele acolo unde-i stătea deschisă bluza de la pijama. Pielea i se îngălbenise oribil. I se fixase o perfuzie subcutanată şi avu un zâmbet slab şi căznit când le văzu intrând în salon. Aproape de îndată ce vizitatoarele îşi traseră scaunele şi se aşezară în jurul patului, privirea îi redeveni apatică. Avea gâtul uscat, iar vorbitul părea să-l stoarcă de puteri. Mâna i se mişca întruna spre partea dreaptă a burţii, pe care şi-o atingea involuntar, deşi îl făcea să tresară de durere.

Vizita dură treizeci de minute lente şi chinuitoare. După aceea îşi dădură seama că tot ce-şi dorea bunicul era să doarmă.

Afară în parcare se lăsase deja întunericul, iar lapoviţa se transformase în ploaie. Trebuiră să plătească trei lire ca să li se ridice bariera automată.

— Ţin minte când parcările din spitale erau gratuite, se mărgini să spună bunica.

Nimeni nu mai avu nimic de adăugat.

*

Rachel şi mama ei se hotărâră să meargă de Crăciun la Beverley. Bunica nu voia să vină la Leeds: voia să rămână cât mai aproape cu putinţă de cămin şi să treacă pe la bunicul în fiecare zi, indiferent cât de puţin îl bucurau vizitele ei. Ziua de Crăciun se arătă liniştită, doar cu ele trei. Nick, fratele

lui Rachel, era undeva în străinătate – parcă la Copenhaga – cu prietena lui de atunci, care se părea că era daneză. În după-amiaza de Crăciun trecură pe la salonul bunicului şi-i duseră o cutie cu bomboane de ciocolată şi alte câteva fructe. Bunicul zise că nu voia nimic. Îi dădură bomboanele infirmierei din salon, care le puse lângă alte două cutii asemănătoare sub bradul de Crăciun din holul de la intrare. Luminile din brad se aprindeau şi se stingeau întruna, iar sora de la recepţie adusese un CD player la care se auzea un disc de petrecere cu colinde şi cântece pop de Crăciun de dinainte să se nască Rachel. Locul nu arătase niciodată mai mohorât.

De data asta, statul în casa bunicilor se dovedea o experienţă stranie pentru Rachel. Nu-i venea să creadă cât de mică i se părea. În casa soţilor Gunn de pe Turngreet Road se obişnuise cu tavane înalte şi camere aerisite şi spaţioase. Acum se simţea ca Gulliver întorcându-se din Brobdingnag şi încercând să se reacomodeze cu dimensiunile umane fireşti. Zilele păreau absurd de scurte. Întunericul se lăsase deja peste grădină pe la trei şi jumătate, moment în care, odată făcută vizita zilnică la cămin, trăgeau draperiile, luau o gustare rapidă cu ouă, fasole sau sardine pe pâine prăjită şi pe urmă deschideau televizorul şi încercau să descopere ceva care să le abată gândurile. Soţii Gunn, bănuia Rachel, erau undeva prin Caraibe. Şi le imagina pe Grace şi Sophia stropindu-se cu apă şi râzând într-o lagună turcoaz, pe când Madiana stătea întinsă pe şezlong la umbra unui cocotier şi savura cocktailuri.

Îi trimitea regulat sms-uri lui Jamie. Acesta era cu părinţii în Somerset. Livia se întorsese la Bucureşti. Zilele se scurgeau anevoie, orele se târau. Lăsară Anul Nou să treacă neobservat, nemite să mai şi petreacă.

Lui Rachel îi trebuiră mai mult de două săptămâni ca să fixeze o întrevedere cu oncologul bunicului. În cele din urmă, reuşi să-l vadă în prima dimineaţă de luni din ianuarie. Era

un medic primar ferm, spre a nu spune de nepătruns, care avea un pic peste patruzeci de ani: nu o primi fără amabilitate, dar o făcu să simtă că întâlnirea lor nu era altceva decât o îndatorire neplăcută. Ştia totul despre medicamentul adus de ea în discuţie şi primul lucru pe care i-l spuse fu:

— Ştiţi, desigur, că terapia cu cetuximab este extrem de costisitoare.

Dintr-un motiv sau altul, acest aspect al chestiunii nu-i trecuse prin cap lui Rachel.

— Înseamnă că nu e disponibil prin sistemul public de sănătate?

— În anumite cazuri, este. Dar ar trebui să-l solicităm prin Fondul pentru Medicamente Anticancer.

— Puteţi face asta?

— Nu cred c-aş putea să aduc argumente foarte puternice în sprijinul bunicului dumneavoastră.

— Bun, de câţi bani e vorba?

Medicul îşi consultă câteva însemnări de pe birou.

— Cetuximab e menit să ofere un REFT de 121.367 de lire sterline per AVCS câştigat.

— Puteţi repeta în engleză, vă rog? întrebă Rachel după o tăcere şocată.

— REFT, răspunse doctorul, este rata de eficientizare treptată a unei terapii. AVCS este un an de viaţă cu calitate sporită. Un serviciu ca sistemul public de sănătate trebuie să fie foarte atent la costuri. Vorbind pe şleau, nu toţi anii de viaţă omenească sunt consideraţi la fel de valoroşi. Trebuie să ţii cont de calitatea vieţii. Indiferent de ce terapie o să beneficieze bunicul dumneavoastră, mă tem că de-acum încolo o să aibă o calitate a vieţii scăzută.

— Şi cum vă daţi seama? întrebă Rachel.

— Păi, în primul rând, e imobilizat la pat.

— Şi?

— Şi e bătrân.

— La fel ca prietena mea. Doamna despre care ştiu că ia medicamentul. Ce importanţă are?

— O ştiţi bine pe această persoană?

— Nu, spuse Rachel şi pe urmă simţi că trebuia să recunoască: De fapt, n-o ştiu deloc. O ştiu pe persoana care-i scoate câinele la plimbare.

— Aha. Şi se întâmplă cumva să fie foarte bogată?

— Da, este. Şi ce dacă?

— Mă rog, e posibil să-şi fi plătit singură tratamentul, atâta tot.

Se strădui să-i adreseze un zâmbet de încurajare.

— Uitaţi, o să depun solicitarea. Bineînţeles, o să dureze câteva săptămâni. Aşa se-ntâmplă cu lucrurile astea. Dar o să vedem dacă iese ceva de-aici.

11

Când se întoarse în Chelsea de Anul Nou, Rachel constată că reşedinţa din Turngreet Street era mult schimbată. Munca din subsol se reluase, iar şantierul din faţa şi din spatele casei era plin de zgomote şi de activitate.

Îndeosebi de zgomote. Turla de foraj din ceea ce fusese cândva grădina din spate funcţiona din nou, iar Rachel era silită să audă, cât era ziua de lungă, *bum-bum-bum*-ul ei neîntrerupt şi reverberant. Ba chiar simţea cum tremură pământul din cauza impactului. În plus, de la fereastra dormitorului vedea acum groapa uriaşă, care stătea deschisă în faţa lumii (sau măcar în a caselor învecinate) ca o rană căscată în peisaj. Era, pentru ochii ei, neverosimil de adâncă. În afara celor câteva scări fixate de marginile ei, mai era acolo un troliu industrial cu o cabină de oţel, ca să-i transporte pe oameni şi echipamentele jos în hău şi înapoi. În groapă fuseseră coborâte şi câteva excavatoare miniaturale, care probabil că scurmau sârguincios acolo, cu prada adusă la suprafaţă pe o bandă rulantă uriaşă, iar apoi pe lângă bandă prin grădina din faţă şi afară în benele care aşteptau pe stradă.

De pe plasele de protecţie de pe faţada casei Rachel află că se schimbase firma însărcinată cu lucrările: Grierson Basements fusese înlocuită de Nation Lloyd Sunken Interiors. Noii muncitori nu erau polonezi, ci români. Şeful de şantier, Dumitru, era un ins taciturn, care dădea politicos din cap spre Rachel ori de câte ori li se încrucişau drumurile, dar care în rest nu

avea nimic să-i spună. Ca toţi ceilalţi oameni implicaţi în proiect, avea un aer permanent neliniştit. Cu toate acestea, nimeni nu părea *mai* neliniştit decât noul şef de proiect, Tony Blake, care-şi petrecea cea mai mare parte a zilei încuiat în biroul lui provizoriu de pe şantier, cercetând schiţele fără să-şi scoată casca de pe cap şi ieşind uneori ca să stea de vorbă agitat şi conspirativ cu Dumitru sau ca să sune la uşa din faţă, în speranţa unei întâlniri cu Madiana, care să-i clarifice un element nou din planurile ei ce se extindeau şi se schimbau întruna.

În ciuda stresului şi a inconvenientelor pe care i le provocau lucrările, ca de altfel tuturor celor din apropiere, lui Rachel nu putea să nu-i fie milă de domnul Blake. În rarele ocazii când ieşea din birou, avea un aer de-a dreptul bântuit şi înspăimântat: Rachel se temea mereu că era pe punctul să aibă o cădere nervoasă. Într-o dimineaţă când se întoarse de la cumpărături, îl găsi în faţa casei, plimbându-se între plasa de protecţie şi treptele de la intrare şi tremurând vizibil.

— Vreţi să vă aduc o cană de ceai, domnule Blake? îl întrebă ea.

Îşi luă mâinile de la urechile pe care şi le acoperise în încercarea de-a bloca zgomotul necontenit al sonetei.

— Hm? Poftim?

— Păreţi un pic... frământat. Mă-ntrebam dacă vreţi o ceaşcă de ceai.

— Ceai? Nu, mulţumesc. Mi-e bine. Foarte bine.

Nu arăta bine deloc. Era pământiu la faţă, iar mâinile nu i se opreau din tremurat.

— Cred că o să v-aduc oricum, spuse Rachel. O cană de ceai tare, cu mult zahăr.

Nu-i mai răspunse, însă Rachel se duse în bucătăria personalului ca să pună de ceai, iar pe urmă, când se întoarse să i-l ofere, văzu că domnul Blake revenise la el în birou. Avea

acolo o masă de placaj, acoperită cu planurile arhitectului, care fuseseră adnotate şi mâzgălite repetat cu pixuri de mai multe culori. Ca toate celelalte lucruri din birou, şi ele păreau într-o dezordine totală.

— Da? zise el, ridicându-şi derutat privirile la intrarea ei.

— Am spus că vă aduc ceai.

— A, mulţumesc... Rachel, nu?

— Exact.

— Da, uite ce-i, dac-ai venit să te plângi de zgomot, nu pot să fac nimic. Vezi tu, n-ai cum să sapi o groapă de mărimea asta în linişte.

— N-am venit să mă plâng de zgomot. V-am adus un ceai fiindcă mi s-a părut că nu prea vă e bine.

Îi făcu un pic de loc pe birou pentru cană, pe care o puse jos cu grijă. În containerul micuţ erau două scaune, dar Blake n-o invită să se aşeze.

— Eşti... lucrezi pentru ea, nu? spuse el, fără să se atingă de ceai.

— Da.

— Şi e... e *complet* sărită de pe fix, ce zici? întrebă el, înghiţind în sec.

Era ultima întrebare pe care s-ar fi aşteptat s-o audă Rachel.

— Vă referiţi la Lady Gunn?

— Da.

— Ce vă face să spuneţi asta?

Într-un târziu, Blake observă cana, o ridică, luă o gură de probă şi apoi una zdravănă.

— Am lucrat la peste cincizeci de reamenajări de subsoluri, zise el. Peste cincizeci. În toată Londra. Dar nimeni nu mi-a propus vreodată... aşa ceva. Ai idee...

O ţintui cu privirea, cu un aer insistent.

— Ai idee cât de adânc o să coborâm?

— Habar n-am, zise Rachel. Dar pare-o groapă destul de mare.

— Destul de mare? repetă el. Destul de mare? Vrea să coborâm la aproape cincizeci de metri. Adică mai adânc decât majoritatea staţiilor de metrou.

— Dar e... posibil? Nu intraţi peste pânza de apă la un moment dat? Nu s-ar inunda totul?

— A, asta s-a-ntâmplat de mult. Pe urmă au rezolvat. Au instalat trei pompe mari. O să funcţioneze douăzeci şi patru de ore pe zi. De fapt, vezi tu, totul e posibil. Şi tocmai asta e problema.

Puse mâna pe cană şi mai luă o gură, uitându-se fără ţintă undeva în faţă.

— Oamenii de la care-am preluat treaba asta au plecat. N-au mai suportat. Şi a murit un om. Ai auzit ce-am spus? *A murit un om.*

— Da, zise Rachel. Am auzit.

— Dar nu-i pasă. N-a contat nici atâtica.

— Cincizeci de metri câte etaje înseamnă?

— Depinde cât de înalte le faci, normal. Şi se răzgândeşte întruna în privinţa asta, dar, la numărătoarea de-acum, sunt unsprezece.

— *Unsprezece?* Ce vrea să facă cu toate?

— Şi asta se schimbă mereu. Mi-a dat un set nou de instrucţiuni chiar adineauri. Acum zece minute. Ştii ceva, ce-ar fi să arunci un ochi? Ca să-nţelegi mai bine cu cine-avem de-a face.

Rachel se aşeză în cele din urmă şi îşi trase scaunul mai aproape de masa domnului Blake. Acesta cotrobăi prin hârtiile din faţa lui şi într-un târziu o găsi pe cea pe care-o căuta. Înfăţişa excavaţia sub forma unei coloane înalte, împărţită în unsprezece secţiuni transversale, fiecare etichetată şi numerotată.

— Ăsta-i primul etaj, spuse el. Acolo îşi ţin maşinile, după cum ştii. Aici e etajul doi, care-o să fie camera de joacă a copiilor, dotată inclusiv cu o pistă de popice profesionistă. Dedesubt se află cinematograful. Pe urmă sala de sport. Iar apoi avem *la pièce de résistance* – piscina. Care-o să se-ntindă pe următoarele trei etaje.

— Trei etaje? De ce trei?

— Fiindcă vrea o trambulină. Una înaltă. Şi palmieri. *Palmieri*, auzi tu!

Începu să râdă aproape isteric.

— O să trebuiască să băgăm palmieri acolo.

Nu trecu mult şi-l apucă din nou tremuratul, dar după alte câteva guri de ceai reuşi să se stăpânească şi pe urmă arătă spre următorul nivel.

— Am ajuns la nivelul opt, care e crama. Cu temperatura controlată, bineînţeles. La nivelul nouă e trezoreria. O trezorerie cu sistem de siguranţă. O să ai nevoie de-un lift special ca să ajungi la ea, liftul obişnuit nu opreşte acolo. La nivelul zece – ce baftă ai, acolo o să staţi voi. Aia e zona personalului.

— Adică n-o să mai locuim în casă?

— Nu la suprafaţă. Ar fi bine să uiţi de lumina naturală, fiindcă nu prea o să mai ai parte de ea după ce-o să se termine chestia asta.

— În regulă, spuse Rachel. Şi ăsta?

Arătă la nivelul cel mai de jos al schiţei.

— Numărul unsprezece. Acolo ce-o să fie?

— Numărul unsprezece? râse el. De *ăsta* mi-a zis azi-dimineaţă. Numărul unsprezece e nou. De-abia mi l-a cerut.

— Bun, şi... pentru ce e?

— Pentru nimic. Încă nu i-a venit nimic în minte pentru el.

Rachel se încruntă.

— Şi-atunci de ce-l săpaţi? De ce-l vrea?

— Îl vrea fiindcă poate să-l aibă, răspunse domnul Blake. Fiindcă şi-l permite. Şi fiindcă... habar n-am, fiindcă nu mai are nimeni etajul unsprezece la subsol? Sau fiindcă a auzit de cineva care are zece şi vrea să-l întreacă? Cine ştie? E nebună. Toţi oamenii ăştia sunt duşi cu pluta.

Aruncă o ultimă privire schiţei şi arătă din nou spre nivelul cu numărul unsprezece cu un deget nesigur.

— Iar asta e dovada.

12

De la: Val Doubleday
Către: Rachel Wells
Subiect:
23/01/2015, 21:55

Dragă Rachel,

Mă tot ţin să-ţi scriu de când te-am văzut aici cu vreo două luni în urmă. Cu toate astea, mi-e foarte greu să-ţi spun ce am de spus.

Mă rog, nu o s-o dau după cireș. Mi-ar fi plăcut să-ţi spun că mi-a părut bine să te văd, dar, după cum sunt sigură c-ai observat, am fost prea jenată ca să simt așa ceva. De fapt, o să-ţi spun, cu o onestitate brutală, că m-am simţit absolut umilită. După cum firește că ţi-ai dat seama, nu luam mâncare pentru vecina mea în vârstă. O luam pentru mine.

Da, am apărut la televizor cu câţiva ani în urmă. Am luat parte la un reality show oribil, dar n-a trecut mult și am terminat banii pe care-i primisem. Pe cei mai mulţi i-am cheltuit plătindu-mi datoriile, după care am făcut prostia de-a închiria, cu ce-mi rămăsese, un timp de studio foarte scump ca să înregistrez niște demo-uri pe care n-a vrut să le asculte nimeni și care nu mi-au adus nimic. Am lucrat la o bibliotecă pentru o vreme, însă orele de program s-au redus întruna, până când mi-au dat drumul de tot. („Mi-au dat drumul." Ţi-a plăcut, nu? M-au învăţat până și să vorbesc ca ei.) La câtva timp după povestea cu TV-ul, am fost diagnosticată cu TSPT[1], ceea ce mi-a dat

1. Tulburare de stres post-traumatic.

dreptul la un concediu medical, dar în afară de asta am trăit doar din ajutorul de șomaj și din alocația pentru cei cu venituri mici. A fost greu, mai cu seamă iama asta, când aproape că nu mi-am permis să dau drumul la căldură, însă a fost pentru prima dată că m-am dus la o bancă de alimente. Nu m-aș fi gândit nicicând că o să ajung să cer mâncare de pomană. Mulțumită ție, o să fie pentru ultima dată.

Oricum, nu despre mine voiam să-ți povestesc, ci despre Alison. Ți-am spus că „face bine, mititica", dar și asta a fost tot o minciună. De fapt, mai corect ar fi fost „face bine *la* mititica" (Iartă-mă pentru gluma proastă. Uneori cred că trebuie să râzi pur și simplu fiindcă nu există alternativă.) E la penitenciarul Eastwood Park din Gloucestershire, unde are de stat douăzeci și șase de săptămâni pentru înșelăciune asistențială. Zic ei douăzeci și șase, dar în realitate sunt doar treisprezece, ceea ce înseamnă că o să iasă peste câteva săptămâni. N-o să-ți spun toată povestea, dar ideea e c-a fost dată-n gât de scârba aia de ziaristă pe nume Josephine Winshaw-Eaves, care a scris un articol oribil și îngrozitor de răutăcios despre ea. (Ai link-ul mai jos.) S-a întâmplat cu mai bine de un an în urmă și a fost un adevărat coșmar. Când am dat din nou nas în nas cu tine, Alison tocmai se pregătea să-și înceapă executarea pedepsei. I-am spus, bineînțeles, că mă întâlnisem cu tine și m-a pus să jur că n-o să-ți zic ce pățise, dar săptămâna trecută am impresia că s-a răzgândit, iar dacă vrei să-i faci o vizită, cred că s-ar bucura. Poți să soliciți online o vizită și o să-ți dau și link-ul ăsta la sfârșitul e-mailului, dar presupun că ești foarte prinsă cu tot felul de lucruri.

Ei bine, Rachel, trebuie să-ți spun că arătai grozav – se vede treaba că ți-a prins bine Oxford-ul –, dar tot nu înțeleg cum se face că lucrai acolo. Poate că o să aflu dacă asta înseamnă c-o să reînnodăm legăturile de-acum încolo. Ar fi frumos să mă văd iar cu mămica ta. Mă gândesc de multe ori la excursia aia nebunească pe care-am făcut-o împreună în Corfu – au trecut zece ani, nu? Frumoase vremuri.

Cu drag,
Val

*

ARTA ÎNȘELĂRII

NEGRESA LESBIANĂ HANDICAPATĂ PE AJUTOARE E DE FAPT O FALSĂ NEGRESĂ LESBIANĂ HANDICAPATĂ PE AJUTOARE

de Josephine Winshaw-Eaves

Alison Doubleday este chintesența arhetipală a îndreptățirii moderne. Genul de persoană pe care *establishment*-ul stângii liberale simte că n-o poate ajuta niciodată îndeajuns.

După ce-a avut probleme la piciorul stâng în adolescență, i s-a montat o proteză nouă, de ultimul tip, prin grija devotaților angajați din sistemul public de sănătate ai unui spital din Birmingham – în ciuda faptului că a locuit în oraș doar câteva săptămâni.

În clipa când a obținut dreptul de-a încasa o alocație pentru handicap, s-a înscris și a început imediat s-o încaseze. Asta pe lângă ajutorul locativ pe care-l primește pentru bijuteria de casă cu patru camere pe care-o împarte cu iubita ei lesbiană Selena în elegantul cartier Acocks Green din Birmingham.

Nici una din ele nu se duce la muncă. Amândouă revendică ajutor de șomaj. Cu toate astea, Alison *are* o slujbă – ba chiar una extrem de lucrativă.

În calitate de „artist" autointitulat, ea și-a amenajat un studio într-unul dintre dormitoarele de acasă. Iar acolo își creează așa-zisele portrete „politice" ale oamenilor străzii.

Îi pune pe aceștia să stea ore în șir în postúri care amintesc de marile tablouri ale unor monarhi europeni pictate de Tițian sau Van Dyck.

„În tablourile mele, încerc să le confer acestor dezmoșteniți ai sorții demnitatea și măreția regilor și reginelor de altădată", declară ea.

Inutil de spus, în timp ce alți artiști talentați – a căror creație nu apasă pe aceleași butoane politice – lâncezesc în obscuritate, portretele pronunțat ideologice ale lui Alison sunt foarte căutate de causeurii londonezi.

Luna trecută, în cadrul unei expoziții personale organizate la eleganta Recktall Brown Gallery din Hoxton, tablourile ei au fost scoase la vânzare cu prețuri de catalog de până la 20.000 de lire sterline. Multe au fost cumpărate pe loc de mulțimea adoratoare a socialiștilor amatori de șampanie și a fandosiților din nordul Londrei.

Și ce procent din profituri a declarat artista noastră cruciată autorităților, pentru ca suma să poată reintra în circuitul de ajutor REAL pentru bolnavii și oamenii fără adăpost din Anglia?

Exact – un mare zero!

Deloc de mirare, Alison – fata solistei ratate și a vedetei ponosite de reality show Val Doubleday – nu a fost de găsit pentru comentarii astăzi, când am încercat să luăm legătura cu ea.

13

Faustina şi Jules erau din Maduro, cea mai populată dintre Insulele Marshall, un mic grup de atoli de coral aflaţi imediat deasupra Ecuatorului, în Oceanul Pacific. Lucrau pentru soţii Gunn de aproape doi ani.

Erau rezervaţi, prietenoşi şi nu se plângeau. Dacă stilul de viaţă al lui Sir Gilbert, al Madianei şi al familiei li se părea neobişnuit, se abţineau să-l comenteze. Atenţia cu care îşi îndeplineau îndatoririle era exemplară: Faustina avea grijă ca gemenele să fie curate, să arate întotdeauna ca scoase din cutie şi să fie alimentate la intervale regulate; între timp, Jules făcea exact aceleaşi lucruri pentru maşini. Ieşeau rareori să guste din atracţiile pe care li le-ar fi putut oferi Londra; se străduiau din răsputeri să facă economii cât mai mari cu putinţă din venituri. Serile stăteau în bucătărie şi se uitau la televizor, încercând să descifreze părţile frumoase ale culturii engleze din aluziile pe care le strecurau programele. La fel ca Rachel, la fel ca restul ţării – iar uneori la fel ca restul lumii, din câte se părea –, erau fascinaţi îndeosebi de *Downtown Abbey*, serialul cu buget uriaş difuzat de ITV despre soarta schimbătoare a familiei Crawley în Anglia post-edwardiană. Faustina şi Jules nu pierdeau nici un episod, iar o dată pe săptămână se abandonau înaltei calităţi a serialului şi mesajului său ponderat, insistent şi invariabil reconfortant. În centrul acestui mesaj stătea, se pare, nevoia absolută de-a avea atât o clasă a stăpânilor, cât şi una a servitorilor. Era de la

sine înțeles că mai cu seamă clasa stăpânilor avea să manifeste mereu bună-cuviință și generozitate; și că deși ierarhia care despărțea o clasă de alta era absolută, se cunoșteau destule exemple de contacte amicale, empatice și respectuoase între ele. În fiecare duminică seara, Faustina și Jules se duceau la culcare după ce li se reamintea că aceasta era ordinea firească și chiar inevitabilă a lucrurilor, deopotrivă în Londra lui 2015 și în anii tulburi dintre cele două războaie. Dacă observase vreunul din ei absența acestor contacte empatice și amicale în propria lor relație cu Sir Gilbert și Madiana, Rachel nu putea spune.

Noaptea, după ce se stingea televizorul, casa se cufunda în liniște. De fapt, lui Rachel nu-i trebui mult să observe că această parte a Londrei era definită prin extremele ei de liniște și gălăgie. Peste zi, poluarea sonoră a lucrărilor din construcții era copleșitoare, pe când noaptea o pace profundă și stranie se așternea peste întreaga zonă. Majoritatea caselor fuseseră cumpărate ca investiții: rareori locuia cineva în ele, iar după ce se înserа, liniștea și pustietatea de pe străzi îți dădeau fiori. Unul dintre lucrurile care-o impresionaseră cel mai mult pe Rachel cu privire la bogătași, acum că începuse să-i cunoască, era capacitatea lor de-a dispărea. I-o spuse odată și lui Jamie, pe când discutau despre lucrarea lui având drept subiect „oamenii invizibili" din noua perioadă de austeritate. „Dar să știi că n-ar trebui să scrii doar despre oamenii săraci", îi zise ea. „Și bogații pot să se facă invizibili."

Rachel și Jamie se vedeau de două sau de trei ori pe săptămână: zilele variau, însă duminica era bătută în cuie. În zilele de duminică se întâlneau pentru un mic dejun târziu sau pentru un prânz timpuriu, după care se duceau la o galerie, la un muzeu sau la o proiecție de film la un cinematograf din Curzon sau la BFI. Rachel era puternic atrasă de Jamie, însă el era foarte absorbit de muncă, iar ea încă nu se simțea

pregătită pentru o relaţie în toată puterea cuvântului: experienţele din ultimele câteva luni o făcuseră să-şi dea seama cât de multe mai avea de aflat, şi nu doar despre lume, ci şi despre ea însăşi. Aşa că deocamdată luau lucrurile încet.

Era spre sfârşitul unei dimineţi de duminică din ianuarie, iar Rachel se pregătea să se vadă cu el la un local din Little Venice, când îi sună telefonul şi pe ecran îi apăru numele Madianei.

— Rachel? spuse vocea poruncitoare şi fără inflexiuni. Fetele au nevoie de tine. Trebuie să vii imediat.

— Ăăă... sigur, spuse Rachel dezumflată. Ce s-a întâmplat?

— Nu mi-ai zis că au examen la matematică mâine dimineaţă.

— Păi, de fapt e doar un test oarecare, nu un examen.

— Dar nu înţeleg *deloc* ecuaţiile astea. O să trebuiască să vii să le explici.

— Bine.

Fără îndoială că asta presupunea un drum pe M40 până la „căsuţă".

— Unde sunteţi, unde vreţi să vin?

Se părea totuşi că Madiana, Gilbert şi gemenele nu erau la căsuţă în acest weekend. Erau la Lausanne.

Ajunse acolo în mai puţin de trei ore. Jules o duse cu maşina la heliportul din Battersea: pe drum, Rachel îi dădu un sms lui Jamie ca să-l anunţe că nu aveau cum să se vadă în ziua aceea. De acolo, un elicopter o duse la un aerodrom privat de lângă Oxford, unde o aştepta un LearJet care s-o transporte în Elveţia.

Era pentru prima dată în avionul privat al lui Sir Gilbert (de fapt, al oricui). Zborul se dovedi, aşa cum s-ar fi putut aştepta, deosebit de plăcut. Se servi cu o salată caesar cu pui din bucătărie şi-o făcu să alunece pe gât cu o sticlă de Peroni rece. Se întinse într-unul dintre fotoliile largi şi primitoare

de piele moale şi îşi petrecu timpul răsfoind exemplare neatinse din *Vogue* şi *Tatler*. Îşi aminti ce spusese Frederick Francis când merseseră împreună cu Mercedesul spre Soho: „Oricine-ar trebui să facă experienţa unui drum cu o maşină ca asta măcar o dată. Abia atunci ar avea la ce să aspire". Înţelese ce voise să spună. Într-o bună zi – poate mai degrabă mai curând decât mai târziu –, avea să se despartă de soţii Gunn, iar după aceea nu avea să mai cunoască un asemenea lux. Coborâtul cu picioarele pe pământ avea să fie greu.

Zborul de optzeci şi cinci de minute trecu parcă prea repede. Aterizară la doar câţiva kilometri de centrul oraşului, pe un alt aerodrom privat. Un şofer o aştepta ca s-o ducă la Beau-Rivage Palace, unde Madiana şi restul familiei luau prânzul. Ocupau două mese: o masă a copiilor, unde lui Grace şi Sophiei li se alăturaseră doi băieţi şi o fată cam de aceeaşi vârstă, şi o masă a adulţilor, la care Sir Gilbert şi Lady Gunn stăteau cu încă o pereche, cu un bărbat pe care Rachel nu-l cunoştea şi cu omniprezentul Frederick Francis în persoană, care-i făcu un mic semn conspirativ cu mâna (pe care ea îl ignoră), pe când un chelner o conducea spre ei. De la ambele mese se vedea terasa goală a hotelului, care dădea spre lacul Geneva. Din amenajarea localului şi din conversaţia murmurată a celorlalţi meseni se desprindea o atmosferă de eleganţă rece, spitalicească.

— Rachel, ce frumos din partea ta că ni te-alături, spuse Madiana, ridicându-se pe jumătate de pe scaun ca să-i strângă mâna. O să stai cu copiii. Comandă ce vrei din meniu. Manualele lor te aşteaptă. Vezi dacă poţi să le dai de capăt ecuaţiilor ăstora ridicole.

Expediată astfel de la masa adulţilor, Rachel se aşeză lângă gemene şi se uită repede în meniu. Observase că restaurantul se mândrea cu două stele Michelin, însă în loc de langustine *à la plancha* sau de raţă din Challans cu confit de sfeclă, copiii

nu găsiseră de cuviinţă să comande decât cheeseburgeri cu cartofi prăjiţi. Ceru o *fondue* cu ravioli aproape fără să se gândească, iar pe urmă se concentră asupra matematicii. Tot ce li se ceruse fetelor fusese să se uite peste câteva ecuaţii cu o necunoscută destul de simple, iar Rachel reuşi să le capaciteze în cel mult zece minute. Mai scrise şase ecuaţii ca să le testeze şi primiră amândouă nota maximă, ceea ce-o convinse că-şi făcuse datoria. Termină de mâncat în tăcere, uitându-se spre lac, şi ascultă sporovăiala rigidă a copiilor: cei doi băieţi şi sora lor păreau să facă parte dintr-o familie de elveţieni şi vorbeau un amestec de franceză perfectă şi engleză perfectă, însă nu prea păreau să aibă ce le spune gemenelor Gunn, care erau oricum mai interesate de propriile lor iPhone-uri.

— Au terminat fetele cu matematica? întrebă Madiana la sfârşitul mesei.

— Da, fără probleme. Ştiu tot ce trebuie şi sunt pregătite.

— Bun. Pascale ne-a invitat să ne-ntoarcem la ea la apartament şi să bem un ceai.

La început Rachel crezu că fusese inclusă în „ne"-ul generic, însă cuvintele următoare ale angajatoarei sale îi scoaseră gândul din minte.

— Ai trei ore în care să te distrezi. Şoferul o să te ia de-aici şi pe urmă o să te duci înapoi acasă cu fetele şi cu domnul Francis.

— Perfect, spuse Rachel. Ştiţi cumva dacă e vreun bancomat prin zonă? N-am avut timp...

— A, sigur. Ţine-aici, zise Madiana, dându-i două bancnote de cincizeci de franci elveţieni. Reglăm mai târziu.

Rachel îi mulţumi, îi permise unui chelner s-o ajute să-şi pună paltonul şi pe urmă ieşi să se familiarizeze cu străzile din Lausanne.

*

Se plimbă cam o oră, la început pe marginea lacului şi apoi pe bulevardele late şi aproape pustii din centrul oraşului, care păreau moderne şi confortabile, dar total lipsite de personalitate. Deşi Lausanne era mult mai aproape de Londra decât Parcul naţional Kruger, iar vremea impecabil de englezească (rece şi mohorâtă), se simţi la fel de dezorientată de această trecere abruptă într-o ţară la care nu se aştepta. Se gândi să-l sune pe Jamie, dornică să-i audă din nou glasul familiar, însă nu ştia cât ar fi putut să coste apelul şi nu voia să rişte.

Alte zece minute de plimbare fără ţintă o aduseră pe Avenue Bergières, unde se opri în faţa intrării într-un muzeu. Clădirea, care părea o proprietate privată relativ modestă şi aflată vizavi de Palais de Beaulieu, le promitea vizitatorilor ceva numit „Collection de l'Art Brut". Rachel nu mai auzise termenul, dar atenţia îi fu atrasă de afişele de afară, care înfăţişau o serie de animale stranii şi de peisaje groteşti în culori vii, hipnotizante. Aventurându-se înăuntru, după ce plăti şi puse mâna pe un program, citi o lămurire semnată de curatorul muzeului: „În 1945, Jean Dubuffet a ales termenul de «Art Brut» ca să desemneze producţia creatoare a unor autodidacţi care lucrează în afara oricărui cadru instituţional, dincolo de toate regulile şi de toate considerentele artistice. În marea lor majoritate, e vorba de oameni solitari, de persoane care trăiesc la periferia societăţii sau care au ajuns în spitale de psihiatrie."

Nici măcar această definiţie n-o pregăti pentru surprize, pentru varietatea lor infinită, pentru dezvăluirile tulburătoare pe care le oferea muzeul. În următoarea oră şi jumătate, Rachel cutreieră printr-o lume a viselor, printr-un haos de

viziuni suprarealiste şi de închipuiri coşmareşti. Siluete omeneşti distorsionate erau redate în linii şi contururi ferme, primitive. Creaturi halucinante, pe jumătate om şi pe jumătate animal, se ridicau pe coli de hârtie pe care fiecare centimetru de spaţiu disponibil fusese mâzgălit cu fragmente foarte mărunte de texte ale căror sensuri puteau fi descifrate doar de artist. Cu o grijă fantastică pentru detaliu, pânze poantiliste viu colorate îl provocau pe privitor să decidă dacă se uita la ceva în întregime abstract sau la ceva figurativ, într-un fel ocult şi codificat. Sloganuri politice bizare erau juxtapuse unor nuduri diforme sau unor chipuri oribil de veridice, plăsmuite din materiale găsite cum ar fi coralii sau cochiliile. Sculptura înfricoşătoare a unui cap de animal se mândrea cu nişte colţi veritabili, zimţaţi şi înnegriţi, precum şi cu un corn ascuţit, care, ieşindu-i din nasul vulpesc, părea de-a dreptul mortal. Contribuţia unui artist consta în nimic altceva decât o serie interminabilă de plângeri şi acuzaţii, formulate pe nişte foi mari de hârtie fără margini şi cu o caligrafie măruntă şi insistentă, cuvintele sufocându-se şi încălecându-se între ele, spre a crea (conform catalogului) „o impresie de logoree grafică".

Poate că unora li s-ar fi putut părea universul unei case de nebuni. Lui Rachel conţinutul muzeului i se păru la fel de normal şi de logic ca tot ce văzuse în ultimele patru luni. Se simţi instantaneu şi profund acasă.

Muzeul găzduia o colecţie permanentă, însă într-o sală din spate se găsea şi o expoziţie temporară. În acel moment, spaţiul respectiv era dedicat „Bestiarului" unui artist din Barcelona pe nume Josep Baqué.

Din câte se părea, Baqué îşi trăise prima parte a unei vieţi de rătăcitor la Marsilia, Düsseldorf şi l'Avesnois – cioplind pietre funerare, printre altele –, dar se întorsese la Barcelona în 1928 şi-şi petrecuse următorii patruzeci de ani ca agent

de circulație. În acea perioadă se știa că făcuse desene, dintre care unele fuseseră căutate de colecționari, deși, *modeste jusqu'à l'excès*[1], refuzase întotdeauna să le vândă. Cu toate acestea, până la moartea lui din 1967 nu avusese nimeni idee de dimensiunea productivității lui: familia îi descoperise 1.500 de desene de toate formele și mărimile, aproape toate înfățișând fiare mitice sau semimitice, redate în culori vii și tușe tari, dar detaliate, aproape obsesive. Erau dragoni și șopârle; hibrizi mutanți ai calului și ai flamingului; șerpi de mare, țestoase și pești multicolori cu o tristețe bântuită în priviri; insecte stranii – cărăbuși cu aripi de fluturi, miriapode cu buze roșii, cărnoase și dinți de hidră. Și mai erau și păianjeni.

Rachel era pe punctul să iasă din muzeu, epuizată de intensitatea experienței de care avusese parte, când nimeri peste păianjenii lui Baqué. Și se uită la ei recunoscându-i imediat, șocată. Trecuseră mai bine de zece ani de când, oriunde se ducea, avea la ea cartea de joc care-i fusese dăruită de Phoebe, „Păsăreasa nebună", lângă Turnul Negru din Beverley. Era cartea pe care o descoperise, o nesocotise și o pierduse Alison în pădure într-o seară; una dintr-o pereche care-i aparținea lui Phoebe și pe care aceasta i-o dăduse lui Lu, vagabondul chinez căruia îi oferise adăpost pentru scurtă vreme în acea vară de mult pierdută, vara lui 2003. Imaginea de pe acea carte de joc înfățișa un păianjen, pe care Rachel îl considerase dintotdeauna un lucru oribil: înălțat pe două dintre picioruțe și ridicându-le aprig în aer pe celelalte, de parc-ar fi provocat pe cineva la luptă. Și iată-l din nou. Exact la fel. Cum era cu putință? Cum putea ilustrația asta fioroasă, care aproape că-ți întorcea stomacul pe dos – și care nu putea fi datată mai precis, potrivit catalogului, decât *entre 1932 et 1967* – să-și fi găsit loc într-un pachet de cărți pentru jocul de perechi care le aparținuseră

1. Excesiv de modest (fr.).

cândva părinților lui Phoebe? Rachel nu avea idee. Și totuși, dovada era aici. Se uită la acest tablou înrămat, numerotat și etichetat, care atârna pe peretele unui muzeu din Elveția unde o aduseseră niște împrejurări dintre cele mai stranii, și își dădu seama că-și pironea cu privirile una dintre icoane, una dintre imaginile cele mai formatoare ale vieții ei trecute. Aici, ocupându-și locul între toate celelalte lucrări care astăzi i se păreau niște veritabile urlete de suferință; urlete de cumplită frumusețe, născută din sărăcia și izolarea celor năpăstuiți.

— Oamenii ăștia n-au avut nimic, abia asta e uimitor, îi spuse ea lui Frederick, pe când continua să studieze catalogul greu și bine ilustrat al muzeului, în avionul de întoarcere la Londra.

Reproducerile operelor de artă erau simple ecouri îndepărtate ale originalelor, însă Rachel se trezi fascinată nu de ilustrații, ci de poveștile de viață ale diferiților artiști. Citi despre Fernando Nannetti, un electrician din Roma care avea de mic halucinații și suferea de mania persecuției, dar care produsese o operă enormă, olografă și scrijelită în pereții instituției psihiatrice; despre Joseph Giavarini, „prizonierul din Basel", care își împușcase mortal iubita, pentru ca apoi, în închisoare, să-și petreacă timpul creând statuete frumoase din pâine mestecată, singurul material disponibil; despre Marguerite Sir, fiica unui fermier din sud-estul Franței, care căzuse pradă schizofreniei, se convinsese la șaizeci și cinci de ani că era o fată de optsprezece, în pragul măritișului, și își petrecuse restul vieții creând și împodobind cu broderii o magnifică rochie de mireasă pentru nunta care nu avea să se țină niciodată; despre Clément Fraisse, care, la douăzeci și patru de ani, după ce încercase să dea foc fermei părinților folosind un teanc de bancnote aprinse care reprezentau economiile familiei, fusese trimis într-un azil unde trăise timp de un an într-o celulă de trei pe doi metri, pe care

o decorase în întregime cu cioplituri de o incredibilă măiestrie şi minuţiozitate. Dând paginile, Rachel citi o serie de poveşti de acest tip: cazuri inimaginabile de încarcerare fără sfârşit, de boală fără speranţă.

— N-au avut nimic şi totuşi au produs lucrurile astea uluitoare. Au creat. Au *dăruit*. Au dat înapoi obiectele astea frumoase unei societăţi care le luase absolut totul.

Freddie mormăi. O asculta şi nu prea. Secţiunea de afaceri din *Sunday Times* îi solicita cea mai mare parte a atenţiei. Tot ce se citea în postura lui, indiferenţa şi aroganţa o frapară deodată pe Rachel şi aprinseră în ea o flacără a indignării.

— Cam în contrast cu unii oameni pe care i-aş putea pomeni, spuse ea. Genul de oameni care au totul, dar nu dau nimic înapoi niciodată.

— Scuteşte-mă de morală, zise Freddie plictisit, lăsând în fine ziarul din mână. Dacă vrei să ştii, Sir Gilbert – dacă la el te referi – a creat deja mai multe locuri de muncă decât o să creeze majoritatea oamenilor într-o viaţă. Angajează oameni, plăteşte salarii, îşi cheltuie banii în hoteluri, restaurante şi saloane auto. Toată lumea are de câştigat din asta. Toată lumea.

— Serios? făcu Rachel. Şi totuşi, nu prea plăteşte impozite. Datorită ţie.

— Vorbeşte gura fără tine.

— Ei, uite c-am început să mă lămuresc. Te ţii după ei prin toată lumea şi le dai acte la semnat – un fond fiduciar aici, un cont de offshore dincolo. Le muţi banii în locuri de care băieţii de la Fisc nu pot să se-apropie. Probabil că Madiana nici nu are domiciliu în Anglia, nu? Pe cât pariem că majoritatea firmelor lui Sir Gilbert sunt pe numele ei? Pe cât pariem că declară cam acelaşi nivel de venit ca o soră medicală?

— Tot ce facem e în limitele legii, spuse Freddie.

— Ei bine, s-ar putea ca într-o bună zi să se schimbe legea.

— Şi de ce să se întâmple una ca asta?

— Fiindcă s-a săturat lumea.

— Deci începe revoluţia, nu? Se pregăteşte cumva „lumea" să ocupe baricadele şi să şteargă ghilotina de praf? Nu cred. Dă-i mâncăruri semipreparate şi seri în faţa TV-ului, în care să se uite la celebrităţi care sunt umilite în junglă, şi nici măcar n-o să mai aibă chef să se ridice de pe canapea. Nu, legea asta n-o să se schimbe mult timp de-acum încolo. Întâmplarea face să fi luat parte la o recepţie la Numărul 11 acum două-trei zile şi să fi purtat o discuţie îndelungată cu ministrul de Finanţe, care are cu siguranţă... alte priorităţi, să zicem.

— Vă cunoaşteţi, nu-i aşa?

— Relaţii de familie. Taţii noştri au fost colegi de şcoală.

Rachel îşi ridică ochii în plafon.

— O, Doamne. Ţara asta chiar nu s-a schimbat deloc în ultima sută de ani, nu?

— Asta fiindcă sistemul actual funcţionează perfect.

— Nu se supără nimeni că bogaţii sunt bogaţi, spuse Rachel. Doar că trebuie să vină un moment în care să spui „stop".

Freddie râse.

— Ce să faci cu un subsol cu unsprezece niveluri? De ce-a fost nevoie să mă aducă în Elveţia cu avionul, când am fi putut să facem tema la fel de uşor diseară acasă?

— Unul dintre lucrurile care-mi plac la tine, Rachel, zise Freddie, e modestia. Nu cred că-ţi dai seama cât însemni pentru familia asta. Madiana te-a adus azi la Lausanne cu avionul ca să-i arate lui Pascale – care este una dintre persoanele cele mai înstărite, dar şi cele mai snoabe din Elveţia – că fiicele ei au o preparatoare personală gata să dea fuga cât ai pocni din degete. Ar fi trebuit s-o auzi la prânz – a

vorbit de tine întruna. „A, da, a studiat latină la Oxford University." „Bineînţeles c-a absolvit *summa cum laude*."

— Nu există absolvenţi de latină, îi deslusi Rachel. Eu am făcut engleză. Şi am terminat cu *magna cum laude*.

— Bravo ţie, spuse Freddie. Mi se pare absolut impresionant. Bea un pahar de şampanie ca să sărbătoreşti.

Dar Rachel nu abandonă subiectul.

— Jumătatea cea mai săracă a lumii are la fel de mulţi bani cât au primii *optzeci şi cinci* de bogătani. Ştiai asta?

— Sigur că ştiam, răspunse el, părând dintr-odată iritat. A scris în toate ziarele acum câteva luni. E o statistică fără sens.

— Fără sens? Nu-ţi dă de gândit?

— Îmi dă de gândit în sensul că jumătăţii celei mai sărace a lumii ar trebui să-i vină mintea la cap.

— Chiar aşa?

Rachel îl privi ţintă, căutând urme de ironie, nevenindu-i să creadă că vorbise serios. Se văzu nevoită să conchidă că exact asta făcuse.

— N-o să te-nţeleg niciodată – şi nici pe alţii ca tine. Ce... ce anume îţi provoacă plăcere? Pentru ce trăieşti?

— O să-ţi spun la ce mi se scoală, zise Freddie, deşi nu asta fusese întrebarea. La revărsările tinereşti de naivitate politică. Mi se par incredibil de excitante. De fapt, singurul lucru *şi* mai excitant e când sunt spuse cu un accent de Yorkshire.

Se uită în jur şi îi făcu un semn din priviri spre toaleta din spatele avionului.

— Hai, e şansa noastră să intrăm în clubul celor care şi-o trag la înălţime. Într-un avion privat! Când crezi c-o să ţi se mai ivească o ocazie ca asta?

Rachel îi aminti că erau şi copii la bord şi, ca să sublinieze ideea, îşi petrecu restul zborului stând cu ei.

*

Mercedesul îi aştepta din nou la heliportul din Battersea, dar, fapt neobişnuit, venise şi Faustina, care stătea în maşină cu soţul ei. Pe drumul înapoi spre casă, se aşeză între fete pe bancheta din spate, cu Rachel în faţă. Freddie luă un taxi până acasă. Faustina îşi petrecu braţele pe după gâtul fetelor şi le strânse tare. Nici ea, nici Jules nu vorbiră mult. Atmosfera era încordată, apăsătoare.

— S-a-ntâmplat ceva? întrebă Rachel când ajunseră în dreptul casei.

Faustina le conduse pe gemene pe treptele de la intrare, aproape împingându-le. Rachel şi Jules o luară ca de obicei prin spate.

— O să-ţi arăt.

În loc să folosească uşa personalului care dădea în bucătărioară, o conduse pe Rachel sus pe scară şi în grădină. Era plină de materiale rămase de la constructori, ca de obicei, şi se vedeau câteva bariere luminoase de avertisment, care înconjurau groapa uriaşă din centru.

Jules o conduse pe Rachel direct spre zidul estic şi apoi arătă cu mâna spre ceva de pe jos. Era o bucată de prelată care acoperea ceva ce semăna cu forma unui animal.

— Mortimer, spuse el simplu.

— O, nu...

Rachel îngenunche şi întinse mâna să atingă grămada nemişcată.

— Nu Mortimer.

Vocea i se frânse şi ochii i se umplură de lacrimi.

— Nu-l atinge, zise Jules. Şi nu te uita. E oribil.

— De ce? spuse Rachel. De ce, ce s-a-ntâmplat?

— L-a atacat ceva. Am auzit nişte zgomote cumplite în grădină. Când am ajuns aici, murise.

— Dar ce-ar fi putut să-l atace? O vulpe? Nu, putea să pună pe fugă o vulpe, aşa-i?

— Mai mare ca vulpea. Obligatoriu. *Nu te uita!*

Rachel fusese cât pe-aci să ridice foaia de cort, contrar propriei sale voinţe.

— E groaznic. Faţa – dusă. Juma' de corp – dusă. Mâncată.

O luă de braţ pe Rachel şi o ajută cu blândeţe să se ridice.

— Hai. Hai înăuntru să bei ceva. Le zicem mâine fetelor.

14

Mai târziu, Rachel avea să le spună medicilor că aceea fusese ziua – duminica în care se dusese la Lausanne, ziua când murise Mortimer – când totul începuse să se facă praf şi când oroarea scosese capul.

Marţi îşi programase vizita la Eastwood Park, ca s-o vadă pe Alison.

Rachel nu mai vizitase niciodată o închisoare şi nu ştia la ce să se aştepte. Era amplasată într-un decor rural şi implica un drum lung cu autobuzul de la cea mai apropiată gară, laolaltă cu pasageri care aveau cu toţii aceeaşi expresie închisă, imobilă ca o mască şi totuşi temătoare. Intrarea în închisoare semăna mai degrabă cu intrarea dintr-un complex rezidenţial de la periferie decât cu orice altceva. Rachel adusese toate actele de identitate pe care le avea şi bine făcuse, fiindcă trebuise să le arate pe toate înainte să i se dea drumul în zona de aşteptare. Aici rămase mai bine de douăzeci şi cinci de minute împreună cu alţi vizitatori, înainte să se audă o sonerie şi să fie conduşi cu toţii în sală.

Rachel n-o mai văzuse pe Alison de cinci ani, dacă nu mai mult, iar de la săptămâna pe care-o petrecuseră împreună la Beverley în vara lui 2003 părea să fi trecut o veşnicie. Arăta slabă şi avea părul tuns mai scurt decât îşi amintea Rachel să-l fi văzut vreodată. Nu era limpede dacă se bucura din cale-afară că-şi revedea vechea prietenă. Sala de vizite era plină, iar mesele erau mai apropiate decât şi-ar fi putut închipui

Rachel. La început nu se simţi nici una în largul ei, iar discuţia dintre ele se dovedi rigidă, constând în principal în răspunsurile lui Alison la întrebări despre viaţa din închisoare.

— E *groaznic* de plictisitor, spunea ea întruna. Slavă Domnului că avem televizoare în celule, fiindcă altfel am înnebuni. Bagă de seamă, te lasă cu ele doar fiindcă e mai ieftin să te ţină-nchis decât să-ţi dea drumul şi să trebuiască să stea cu ochii pe tine.

— Ai ore şi chestii de-astea?

— Da, sunt cam de căcat, dar măcar ai ceva de făcut. Am predat şi eu câteva lecţii de desen. Cel mai rău e-n weekenduri. Ne-nchid la cinci şi-un sfert. Te-apucă depresia, futu-i.

Rachel se întinse peste masă şi o prinse de mână.

— Tare mă bucur că te văd din nou. Vino şi tu să mă vezi după ce ieşi, bine?

— Mda, dacă asta vrei, spuse Alison nesigură.

— Sigur că vreau. Mi-a fost dor de tine. N-ar fi trebuit să lăsăm să treacă atât de mult.

Alison ezită o clipă, după care zise:

— Păi, n-a prea fost din cauza mea.

Rachel se încruntă.

— Ce vrei să spui?

— Ştii ce vreau să spun, răspunse ea, iar acum, când se uită la Rachel, în ochi îi apăru un licăr provocator.

— Alison, ţi-am scris. Te-am sunat. Ţi-am trimis sms-uri. N-ai răspuns niciodată. De ce?

— De ce? făcu Alison cu un râset încet, neîncrezător. Fiindcă... de ce-aş vrea să rămân prietenă cu cineva care m-a judecat şi m-a dezaprobat?

— N-am făcut asta niciodată.

— Nu? Din câte ţin minte, parcă m-ai făcut perversă.

— Ce? N-am făcut asta *niciodată*.

— Ai dat de-nţeles.

— Cum? Cum am dat de-nţeles?

Alison își coborî glasul, dar își păstră tonul categoric când spuse:

— Zicând că incestul era „chiar pe felia mea".

Rachel se holbă la ea, descumpănită de afirmație.

— Când am spus asta?

— Imediat după ce ți-am scris să-ți spun că sunt lesbiană.

— Nu știu despre ce vorbești, zise Rachel. Chiar nu știu.

Alison se aplecă în față, mai insistentă ca oricând.

— Tocmai începuserăm să folosim Snapchat-ul, ții minte? Și ți-am trimis un mesaj în care te-am întrebat dacă primiseși scrisoarea.

— Așa e. Eram la Harewood House, cu frate-meu.

— Și mi-ai trimis și tu un mesaj. Cum că te regulai cu el.

Rămase cu brațele încrucișate, așteptând un răspuns.

Rachel își stoarse creierii; încercă să se gândească la seara aceea când stătuse cu fratele ei în lumina sfârșitului de vară pe terasă. Ea și Alison abia începuseră să comunice prin Snapchat, iar ea nici nu-l mai folosise de atunci. Se închipui scriind cu degetul arătător... Nu-și amintea cu precizie mesajul pe care-l compusese, dar o posibilă explicație începu să i se contureze în minte. Un zâmbet i se ivi încet pe chip, se făcu din ce în ce mai mare, iar apoi Rachel își ascunse fața în mâini și se legănă în față, tremurând din tot corpul. După câteva secunde își ridică privirea și spuse:

— Cred că e posibil – o posibilitate mică, dar reală – să fi spus că ne regalam.

Alison rămase cu gura pe jumătate deschisă de uimire, așa că Rachel repetă:

— Ne regalam, Al. *Regalam,* nu *regulam.* De ce-aș fi spus „regulam"?

Își privi prietena, cu colțurile gurii tremurându-i, cu râsul jucându-i în ochi. Alison îi întoarse privirea, încă ținându-și gura căscată prostește. Tăcerea păru să nu se mai termine.

Pe urmă își îngropă și Alison fața în mâini, iar râsul ei deveni atât de violent, încât nici nu se auzi, ci doar îi zgudui corpul ca un cutremur, un cutremur care nu avea de gând să se oprească, iar când în cele din urmă se potoli și fata izbuti să se îndrepte în scaun și s-o privească din nou în ochi pe Rachel, avea zâmbetul cel mai larg și mai atrăgător, un zâmbet care era plin de căldură și de afecțiune, dar și de ușurare. O ușurare enormă. Se ridică, se întinse peste masă și o strânse într-o îmbrățișare lungă, pătimașă.

— Of, Rache, spuse ea, nici nu știi cât mă bucur că te văd.

— Și eu pe tine, zise Rachel.

— Ce-ar fi să nu mai facem chestia asta absolut niciodată?

— Care chestie?

— Să folosim mediile de socializare, când am putea să vorbim una cu alta.

— Da, spuse Rachel apăsat. Cred c-ar fi o idee bună.

Alison se retrase spre partea ei de masă, mai râse o vreme și apoi se uită în jur, observând împrejurimile mohorâte ale instituției de parcă le-ar fi văzut pentru prima oară, cu un soi de deznădejde nebunească.

— Urăsc să stau aici, zise ea. Îți mulțumesc mult de tot c-ai venit. Am fost teribil de *singură*. Știu că mai am de stat doar două-trei săptămâni, dar a fost oribil. Absolut oribil. După ce-o să ies, o să dau de jigodia aia și jur în fața lui Dumnezeu că o s-o fac franjuri...

— De Josephine zici? întrebă Rachel și-și coborî vocea. Cum s-a-ntâmplat, Alison? Cum ai ajuns aici?

— Am avut o prietenă, începu Alison. O chema Selena. Am fost împreună cam doi ani. O fată drăguță, dar cam... mă rog, nu foarte isteață. Într-o seară făcea pe chelneriță la o chestie babană din Birmingham, unde Josephine se număra printre invitați, și într-un fel sau altul au început să vorbească. Despre mine. Josephine a aflat că sunt artistă și s-a oferit

să-mi aranjeze o expoziţie personală la Londra. Selena nu mi-a spus cine-o organiza, mi-a zis doar că apăruse un binefăcător căruia îi căzuse cu tronc ce făceam. Adevărul e c-ar fi trebuit să fiu mai cu scaun la cap, să pun câteva întrebări. Dar mi s-a părut o baftă enormă, vezi tu. Chiar nu mi-a venit să cred.

Făcusem o serie de portrete de oameni fără adăpost, luându-i de pe străzi şi pictându-i ca şi cum ar fi fost prinţi sau împăraţi. Un fel de parodie a genului de artă care celebrează puterea şi căreia nu ajunge să i se spună niciodată „politică", deşi bineînţeles că e. Începusem să le fac pe când eram la colegiu. O idee simpluţă, dacă mă-ntrebi, dar mi s-a părut c-ar merge. Oricum, s-a închiriat o galerie pentru seara aia şi-au apărut tot felul de celebrităţi şi de mahări. Era palpitant, drept să-ţi spun, chit că până la urmă n-am scos mult bănet. Majoritatea tablourilor fuseseră evaluate pe la cinci sute de euro şi-am vândut doar două. Cei mai mulţi invitaţi şi-au lins frumuşel şampania şi pe urmă s-au cărat, în morţii lor.

În orice caz, ştiu c-am greşit. Ar fi trebuit să le spun celor de la ajutorul social cât încasasem. Am crezut c-o să pot să scap: fusesem plătită cu bani gheaţă şi oricum... erau doar nouă sute de lire. La cum arătau lucrurile, nu era o sumă colosală, mi-am zis. I-am dat jumătate din bani lui mami fiindcă avea mare nevoie de un aragaz nou: cel vechi nu mersese bine toată iarna. Dar pentru Josephine a fost de-ajuns. A scris un articol pe tema asta în ziarul ei...

— Ştiu, l-am văzut. Mi-a trimis maică-ta link-ul.

— ...iar pe urmă judecătorul s-a gândit să ofere un exemplu ca la carte şi să-mi dea pedeapsa maximă. Aşa că iată-mă.

După încheierea poveştii, nici una nu mai spuse nimic o vreme. Rachel nu putea face nimic ca să îmbunătăţească situaţia – absolut nimic altceva, în clipa aceea, decât să se întindă

din nou peste masă şi s-o prindă pe Alison de mână. La început, Alison nu reacţionă; când scoase în sfârşit primele cuvinte, ele ieşiră încet şi şovăielnic.

— Un lucru despre statul aici: ai timp să te gândeşti. Mai ales în weekendurile alea nenorocite. La un moment dat, te saturi să te tot uiţi la *Casualty* şi la *Pointless Celebrities*. Aşa că m-am gândit mult la Josephine şi la motivul pentru care s-a decis să-mi facă treaba asta.

Rachel ridică din umeri.

— Ca să se vândă mai bine ziarul, probabil.

— Sigur. Şi a avut doar de câştigat – mami mi-a zis că acum are rubrica ei. O dată pe săptămână. Deci cuiva probabil că i-a plăcut. Dar de ce eu? te-ntreb. Ştiu c-am bifat toate palierele urii. Negresă? Da. Lesbiană? Da. Handicapată? Da. Pe ajutoare? Da. Primeam alocaţie pentru handicap, indemnizaţie pentru întreţinere, toate alea... Dar până la urmă ce *făcusem* ca să mă urască atât de mult?

— Probabil că pur şi simplu e... varză ea însăşi. O fi avut o copilărie de căcat sau mai ştiu eu ce.

Alison se opri, gândindu-se la asta, şi apoi spuse:

— Am primit o groază de scrisori după ce-a apărut articolul.

— Scrisori de sprijin?

— Şi câteva din alea, dar cele mai multe au fost... mă rog, oribile. O aprobau pe Josephine. Mă arătau cu degetul. Şi cum să-ţi zic, nu cred c-a fost cineva care m-a acuzat foarte tare pentru evaziune, aşa că nu mă învinovăţeau pentru ce *făcusem*, cât mai ales pentru... Pentru că *sunt ceea ce sunt*. Pentru că sunt *cine* sunt.

Zâmbi, scoase o batistă de hârtie din buzunar şi-şi suflă nasul cu putere.

— Însă aici chiar nu pot să fac mare lucru, nu?

*

Dacă Rachel voia cumva să afle în ce fel putea să aibă o zi şi mai tulburătoare, era pe punctul s-o facă, în drum spre casă.

Trenul tocmai oprise la Didcot Parkway, iar ea se uita pe geam la turnurile centralei electrice, amintindu-şi de orăşelul Little Calverton şi de superba casă cu acoperiş de stuf pe care-o cumpăraseră Laura şi Roger acolo, visând să-i asigure o copilărie idilică băiatului lor. Dar nici nu se pierduse bine în amintiri că-i sună telefonul, aducând-o la realitate. Răspunse apelului: era Faustina, teribil de necăjită şi aproape incapabilă să vorbească din cauza lacrimilor.

— Un accident, păru ea să spună. Acasă.

Lui Rachel îi trebuiră câteva clipe ca să-şi dea seama că „acasă" însemna în Insulele Marshall. Avu nevoie de şi mai mult timp ca să priceapă ce se întâmplase.

— O *bombă*? La ea în *grădină*? Vai, Faustina, e groaznic... de necrezut.

Se părea că nepoata Faustinei, una dintre cei şase sau şapte nepoţi, se jucase în grădina din spatele casei când dăduse peste o grenadă de mână veche de şaptezeci de ani. Aceste insule fuseseră folosite ca bază militară americană în al Doilea Război Mondial, ca parte a campaniei împotriva japonezilor, şi peste tot rămăsese, incredibil, multă muniţie neexplodată. Nepoata Faustinei – a doua fată a fiicei sale, de doar şapte ani – luase grenada şi tocmai o arunca în sus ca pe o minge de tenis, când explodase şi o ucisese pe loc.

Primul impuls al lui Rachel fu să-i sfătuiască pe Faustina şi pe Jules să zboare imediat acasă. Abia după aceea se gândi să întrebe:

— Lady Gunn ce zice?

— Nu răspunde la telefon. Cred că e-n avion. New York. E plecată două săptămâni. Ca să organizeze un bal caritabil, aşa a spus.

— Sunt sigură c-ar fi de acord.

Faustina o lămuri că drumul până acasă era lung şi anevoios, implicând cel puţin două schimbări de avion şi escale la Seul, Kuala Lumpur sau Manila. Chiar dacă plecau în seara asta de pe Heathrow, ajungeau acasă abia după treizeci şi şase de ore. Costurile erau enorme: drumul avea să le înghită cea mai mare parte a economiilor. Însă Rachel îşi dădu seama că nu aveau încotro.

— Plus copiii, spuse Faustina. Cineva trebuie să aibă grijă de Grace şi Sophia.

— E-n regulă, zise Rachel. Pot să am eu grijă de ele. Serios, trebuie doar să le dau de mâncare, să mă asigur că sunt curate şi să le culc. Sunt în stare. Nu-ţi face griji. Du-te şi fă bagajele, Faustina. Pregăteşte-te şi pleacă.

Şi într-adevăr, când Rachel se întoarse la casă după-amiaza la cinci, menajera şi soţul ei stăteau aşezaţi în bucătărie, cu paltoanele pe ei, gata de plecare şi aşteptându-i doar întoarcerea. Îi îmbrăţişă pe amândoi, o sărută pe Faustina cu toată afecţiunea, iar pe urmă îi conduse afară printre resturile de materiale şi pe uşa din plasa de protecţie. Merseră împreună târşâindu-şi picioarele şi ţinându-se de mână spre cea mai apropiată staţie de metrou de pe magistrala Piccadilly, greutatea geamantanului comun făcându-l pe Jules să se aplece spre stânga. Rachel se întoarse înăuntru şi-şi dădu seama că vila era mai tăcută, mai întinsă şi mai pustie ca niciodată.

O sună pe Madiana ca să-i spună ce se întâmplase. Se făcuse ora prânzului la New York, iar ea părea să ia masa într-un restaurant zgomotos. Într-un cotlon al minţii lui Rachel se înfiripase speranţa (absurdă, îşi dădu ea seama repede) că Madiana avea să se întoarcă şi să aibă ea însăşi grijă de copii

pe durata următoarelor săptămâni. Însă nu avea nici cea mai mică intenţie s-o facă. Îi spuse lui Rachel că avea încredere în ea şi că ştia că era un om pe care se putea bizui, îi zise că era un înger şi-i adresă multe alte apelative cvasiafectuoase. Îi spuse să se folosească deocamdată de ambele jumătăţi ale reşedinţei şi să se simtă ca la ea acasă.

*

Rachel tastă codul uşii magice de pe palierul de la etajul doi şi ajunse prin oglindă în tărâmul bântuit şi fermecat care era spaţiul de locuit al familiei Gunn, un spaţiu probabil suficient de încăpător ca să găzduiască douăzeci de persoane, dar care era deocamdată doar domiciliul a două fete de nouă ani de care nu se ocupa nimeni.

De această parte a oglinzii nu prea era linişte. Zgomotul televizorului se auzea din camera de joacă a fetelor.

Rachel le găsi uitându-se împreună la reluarea unui episod din *Prietenii mei* pe un canal de comedie. Unul dintre personajele feminine îi explica unuia dintre personajele masculine care erau zonele erogene ale femeii şi care era modalitatea optimă de-a face o femeie să aibă orgasm. Grace şi Sophia se uitau cu expresii grave, impasibile; ce-i drept însă, nu prea le stătea în obicei să râdă.

— Îmi pare rău c-am întârziat azi la lecţii, spuse ea. M-am dus să-mi văd o prietenă din provincie. În plus, după cum probabil aţi aflat, Faustina şi Jules au primit nişte veşti proaste şi au trebuit să plece acasă pe neaşteptate. Probabil c-o să lipsească vreo două săptămâni.

Şi de data asta lui Rachel îi veni greu să-şi dea seama dacă informaţia chiar le afecta în vreun fel pe fete. Cumva, nimic nu părea să le atingă: nici măcar vestea că golden retriever-ul familiei fusese rănit de moarte nu păruse să le tulbure din

cale-afară. Cu cât petrecea mai mult timp cu fetele astea ciudate şi lipsite de emoţii, cu atât mai abitir simţea că avea de-a face cu doi dintre Cucii din Midwich ai lui John Wyndham[1].

— Oricum, cred că deocamdată o să lăsăm baltă lecţiile. Mă duc jos să văd ce putem mânca la cină, zise ea.

Grace încuviinţă din cap, iar Sophia o aprobă cu degetul mare ridicat. Rachel se retrase şi coborî în bucătăria principală, spunându-şi că până şi aceste gesturi mărunte reprezentau o mică victorie.

*

Deşi gemenele erau cooperante, nu se plângeau şi nu prea se certau nici cu Rachel şi nici între ele, să le hrăneşti, să te asiguri că făceau baie şi pe urmă să le citeşti în pat tot erau activităţi surprinzător de obositoare. Rachel se decisese să se culce la ea în dormitor, dar insistă să lase deschise uşile care făceau legătura între cele două părţi ale casei şi le spuse fetelor să vină la ea sau s-o sune la telefonul de interior dacă se speriau sau dacă se întâmpla ceva. Se făcuse aproape zece când surorile se vârâră în pat şi adormiră. După aceea, Rachel simţi că nu putea să se calmeze. Urca şi cobora întruna scara îngustă de lemn din spatele casei şi verifica dacă încuiase uşile şi ferestrele. Plecarea bruscă a Faustinei chiar o zguduise. Asta şi soarta cumplită a lui Mortimer. Trecuseră deja două zile de-atunci. Se întrebă ce făcuse Jules cu cadavrul. Se apropie de fereastra dormitorului ei, o deschise şi se uită atent în grădină. Doar nu-l lăsase acolo? Ar fi fost o privelişte de-a dreptul oribilă.

---

1. *Midwich Cuckoos*, roman SF apărut în 1957 şi ecranizat sub titlul *Satul blestemaţilor*.

Nu, era clar că trupul neînsufleţit al câinelui dispăruse definitiv. Se iscă un vânticel uşor şi o porţiune nefixată a prelatei prinse să fluture destul de gălăgios. Rachel speră că nu avea s-o ţină trează toată noaptea. Era un colţ din prelata care acoperea groapa – sau trebuia s-o facă. Se părea că se desprinsese.

Pe urmă se auzi un alt sunet dinspre grădină. Un zdrăngănit tare şi metalic, ca şi cum s-ar fi răsturnat o găleată. Să fi fost ceva acolo? În lipsa oricărei alte explicaţii, Rachel încă nu-şi abandonase teoria potrivit căreia ceea ce-l atacase pe Mortimer fusese o vulpe urbană neobişnuit de mare şi neînfricată. Întinse şi mai mult gâtul pe fereastră şi se chiorî spre zidul din spate, acoperit cu iederă. Era prea întuneric ca să vadă ceva clar, dar, cu cât se uita mai intens, cu atât mai mult bănuia că era *cu adevărat* ceva acolo, o creatură sălbatică, pândind în bezna cea mai adâncă.

Iar apoi chiar o văzu. Ţâşni din fundul grădinii, o zbughi spre marginea gropii şi dispăru prin gaura din prelată. Avea un corp negru, peste măsură de umflat, şi mişcări inconfundabile de insectă, iar Rachel se convinse că deslușise chiar şi perii de pe ultimul dintre cele opt picioare, pe când creatura sări în groapă, pornind pe pereţi în jos, cufundându-se din ce în ce mai mult în întunericul din care ieşise.

15

— Chestia e, spuse Rachel, că în momentul când stau aici cu tine, vorbind aşa, totul pare foarte normal.

— Sigur că da. Totul *este* normal.

— Ştiu că mi-am imaginat. Avusesem o zi foarte stresantă, eram incredibil de obosită... Mai ştii, poate chiar am aţipit şi-am visat povestea asta.

— Se prea poate ca asta să fie explicaţia. În fond, de-abia văzuseşi tabloul de la muzeu şi te uitaseşi din nou la cartea din vechiul pachet de cărţi de joc pe care ţi-l dăduse prietena ta cu atâţia ani în urmă. Aşa că aveai deja în mintea creatura asta sau ce-o fi fost.

Rachel şi Livia îşi beau din nou cafeaua la cafeneaua Lido din Hyde Park. Nu doriseră să renunţe la prietenia care se înfiripa între ele doar fiindcă nu mai exista pretextul Mortimer. De fapt, mai mult ca niciodată, Rachel preţuia echilibrul Liviei, buna ei dispoziţie zâmbitoare, sentimentul de calm pe care-l degaja mereu cu sfaturile ei cumpătate şi cu glasul ei melodios, ca de violoncel.

— Deci nu crezi c-o iau razna? vru să ştie Rachel, cu un surâs care nu prea reuşi să ascundă sinceritatea întrebării.

— Sigur că nu. Treci printr-o perioadă foarte grea. Ai nevoie să iei lucrurile uşor, atâta tot.

— Toate par să meargă prost în acelaşi timp, zise Rachel. Dar şi unul după altul. M-a sunat bunica de dimineaţă. Primise o scrisoare de la oncologul bunicului.

— Da? Cu ce veşti?

— Nimic bun. Solicitase medicamentul de care-mi spuseseşi prin Fondul pentru Medicamente Anticancer, dar l-au refuzat. Se pare că era prea scump. Ciudat e însă că asta n-a părut să fie o problemă pentru clienta ta – ducesă, baroneasă sau ce-o fi.

— Îmi pare rău, spuse Livia. Nu m-am gândit la costuri. Sigur, e o femeie foarte avută şi poate c-a plătit din banii ei. Chestia e că nu-nţeleg întotdeauna cum merg lucrurile la voi în ţară. Încerc să aflu mai multe. M-am gândit c-ar putea să mă ajute şi cartea asta.

Îi întinse lui Rachel cartea pe care-o citea, un volum gros, cartonat, de un verde decolorat şi fără supracopertă. Se intitula *Moştenirea familiei Winshaw* de Michael Owen[1].

— Am găsit-o în magazinul social, zise ea. Am impresia că Winshaw e o familie celebră în Anglia. Cartea asta e povestea lor. Ai citit-o?

Rachel clătină din cap.

— Poate c-ar trebui. Mi se pare că numele lor apar peste tot în zilele astea. Prietena mea Alison a fost făcută franjuri de unul dintre ei.

— Serios? De un membru al familiei ăsteia? De cine?

— De Josephine.

Livia îşi miji ochii. Avea nişte ochi care te frapau, de culoarea chihlimbarului.

— A, da. O cunosc pe Josephine.

— Zău?

— Locuieşte-n zonă. De fapt, nu departe de casa în care stai tu. Îi plimb câinele uneori. Dar n-a mai văzut-o nimeni de câteva zile.

1. Titlul ediţiei americane a romanului *What a Carve Up!* de Jonathan Coe, în româneşte *Ce hăcuială!*, este *The Winshaw Legacy*, respectiv *Moştenirea familiei Winshaw*.

— Petrece o binemeritată vacanță în Mauritius sau cine știe unde, fără-ndoială.

— Nu cred. O caută poliția.

Îi vârî cartea în mâini lui Rachel.

— Hai, ia-o tu. Te rog.

— Mulțumesc, dar nu prea-mi arde de citit la ora asta.

— Nu. Ia-o. Ar fi bine să afli niște lucruri despre oamenii ăștia.

Doar fiindcă Livia era atât de insistentă, Rachel o frunzări în grabă, cu gesturi mecanice, iar apoi o vârî în rucsac.

— În regulă, o să-ncerc, spuse ea. Mersi. Și mulțumesc că-ncerci să mă ajuți cu bunicul. Mi se rupe inima când mă gândesc că suferă-n halul ăsta.

O prinse de mână pe Livia.

— Ești o prietenă bună. Nu am parte de mulți oameni de felul ăsta acum.

— Cum mai merg lucrurile cu prietenul tău?

— A, bine. Încearcă să-și termine un capitol din lucrare. În prezent nu prea pare să mai aibă timp să se gândească la altceva.

— Ei bine, îți stau la dispoziție, zise Livia. Și pentru copii, dacă vrei să ți-i iau de pe cap o vreme.

Rachel o privi în ochi acum și se simți rușinată fiindcă, în loc să vadă acolo – așa cum s-ar fi cuvenit – o amabilitate firească, își imaginase altceva: ceva ambiguu, ceva pustiu și de nepătruns. Era simptomatic pentru felul cum devenea din ce în ce mai precaută față de alți oameni. Slujba asta o făcea să fie cinică și mefientă. Se uită în altă parte și sorbi jenată din cafea.

*

În după-amiaza aceea le luă pe Grace şi Sophia de la şcoală la trei şi jumătate, ca întotdeauna, iar apoi, în timp ce intrau pe şantierul din faţa casei, văzură că toţi muncitorii români se strânseseră la biroul de şantier, unde tocmai se desfăşura un fel de şedinţă de criză. În mijlocul lor se găsea Dumitru, şeful de echipă, care părea să-i dea un ultimatum lui Tony Blake. Feţele celorlalţi muncitori erau atente şi posomorâte.

— Hai, hai, spuse Rachel, zorindu-le pe gemene în sus pe trepte. Treaba asta n-are legătură cu noi.

Cu toate acestea, de îndată ce intră cu ele pe uşa din faţă şi le spuse să se ducă sus şi să-şi dea jos uniformele, se întoarse pe trepte să asculte disputa. Însă şedinţa tocmai se încheia. Dumitru încă striga şi gesticula furibund când îşi scoase vesta fosforescentă, îşi dădu jos casca de protecţie şi ieşi valvârtej pe uşa din plasa de protecţie. Strigătele colegilor îi sugerară lui Rachel că-i cereau să se întoarcă, însă decizia părea luată: bărbatul pleca. Tony Blake se uita după el în tăcere şi agitând o sticlă goală.

— Şi-a dat demisia? întrebă ea doi muncitori care stăteau în apropiere.

— Da. S-a cărat, zise primul.

— De ce s-au certat?

— Era beat.

— Mă rog, asta zice Tony, interveni al doilea muncitor.

— Ai văzut sticla. De dimineaţă era plină cu vodcă.

— Poţi să-i zici ceva? Închipuie-ţi c-ai avea de făcut ce face el. Cine-ar accepta să fie şef de echipă pentru o asemenea treabă? E-o nebunie. Şi e periculos. Astea nu mai sunt construcţii, ăsta-i minerit. Cum să nu te-apuci de băut?

— Corect, dar dacă asta-nseamnă că-ncepi să vezi lucruri...

— Să vezi lucruri? repetă Rachel. Ce fel de lucruri?

— Dumitru i-a zis lui Tony că nu mai coboară-n groapă. Cic-a văzut ceva urât pe fundul ei.

Colegul bărbatului clătină din cap, avertizându-l să se oprească, dar celălalt continuă:

— Se pare că după ce cobori, după ce treci de toate nivelurile şi ajungi la numărul 11, dai de-un tunel. L-au descoperit ieri. Nu-l mai observase nimeni pân-atunci. Dumitru a intrat în el, s-a târât o vreme şi a văzut...

— N-a văzut nimic. Tipul bea de stinge. Aşa a fost dintotdeauna.

— Ce-a văzut? întrebă Rachel.

— Nu ştie nici el prea bine. Îşi lumina drumul cu lanterna şi deodată, chiar în faţa lui, a văzut doi ochi. Care-l priveau fix. Îl priveau din întuneric.

Lui Rachel i se păru că inima i se oprise în loc. Făcu un efort şi zise:

— Poate era... o pisică? Poate-a căzut un câine înăuntru şi-a reuşit să...

— A zis că era mult mai mare. Mult, *mult* mai mare.

Bărbatul tăcu. Indiferent dacă credea sau nu povestea, era limpede că nu-i mai ardea de munca pentru care fuseseră angajaţi la casa asta. Între timp, tovarăşul lui spuse simplu:

— Dumitru n-a văzut nimic. Era beat. Nu e nimic acolo. E-o ditamai groapa, atâta tot.

16

La drept vorbind, Rachel era prinsă în capcană. Oricât i-ar fi displăcut să stea seara în casă, nu putea să plece, fiindcă trebuia să aibă grijă de copii.

Lucrul pe care voia cu adevărat să-l facă era să-şi strângă lucrurile într-o valiză, să ia trenul spre nord şi să-şi viziteze bunicul la cămin. Din câte îşi dădea seama, slăbea din ce în ce mai mult, iar Rachel nu putea să sufere gândul că era posibil să nu-l mai vadă niciodată înainte să-l răpună cancerul. Dar nu putea să se mişte. Trebuia să rămână pe loc, să aibă grijă de fete, să le păzească. Într-o noapte, neputând să adoarmă, se dădu jos din pat pe la două şi se aşeză la biroul care dădea spre grădină. Ca întotdeauna – aşa cum făcea odată la câteva minute în orele când era trează –, se uită în întuneric ca să vadă dacă se ghicea vreo mişcare în jurul gropii, dar nu era nimic. Muncitorii fixaseră prelata chiar mai zdravăn decât înainte.

Aprinzând veioza, scoase două obiecte din sertarul de sus al biroului. Unul era agenda îmbrăcată în pânză pe care i-o cumpărase Lucas din Veneţia în semn de mulţumire fiindcă îl ajutase cu interviul de la Oxford. Celălalt era cartea pentru jocul de perechi pe care i-o dăruise Phoebe în vara lui 2003: imaginea unui păianjen uriaş şi lugubru, care semăna într-un mod atât de misterios cu lucrările lui Josep Baqué. Se uită la imagine câteva minute, aşa cum o privise de atâtea ori, atât

de nedumerită şi cu atâta nelinişte în ultimii zece ani. Pe urmă deschise agenda şi începu să scrie.

*

Paradoxul e următorul: trebuie să presupun, de dragul propriei mele sănătăţi mintale, că înnebunesc.

Altfel, care e alternativa? Alternativa e să cred că lucrul pe care l-am văzut alaltăieri seară era real. Iar dacă mi-aş permite să cred aşa ceva, bineînţeles că oroarea acestui fapt m-ar face totodată să-mi pierd minţile. Cu alte cuvinte, sunt prinsă în capcană. Prinsă în capcana a două opţiuni, a două cărări care duc amândouă la nebunie.

E liniştea. Tăcerea şi spaţiul gol. Asta m-a adus aici. Nu mi-ar fi trecut niciodată prin cap că tocmai în inima unui oraş atât de mare ca acesta ar putea să se găsească o casă învăluită într-o asemenea tăcere. Sunt, bineînţeles, săptămâni de când tot încerc să mă obişnuiesc cu zgomotele bărbaţilor care muncesc afară, dedesubt, săpând, săpând, săpând. Dar asta aproape că s-a terminat acum, iar noaptea, după ce ei pleacă acasă, se pogoară tăcerea. Ăsta e momentul când imaginaţia mea preia controlul (chiar *este* doar imaginaţia mea, trebuie să mă cramponez de acest gând), iar pe întuneric şi în tăcere încep să cred că aud lucruri: alte zgomote. Hârşâituri, foşnete. Mişcări în măruntaiele pământului. Cât despre ce-am văzut alaltăieri noaptea, a fost o apariţie trecătoare, de doar câteva secunde, o perturbare a umbrelor dese din fundul grădinii, iar pe urmă o imagine mai limpede a lucrului în sine, a *creaturii*, dar e cu neputinţă să fi fost aievea. Imaginea nu poate să fi fost altceva decât o amintire, revenită ca să mă bântuie, şi de aceea am hotărât să-mi revizitez acum amintirea, să văd ce pot să aflu de la ea, să desluşesc mesajul pe care-l poartă.

Dar pun mâna pe pix și dintr-un alt motiv întemeiat, un motiv destul de obișnuit, și anume fiindcă sunt plictisită, și tocmai plictiseala asta – insist, plictiseala asta și nimic altceva – mă scoate din minți, provocându-mi halucinațiile astea prosteşti. Am nevoie de o sarcină, de o ocupație (bineînțeles, m-am gândit că o s-o găsesc lucrând pentru familia asta, dar până acum a fost o slujbă stranie, destul de diferită de așteptări). Și am decis că sarcina asta o să fie să scriu ceva. N-am mai încercat să scriu ceva serios din primul an de la Oxford, cu toate că Laura mi-a spus, chiar înainte să plece, că trebuie să-i dau înainte cu scrisul, că îi plăcea, că i se părea c-aș avea talent. Ceea ce a însemnat enorm, venind din partea ei. A însemnat totul.

Tot Laura mi-a spus că e foarte important să fii organizată când scrii. Că trebuie să începi cu începutul și să spui totul în ordine. Probabil așa cum a făcut ea când mi-a spus povestea soțului ei și a Grădinii de cristal. Însă deocamdată se pare că nu prea mă pricep să-i ascult sfatul.

În regulă. O să pun capăt divagațiilor ăstora și o să încerc să scriu povestea unei alte vizite la Beverley, ca să stau cu bunicii, în vara lui 2003. O vizită pe care de data asta n-am mai făcut-o cu fratele meu, ci cu Alison, draga mea prietenă Alison, pe care am regăsit-o în sfârșit, după distanța misterioasă a atât de multor ani, reînnodând firul prețioasei noastre prietenii. Aceasta e de fapt povestea noastră, povestea felului cum ne-am apropiat pentru prima dată, înainte ca anumite forțe stranii – ca să nu spun ridicole – să intervină și să ne despartă. Și e de asemenea povestea lui...

Dar nu, încă nu am voie să dezvălui prea multe. Să ne întoarcem la început de tot.

*

Rachel rămase trează aproape toată noaptea şi scrise primele secţiuni ale memoriilor. De dimineaţă se simţi obosită, dar în acelaşi timp ciudat de înviorată şi de încărcată cu energie. După ce le pregăti micul dejun fetelor şi le duse pe jos la şcoală, trase un pui de somn şi apoi se puse din nou pe scris. Scrise toată ziua, fără întreruperi. Afară domnea o linişte deplină. Nu mai era nici urmă de domnul Blake sau de muncitorii români: Rachel îşi imagină că lucrările fuseseră întrerupte până la numirea unui nou şef de echipă. La trei şi jumătate le luă din nou pe fete de la şcoală, dar nu mai făcu alte lecţii cu ele şi nu le dădu nici de data asta vreo temă. În schimb, fiindcă era deja mai versată, reuşi să le facă să se culce mai repede şi cu mai puţine nazuri. La nouă era deja înapoi la masa de lucru. Gândindu-se la anii din urmă, amintindu-şi de prietenia timpurie dintre ea şi Alison, închipuindu-şi cum arăta Beverley Westwood în strălucirea soarelui de vară, încercând să evoce felul cum se iubeau bunicii ei pe când erau încă sănătoşi, reuşi să scape de sentimentul de groază despre care ştia c-ar fi pus stăpânire pe ea dacă n-ar fi avut nimic asupra căruia să se concentreze, în afară de liniştea casei şi de teroarea informă care-i bântuia grădina distrusă.

Scrise timp de patruzeci şi cinci de minute, iar apoi, la zece fără un sfert, auzi soneria de la intrare. Alergă la cel mai apropiat monitor video, care se găsea pe palierul de la etajul unu, şi-l deschise. Pe ecran apăru o imagine pixelată, în alb şi negru, a lui Frederick Francis. Stătea în faţa panoului şi aştepta să i se dea drumul. Rachel apăsă pe buton şi pe urmă coborî să-i deschidă uşa din faţă.

— Bună, spuse el. Sper că nu te superi c-am picat pe nepusă masă.

— Deloc, zise Rachel. Dar Gilbert nu-i aici. Madiana e la New York, iar el e... mă rog, de fapt nu știu unde e.

— Știu, spuse Frederick. Pe tine voiam să te văd.

— Aha. Păi, în cazul ăsta... intră.

Îl conduse în camera de zi, un loc pe care-l vizita rareori ea însăși.

— N-ai de gând să-mi oferi ceva de băut? zise Freddie, așezându-se pe canapeaua cea mai apropiată de ușă.

Rachel simți mirosul de alcool care venea deja dinspre el.

— Nefiind băutura mea, nu prea pot să-ți ofer.

— Haida-de. După câte faci acum pentru familia asta, ai avea dreptul la o baie de șampanie în fiecare seară.

— Într-o cadă *diamantée*, spuse Rachel zâmbind. În regulă, unde-și ține pileala?

Frederick se ridică în picioare și dovedi că știa precis unde să caute dulăpiorul cu băuturi: era încastrat printre rafturile pline de ediții princeps din secolul al XVIII-lea necitite. După o căutare rapidă printre sticle, scoase una cu un aer triumfător.

— Un Lagavulin de douăzeci de ani, observă el, destupând sticla și umplând două pahare mari, fără picior. Aproape de-o vârstă cu tine, de fapt.

— Nu prea beau wh...

— Ăsta e mai mult decât whisky. E nectar.

Își ciocni paharul de al ei.

— Hai. Noroc.

Rachel luă o înghițitură din scotch-ul de culoarea pielii tăbăcite și cu miros de turbă și trebui să accepte că era minunat. Cu toate acestea, își impuse să nu bea prea mult.

— Bun, cărui fapt datorez plăcerea? întrebă ea.

— Păi, zise Freddie, am băut ceva la doi pași de-aici și m-am gândit să trec pe la tine și să văd cum te descurci de una singură, dar și să... Întâmplător, m-am tot gândit la discuția pe care-am avut-o alaltăieri în avion.

Nu se întorsese la canapea. Se plimba nesigur prin cameră, aruncând priviri iscoditoare spre chipul lui Rachel în timp ce vorbea.

— Zău? făcu ea.

— Adevărul este, Rachel, că e clar c-ai o părere proastă despre mine şi... nu-mi face bine treaba asta.

— Îmi pare rău dac-am dat impresia asta. Fusese o zi cam ciudată, atâta tot...

— Cred că e vorba de ceva mai mult decât de o singură zi. Mă urăşti. Nu-ţi place ce fac.

— Nu, spuse Rachel, luând încă o gură de whisky şi dându-şi seama că o aştepta o conversaţie exact atât de stânjenitoare pe cât se temuse. Nu te urăsc. E-adevărat că mi se pare că activitatea ta e – mă rog, un pic lipsită de etică...

— Un pic! Haida-de, Rachel. Ce fac eu *pute*. Pute de-ţi mută nasul.

Fu luată prin surprindere.

— OK, zise ea. E clar c-ai început să gândeşti altfel în ultimele zile. Dar tu ai spus-o, Freddie. Nu eu.

— Mi s-a părut că e bine să vorbim niţel pe şleau, pentru variaţie. Şi, da, am început să gândesc altfel. Şi te-am minţit în avion, Rachel. Am spus că tot ce facem Gilbert şi cu mine e în limitele legii. Ei bine, nu e. Cel puţin unul dintre fondurile pe care le-am deschis pe numele Madianei ar putea să ne bage pe toţi în puşcărie. Şi poate c-ar trebui.

— De fapt, chiar săptămâna asta am vizitat pe cineva la-nchisoare. O prietenă. Face trei luni pentru fraudă asistenţială.

— Pun pariu că n-a şmecherit nici măcar a milioana parte din cât am sifonat eu pentru Gilbert de-a lungul anilor.

Rachel îşi dori ca Freddie să se aşeze. Plimbatul lui prin cameră începuse s-o zăpăcească.

— Mă rog, sunt vorbe frumoase, Freddie. Şi ce-ai de gând să faci?

— Mă gândesc, răspunse el, să mă duc la Fisc şi să le spun tot. Sau poate să ies cu povestea în presă.

Rachel luă încă o gură foarte prudentă de whisky şi îşi permise să se uite îndelung la Freddie, cu buzele încă lipite de pahar. Nimic din toată convertirea asta bruscă nu i se părea autentic.

— N-aş acţiona drastic, spuse ea. Acum c-am văzut o închisoare pe dinăuntru, nu cred că ţi s-ar potrivi. Şi te rog să nu-ţi schimbi toată viaţa din cauza mea. Indiferent de etica ta, nu-mi displaci personal. Cătuşi de puţin.

— Serios?

— Serios.

— Fiindcă s-ar putea să te surprindă dacă-ţi spun că părerea ta contează mult pentru mine.

— Şi de ce, mă rog?

Deodată se aruncă asupra ei, înghesuind-o în rafturile bibliotecii, făcând-o să verse restul whisky-ului pe podea, strivindu-i buzele cu ale lui, presând-o cu întreaga greutate a corpului.

— Fiindcă eşti... senzaţională... futu-i, zise el, răsuflând din greu şi duhnind a băutură. Fiindcă.... n-o să mor fericit... dacă n-o să-ţi intru în chiloţi...

— Dă-te *JOS* de pe mine! strigă Rachel şi-l împinse cu o forţă care-l făcu să se dea câţiva paşi înapoi, clătinându-se.

Se ciocni de pianul de concert, se redresă şi pe urmă se uitară unul la altul câteva clipe. El nu mai făcu nici o mişcare, iar ea îi arătă uşa.

— Ieşi. Ieşi în clipa asta.

Păru pe punctul să se conformeze. Se şterse la gură şi porni spre uşă, însă când trecu pe lângă Rachel se aruncă iar

asupra ei, prinzând-o de data asta de talie şi aruncând-o la podea. Se sui pe ea şi o ţintui de covor.

— Dă-te *JOS*! ţipă ea din nou şi chiar în clipa aceea o voce de copil spuse „Rachel?", făcându-i pe amândoi să se uite la uşa în pragul căreia Grace şi Sophia stăteau una lângă alta, îmbrăcate cu pijamale identice şi arătând ciufulite şi somnoroase.

Ferindu-şi ochii de privirile iscoditoare ale copilelor, Freddie se ridică anevoie în picioare şi porni spre oglinda de deasupra şemineului, unde îşi îndreptă cravata şi-şi netezi părul. Rachel era încă la podea. Impactul căderii îi produsese o contuzie şi deocamdată nu credea că era în stare să se ridice.

— Ai păţit ceva? spuse Sophia, după care se apropiară amândouă şi-i întinseră mâinile ca s-o ajute.

Fără vreun alt cuvânt şi fără să se uite măcar în direcţia lor, Freddie ieşi din cameră şi străbătu vestibulul spre uşa de la intrare. O auziră cum se deschide şi apoi se trânteşte.

Cu mişcări lente din cauza durerii, Rachel se ridică în capul oaselor legănându-se uşor şi rămase aşa o vreme. Grace şi Sophia îngenuncheară în stânga şi-n dreapta ei şi o cuprinseră cu braţele. Mai presus de orice, tocmai această manifestare de compasiune – atât de neaşteptată, atât de necăutată – îi dădu puterea să se ridice în cele din urmă şi să stea dreaptă.

— Hai, spuse ea. Să vă duc înapoi în pat. Cred că avem nevoie toate de încă o poveste, nu?

— Nu-i spui la revedere domnului Francis?

— Nu, zise ea. Cred că ştie drumul şi singur.

Iar apoi, ţinându-se de mână, cele trei urcară încet scara până la etajul doi.

*

Cu siguranţă că Freddie ştia drumul şi singur. Dar nu se grăbea să plece. Timp de zece minute, rămase în grădina din faţă a familiei Gunn, lângă biroul improvizat al şantierului, şi încercă să se calmeze, respirând încet şi adânc şi scoţând aburi în aerul nopţii. Era o noapte senină, fără nori şi înstelată. Luna în ultimul pătrar arunca umbre jucăuşe pe lespezile de piatră, pe porţiunile cu noroi şi ciment întărit, pe scândurile montate provizoriu. Dezordinea materialelor de construcţie părea să se potrivească bine cu mintea lui tulbure. Nu simţi vreo pornire imediată să iasă pe uşa din plasa de protecţie. Gândul de-a opri un taxi şi de-a se duce acasă îl îngreţoşă.

La început, când îşi dădu seama că era privit, avu o reacţie surprinzător de calmă. Nu ştia de unde venise creatura şi cum se apropiase de el atât de neauzit, şi preţ de o clipă se gândi la aceste întrebări cu o curiozitate liniştită. Îi trebui destul de mult să-şi dea seama că era în pericol de moarte; şi nu doar asta, ci şi că era pe punctul de-a muri într-un fel grotesc şi incredibil. Ochii, cei doi ochi aflaţi la înălţime, depărtaţi unul de celălalt, ca două mărgele de chihlimbar, îl priveau cu o răutate neclintită. Picioarele creaturii erau lungi, foarte flexibile, şi măsurau mai mult decât Freddie cu totul. Pântecul, uriaş şi umflat, era acoperit cu peri scurţi, care, în lumina lunii, păreau să fi căpătat o nuanţă verzuie şi se sprijinea pe pământ – o pungă respingătoare, doldora de lichide secrete şi detestabile.

Picioarele creaturii tremurau şi zvâcneau, pe când ea se pregătea să atace.

Abia acum începu Freddie să se retragă spre zid. Însă la al treilea sau la al patrulea pas se împiedică şi căzu, rămânând la pământ, cu faţa în sus, în timp ce păianjenul se apropia şi

trecea peste el, cu burta frecându-se mai întâi de tibiile, genunchii şi coapsele lui Freddie, iar pe urmă de torsul lui, înainte să i se oprească pe faţă, astfel încât greutatea odioasă şi colosală a creaturii să-l lipească de pământ, iar duhoarea şi textura aspră şi groasă a corpului să-i urce stomacul în gât şi să-i provoace un leşin rapid şi irezistibil, din care nu avea să se mai trezească niciodată.

17

— Ce mai gogoaşă! zbieră Grace.

— Ce mai go-goaşă! se auzi ca un ecou Sophia, la jumătate din viteză şi cu un glas mult mai profund, după care, pradă unui râs necontrolat, începură amândouă să se rostogolească pe podeaua camerei de joacă.

Genericul se ivi imediat pe ecran şi se auzi coloana sonoră, iar fetele începură să strige:

— Hai, Rachel, putem să-l mai vedem o dată? Te rugăm, Rachel!

— Doar ultima scenă, Rachel... te *rugăăăăm*!

Cine-ar fi crezut? îşi spuse Rachel, derulând înapoi DVD-ul cam trei minute. Cine-ar fi crezut că, dintre toate lucrurile pe care-ar fi putut să li le-arate, tocmai comedia asta englezească alb-negru, groaznică, veche şi stupidă, de pe la începutul anilor 1960, avea să le producă o asemenea încântare paroxistică şi să dizolve ultimele obstacole de detaşare glacială pe care le păstraseră faţă de ea atât de mult timp? Cumpărase DVD-ul cu doi ani în urmă doar fiindcă Laura îl amintise ca făcând parte din munca ei de documentare – şi avertizând-o, în acelaşi timp, că, dacă se uita la tot filmul, risca să-i piară cheful de viaţă. Însă ultima scenă – mai bine zis, ultimul gag – se dovedi un miracol de o stupizenie temerară. După nouăzeci de minute anoste, în care se tot glumise pe seama monştrilor falşi din Loch Ness, adevăratul monstru (el însuşi cel mai urât exemplu de efect special cu buget redus

pe care ţi l-ai fi putut imagina) îşi ţise capul de plastic din apă şi rostise cele trei cuvinte nemuritoare care li se păruseră atât de amuzante lui Grace şi Sophia şi pe care le repetau acum la nesfârşit, străduindu-se să imite glasul caraghios şi fără inflexiuni al monstrului, pe când aşteptau nerăbdătoare să revadă scena.

— O dată şi gata, spuse ea. O dată şi gata, fiindcă altfel întârziem la tren.

Era duminică dimineaţă şi totodată a doua săptămână la rând în care îşi anulase obişnuita întâlnire cu Jamie. De data asta nu fiindcă fusese convocată brusc într-o altă ţară ca să ajute la teme timp de zece minute. Nu, de data asta luase ea însăşi decizia (şi aranjase să se vadă cu el a doua zi, cât timp erau fetele la şcoală), fiindcă era hotărâtă să stea cu ele pe afară toată ziua şi să le ducă nu la un muzeu, la o galerie sau la un restaurant rafinat, ci într-un loc fără pretenţii, unde să se poată distra în largul lor. Tărâmul Aventurilor din Chessington părea alegerea evidentă. Nu era foarte uşor de ajuns cu trenul, însă şi asta făcea parte din plan. Voia să le arate fetelor că nu toată lumea din ţară călătorea într-o limuzină cu şofer. Existau şi alte mijloace de transport.

În orice caz, până la urmă avură parte de o zi superbă. Traseul preferat al lui Grace se dovedi Expresul-Scorpion; Sophia, în schimb, înclină spre Şarpele cu Clopoţei. Amândurora le plăcu să se ude leoarcă în Răzbunarea lui Ramses şi părură agreabil de şocate, de buimace şi de ameţite după ce se dădură jos din Furia Dragonului. Pentru Rachel, cea mai mare parte a timpului însemnă să stea la coadă cu ele sau să le vadă urcate în tot felul de instalaţii şi să încerce să le fotografieze când treceau vâjâind pe lângă ea într-o *montagne russe* sau într-un carusel. Cu câteva luni în urmă, nu şi-ar fi închipuit că va alege să-şi petreacă o duminică întreagă în felul ăsta. Însă la sfârşit exista o răsplată, şi chiar preţioasă:

la întoarcerea în Turngreet Road gemenele erau mai însufleţite şi mai vorbăreţe decât le văzuse vreodată şi o asigurară amândouă că fusese de departe cea mai frumoasă zi din viaţa lor de până atunci. Totul le plăcuse la nebunie, chiar şi mâncarea oribilă sau trenul care avusese o întârziere serioasă la întoarcere. De fapt, stând vizavi de ele în vagonul ticsit şi văzându-le curiozitatea vie de pe chipuri, în timp ce se uitau în jur la ceilalţi pasageri, captivate de noutatea de-a se găsi în contact cu mulţimea de oameni obişnuiţi, Rachel se întrebă dacă nu cumva abia asta fusese partea lor preferată dintre toate.

*

A doua zi se duse să se vadă cu Jamie în Crouch End, unde el locuia în aceeaşi casă cu alţi şase studenţi. Plătea aproape două sute de lire pe săptămână, în schimbul cărora era singurul ocupant al unui dormitor micuţ de la etajul doi. Toate camerele casei – inclusiv fostul salon şi fosta sufragerie – fuseseră transformate în dormitoare şi închiriate, aşa că Jamie ieşea rareori de la el, iar asta doar dacă se ducea jos la bucătărie să-şi facă un nes sau să-şi încălzească o mâncare la microunde. În dormitorul lui încăpeau doar un pat de o persoană şi măsuţa de toaletă pentru copii care-i servea drept birou.

— Pot să stau doar vreo două ore, spuse Rachel, explicându-i că trebuia să se întoarcă în Chelsea şi să le ia pe fete de la şcoală.

Prin urmare, o irită propunerea lui Jamie de-a vedea un film, precum şi faptul că nu era dispus să renunţe la idee, cu atât mai mult cu cât filmul era *Fantomele*, ecranizarea tragediei culegătorilor de scoici din Morecambe Bay din 2004,

realizată de Nick Broomfield, pe care Jamie trebuia s-o vadă pentru ultimul capitol al lucrării.

— De ce te gândeşti mereu la muncă? spuse Rachel, care, după stresul din ultima săptămână, venise având în minte cu totul alte intenţii.

— Ţine doar nouăzeci şi şase de minute, zise Jamie, uitându-se pe ultima copertă a DVD-ului. Putem face altceva după aia.

Contrar propriei voinţe, Rachel nu putu să nu găsească filmul captivant şi tulburător. El relata drama unei tinere imigrante ilegale din China, silită să-şi ia slujbe tot mai nesigure din industria alimentară ca să-i poată plăti pe contrabandiştii[1] care-o introduseseră în Anglia. Lui Rachel i se păru că povestea semăna izbitor cu felul cum şi-l amintea pe Lu, muncitorul chinez de care avusese grijă Phoebe câteva zile în 2003. Era o coincidenţă stranie să se uite la un film care-i amintea de acest episod chiar acum, după ce tocmai îşi petrecuse ultimele câteva zile încercând să pună totul pe hârtie. După ce se termină filmul, Jamie se aşeză la birou şi începu să scrie nişte lucruri.

— Trebuie să faci asta acum? spuse ea. Trebuie să plec cam în... jumătate de oră. Cel mult patruzeci de minute.

— Stai un pic, zise Jamie. Sunt o mulţime de lucruri pe care o să am nevoie să le spun despre filmul ăsta. Chiar aş putea să-ncep un capitol nou despre el.

Scrise în grabă în carnet încă două-trei minute, cu fruntea atât de încreţită de concentrare, încât nici măcar nu observă ce făcea Rachel în spatele lui. Când se întoarse să-i vorbească, văzu că se dezbrăcase şi se întinsese sub cuvertură.

Lăsă creionul jos.

---

1. În original, *Snakeheads*, nume generic dat traficanţilor de carne vie din Regatul Unit.

— Ohoho, spuse el. N-am ştiut... adică...

— Hai odată, zise ea. O facem sau n-o facem?

Îşi scoase cămaşa şi se vârî lângă ea. Rachel îl luă în braţe şi-l sărută lung şi umed pe gură.

— Am fost atacată săptămâna trecută, murmură ea, pe când mâinile lui Jamie începeau să-i alunece pe corp.

El se opri imediat şi se trase înapoi.

— Ce?

— M-am trezit cu un tip acasă şi... a-ncercat să mi-o pună.

— Tip? Ce tip? Cine era?

— O cunoştinţă. Prieten cu Gilbert.

— Ai anunţat poliţia? Ţi-a făcut vreun rău?

— Probabil c-ar fi vrut. Dar n-a ajuns prea departe.

Jamie se îndepărtă şi mai mult, ridicându-se în capul oaselor şi privind-o furios.

— Spune-mi cum îl cheamă.

— Nu. De ce?

— Spune-mi cum îl cheamă pe nenorocit.

— Şi ce-o să faci?

— Mă duc şi-i rup capul.

Rachel se strădui din răsputeri, dar nu-şi putu stăpâni un chicotit.

— Fii serios. Tu?

— Da, eu.

Se întinse, îi înconjură umerii lui Jamie cu braţele şi-l trase înapoi spre ea.

— E foarte înduioşător, scumpule, dar e ultimul lucru pe care-l vreau.

Îl sărută din nou.

— Dar ce vrei în schimb? întrebă el.

— Un strop de grijă tandră şi iubitoare n-ar strica, spuse Rachel, luându-i mâna şi aşezându-i-o atentă între picioare.

Făcură dragoste de două ori: prima dată încet, cu blândeţe şi profund mulţumitor, a doua oară mai aprig şi mai repezit. Pe urmă, tocmai când Rachel era pe punctul să aibă al doilea orgasm, lui Jamie îi sună telefonul mobil. Spre stupoarea ei, se aplecă să răspundă.

— Ce dracu' faci? zise ea.

— Iartă-mă, s-ar putea să fie important, răspunse el.

— Mă fut, spuse ea, muşcându-l sălbatic de gât. *Asta*-i important.

Cu toate acestea, Jamie îşi lungi gâtul şi se uită şi mai de aproape la numele de pe ecran.

— Trebuie să răspund, spuse el. E Laura.

Ridică telefonul şi răspunse. Furioasă, Rachel se trânti la loc pe pat, gâfâind puternic, mai degrabă de frustrare decât din alt motiv. Fusese în pragul orgasmului. Nu-i venea să creadă c-o lăsase baltă chiar în clipa aia.

Îşi trecu mâinile prin păr şi apoi pe gât în jos, simţind sudoarea care se adunase acolo. Pentru o vreme fu prea agitată ca să sesizeze ce spunea el. Apoi îşi dădu seama că Jamie şi Laura stabileau un fel de întâlnire pentru seara zilei următoare: se spusese ceva şi despre un drum cu trenul. Pe urmă o întrebă de cineva care, din câte se părea, ar fi trebuit să li se alăture, însă dispăruse. „Păi şi când l-a văzut cineva ultima oară...?", întrebă el. Rachel auzi vocea Laurei în telefon şi îşi dădu seama că discuţia avea să mai dureze. Era peste ce putea ea să suporte. Se dădu jos din pat, strângându-şi cuvertura pe corp ca să-şi ascundă goliciunea, şi îşi luă hainele cât putu de repede. În clipa când Jamie termină de vorbit, era îmbrăcată din cap până-n picioare şi stătea la uşa dormitorului

— Ce faci? întrebă el, părând sincer surprins.

— Mă-ntorc la lucru, zise ea. Tu unde te duci?

— Eu? Nu mă duc nicăieri.

— Vorbesc de mâine.

— A, mâine... Laura m-a invitat să mă duc cu ea în Scoţia. Nu ţi-am spus?

— Nu, nu mi-ai spus.

— E membră într-o comisie. Şi se merge cu iola până la Inverness.

— *Inverness?*

— Autoritatea Scoţiană pentru Turism le-a solicitat să vină şi să stabilească un preţ pentru Monstrul din Loch Ness.

— Ce chestie ridicolă! Şi te duci fiindcă...?

— Laura crede c-o să fie o experienţă utilă pentru mine. Nu te superi, nu?

Rachel nu spuse nimic. Jamie se încruntă.

— Un lucru ciudat, totuşi, zise el. Lordul Lucrum, preşedintele comisiei... Nu dă nimeni de el. Se pare c-a dispărut.

În orice alt moment, lui Rachel ar fi putut să i se pară interesant. Acum însă era mult prea răvăşită, atât fizic, cât şi emoţional, ca să se gândească fie şi în treacăt la acest subiect.

— Pa, te-am lăsat, spuse ea. Şi mersi că mi-ai pus filmul. A fost formidabil.

Iar înainte să plece îi mai dădu un sărut pe gură lui Jamie – unul care anunţa deja, prin cât fusese de scurt şi de politicos, zvârcolirile de pe urmă ale unei relaţii care aproape că nici nu începuse.

18

Liniştea se întorsese. De îndată ce fetele se duceau la culcare, de îndată ce stingeau televizorul şi sporovăiala lor prietenoasă se încheia, liniştea pătrundea în casă, urcând scara şi împletindu-şi drum spre fiecare încăpere ca o dâră de abur.

Rachel încercă să ignore liniştea. Încercă să facă abstracţie de ea. Deschise computerul şi puse nişte muzică. Îi căută pe culegătorii de scoici din Morecambe Bay pe Google şi, după ce citi câteva reportaje mai vechi despre ei, adăugă o serie de paragrafe finale memoriilor ei. Şi totuşi, se simţea cumplit de tematoare şi de neliniştită. Fiecare muşchi din corp i se încordase de angoasă.

Dacă tot intrase pe internet, mai navigă o vreme şi citi câteva dintre reportajele de actualitate:

AJUTAŢI-NE S-O GĂSIM PE JOSEPHINE, era un titlu.

Părându-i-se că afară se auzea un zgomot îndepărtat şi subtil, Rachel opri muzica şi deschise fereastra dormitorului. Tot ce auzi fu zumzetul neobosit şi etern al Londrei. Se uită la întunericul de afară. Îşi coborî privirile spre groapă. Nu era nimic. Nici un sunet. Nici o mişcare.

Recenta moarte a unei fete de şapte ani din Insulele Marshall ar fi putut fi evitată, susţine un expert.

Chris Baxter, director de operaţiuni la SafeSpaceOrdnance Removal, un mic ONG care încearcă să sensibilizeze opinia publică asupra pericolelor muniţiei neexplodate şi rămase pe

micul grup de insule din al Doilea Război Mondial, a declarat că muniția din zona unde se juca fetița ar fi trebuit deja îndepărtată.

„Programul nostru de curățare a zonei era realizat în proporție de 70%", a adăugat el. „Din păcate, operațiunile noastre au fost sistate când unul dintre concurenți, Winshaw Clearance, a fost desemnat să finalizeze contractul. Din câte înțeleg, la ora actuală Winshaw încă nu a început operațiunile în zonă."

Helke Winshaw, directorul general al Winshaw Clearance, nu a putut fi contactată pentru comentarii.

Îi ajunse la urechi un fâlfâit dinspre grădină. Se părea că un colț al prelatei se dezlegase din nou. Cum de se întâmplase?

Un foșnet, o fugă zorită. Ca niște picioare pe pietrișul împrăștiat.

Totul în mintea ei. O simplă năzăreală.

Cresc temerile în legătură cu siguranța lordului Lucrum, președintele Institutului pentru Evaluarea Calității, care nu a mai fost văzut de zece zile.

Fâlfâitul prelatei deveni ceva mai insistent. Rachel se decise să iasă și să verifice. Coborî primele scări în vârful picioarelor, neștiind de ce era atât de important să nu facă zgomot. Ușa cu oglindă era deschisă și dată de perete, cum rămăsese în ultimele zile. Se furișă pe ea și aruncă o privire pe ușa întredeschisă de la dormitorul Sophiei. Dintr-un motiv sau altul, gemenele aleseseră să doarmă în același pat și să se țină în brațe. Le auzea respirația liniștită.

Încă două rânduri de scări, până în bucătăria personalului. Aprinse toate luminile. Pe urmă, cu mare grijă, descuie

şi deschise uşa de la bucătărie. Aerul rece al nopţii năvăli înăuntru, înfruntând-o, încercuind-o. Rămase în prag, netrecându-l încă, atentă la cel mai mic sunet, cu capul sus, încordată ca un ogar care adulmecă urma prăzii.

Rămase aşa cam douăzeci de secunde sau poate mai mult, până când se auzi un zgomot brusc, neaşteptat, care în liniştea nopţii păru asurzitor de tare şi o făcu să sară în sus. Era soneria de la uşa din faţă.

Cu mâna la inimă, Rachel o zbughi în sus pe scări ca să se uite la cel mai apropiat monitor de interfon.

Grăbită cum era, uitase să facă două lucruri. Nu închisese bine uşa din spate. Şi deşi cât timp stătuse în prag se uitase pretutindeni în jur, nu se uitase şi în jos. Dac-ar fi făcut-o, ar fi observat, la câţiva centimetri deasupra pământului, o sfoară subţire şi argintie, care sclipea lipicioasă, întinsă paralel cu pragul, ca o capcană cu fir, iar apoi se înfăşura pe un burlan de scurgere şi dispărea înapoi în groapă.

*

Nu-i ştia pe cei doi bărbaţi care bătuseră la uşă, dar când coborî să stea de vorbă cu ei, amândoi scoaseră nişte legitimaţii prin care dovediră că erau poliţişti. Unul dintre ei nu părea să aibă mult peste cincizeci de ani; celălalt arăta mult mai tânăr, cam cu douăzeci de ani.

— Sunt inspectorul Pilbeam, spuse bărbatul mai tânăr. Iar dânsul este colegul meu, inspectorul-şef Capes.

— Cunoscut şi drept Cruciatul cu capă, zise însoţitorul lui, cu un zâmbet plin de speranţă.

Rachel îi întoarse zâmbetul, deşi remarca i se păru ciudată.

— Intraţi, le spuse ea şi-i conduse în sufragerie.

Nici unul din ei nu-şi scoase paltonul, dar se aşezară amândoi pe canapeaua cea mai apropiată şi părură gata să se simtă ca la ei acasă.

— Nu știam că vi se spune așa, îi zise cu glas scăzut inspectorul Pilbeam colegului său.

— Cum?

— Cruciatul cu capă.

— Ei bine, mi se spune, răspunse el sec.

Rachel se întrebă dacă era cazul să le ofere ceva de băut, după care decise că nu. Așa ar fi cerut regulile ospitalității, însă probabil că nu aveau voie să bea în exercițiul funcțiunii.

— Cine-anume? spuse inspectorul Pilbeam, nepărând dornic să abandoneze subiectul.

— Mm?

— Cine vă spune așa?

— Toată lumea.

— Eu nu i-am auzit.

— Mă întreb, zise Rachel, cu un început de nerăbdare, dacă vreți să-mi spuneți despre ce e vorba.

— A, da.

Inspectorul-șef Capes se ridică în capul oaselor și adoptă un ton oficial.

— Înțeleg că stăm de vorbă cu domnișoara Rachel Wells, da?

— Exact.

— Și sunteți angajată ca preparatoare personală a fiicelor lui Sir Gilbert și ale lui Lady Gunn?

— Da.

— Bun. Am venit pentru niște cercetări de rutină despre o persoană dispărută. Ne înșelăm dacă susținem că-l cunoașteți pe un anume Frederick Francis, partener principal în cadrul firmei Bonanza Tax Management?

— Da, îl cunosc pe domnul Francis. El e persoana dispărută?

— Domnul Francis n-a mai dat pe acasă de câteva zile și nu l-a văzut nimeni în tot acest timp. Prietenii lui au început să-și facă griji. Vă surprinde lucrul ăsta?

— Că a dispărut sau c-au început prietenii să-şi facă griji?

Inspectorul Pilbeam zâmbi. Inspectorul-şef Capes, nu.

— Vă rog, domnişoară Wells, ar putea fi o chestiune extrem de serioasă.

— Oricum, ce legătură are cu mine?

— Joia trecută pe seară, spuse inspectorul Pilbeam, consultându-şi carnetul, domnul Francis a băut ceva la barul Henry Root de după colţ. A intrat în vorbă cu una dintre domnişoarele de la tejghea şi i-a zis că urma să vină aici, la casa asta. Ca să vă vadă. Domnişoara a mai spus că la ora aceea domnul Francis băuse foarte mult.

Îşi ridică privirile.

— A venit să vă vadă în seara aceea?

— Da, a venit, răspunse Rachel.

— La ce oră?

— Pe la zece făr-un sfert.

— Sunteţi amabilă să descrieţi întâlnirea?

— Păi, n-a avut nimic special, spuse Rachel, devenind dintr-odată agitată şi evazivă. Am... băut ceva împreună. Am vorbit de una-alta.

— După dumneavoastră, care-a fost scopul vizitei?

— Auzise că eram aici singură, având grijă de copii, şi îşi... îşi făcea griji pentru mine, presupun. Unde s-a dus de-aici, ştiţi cumva?

— La ce oră a plecat?

— Probabil că pe la zece fără cinci.

— Am înţeles. Deci a fost o vizită foarte scurtă. Surprinzător de scurtă, s-ar putea spune.

— Da, aşa s-ar zice.

— Şi l-aţi văzut pe domnul Francis părăsind locuinţa?

— Nu. L-am auzit ieşind pe uşa din faţă. Dar după aceea le-am dus sus pe fete.

— Pe fete? Înseamnă c-au fost şi ele martore la vizită?

— Da, au fost.

— Dar dacă-nţeleg eu bine, nu puteţi spune cu certitudine că domnul Francis a părăsit cu adevărat locuinţa.

— Mă rog, cred c-aş fi observat dac-ar fi stat ascuns aici o săptămână.

— Discuţia asta scurtă pe care-aţi avut-o cu el, zise inspectorul-şef Capes, a fost... prietenească, paşnică?

Rachel dădu din cap.

— Da, eu aşa zic.

— Nu v-aţi contrat deloc? Nu v-aţi luat în beţe? N-a fost nici o... ceartă între îndrăgostiţi?

— *Nu* era iubitul meu.

Ca să-şi sublinieze ideea, Rachel ridicase vocea, care însă îi cedă şi i se frânse chiar atunci. Se lăsă într-un fotoliu şi-şi prinse capul între mâini. Inspectorul Pilbeam sări imediat de pe canapea. Se lăsă pe vine lângă ea şi-i puse o mână consolatoare pe genunchi.

— Domnişoară Wells, vă simţiţi bine? Pare să vă supere ceva.

— A, nu... N-am... Nu ştiu, e-n regulă... Doar că... E vorba de casa asta, spuse ea, străduindu-se să nu plângă. Urăsc să stau aici. Noaptea e întuneric şi pustiu şi-ncep să-mi imaginez tot felul de ciudăţenii. Şi sunt îngrijorată pentru fete. Cumplit de îngrijorată. Mă tem că nu sunt în siguranţă.

— De ce n-ar fi în siguranţă?

— Nu ştiu. E un... pericol aici. Sunt convinsă de asta.

— Asta aţi crezut când a venit domnul Francis? întrebă inspectorul-şef Capes din celălalt capăt al camerei. Că s-ar putea să fie un pericol pentru fete?

Inspectorul Pilbeam îi dădu un avertisment din priviri: nu părea să-i placă tonul vag agresiv al întrebării. Vocea lui, în schimb, era mult mai blândă şi liniştitoare.

— Domnişoară Wells, zise el, o să vă spun mai multe despre cazul ăsta şi despre motivul pentru care-l considerăm atât de important.

Rachel îşi şterse lacrimile de la ochi şi încuviinţă din cap.

— Adevărul este că domnul Francis nu e singura persoană care-a dispărut recent în cartierul ăsta.

— Cum?

— Inspectorul-şef Capes şi cu mine bănuim că dispariţia lui e legată de alte cinci, care s-au petrecut toate în ultimele câteva săptămâni. În primul rând, domnişoara Josephine Winshaw-Eaves, editorialista. Pe urmă domnul Giles Trending, directorul general de la Stercus Television. Apoi Philip Stanmore, unul dintre directorii de la Sunbeam Foods. Pe urmă Helke Winshaw, director general la Winshaw Clearance plc. Şi de asemenea lordul Lucrum, preşedintele Institutului pentru Evaluarea Calităţii. Domnul Francis e a şasea persoană care a dispărut. Lucrul pe care-l au în comun toţi oamenii ăştia e că fie au locuit, fie au fost văzuţi pentru ultima oară la câteva sute de metri de strada asta.

Inspectorul-şef Capes adăugă:

— Dar nu e singurul lucru pe care-l au în comun.

— E-adevărat, zise inspectorul Pilbeam, ridicându-se în picioare şi începând să se plimbe prin cameră. Însă din punctul ăsta teoria colegului meu şi teoria mea se despart.

— Colegul şi *subalternul* meu, spuse inspectorul-şef Capes, e un tânăr remarcabil. El crede că, dacă vrei să rezolvi o infracţiune, trebuie s-o analizezi din perspectivă politică. Folosind termenul în sensul lui cel mai larg. Trebuie să spun că în trecut teoriile lui au produs rezultate impresionante. Aşa că vrem să avem şi acum aceeaşi abordare.

— Cu toate acestea, interveni inspectorul Pilbeam, aşa cum am învăţat din experienţele trecute, trebuie să fim atenţi

şi să nu ne grăbim să tragem prima şi cea mai evidentă concluzie, chiar dacă ni se pare că...

— *Nu* e nici un mister, Nathan, cu privire la ce au în comun ăştia şase oameni. Doar fiindcă *eu* am fost cel care-a descoperit legătura...

— Care-i legătura? întrebă Rachel, intervenind înainte ca disputa celor doi să scape de sub control.

— E cât se poate de simplu, spuse inspectorul-şef Capes. Toţi şase au luat parte la o recepţie ţinută luna trecută pe Downing Street, la numărul 11.

Se întoarse spre inspectorul Pilbeam cu un licăr provocator în priviri.

— Aud? Aşa e sau nu?

— Sigur, fără discuţie. Nu neg. Dar cred c-ar trebui să privim *dincolo* de asta...

— Dincolo de asta! pufni Capes pe un ton zeflemitor. Unde? Ce mai e de văzut?

— Mai e ceva, spuse Pilbeam. Mai e familia Winshaw ca atare.

— Aoleu, iar ei? Nu! zise Capes. De câte ori trebuie să-ţi mai atrag atenţia? Numai doi dintre oamenii ăştia şase sunt membri ai familiei Winshaw, iar unul din ei doar prin căsătorie.

— Adevărat, zise Pilbeam. Dar uitaţi-vă la celelalte legături. Domnul Trending e preşedintele comisiei de organizare a Premiului Winshaw, înfiinţat în memoria lui Roderick Winshaw. Domnul Francis şi-a început cariera de agent la Stewards' Bank ca protejat al lui Thomas Winshaw. Lordul Lucrum lucra...

— ...cu Henry Winshaw în comisia care a început distrugerea sistemului public de sănătate, spuse Rachel.

— Corect, zise inspectorul Pilbeam, atât de absorbit de propriul raţionament, încât nici nu observă de la cine venise completarea. Iar Sunbeam Foods a lui Philip Stanmore...

— ...e cel mai mare membru al Brunwin Group, înființat de Dorothy Winshaw în anii '70 și '80.

— Exact!

Pilbeam se întoarse spre colegul lui.

— Nu vă dați seama? Trebuie să săpați mai adânc. Ați citit cartea aia? Cea pe care v-am împrumutat-o?

— Ce carte? întrebă inspectorul-șef Capes.

Pilbeam își ridică ochii spre tavan.

— *Moștenirea familiei Winshaw* de Michael Owen, zise el. Tot ce trebuie să știți despre familie e...

Se opri, atenția fiindu-i atrasă brusc de un obiect așezat pe pianul de concert. Se apropie și puse mâna pe el. Era o carte.

— Bine, dar... e extraordinar, spuse el. E chiar cartea despre care vorbeam. Cum...? Ce...?

Rachel se întinse și-i luă cartea, cu mâinile tremurându-i.

— Tocmai o citeam, zise ea. Mi-a împrumutat-o o prietenă acum două-trei zile.

— Am înțeles, spuse polițistul Pilbeam, făcând un pas înapoi și privind-o foarte diferit, cu un alt tip de atenție. Și presupun că de asta sunteți atât de în temă cu legăturile pe care le fac.

— Da, zise Rachel. Cred că de asta.

— Interesant, făcu Pilbeam. Foarte interesant.

Acum o privea atât de intens, încât fu silită să se uite în altă parte și să răbufnească până la urmă, cu o voce puternică, dar tremurătoare:

— N-am nimic de-a face cu dispariția domnului Francis. Sau cu a vreunuia dintre ceilalți. N-am de-a face cu *nimic* din toate astea. Nici măcar n-ar trebui să mă aflu-n casa asta. Nu-i locul meu aici.

Buzele îi tremurau când tăcu. Însă de data asta fu rândul inspectorului-șef Capes, nu al colegului său mai tânăr, să i

se facă milă de ea şi să-i spună pe un ton binevoitor, ridicându-se în picioare:

— Bineînţeles că n-aveţi nimic de-a face, domnişoară. Ştim asta. Nu ţineţi cont de el şi de teoriile lui.

Îşi bătu colegul pe braţ.

— Hai, Pilbeam. E timpul să plecăm. Şi ascultă-mă măcar o dată: deja i-am dat de capăt cazului. Uită-te pe lista invitaţilor la recepţie şi o să-l găseşti pe suspect. Numărul 11 e cheia, fii atent la mine. E simplu ca bună ziua!

*

Bărbaţii plecaseră. Casa redevenise tăcută.

Rachel se întoarse în camera de zi, deschise dulăpiorul cu băuturi al soţilor Gunn şi scoase sticla de Lagavulin de douăzeci de ani. Părea o risipă să folosească un whisky atât de rar şi de preţios doar ca să se calmeze, însă considerentele de acest tip nu mai însemnau nimic pentru ea. Îşi umplu pe trei sferturi un pahar şi se aşeză pe taburetul de la pian, bându-l încet şi metodic. Din când în când se uita la cartea de pe pian şi se întreba cum ajunsese acolo. Nu-şi amintea s-o fi adus, dar ştia că începuse să se poarte bezmetic şi să uite.

Aproape că terminase de băut whisky-ul când auzi un zgomot în vestibul. Un foşnet grăbit şi multiplicat, ca al unor picioare pe plăcile de gresie. Se ridică şi străbătu încet camera. Se opri înainte să ajungă în prag şi ascultă. Apoi, foarte încet şi cu mare băgare de seamă, se furişă spre cadrul uşii şi se uită dincolo de ea.

Vestibulul era pustiu.

Vestibulul era pustiu, dar ceva se schimbase. Rachel avu nevoie de câteva clipe ca să-şi dea seama ce anume. Balustrada scării fusese înfăşurată în ceva. Rachel înaintă, uşurată acum, presupunând că fetele îi jucau un renghi: se furişaseră cumva

la parter şi împodobiseră zăbrelele de sub balustradă cu un ghem de sfoară sau de frânghie de rufe. Dar nu, pe măsură ce se apropia, Rachel văzu că nu semăna cu sfoara. Era mai subţire şi mai argintie. Întinse mâna, o atinse şi i se lipi de mână.

Scuturându-se de fir, Rachel se luă după el prin vestibul până ajunse la scara care ducea în bucătăria familiei. În clipa aceea ceva îi blocă drumul: iar de data asta nu mai putu să-l confunde pe obstrucţionist. Era o pânză de păianjen uriaşă, făcută din acelaşi fir subţire ca borangicul şi cleios.

Rachel se uită oripilată la păienjeniş, dar la puţin timp după aceea, neştiind nici ea de unde-i venea forţa sau curajul, se trezi că întinde mâna şi-l rupe cu încleştări nebuneşti ale degetelor. Firul i se lipise de tot corpul: de umeri, de picioare şi mai cu seamă de faţă, dar în cele din urmă, gâfâind de efort şi de repulsie, reuşi să-l destrame. O zbughi în jos pe scări şi în bucătăria cufundată în beznă. Cu inima cât un purice, gândindu-se la ce-ar putea să vadă, aprinse lumina.

Nu era nimic. Alergă înapoi în vestibul, iar apoi pe scări în sus, până la dormitorul Sophiei. Fetele dormeau în continuare – inocente, angelice. Pe uşa cu oglindă, înapoi în jumătatea de casă rezervată servitorilor şi pe urmă jos pe scara îngustă şi în bucătăria personalului. Aici, firele şi păienjenişurile fuseseră ţesute peste tot. Le tăiai cu cuţitul. Rachel îşi croi drum prin ele – un fir deosebit de rezistent i se prinse în gură şi trebui să-l muşte, cât pe-aci să vomite din cauza gustului amar şi otrăvitor – până ajunse la sertarul cu cuţite, pe care-l deschise, scoţând cuţitul de friptură cel mai mare, mai ascuţit şi mai periculos pe care-l găsi, lung de douăzeci şi cinci de centimetri.

Se întoarse şi rămase cu faţa la uşa din spate. Uşa era deschisă. Cum de se întâmplase una ca asta? Dacă o lăsase chiar ea aşa, fusese foarte neglijentă.

Un păienjeniş deosebit de gros şi de complicat fusese ţesut în dreptul uşii, dar îl hăcui cumva şi pe urmă alergă direct în grădină şi spre acea parte a gropii unde se desprinsese prelata. Undeva la distanţă se auzi vaierul unei sirene, care crescu şi se apropie, după care se pierdu în depărtare: o reamintire a faptului că altundeva, nu foarte departe, lumea continua să trăiască normal, făcând-o pe Rachel să-şi dea şi mai bine seama de irealitatea coşmarescă a propriei ei situaţii.

Singurul fir care intra în groapă era gros cât o funie. Rachel tăie la el câteva secunde, iar funia cedă cu un zbârnâit care o mulţumi. Pe urmă ridică prelata şi se uită înăuntru.

Nu văzu nimic. Doar un gol care se căsca; un lac de întuneric fără fund.

Îşi încordă privirile. Poate că reuşea să distingă nişte contururi. O platformă, cumva, acolo jos? Nişte schele? Să fi fost oare o scară uriaşă, sprijinită de perete? Imposibil de spus.

Probabil că privise ţintă în întuneric trei minute sau mai mult. Mânerul cuţitului i se umezi de la transpiraţia palmei. Iar apoi, în sfârşit, văzu ceva. Jos de tot, pe fundul puţului, la peste treizeci de metri, se iviră brusc două gămălii luminoase. O pereche de ochi. Indiferent ai cui ar fi fost, o văzuseră şi-i întorceau privirea.

Rachel întâlni privirea îndepărtată a creaturii şi i-o susţinu. Încetă să respire. Îşi încleştă şi mai tare mâna pe cuţit. Se simţea hipnotizată. Nu putea să se mişte.

Iar apoi, la aceeaşi distanţă, chiar pe fundul puţului, apărură încă două gămălii de chihlimbar. Pe urmă alte două, şi alte două, şi apoi alte patru, şi alte douăsprezece. În scurt timp Rachel îşi dădu seama că era privită de cel puţin cincizeci de perechi de ochi.

Tot nu se mişcă. Nu putea să se deplaseze din locul acela până nu începeau ochii să se mişte. Ca reacţie la un soi de

voință colectivă, creaturile se urniră și începură lin, tăcut, cu o agilitate neverosimilă, să roiască în sus pe pereții puțului. Înaintarea lor era vioaie și inexorabilă. În câteva secunde ajunseră cam la cincisprezece metri de ea. Ochii se apropiau întruna, fără să se desprindă de pe Rachel nici măcar o clipă.

Atunci, și abia atunci, începu să țipe. Țipă și alergă: alergă înapoi în casă, unde trânti ușa de la bucătărie, o încuie, fugi spre scară, închise și ușa din spatele ei, iar apoi se năpusti în sus pe scări, la parter, la etajul unu, la etajul doi și la ușa cu oglindă care dădea spre cealaltă jumătate a casei.

Înainte să iasă pe ea pentru ultima oară, se întoarse și se uită afară de pe fereastra de pe palier. Păianjenii se strângeau în grădină, răsturnând uneltele constructorilor, mișunând pe zidurile grădinii, distrugând spalierele. Iar o parte din ei încercau să intre în casă.

Rachel dădu buzna în camera lui Sophie și le trezi pe gemene zgâlțâindu-le.

— Scularea! Îmbrăcați-vă! strigă ea. Trebuie să plecăm – *acum*!

— Ce? Unde ne sunt hainele?

— N-aveți timp! Puneți-vă halatele.

Se îmbrăcară anevoie cu halatele. Grace își prinse un braț într-o mânecă și-și dădu seama că încerca să îmbrace halatul pe dos. Sophia se căzni o veșnicie încercând să-și lege cordonul în talie.

— După mine, spuse Rachel.

O prinse de mână pe Sophia, Sophia o prinse de mână pe Gracie și în felul ăsta le scoase pe amândouă din dormitor și pe scara principală. Drumul le era blocat de două păienjenișuri dense, strălucitoare, pe care Rachel le puse la pământ cu câteva lovituri de cuțit.

— De ce tot agiți cuțitul ăla? întrebă Gracie.

— De ce *ai* cuțit? întrebă Sophia.

Ajunseră în vestibul şi Rachel deschise larg uşa din faţă. Trei păianjeni se strânseseră jos lângă scară, blocându-le accesul spre uşa din plasa de protecţie. Erau uriaşi, iar corpurile lor umflate străluceau în lumina lunii, colorate într-un verde aprins.

— Staţi pe loc, spuse Rachel. Trebuie să trecem de ei.

Fetele aşteptară în capul scării cât timp Rachel coborî, pas cu pas, cu cuţitul întins în faţă. Creaturile nu-şi luară nici o clipă ochii mici, răi şi bulbucaţi de la lamă. Când Rachel se năpusti asupra lor, şuierară şi se ridicară pe cele două picioare negre dinapoi, dar se retraseră încetul cu încetul.

— Acum! le strigă Rachel fetelor. La uşă! Fugiţi!

Gracie şi Sophia o zbughiră pe trepte în jos, prin grămada de resturi ale constructorilor, pe lângă biroul de şantier, şi aşteptară gâfâind la uşă. Rachel li se alătură, mergând cu spatele, cu cuţitul întins mai departe în faţă, ca să-i ţină la respect pe monştri, după care învârti comutatorul şi deschise uşa cu umărul. Ajunseră pe stradă.

— Unde mergem? zise Sophia. Nu vreau să merg nicăieri. Vreau să mă-ntorc în pat.

Erau pe stradă, dar nu şi în siguranţă. Creaturile erau şi ele acolo. Roiau în grupuri scârboase, mişunând pe trotuar şi pe carosabil, făcând prăpăd în cale. Se căţărau pe maşini, răsturnându-le, rostogolind cu roţile în sus şirurile de automobile Range Rover, Porsche şi Jaguar. Se suiau pe zidurile caselor vaste, arogante, dislocau cărămizile, făceau ţăndări geamurile. Prima lor ţintă era proprietatea; oamenii veneau după aceea. Luna lumina din plin şi, oriunde s-ar fi uitat, Rachel vedea corpurile verzi ale acestor insecte infame şi mutante, târându-se pe pereţii cu stucaturi, ridicându-se în picioare triumfător în vârful hornurilor. În aerul nopţii explodă un zgomot strident, asurzitor, când o simfonie a alarmelor de maşină începu să răsune pe toată strada.

— Fuga! le strigă ea gemenelor. Încă avem timp!

Prinzând-o din nou de mână pe Sophia, începu să le tragă pe amândouă după ea şi declanşă sprintul. Ca prin minune, creaturile hidoase şi agresive dădeau înapoi şi le făceau loc să treacă în clipa când se apropiau de ele. Aşa că până la urmă ceea ce le făcu să încremenească la capătul străzii nu fu deloc un păianjen, ci un obstacol uman: un bărbat. Era inspectorul-şef Capes, postat la colţ, care-o prinse pe Rachel într-un placaj de rugbi şi o doborî la pământ, pe când inspectorul Pilbeam îi smulgea cuţitul din mână.

— E-n regulă, spunea unul din ei. Calmează-te. Acum e-n regulă. Toată lumea e-n siguranţă.

O ţinură aşa, fixând-o de asfalt, până când răsuflarea începu să i se domolească şi să capete un ritm mai regulat, tărăboiul alarmelor de maşină se stinse treptat, păianjenii se retraseră în sălaşul lor subteran, iar Rachel îşi dădu seama că, în afara hohotelor de plâns ale lui Grace şi ale Sophiei, lumea era acum pustie şi tăcută.

19

Alison nu se gândea la nimic în mod special. Stătea în fotoliul de lângă bovindou, privind lumina zilei care arunca umbre complicate pe modelul roşu cu galben al covorului demodat. Era ciudat cât de bine îşi amintea de covorul ăsta, ţinând cont că nu-l mai văzuse de peste doisprezece ani. Casa în sine nu se schimbase mult. La drept vorbind, nici Beverley nu se schimbase mult – cu excepţia numărului 11 de pe Aleea de Pomană, de unde, din câte se vedea, fusese îndepărtat aviariul înfrunzit şi care intrase între timp în proprietatea unei familii prospere, elegante, care curăţase grădina de bălării, montase o uşă nouă la intrare şi vopsise ramele ferestrelor. Ce se alesese de Phoebe? Nu părea să ştie nimeni.

Bunica lui Rachel arăta destul de veselă la suprafaţă – şi chiar fusese încântată să le primească pe Alison şi Rachel în casa ei, fie şi doar pentru o zi –, dar nu aveai cum să nu observi că absenţa soţului ei umplea acum fiecare încăpere, aşezată pretutindeni ca o peliculă de praf, aşa cum prezenţa lui n-o făcuse niciodată. Bunica însăşi, sub povara absenţei lui, aproape că se încovoiase şi devenise spectrală. Intra şi ieşea pe uşi, din bucătărie în sufragerie, din baie pe coridorul de la etaj, la fel de tăcută ca o stafie. Nici măcar acum, pe când stătea în bătaia soarelui şi visa cu ochii deschişi, Alison nu observă că bunica intrase în cameră şi se aşezase neauzită pe canapea. Asta până când spuse:

— Mi-a zis Rachel c-a dat norocul peste maică-ta.

Surprinsă, Alison se întoarse spre ea.

— Aşa e.

— Ce s-a-ntâmplat?

— Păi...

Chiar dacă le povestise atâtor oameni de atât de multe ori în ultimele săptămâni, lui Alison tot îi venea greu să creadă ce se petrecuse.

— Se-ntorcea acasă într-o după-amiază cu autobuzul, ca-n fiecare zi, când i-a sunat telefonul şi era femeia aia cu care fusese la televizor. Danielle Perry. E un fel de cântăreaţă, actriţă... De fapt, nu prea ştiu unde s-o încadrez.

— Ştiu ce spui, zise bunica. E extraordinar de drăguţă.

— Şi a spus că voia să-nregistreze unul dintre cântecele lui mami. „Sink and Swim", ăla pe care a auzit-o cântându-l în junglă, când au filmat emisiunea. Aşa că l-a înregistrat. Şi se vinde foarte bine. În clasamente şi toate alea.

— Mă bucur mult, spuse bunica. O să-i iasă şi ceva bani din povestea asta?

— Da, deja i-au ieşit. Chiar mulţi.

— Fiecare merită să-i surâdă norocul din când în când. Uite, Jim juca la loto. În fiecare săptămână. N-a câştigat niciodată nimic.

Se uita la fotoliul în care stătea Alison, dar era ca şi cum n-ar fi văzut-o.

— Parcă-l văd şi acum stând chiar acolo şi completând numerele. Era fotoliul lui preferat. Locul lui preferat.

Alison dădu să se ridice.

— Puteţi să staţi aici dacă vreţi, doamnă...

— Nu, nu fi fleaţă. Stai unde te simţi bine. Bucură-te de soare. E cel mai bun moment al zilei să stai acolo.

Şedea adunată la marginea canapelei, cu mâinile încleştate pe o cană pe care scria „Cea mai bună bunică din lume" – un cadou de demult de la Rachel.

— Şi dimineaţa la fel. Îl găseam întotdeauna acolo când coboram. Ştii, îl aştepta pe băiatul cu ziarele.

Alison dădu din cap şi zâmbi. Nu ştia ce să spună.

— Aşa începea fiecare zi, spuse bunica. Veneam jos. Puneam ibricul. Făceam ceai.

Surâse slab. Amintirea păru s-o încălzească.

— Pe urmă venea ziarul. El îl lua primul. Eu pregăteam micul dejun, îi aduceam cerealele. După aia mâncam amândoi în bucătărie. Şi pe urmă se ducea la computer. Tare-i mai plăcea computerul. A fost cel mai bun lucru pe care l-a cumpărat. Răspundea la scrisori, plătea facturile, tot ce trebuia făcut.

Eu rămâneam jos cât făcea el toate astea. Pe urmă se apuca de rebus.

Pe la jumătatea dimineţii mai beam o cană de ceai. Împreună, aici. Ăla era fotoliul lui, unde stai tu acum. După aia mă duceam la cumpărături.

Luam prânzul în bucătărie. De obicei, doar supă cremă. De roşii pentru mine, de ciuperci pentru el. Dădea drumul la radio. Voia întotdeauna să asculte ştirile de unu.

Pe urmă, dacă era timp frumos, ieşeam în grădină. Era mândru de grădină. N-am avut niciodată grădinar sau pe cineva care să ne ajute. Ne-am ocupat noi, până la sfârşit. Aranjam marginile şi curăţam gardul viu.

Apoi venea înăuntru să stea puţin. Pe fotoliul unde stai tu acum. Ştia mereu unde să prindă strălucirea soarelui.

Mai târziu voiam să mă uit la televizor. Concursuri şi altele. Lui nu prea îi plăceau, aşa că urca din nou la etaj, la computer. Nu eram în aceeaşi cameră, dar ştiam mereu că era aici, ştiam mereu că era în casă.

Cina la şase. Nu prea mâncam niciodată mai târziu. Nici unuia din noi nu-i plăcea mâncarea pretenţioasă. Preferatele

lui erau ciupercile prăjite, îi plăcea orice la ele. Uneori mânca doar ciuperci cu pâine prăjită.

Nu ne-au plăcut niciodată aceleaşi lucruri la televizor. Lui îi plăceau ştirile, actualităţile, tot ce ţinea de politică. Eu eram cu piesele şi cu emisiunile comice, orice ar fi putut să te facă să râzi, doar că nu prea mai sunt atât de bune în ultima vreme, nu?

Seara bea un whisky, chiar înainte să se culce. Nu era nimic rău în asta. Bea unul singur, atât. Îl ajuta să doarmă.

Se culca devreme. Întotdeauna era în pat înainte de unsprezece. Dădea drumul la radio, nu foarte tare. Cred că-i plăcea pur şi simplu să asculte vocile. Eu eram aici. Încercam mai departe să termin rebusul, bag seama. Nu auzeam nimic de sus, dar era suficient. Era suficient să ştiu că era acolo.

Se opri şi tăcu. Aplecată deasupra cănii, nu plângea, dar părea plăpândă şi obosită. Lumina soarelui de după-amiază îi scăldă faţa, descoperind riduri şi luminându-i cutele pielii de pe gât.

Alison se ridică şi se apropie de ea. O înconjură cu braţele, îi simţi fragilitatea oaselor pe sub pulover, se aplecă, îi văzu albeaţa scalpului prin părul rărit, de culoarea gheţii. O sărută pe creştet – un sărut blând, plin de tandreţe.

— Vezi că te strigă Rachel, spuse bunica. Cred că vrea s-o ajuţi.

*

Rachel stătea în vârful prunului, cu faţa orientată spre soare, bucurându-se de căldura razelor pe chip. Îi plăcea să rămână între crengile acestui pom – îi plăcuse de când era mică –, cu priveliştea care se deschidea peste grădinile vecinilor, cu amestecul ordonat al vieţii la periferie desfăşurate

sub ochii ei, iar în depărtare cu turnurile monumentale, gri-crem, ale bisericii.

Se uită în jos când se apropie Alison şi spuse:

— Era şi timpul. Unde-ai fost?

— Am vorbit cu bunică-ta. Stai bine acolo?

— Chiar foarte comod.

— Vezi că n-ai voie să faci eforturi.

— Mi-e bine. Mi-e bine de o veşnicie. Aş vrea să nu-şi mai facă nimeni griji pentru mine.

Şi avea dreptate. Rachel arăta mai sănătoasă ca niciodată în ultima vreme. Stătuse acasă cu mama ei în lunile scurse de la externare, era odihnită şi era fericită din nou. Lăsase totul în urmă.

— Atunci hai, zise Alison. Prunele alea n-o să se culeagă singure. Aruncă-mi-le şi le prind în coş.

— S-a făcut.

Rachel se întinse spre creanga cea mai îndepărtată. Şi anul ăsta fusese o recoltă grozavă. Prunele erau vineţii şi lucioase, coapte cât trebuia, cu o piele catifelată şi prăfoasă.

Când o rupse pe prima, un păianjen fugi de sub ea. Rachel întinse braţul şi-l lăsă să gonească pe pielea albă a antebraţului ei până ajunse la creanga de alături, pe care se îndepărtă vioi ca să ajungă la loc sigur. Rachel se uită cum dispare în crăpăturile din scoarţă. Pe urmă îi aruncă pruna lui Alison.

— Hai, prinde!

Continuară aşa, aruncând şi prinzând, aruncând şi prinzând, timp de un minut-două, până când Alison se opri şi spuse:

— Ţi-e dor de Jamie, Rache?

— Puţin.

Îi mai azvârli o prună.

— Dar ţie? Ţi-e dor de Selena?

— Puţin.

— Ei bine, dacă mă-ntrebi, cred că ne e mai bine singure, zise Rachel.

— Corect, spuse Alison. Totuşi, ştii ceva? adăugă ea, după ce tocmai îi venise o idee. Poate c-ar trebui să fim un cuplu.

— Tu cu mine? râse Rachel neinteresată. Visează-n voie, spuse ea. Doamna nu se suceşte[1].

— Treaba ta, zise Alison. Oricum nu-mi placi.

Rachel râse din nou şi mai rupse o prună de pe o creangă pe care se aflau patru. Luă fructul, şi-l şterse de tricou şi muşcă din el. Zeama din gură era delicios de dulce. Era gustul copilăriei; gustul de acasă; gustul strălucirii soarelui de toamnă.

1. În original, *This lady's not for turning*, expresie folosită de fostul premier Margaret Thatcher la Conferinţa Partidului Conservator din 10 octombrie 1980, după ce i s-a cerut să se răzgândească în privinţa politicii de liberalizare a economiei.

20

Mă cheamă Livia şi vin din Bucureşti. Trăiesc la Londra de peste cinci ani, iar meseria mea e să scot zilnic la plimbare câinii unor oameni foarte bogaţi.

Dar asta nu e tot.

S-au întâmplat lucruri ciudate în partea asta a Londrei. Şase oameni au dispărut şi n-au mai fost găsiţi niciodată. Poliţia face în continuare cercetări şi încearcă să stabilească legături. Au venit şi la mine să-mi pună întrebări. Însă adevărata legătură dintre aceşti şase oameni e un lucru pe care nu l-au observat.

Cu toţii aveau câini.

Sunt Livia şi vin din Bucureşti. Trăiesc la Londra de cinci ani şi nu-i cunosc doar străzile, ci şi locurile secrete, de la suprafaţă şi de sub pământ. Nici unul dintre locurile astea nu e mai adânc – sau mai secret – decât casa înaltă de pe Turngreet Road, cu unsprezece etaje sub pământ, sub crama, trezoreria şi piscina unde cresc palmieri.

E acolo un tunel. Iar dincolo de tunel e o încăpere. Acolo stau spânzuraţi, în întuneric. Fiecare dintre ei înfăşurat într-o

gogoaşă din fire de argint. Păziţi de creaturile răzbunătoare cu ochi de chihlimbar.

Răzbunarea mea ia multe forme. Corpul meu ia multe forme.

Apropo, la mine în ţară avem o vorbă: *După faptă, şi răsplată.* Adică măsură pentru măsură sau cine muşcă e muşcat.

Dacă înţelegeţi vorba asta, îmi înţelegeţi şi firea. Nu sunt milostivă, nu sunt dreaptă. Nu pot fi îmblânzită. Atac pe cine vreau şi ce vreau.

Nu sunt furioasă. Sunt furia întruchipată.

Poate că vă e milă de victimele mele. E dreptul vostru. Puteţi să aveţi compasiune pentru ele sau pentru mine. Voi decideţi.

Cred că, până la urmă, suntem cu toţii liberi să decidem.

Mulţumiri

Secţiunea din carte intitulată „Grădina de cristal" a fost inspirată de piesa omonimă a lui Harold Budd, înregistrată pe albumul *Pavilionul viselor* (OBS 10) în 1978.

Michele O'Leary, Andrew Hodgkiss, Ralph Pite, Philippe Auclair, Georgia Powell şi Vera Michalski m-au ajutat cu materiale documentare preţioase. Le mulţumesc din suflet, dar îi mulţumesc în primul rând lui Louise Le May fiindcă mi-a permis să iau frumosul ei cântec „Sink and Swim" şi să-l pun în centrul poveştii lui Val.

Unsprezece surse de inspirație pentru *Numărul 11*

1. *Ce mai gogoașă* (film englezesc, 1962)

De îndată ce-am început să mă gândesc la ideea unei continuări pentru *Ce hăcuială!*, m-am întrebat ce fel de continuare aș vrea să fie. Îmi doream ca relația dintre cele două cărți să fie indirectă, alunecoasă. (În plus, nici nu se punea problema unei relații directe, fiindcă toate personajele principale din *Ce hăcuială!* mor până la sfârșitul cărții.) Așa că m-am legat de faptul că filmul original *Ce hăcuială!* – sursa de inspirație pentru primul roman – avea el însăși un soi de continuare, care se bucura de titlul *Ce mai gogoașă* (semnul exclamării pare să fie facultativ). Principala problemă, după ce i-am dat de urmă și l-am văzut, a fost că era absolut oribil. Așa stând lucrurile, pe când căutam indicii despre forma pe care avea s-o ia noua carte, am recurs la...

2. *Crucea nopții* (film englezesc, 1945)

Această capodoperă, un veritabil film-cult, este cel mai sumbru film ieșit vreodată dintr-un studio asociat mai degrabă cu comediile agreabile. Arhetip al filmului de groază englezesc compus din filmulețe separate, el constă în cinci povestiri legate între ele, dintre care a patra servește drept contrapondere comică – o structură pe care am copiat-o întru totul în *Numărul 11*. A cincea povestire este cea mai cunoscută și îl prezintă pe Michael Redgrave într-un tur de forță sclipitor în rolul unui ventriloc care înnebunește când marioneta lui prinde viață și începe să-l

tortureze. Mi-a plăcut ideea acestei forme libere şi deschise (este oare *Numărul 11* un roman sau o antologie de nuvele legate între ele?), fiindcă sunt de părere că romanele despre „starea naţiunii" ar trebui să fie ambigue în plan structural, exact ca...

3. *Lanark* de Alasdair Gray

...care este unul dintre cele mai bune exemple cu putinţă. Parţial realism social, parţial distopie SF. Are patru părţi, dar sunt prezentate în ordinea trei-unu-doi-patru. Un mare contraexemplu la ideea că romanele de tip „starea naţiunii" ar trebui să fie întotdeauna neovictoriene, *à la* Trollope sau Thackeray.

4. Biserica din Beverley

Pe lângă structură, aveam nevoie de ceva – o întâlnire, un crâmpei de conversaţie surprins din întâmplare, un fundal sau un loc – care să-mi declanşeze primele scântei de inspiraţie. L-am găsit într-un spaţiu şi într-o atmosferă. În 2013 am avut şansa de-a fi solicitat să iau parte la Festivalul de literatură de la Beverley. Era o după-amiază rece de toamnă. După eveniment, având puţin timp liber, m-am dus să explorez vestita biserică. Tocmai amurgea. Edificiul era tăcut şi umbre misterioase începeau să se lase. Am ştiut că era momentul să revin la genul de *horror* gotic comic la care apelasem în *Ce hăcuială!*, iar acum aveam prima scenă...

5. *Psycho* (film american, 1960)

M-am decis de asemenea să mă întorc la primele amintiri pe care le aveam despre un episod de artă narativă. Fără îndoială că adolescenţilor de azi li se pare ceva banal, însă *Psycho* era un film legendar pe vremea copilăriei şi adolescenţei mele. Nu existau DVD-uri sau *stream*-uri. Aveaţi curaj să vă uitaţi în rarele ocazii când era difuzat la televizor? Vă lăsau părinţii? Am vrut să sondez acele temeri primare, de tinereţe, aşa că fetele din

centrul primei mele povestiri din carte sunt bântuite de ideea din *Psycho*, iar în cele din urmă se trezesc prinse ele însele în propria variantă de *Psycho*. Este personajul din pivniță cu adevărat doamna Bates...?

6. „Sink and Swim", cântec de Louise Le May

A doua mea povestire e despre o cântăreață pop ieșită din circuit și care încearcă să revină. (Împătimiții filmului englez vor observa aici și o trimitere la siropoșenia din 1978 a lui Pete Walker, *Întoarcerea*, în care joacă veșnic depășitul cântăreț de estradă Jack Jones.) Cântăreața ar fi trebuit să compună o piesă nouă și frumoasă, dar mi-am dat seama că nu-mi puteam imagina suficient de bine cântecul în minte – aveam nevoie de o bază reală pentru el. Din fericire, prietena mea Louise Le May își înregistrase albumul de debut, *A Tale Untold*, care cuprindea un cântec minunat, tulburător și melancolic, intitulat „Sink and Swim", pe care mi l-a împrumutat cu bucurie, așa că i l-am putut atribui eroinei mele fără noroc Val Doubleday. Puteți asculta cântecul lui Louise la https://www.youtube.com/watch?v=tIQQDHFXmN4.

7.„Ușa din zid", povestire de H.G. Wells

A treia povestire este un avertisment despre primejdiile nostalgiei. Dar și despre primejdia de-a fi avut o copilărie senină, fericită (cum am avut eu), și despre cât de greu este să găsești o viață adultă la același nivel. Mi-a plăcut dintotdeauna povestirea lui Wells, „Ușa din zid", care vorbește despre un politician de succes între două vârste, care e torturat de amintirile unei zile când, la doar cinci ani, descoperă o ușă vopsită în verde în zidul unei străzi obișnuite din Londra și, intrând pe ea, constată că dă spre o grădină paradiziacă. De atunci, nu mai reușește să localizeze ușa sau să recupereze amintirea. În rescrierea mea, un universitar cam șoarece de bibliotecă e obsedat de amintirea unui film mitic pe care e posibil să-l fi văzut o dată pe la șase ani, într-un alb-negru tremurat, la televizorul părinților.

8. Marina Abramović

Au mai existat două descoperiri întâmplătoare, apărute destul de târziu în scrierea cărții, care au avut un efect enorm asupra ei. Ambele descoperiri au fost făcute în Elveția, într-o vizită la uimitoarea fundație Michalski, pe dealurile de lângă Lausanne. În primul rând, mi s-a arătat o fotografie a unui dineu regizat de artista sârbă de *performance* Marina Abramović, unde meniurile, în loc să fie tipărite, erau citite cu voce tare de actori care scoseseră capetele prin niște orificii practicate în mese. Mi s-a părut o imagine atât de fermecător suprarealistă, încât n-am rezistat și am transformat-o în punctul culminant al celei de-a patra mele povestiri, o parodie detectivistă absurdă. Iar apoi aceeași persoană m-a dus să vizitez...

9. Collection de l'Art Brut, Lausanne

...care mi-a tăiat respirația. E un muzeu dedicat operelor de artă produse de marginalii societății: paranoici, obsedați, deținuți pe termen lung în instituții penitenciare și psihiatrice. Prin atenția fanatică pentru detaliu și pentru textură, unele dintre lucrările de aici sunt pur și simplu uluitoare. Când am fost eu acolo, în afara colecției permanente exista și o expoziție temporară a lui Josep Baqué, care nu numai c-a fost paznic de parcare la Barcelona, ci și-a petrecut întreaga viață creând un bestiar artistic de proporții – mii și mii de mamifere și insecte stranii, colorate și mutante. Iar când am văzut tablourile cu păianjeni, încă o piesă din puzzle-ul romanului meu și-a găsit locul.

10. Quatermass și puțul (film englezesc, 1967)

Îmi place la nebunie filmul englezesc. Nu atât autorii canonici (Lean, Reed, Loach, Leigh etc.), cât mai ales figurile rău famate care operează la periferia lui. Nu c-ar exista ceva cu adevărat rău famat la Nigel Kneale, prolificul scenarist de film și de televiziune. Kneale s-a specializat în filme de groază și SF cu un aer

intelectualist, lărgind uneori cadrul genului, astfel încât să devină o formă de comentariu social. Îmi place îndeosebi versiunea lui din 1957 a *Abominabilului om de zăpadă*, cu Peter Cushing în rolul principal, care începe ca o aventură stranie și se încheie ca o pledoarie pentru pacifism. Însă cea mai cunoscută creație a lui a fost profesorul Quatermass, care a apărut într-o serie de thrillere cerebrale, mai întâi la televiziune și apoi la cinematograf. În *Quatermass și puțul*, profesorul e interpretat de Andrew Keir. Povestea se leagă de descoperirea a ceva neașteptat și înfricoșător în timpul săpăturilor pentru o stație a metroului londonez și mi-a tot revenit în minte în ultimii doi-trei ani, pe când citeam în ziare numeroase articole despre superbogătanii din Londra, care puneau să li se sape subsoluri din ce în ce mai adânci sub reședințele lor din Kensington și din Chelsea ca să-și extindă spațiul locativ și așa generos. Dac-ar scrie Nigel Kneale o poveste despre asta? m-am întrebat. Oare ce s-ar descoperi când s-ar ajunge cu săpatul la al cincilea sau la al șaselea nivel? Sau chiar la nivelul numărul unsprezece...?

11. David Nobbs

David este cel căruia i-am dedicat *Numărul 11*, însă nu a mai apucat să afle și nici măcar să citească romanul. A murit în august 2015, la vârsta de optzeci de ani. Mi-au plăcut cărțile lui încă de când aveam cincisprezece ani și am citit pentru prima dată *Căderea și ascensiunea lui Reginald Perrin*, romanul lui clasic, care a fost adaptat într-un sitcom TV (mai ușurel și mai frivol). Citirea romanului, la vârsta aceea influențabilă, a fost pentru mine o revelație: a fost momentul când mi-am dat seama că o carte putea fi în același timp serioasă, melancolică și nemaipomenit de amuzantă; că umorul este uneori modalitatea de-a surprinde aspectele cele mai grave, dar și pe cele mai absurde ale condiției umane. M-am împrietenit cu David spre sfârșitul vieții lui și am avut bucuria și onoarea de-a fi adaptat de el când a transformat *Ce hăcuială!* într-un serial de opt episoade pentru

Radio Four. La fel ca Nigel Kneale, n-a fost primit cu adevărat niciodată în eşalonul superior al ierarhiei culturale engleze, probabil fiindcă prea mulţi oameni au fost de părere că nu puteai să fii un romancier serios şi în acelaşi timp să scrii scheciuri pentru Les Dawson. Însă puteai, el a dovedit-o, iar exemplul lui continuă să mă inspire.

Cuprins

Turnul Negru 9

Revenirea 87

Grădina de cristal 155

Premiul Winshaw 213

Ce mai gogoașă! 273

Mulțumiri 413

Unsprezece surse de inspirație pentru Numărul 11 415

În seria ACTUAL

au apărut:

Mia Couto – *Confesiunile leoaicei*
Ngũgĩ wa Thiong'o – *Petale de sânge*
Gao Xingjian – *O undiță pentru bunicul meu*
Kazuo Ishiguro – *Rămășițele zilei*
Kazuo Ishiguro – *Să nu mă părăsești*
Kazuo Ishiguro – *Amintirea palidă a munților*
Kazuo Ishiguro – *Nocturne. Cinci povești despre muzică și amurg*
Serge Joncour – *Contează pe mine*
Kazuo Ishiguro – *Pe când eram orfani*
Elif Shafak – *Cele trei fiice ale Evei*
Bandi – *Acuzația*
Kazuo Ishiguro – *Un artist al lumii trecătoare*
Bernhard Schlink – *Cititorul*
Elias Khoury – *Copiii ghetoului. Numele meu este Adam*
Peter S. Beagle – *În Calabria*
Janice Pariat – *Inima cu nouă încăperi*
Hisham Matar – *Întoarcerea. Tați, fii și pământul dintre ei*
Juan Gabriel Vásquez – *Forma ruinelor*
David Grossman – *Cineva cu care să fugi de acasă*
Golnaz Hashemzadeh Bonde – *Ceea ce datorăm*
Azar Nafisi – *Citind* Lolita *în Teheran*
Sayaka Murata – *Femeia minimarket*
Chuck Palahniuk – *Fight Club*
Kazuo Ishiguro – *Nemângâiații*
Yan Lianke – *Zile, luni, ani*
Carlos Ruiz Zafón – *Labirintul spiritelor*
Jeffrey Eugenides – *Marele Experiment*
Jesmyn Ward – *Cântec pentru cei neîngropați*
Michel Bussi – *Nuferi negri*
Paolo Cognetti – *Băiatul sălbatic*
Olga Tokarczuk – *Rătăcitorii*

Philippa Gregory – *Ultimul dintre Tudori*
Tom Perrotta – *Doamna Fletcher*
Kamel Daoud – *Zabor sau Psalmii*
Jón Kalman Stefánsson – *Inima omului*
Jonathan Franzen – *Libertate*
Yannick Haenel – *Apără-ți coroana*
Matthew Weiner – *Heather, cu totul*
Rabih Alameddine – *Îngerul istoriei*
José Eduardo Agualusa – *Teoria generală a uitării*
Olga Tokarczuk – *Ultimele povestiri*
Irvine Welsh – *Artistul Begbie*
Arturo Pérez-Reverte – *Falcó*
Daniel Rondeau – *Mecanica haosului*
Simone van der Vlugt – *Albastrul din miez de noapte*
Jonathan Coe – *Numărul 11 sau Mărturii despre nebunie*

în pregătire:

Nnedi Okorafor – *Cine se teme de moarte*

www.polirom.ro

Redactor: Dan Croitoru
Coperta: Carmen Parii
Tehnoredactor: Gabriela Gheţău

Bun de tipar: martie 2019. Apărut: 2019
Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. BOX 266
700506, Iaşi, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;
(0232) 21.74.40 (difuzare); E-mail: office@polirom.ro
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A,
sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53
Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: office.bucuresti@polirom.ro

Contravaloarea timbrului literar se depune în contul
Uniunii Scriitorilor din România
Nr. RO44RNCB5101000001710001 BCR UNIREA

JONATHAN COE (născut în 1961, la Birmingham) a studiat la Trinity College, Cambridge. A fost profesor la University of Warwick, unde a obţinut şi titlul de doctor în literatura engleză. Primele sale romane – *Femeia întâmplătoare* (1987), *Un strop de dragoste* (1989) şi *Piticii morţii* (1990; Polirom, 2006) – impun o nouă voce a literaturii britanice contemporane, caracterizată prin umor specific, o preocupare pentru problemele sociale şi o accentuată tonalitate sarcastică, temperată de un umanism subtil. Romanul *Ce hăcuială!* (1994; Polirom, 2008) obţine John Llewellyn Rhys Prize în Anglia şi Prix du Meilleur Livre Étranger în Franţa, iar *Casa somnului* (1997; Polirom, 2001, 2015), considerat capodopera sa, este recompensat cu Writers' Guild of Great Britain Award şi Prix Médicis Étranger. Ulterior, autorului britanic i se decernează Bollinger Everyman Wodehouse Prize pentru romanul *Clubul putregaiurilor* (2001; Polirom, 2004, 2012). La Editura Polirom au mai apărut *Cercul închis* (2006), *Ploaia înainte să cadă* (2009), *Înspăimântătoarea viaţă personală a lui Maxwell Sim* (2011) şi *Expo '58* (2014). În 2017, Jonathan Coe a publicat o carte pentru copii, *The Broken Mirror*.

Coperta seriei: Radu Răileanu

„Citiţi *Numărul 11* ca să vedeţi ce ţară bizară a ajuns Marea Britanie. O carte cu adevărat magistrală."

The Times

„*Numărul 11 sau Mărturii despre nebunie* este o satiră cu intrigă barocă, plină de aluzii, sinceră despre starea naţiunii, o carte furioasă şi exuberantă... Jonathan Coe nu doar că a revenit în arenă, dar a revenit în formă maximă."

Sunday Times

„Jonathan Coe se numără printre puţinii romancieri care ne pot spune ceva despre starea de spirit a vremii noastre."

The Observer

ISBN 978-973-46-7810-5

www.polirom.ro
Carte publicată şi în ediţie digitală